شنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文） （بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
6
جۈمە
شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا
قايتىپ كېلىشىگە قانچە
كۈن قالدى؟
25 كۈن

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

مۇنەۋۋەر ساقچى ئابلىمىت ئىبراھىمغا «ئىنقىلابىي قۇربان»، «ئىككىنچى دەرىجىلىك قەھرىمان» دەپ شەرەپلىك نام بېرىلدى

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئاممىنى ئابلىمىت ئىبراھىمدىن ئۆگىنىشكە چاقىردى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇدابەردى ئابدۇللا خەۋەر قىلىدۇ: 5-ئاينىڭ 26-كۈنى قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى داغدۇغىلىق سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئاممىغا خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئابلىمىت ئىبراھىمغا «ئىنقىلابىي قۇربان»، ج خ مىنىستىرلىكىنىڭ «ئىككىنچى دەرىجىلىك قەھرىمان» دەپ نام بەرگەنلىك توغرىسىدىكى قارارىنى يەتكۈزدى ھەم بۇلتۇر 5-ئاينىڭ 27-كۈنى «12-ماي» ھارۇنخان ھاجىغا سۆيىقەست قىلىش ۋەقەسىدىكى باش جىنايەتچى نۇرمۇھەممەت ۋە سەيپۇللانى قورشاپ تۇتۇش كۆرسىتىلگەن جىنايەتچىلەر بىلەن ئېلىشىپ، باتۇرلارچە قۇربان بولغان مۇنەۋۋەر ساقچى ئابلىمىت ئىبراھىمدىن ئۆگىنىشكە چاقىردى.

ئابلىمىت ئىبراھىم 1985-يىلى ج خ قوشۇنىغا قوبۇل قىلىنغاندىن بۇيان ناھىيە بازىرىدىن يىراق، شارائىتى جاپالىق ھاراپ، ئارال يېزىلىرىدا ئىشلەپ كەلگەن. ئۇ ھاراپ يېزا ساقچىخانىسىدا ئىشلىگەن مەزگىللىرى بۇ يەردىكى بىر ئوچۇم لۇكچەكلەر قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەت بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار-نىڭ قۇتراتقۇلۇق قىلىشى بىلەن قەستەن ماجىرا تۇغدۇرۇپ، بىگۇناھ كىشىلەرنى ئۇرۇپ ۋە ئوغرىلىق قىلىپ، جەمئىيەت ئامانلىقىغا تەسىر يەتكۈزگەنىدى. ئابلىمىت ئىبراھىم قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەت بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار ۋە زومىگەرلەرنىڭ قىلمىشىنى قانۇن بويىچە يۈرەكلىك ھالدا چەكلىگەن. بىزدىكى دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى تەرتىپكە سېلىشقا كۈچ چىقارغان. خەلق ئاممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، قېرى، ئاجىز، يېتىم-يېسىرلارغا قولىدىن كېلىشچە ياردەم قىلغان. 1995-يىلى 3-ئايدا ئارال يېزىلىق ساقچىخانا نىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىقىغا تەينىلەنگەندىن كېيىنمۇ ئوخشاشلا كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ جاپالىق ئىشلەپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن بىر ج خ خادىمىنىڭ مۇقەددەس بۇرچىنى ئادا قىلغان. ئابلىمىت ئىبراھىم قۇربان بولغاندىن كېيىن، خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى «ئىنقىلابىي قۇربان» دەپ، ج خ مىنىستىرلىكى «ئىككىنچى دەرىجىلىك قەھرىمان» دەپ نام بەرگەن.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز خۇرۇيسۇن خەۋەر قىلىدۇ: 5-ئاينىڭ 27-كۈنى ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى گۇرۇپپىسىنىڭ يىغىنىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن مۇھىم سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتى ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان زور تۇركۈم كادىرلارغا موھتاج، جايلار، تارماقلار سىياسىنى تەكىتلەش يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ، ھەربىي ماي» ھارۇنخان ھاجىنى قەستلەش دېلوسى، بۇ يىل غۇلجا شەھىردە يۈز بەرگەن «5-فېۋرال» ئۇرۇش، چېقىش، بۇلاش، پاراكەندىچىلىك سىلىش ۋەقەسى ۋە ئۇرۇمچى شەھىردە يۈز بەرگەن «25-فېۋرال» ئاپتوبۇس پارتلىتىش دېلوسى قاتارلىقلارغا ئائىت سۈرەت ۋە ماددىي بۇيۇملار قويۇلغان.

شىنجاڭ بويىچە زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش كۆرىشى نەتىجىلىرى كۆرگەزمىسى 6-ئاينىڭ 5-كۈنى ئۇرۇمچى «ئەنمېن» ئەنتەربىيە سارىيىدا ئېچىلدى.

بۇ يىل شىنجاڭغا ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرۇپ كېلىدىغان كادىرلار بىر قەدەر كۆپرەك بولىدۇ. بولۇپمۇ تۆمۈر دەرىجىلىك كادىرلار بىر قەدەر كۆپ بولىدۇ. ھازىر بەزى دۆلەت كارخانىلىرىدا قىيىنچىلىق كۆپ، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ئورگانلارنى ئىخچاملاش ۋەزىپىسى ئېغىرراق بولغانلىقتىن، بۇ يىلقى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى ياخشى ئورۇندىتىش مەلۇم قىيىنچىلىق تۇغدۇلىدۇ، بۇ يىلقى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى تولۇق ئورۇندىتىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايون مەخسۇس ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى گۇرۇپپىسى يېغىنى

مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ جىنايى قىلمىشلىرىنى پاش قىلىپ، خەلق دېموكراتىيىسى دىكتاتورىسىنىڭ قۇدرىتىنى نامايان قىلايلى

شنجاڭ بويىچە زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش كۆرىشى نەتىجىلىرى كۆرگەزمە قىلىنىشقا باشلىدى

ۋاڭ لېچۈەن، ھامىدىن نىياز، جاڭ ۋېنيۇ، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي قاتارلىق رەھبەرلەر ۋە 1000 دىن ئارتۇق كىشى تۆنۈگۈن كۆرگەزمىنى كۆردى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش نەتىجىلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 5-كۈنىدىن تارتىپ ئۇرۇمچى «ئەنمېن» ئەنتەربىيە سارىيىدا كۆرگەزمە قىلىنىشقا باشلىدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە ۋە ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىكىتۈەنىنىڭ رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لېچۈەن، ھامىدىن نىياز، جاڭ ۋېنيۇ، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، ۋاڭ چۈەنيۇ، جىن يۈنخۇي، خەلچەم ئىسلام، لى فېڭزى، ئابدۇرېھىم ھامىد، خۇجىيايەن، فاڭ دۈەنروڭ، تۆرباير، ماسۇنلياڭ، ئامىنە غاپپار، قادىس، لى دۆڭخۇي، مىجىت ناسىر، يۈسۈپ ئەيسا، ۋاڭ يۈسەن، ئىبراھىم روزى، دىيار قۇماش، ۋۇجياخې، پاشا ئىشان، قۇربان ئەرشىدىن، ئىسمائىل تېلىۋالدى، ۋاڭ گۈيجېن ھەم 1000 دىن ئارتۇق ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئامما كۆرگەزمىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمغا قاتناشتى.

بۇ كۆرگەزمىنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارارىغا ئاساسەن، ئاپتونوم شىنجاڭ بويىچە زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش كۆرىشى نەتىجىلىرى كۆرگەزمە گۇرۇپپىسى ئۇيۇشتۇرغان، ئۇنىڭغا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرى 1996 - يىلىدىن بۇيان پاش قىلغان ۋە قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلغان ئون قېتىملىق تەسىرى زور زوراۋانلىق، تېررورلۇق دېلوسىغا ئائىت سۈرەت ۋە ماددىي بۇيۇملار قويۇلغان. كۆرگەزمىدە يەنە ئاپتونوم رايونلۇق ئاممىۋى ساقچى ئورگانلىرىنىڭ ئىنسانىيەت ئەخلاقىغا خىلاپ، ئىنسانلارنىڭ ھاياتىغا خەتەر يەتكۈزىدىغان ئىشلارغا قارشى تۇرۇش ئۈچۈن ئېلىپ بارغان ئىشلىرى ئورۇن ئالغان.

بۇ كۆرگەزمىنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارارىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتى بىلەن شىنجاڭ كۆرگەزمە

تەسىرى زور زوراۋانلىق، تېررورلۇق دېلوسىغا ئائىت سۈرەت ۋە ماددىي بۇيۇملار قويۇلغان. بۇنىڭ ئىچىدە، ئۆتكەن يىلى يۈز بەرگەن «12-

شەھىرىدە يۈز بەرگەن «25-فېۋرال» ئاپتوبۇس پارتلىتىش دېلوسى قاتارلىقلارغا ئائىت ماتېرىياللار بار. بۇ كۆرگەزمىگە قويۇلغان 1000 پارچىغا يېقىن سۈرەت ۋە 500 دىن ئارتۇق ماددىي بۇيۇم ئارقىلىق مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ ئەسلى قىياپىتى ۋە جىنايى قىلمىشلىرى پاش قىلىنغان، نۆۋەتتىكى دۈشمەن بىلەن بولغان كۈرەشنىڭ كەسكىنلىكى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن،

(ئاخىرى 4-بەتتە)

ئۈرۈمچى «ئەنئەنە» تەنتەربىيە سارىيىدا ئېچىلدى.

سۈرەتتە: ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرى ۋە بىڭتۈەن رەھبەرلىرى كۆرگەزمىنى كۆرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز لى ياڭ فوتوسى

مۇھتاج، جايلار، ئارماقلار سىياسىينى تەكىتلەش يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ، ھەربىي سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان كادىرلارنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇشى، تەربىيىلىشى، ئىشلىتىشى كېرەك.

ئاپتونوم رايون مەخسۇس ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتى گۇرۇپپىسى يىغىنى ئېچىپ، بۇ يىلقى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ تەدبىرلىرىنى بەلگىلىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى ئابدەننى 10 مىڭ يۈەن بىلەن مۇكاپاتلىدى، ئابدەن بۇ پۇلنى ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ «ئۈمىد قۇرۇلۇشى» غا ئىئانە قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز چىن يەن خەۋەر قىلىدۇ: 5-ئاينىڭ 29-كۈنى چۈشتىن كېيىن تۈنجى قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتىنىڭ مۇكاپاتلىشىغا ئېرىشكەن ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى ئابدەن 10 مىڭ يۈەن مۇكاپات پۇلنى ئالتاي ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى مۇقاتبېككە تاپشۇردى ۋە بۇ پۇلنى ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»غا ئىشلىتىشنى تەلەپ قىلدى.

يېقىندا ئالتاي ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە تەرىپىدىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى دەپ نام بېرىلگەن ئابدەن 1996-يىلى قىشتا، ئالتاي ۋىلايىتىدە 30 يىلدىن بۇيان كۆرۈلمىگەن پەۋقۇلئاددە ئېغىر قار ئاپىتى يۈز بەرگەندە، ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىرلىكتە ئۈچ نەپەر خەنزۇ كان ئىشچىسى ۋە شوپۇرغاندا قاپسىلىپ قالغان يۈزدىن ئارتۇق كان ئىشچىسىنى قۇتقۇزۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى كۈيىنى ياڭراتقان.

بۇ قېتىم ئابدەن بوۋاي ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىلىرىنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى دوكلات قىلىش ئۆمىكىنىڭ ئەزاسى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۈرۈمچى رايونىدا ئۆتكۈزۈلگەن 5 مەيدان دوكلات يىغىنىدا، 3000 دىن كۆپرەك يىغىن قاتناشچىسى بىلەن بىۋاسىتە كۆرۈشتى، نۇتۇق سۆزلىگۈچى ئابدەن بوۋاينىڭ ئۆز ھاياتىنىڭ خەۋپكە ئۇچرىشىغا قارىماي باشقىلارنى قۇتقۇزۇۋالغان قەھرىمانلىق ئىش - ھەرىكىتىنى تەقدىرلەش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى ئابدەننى 10 مىڭ يۈەن نەق پۇل بىلەن مۇكاپاتلاشنى قارار قىلدى. بىراق ئابدەن بوۋاي مۇكاپاتلاش مۇراسىمىدا ھاياجانلانغان ھالدا مۇنداق دېدى: «مەن قىلىشقا تېگىشلىك ئىشنىلا قىلدىم، بۇنىڭ تىلغا ئالغۇچىلىكى يوق، ماڭا ئوخشاش ئادەملەر ناھايىتى كۆپ، قار ئاپىتى ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ يېزا ئىگىلىك، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىغا ناھايىتى زور زىيان سالدى، شۇنداقلا يۇرتىمىزدىكى مەكتەپلەرنىمۇ زور زىيانغا ئۇچراتتى. سىنىپلار ئۆرۈلۈپ، بالىلار ئوقۇشقا ئامالسىز قالدى. گەرچە پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت ۋاقتىدا ياساپ بەرگەن بولسىمۇ، قانداقلا بولسۇن كۈچى يەنىلا يېتەكلىك. مەن بالىلارنىڭ يورۇق، ئازادە سىنىپقا قايتىدىن كىرىپ ئوقۇشى ئۈچۈن، بۇ 10 مىڭ يۈەن مۇكاپات پۇلنى «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»غا ئىئانە قىلىشنى قارار قىلدىم.» ئۇنىڭ سۆزىگە يىغىن قاتناشچىلىرى يەنە بىر قېتىم قىزغىن ئالقىش ياڭراتتى.

كۆكتوقاي ناھىيىسى ئابدەن ئائىلىسىگە «ئۈلگىلىك مەدەنىيەتلىك ئائىلە» دەپ نام بەردى

كۆكتوقاي ناھىيىسى 5-ئاينىڭ 27-كۈنى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە 7-قېتىملىق تەقدىرلەش يىغىنى ئېچىپ، 26 ئىلغار كوللېكتىپ ھەم ئابدەن قاتارلىق 47 ئىلغار شەخسنى داغدۇغىلىق تەقدىرلىدى.

ئابدەن ئائىلىسىنىڭ خەتەرلىك پەيتتە ئىپادىلىگەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشتەك يۈكسەك ئاڭلىقلىقى ۋە قۇربان بېرىشتىن قورقمايدىغان، ئۆزىنى ئۇنتۇپ باشقىلارنى قۇتقۇزىدىغان قەھرىمانلىق ئىش- پائالىيەتلىرىنى تەقدىرلەش ئۈچۈن، كۆكتوقاي ناھىيىسى ئابدەن ئائىلىسىگە «ئۈلگىلىك مەدەنىيەتلىك ئائىلە» دەپ نام بەردى.

ۋاڭ گەنچى

پىچان ناھىيىسىدە يازلىق يىغىم تەييارلىقى بالدۇر، پۇختا ئىشلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز سېيتنىياز سايىم خەۋەر قىلىدۇ: يازلىق ئاشلىقتىن ئۇدا 19 يىل ياخشى ھوسۇل ئېلىپ كېلىۋاتقان پىچان ناھىيىسىدە بۇ يىل 60 مىڭ 340 مو يەرگە بۇغداي تېرىلىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا پەرۋىش قىلىنغانلىقتىن، بۇغدايلار ئوبدان ئۆسىدى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىلقى ھوسۇلنى يىغىۋېلىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مەۋقەنى يازلىق يىغىم تەييارلىقىنى بالدۇر ئىشلەشكە قاراتتى. يېزا-بازارلار ئاممىنى يازلىق يىغىم تەييارلىقىنى بالدۇر، تېز، پۇختا ئىشلەشكە سەپەرۋەر قىلدى. يېزا-بازارلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلىرى دېھقانلارنىڭ يازلىق يىغىم ئىشلىرىغا كېرەكلىك سايمانلارنى سېتىۋېلىشى ئۈچۈن 86 مىڭ 750 يۈەندىن كۆپرەك قەرز پۇل تارقىتىپ بەردى. تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى دېھقانلارنى ئېھتىياجلىق سايمانلار بىلەن ۋاقتىدا تەمىنلىدى.

6-ئاينىڭ باشلىرىغا قەدەر، ناھىيە بويىچە يېڭىدىن 187 خامان ياسالدى، 470 نەچچە كونا خامان رېمونت قىلىندى، 250 نەچچە تۇلۇق، 1370 ھارۋا ۋە تراكتور رېمونت قىلىنىپ تەخلەپ قويۇلدى.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيىدا، قوراللىق ساقچى قىسىم سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق چېگرا مۇداپىئە تارماق ئەترىتى چېگرىنىڭ 1-سېپىدىكى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىغا خىزمەت گۇرۇپپىسى ئەۋەتىپ، پارتىيىنىڭ مىللەت نەزەرىيىسى، مىللىي سىياسىتىنى تەشۋىق قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت چارۋىچىلىرىنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

جۇلىپىڭ فوتوسى

دارۋاز ئەۋلادى ئادىل 6 - ئاينىڭ 22 - كۈنى سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇاڭ يى خەۋەر قىلىدۇ: ياش دارۋاز ئادىلنىڭ چاڭجياڭ دەرياسى سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتۈشكە قوماندانلىق قىلىش تەشكىللىي ھەيئىتى يېقىندا ئۇيغۇر دارۋازلىرىنىڭ ئەۋلادى شىنجاڭ سېرك ئۆمىكىنىڭ ئارتىسى ئادىلنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 22-كۈنى چاڭجياڭ دەرياسى سەنشيا بوغۇزىنىڭ كۈيمىن دېگەن يېرىدىن رەسمىي ئۆتۈپ، ئۆزىنىڭ كانادالىق كوكلۇننىڭ پولات ئارغامچا ئۈستىدە مېڭىپ چاڭجياڭ دەرياسىدىن ئۆتۈشتە ياراتقان جىننىس دۇنيا رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلاش ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولغانلىقىنى جاكارلىدى.

دارۋازلىق قىلىپ كېلىۋاتقىنىغا 18 يىل بولغان ئادىل بىر مەھەل جاپالىق تەقلىدىي مەشىق قىلدى، ھازىر ئۇنىڭ جىسمانىي، روھىي ھالىتى ناھايىتى ياخشى.

ئۇقۇشىمىزچە، دارۋازلار گۇرۇپپىسىدىكى بارلىق ئارتىسلار ھەم تەشكىللىي ھەيئەتنىڭ ئالاقىدار خىزمەتچىلىرى 6-ئاينىڭ 7-كۈنى چۇڭچىڭ شەھىرى فېڭجيې ناھىيىسىدىكى سەنشيا بوغۇزىنىڭ كۈيمىن دېگەن يېرىگە بېرىپ، نەق مەيداندا مەشىق قىلىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن بىللە، يەنە قىيپاش تارتىلغان پولات ئارغامچىنى مۇقىملاشتۇرۇش ۋە چىڭىتىش قاتارلىق ئاخىرقى تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ئىشلەيدىكەن.

بىر قانچە ئون يىللىق مېتېئورولوگىيە ماتېرىياللىرىدىن مەلۇم بولۇشىچە، 6-ئاينىڭ 20-كۈنى ئۆپچۆرىسىدە سەنشيا بوغۇزى رايونىدا شامال، ھۆل - يېغىن ئاز، ھاۋا ئوچۇق بولىدىكەن، بۇ دەريادىن ئۆتۈشتە ئەڭ كۆڭۈلدىكىدەك ۋاقىت ھېسابلىنىدىكەن، 6-ئاينىڭ 22-كۈنى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە توققۇز كۈن قالىدۇ، شۇڭا بۇ ئادىلنىڭ شىنجاڭ خەلقىگە ۋاكالىتەن شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە سۇنغان كاتتا سوۋغىتى بولۇپ قالىدۇ.

سېرك ئارتىسى ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيا بوغۇزىدىن بىخەتەر ئۆتۈشى ئۈچۈن...

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ سېرك ئۆمىكىنىڭ ياش ئارتىسى ئادىل ھوشۇرنىڭ كانادالىق مەشھۇر «ھاۋا بوشلۇقى شاھزادىسى» كوكلۇنغا جەڭ ئېلان قىلغانلىقى توغرىسىدىكى خەۋەر جەمئىيەتتىكى ھەر ساھەنىڭ دىققىتىنى قوزغىدى. 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئۈرۈمچىدىكى بىر قىسىم سودىگەرلەر، كارخانىچىلار، «رابىيە قادىر» سودا سارىيىدىكى بىر قىسىم تىجارەتچىلەر، خىزمەتچىلەر ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيا بوغۇزىدىن بىخەتەر ئۆتۈشى ئۈچۈن 22 مىڭ 935 يۈەن ئىئانە قىلدى.

قۇمۇل شەھىرى شەھەر ئەتراپى يېزىسىدىكى ھەر مىللەت خەلقى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشنىڭ زېمىر ناخشىسىنى ياڭراتتى.

بۇ يىزىدا 9 كەنت، 7465 نوپۇس، 7226 مو تېرىلغۇ يەر بار. ھەر بىر نوپۇسقا ئوتتۇرىچە توغرا كېلىدىغان يەر بىر موغا يەتمەيدۇ. ئۇلار قۇدۇق سۇيىگە تايىنىپ تېرىقچىلىق قىلىدۇ.

پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنى خۇددى باھار شامىلىدەك بۇ زېمىننى ئويغاتتى. يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، كۆز قاراشنى يېڭىلاپ، پارتىيىنىڭ يېزىلارغا قارىتىقان تۈرلۈك سىياسەت، فاكتورلىرىنى ياخشى ئۇنچىللاشتۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاشقا دائىر بىر قاتار تەدبىر قوللاندى. ئۇزاقتىن بۇيان داۋاملىشىپ كېلىۋاتقان ئىگىلىك تەرتىپسىزلىنىشنىڭ سۈرئىتى ئاستا، ئۇنۇمى تۆۋەن بولۇشتەك پاسسىپ ھالەتنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، كۆپ خىل ئىگىلىكنى جۈملىدىن كۆكاتچىلىق، باغۋەنچىلىك، باقمىچىلىق ۋە يېزا - بازار كارخانىلىرىنى زور كۆچ بىلەن تەرەققىي قلدۇرۇشتىن ئىبارەت تەرەققىيات يولىدا ماڭدى. مۇشۇ ئاساستا بازارنى يېتەكچى قىلىپ تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ تاۋارلىشىش نسبىتىنى ئۆستۈردى. تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىگە، پەن - تېخنىكىغا، سېلىنمىغا تايىنىپ ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ تەرەققىيات زاپاس كۈچىنى ئاشۇردى. سۇ قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، يەر ئاستى سۇيىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلاندى. 1990 - يىلدىن بۇيان 1 مىليون 548 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ، 22 قۇدۇق، 50 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭىمىس ئۆستەڭ ياسدى. يۇقىرىقدەك تەدبىرلەر ئارقىلىق بۇ يېزىنىڭ ئىقتىسادىي ئۇنۇمۇرسال كۈچى تەدرىجىي ئاشتى. 1984- يىلى يېزا ئىگىلىك، سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 3 مىليون 288 مىڭ يۇەن، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىم 305 يۇەن بولغان بولسا، 1995 - يىلى يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 20 مىليون 290 مىڭ يۇەنگە، سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 2 مىليون 620 مىڭ يۇەنگە يېتىپ، 1991 - يىلدىكىدىن ئۈچ ھەسسە، كوللېكتىپ جۇغلانمىسى 2 مىليون 620 مىڭ يۇەنگە يېتىپ، 1991 - يىلدىكىدىن. بىر يىرىم ھەسسە ئاشتى. كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ساپ كىرىم 2300 يۇەنگە يېتىپ، 1995 - يىلدىكىدىن 324 يۇەن ئاشتى. بۇ كەنتنە ئورتاق بېيىش ئىشقا ئېشىپ، دېھقانلار ھاللىق تۇرمۇشقا قەدەم قويۇشقا باشلىدى. تېلېۋىزور، توڭلاتقۇ، ئۇنىڭالغۇ قاتارلىق ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى ئومۇملىشىشقا يۈزلەندى. % 60 دېھقان ئائىلىسى تېلېفون ئورنىتىپ، قۇمۇل ۋىلايىتى بويىچە تۇنجى تېلېفون ئومۇملاشقان كەنت بولۇپ قالدى، شەخسىلەر سېتىۋالغان پىكاپ 7 گە، چوڭ- كىچىك يۈك ئاپتوموبىلى 20 گە، تراكتور 15 كە يەتتى ، % 70 ئائىلە موتسكلىت سېتىۋالدى.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئوخشاش چىڭ تۇتتى

يېزىلىق پارتكوم ۋەخەلق ھۆكۈمىتى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا باشتىن - ئاخىر ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئوخشاش ئەھمىيەت بەردى ۋە ئۇنى چىڭ تۇتتى . ئىقتىسادىي خىزمەت پىلانلىرىنى تۈزگەندە، ئورۇنلاشتۇرغاندا، تەكشۈرگەندە، خۇلاسە قىلغاندا مەنىۋى مەدەنىيەت قورۇلۇشى جەھەتتىكى خىزمەتلەرنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئورۇندا قويۇپ ئورۇنلاشتۇردى، تەكشۈردى، خۇلاسىلىدى، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى ئىقتىسادنى يۈكسەلدۈرۈشنىڭ ئاساسىي دەيدىغان ئىدىيىدە چىڭ تۇرۇپ، ئىدىيىۋى قۇرۇلۇشنى پىتەكچى، تەشكىلىي قۇرۇلۇشنى مۇھىم نۇقتا، پاكلىق قۇرۇلۇشنى بۆسۈش ئېغىزى، تۈزۈم قۇرۇلۇشنى ئاساس قىلىپ ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشنى تېز ۋە ساغلام ئىلىپ بارىدى، بولۇپمۇ باشقۇرۇشنى بىلىدىغان، مەدەنىيەت سەۋىيىسى يۇقىرى، قابىلىيەتلىك كىشىلەرنى تاللاپ ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك بەنزىلىرىنى سەرخىللاشتۇردى. پارتىيە ئەزالىرىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ نەمۇنىلىك، ئاۋانگارتلىق رولىنى جارى قىلدۇردى. بۇ ئارقىلىق بىر تۈركۈم ئاممىنى بېيىشقا يېتەكلەيدىغان ئىلغار پارتىيە ياچېيكىلىرى، مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزالىرى بارلىققا كەلدى. ئۇلار ئۆزىنىڭ ھەرىكىتى بىلەن باشقا ئۆز ئوردىسىدا تەربىيىلەش بىلەن باشقا ئورۇنلارغا ئەۋەتىپ تەربىيىلەشنى بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرى ۋە پەن - تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش ئائىلىسى باشلىقلىرىنى تەشكىللەپ، گەنسۇ، شەندۇڭ، بېيجىڭ قاتارلىق جايلارغا تەجرىبە ئۆگىنىشكە ئەۋەتىپ، بىر تۈركۈم ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش ماھىرلىرىنى يېتىشتۈرۈپ چىقتى. 1995 - يىلى بۇ يېزىدىن بىر كىشى «كۆكاتاچىلىق ماھىرى» ، بىر كىشى «باقمىچىلىق ماھىرى» بولۇپ باھالىنىپ، شەھەر بويىچە «سەككىز چوڭ ماھىر» قاتارىغا كىردى. 1996 - يىلى بۇ يېزىدىكى 9 كۆكتات ئۆستۈرۈش ماھىرى پاكىتانغا كۆكتات ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى ئۆگىتىشكە باردى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى پارنىكتا كۆكتات ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى كېڭەيتىشنى دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇشتىكى مۇھىم تەدبىر سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. 1990 - يىلدىن باشلاپ، پارنىكتا كۆكتات ئۆستۈرۈشنى يېزا بويىچە ئومۇملاشتۇرۇشقا باشلىدى. 1996 - يىلغا كەلگەندە كۆكتات تېرىلغان ئومۇمىي پارنىك كۆلىمىنى 3400 موغا يەتكۈزدى. سۇلياۋ يوپۇق يېپىق كۆكتات تېرىشنى كەڭ ئەنلىك سۇلياۋ يوپۇق يېپىق كۆكتات تېرىشقا ئۆزگەرتىپ، كۆكتات ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ تەننەرخىنى تۆۋەنلەتتى. بۇلتۇر 200 مو يەردە قۇياش نۇرى ئارقىلىق ئېنېرگىيە تېجەيدىغان پارنىك ياسدى. ئۇنۇمسىز يەرلەردىن پايدىلىنىش ئۇچۇن، 1996 - يىلى 3 مىليون يۇەن سەرپ قىلىپ، 30 مو يەردە تۇپراقسىز كۆكتات ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى سىناق تەرىقىسىدە قوللىنىپ، مۇۋەپپەقىيەت قازاندى. ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتى ئۇلارنىڭ بۇ يېڭى تەجرىبىسىنى خۇلاسىلەپ، بۇ يېزىدا تۇپراقسىز كۆكتات ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا بولىدۇ، دېگەن يەكۈننى چىقاردى. يېزىلىق پارتكوم بىلەن خەلق ھۆكۈمىتى تۇپراقسىز كۆكتات ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى ئومۇملاشتۇرۇلىدىغان كۆلەمنى بۇ يىل 1500 موغا كېڭەيتىشنى پلانلىدى.

ئۈزۈلمەيدۇ زەپەر ناخشىسى

مەدەنىيەت مۇھەممەتربهىم (ئۇز مۇخبىرىمىز)

بېيىش يولى (14)

بۇ يېزىنىڭ شەھەر ئەتراپىغا جايلاشقانلىقى قىسقا ۋە قاتناش ئالاقە ئىشلىرىنىڭ راۋان بولۇشىدەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئاساس قىلغان ھالدا باقمىچىلىق، باغۋەنچىلىق قاتارلىق كۆپ خىل ئىگىلىكنى پائال يولغا قويدى. تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۇزۇپ ۋە ئەمەلىيەشتۈرۈپ، دېھقانلارنىڭ 2-، 3 - خىل كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىش ئاكتىپلىقىغا ئىلھام بەردى. يېزا قۇرۇش، كەنت قۇرۇش، بىرلىشىپ قۇرۇش، خۇسۇسىيلار قۇرۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ كوللېكتىپ ئىگىلىكتىكى كارخانىلار بىلەن خۇسۇسىي ئىگىلىكتىكى كارخانىلارنىڭ تەڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بەردى. بۇلۇپمۇ تەبىئىي بايلىق ئۆستۈنلۈكىنى تاۋار ئۆستۈنلۈكىگە ئايلاندۇرىدىغان پىششىقلاش خاراكتېرىدىكى كارخانىلارنى زور كۆچ بىلەن راۋاجلاندۇردى. بۇنىڭ بىلەن 1992 - يىلدىن باشلاپ بۇ يېزىدا يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتى تېز بولدى. باقمىچىلىق، باغۋەنچىلىك، سودا - تىجارەت قاتارلىق ئىشلارمۇ جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىپ، يېزا ئىقتىسادىنى بۆسۈش خاراكتېرلىك يۆكسىلىشكە ئىگە قىلدى. 1996 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە بۇ يېزىدا يېزا، كەنتلەر قۇرغان كارخانا 19 غا، خۇسۇسىيلار قۇرغان كارخانا 755 كە، يەككە سودا - سانائەتچىلەر 2271 كىشىگە يەتتى. يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 62 مىليون 620 مىڭ يۇەنگە يېتىپ، 1995- يىلدىكىدىن % 20 ئاشتى ۋە بۇ يېزىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنىڭ % 70 تىنى ئىگىلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، بۇ يېزا تۆۋەن ھوسۇللۇق باغلارنى ئۆزگەرتىش، يېڭىدىن باغ بىنا قىلىشنى چىڭ تۇتۇش ئارقىلىق يېزا بويىچە مېۋىلىك باغ كۆلىمىنى 2315 موغا يەتكۈزدى ۋە بۇلتۇر بازارنى سەپتىن كەسىپ ئالماشتۇرغان جاڭ جۇنشىننى كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا، مەدەنىيەت سەۋىيىسى يۇقىرى، ئىگىلىك باشقۇرۇشنى بىلىدىغان، قابىل، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەش روھىغا ئىگە ئۈچ نەپەر مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسىنى ياچېيكا ھەيئەتلىكىگە تولۇقلاپ، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى رەھبەرلىك بەنزىسىنى كۈچەيتتى. شۇ ئاساستا ياچېيكا شۇجىسى، كەنت مۇدىرىنىڭ ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئورناتتى ۋە پارتىيە ئەزالىرىغا نىسبەتەن نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويدى. پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ نەمۇنىلىك، ئاۋانگارتلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇلۇپ، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ خىزمەتلىرى تۈزۈملىشىش، قېلىپلىشىش ئىزىغا سېلىنغانلىقتىن، بۇ كەنتنىڭ تۇرلۈك ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى كۈچلۈك تەشكىلىي كاپالەتكە ئىگە قىلىندى، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى مۇشۇ ئاساستا قۇمۇل شەھرىگە، تۆمۇرىيول سىستېمىسىغا، نېفىتلىككە خىزمەت قىلىدىغان تېرىقچىلىق ۋە مۇلازىملىق كەسىپلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، كەنتنىڭ ئىگىلىك تەرەققىياتىنى، دېھقانلارنىڭ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىشتىن ئىبارەت يېڭى تەرەققىيات يولىنى ئوتتۇرىغا قويدى ۋە بۇ كەنتنە كۆكاتاچىلىقنىڭ نۇقتىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇشنى بېكىتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار 3 مىليون يۇەن مەبلەغ سېلىپ، 30 مو يەردە دۆلەتنىڭ «ئۇچقۇن» پىلانى تۇرنىگە كىرگۈزۈلگەن تۇپراقسىز كۆكتات ئۆستۈرۈش پارنىكى ياساپ، كۆكتات ئۆستۈرۈپ مۇۋەپپەقىيەت قازاندى. بۇ يېڭى تېخنىكا ۋە ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش ئۇسۇلىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ناھايىتى ياخشى بولدى. ئۇلار مۇشۇ ئۇسۇلدا يېتىشتۇرۇلگەن كۆكتات بىلەن بازارنى 600 تونىنىدىن ئارتۇق ھەر خىل يېڭى كۆكتات بىلەن تەمىنلىدى. ھازىر بۇ كەنتنە ھەر خىل پارنىك 3380 گە يەتتى.

مىليون 290 مىڭ يۇەنگە، سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 52 مىليون 60 مىڭ يۇەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىم 1870 يۇەنگە يېتىپ، 1984 - يىلدىكىدىن نەچچە ھەسسە ئېشىپ كەتتى. 1996 - يىلى يېزا ئىگىلىك، سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 89 مىليون 610 مىڭ يۇەنگە يېتىپ، 1995 - يىلدىكى بىلەن سېلىشتۇرغاندا% 23.8، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىم 2218 يۇەنگە يېتىپ، 1995 - يىلدىكىدىن % 18 ئاشتى.

ئۇلار بۇنداق زور ئۆزگىرىشلەرنى بارلىققا كەلتۈرۈشتە مۇھىمى تۆۋەندىكىدەك ئىشلارنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى:

پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشته چىڭ تۇردى

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى پەن-تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشكە ئالاھىدە كۈچ سەرپ قىلىپ، يىزىدا پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى، دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتى، چوڭلار ماتارىپى ئىشخانىسى قۇرۇپ، يىزىدا پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل يېزا باشلىقى، كەنتلەردە پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل كەنت باشلىقى قويىدى ھەمدە زور كۈچ بىلەن كەنتلەردە ئىلمىي ئوسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش بويىچە ئۇلگە كۆرسىتىش ئىشلىرىنى بارلىققا كەلتۈردى. بۇ ئۇلگە كۆرسىتىش ئىشلىرىنىڭ ھەر بىرى 6 - 7 ئادەتتىكى دېھقان ئائىلىسىنى، بىر پارتىيە ئەزاسى بىردىن ئائىلىنى ئىلمىي ئوسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش بويىچە ھۆددىگە ئالدى. 1994 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتى بۇ يىزىنى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ھاللىق سەۋىيىگە يۆرۈش قىلىش بويىچە سىناق نۇقتىسى قىلدى. بۇنىڭغا ئاساسەن يېزىلىق پەن - تېخنىكا كومىتېتى، يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتى، چوڭلار ماتارىپى ئىشخانىسى بىرلىشىپ، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يېزىنى گۈللەندۈرۈشكە رەھبەرلىك قىلىش ئىشخانىسى قۇردى. بۇ ئىشخانا ھەر يىلى ئوتتۇرىچە 20 .قارار ئەتراپىدا پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش كۆرسى ئېچىپ، دېھقانلارنى كۆكتات تېرىش ۋە پەرۋىش قىلىش تېخنىكىسى، دېھقانچىلىق دورىسىنى ئىشلىتىش ئوسۇلى، كۆكتات ۋە مېۋىلەردىكى كېسەللىكلەرنى يوقىتىش ۋە ئونىڭ ئالدىنى ئېلىش تېخنىكىسى، پارنىكتا كۆكتات ئوستۇرۇش تېخنىكىسى قاتارلىق بىلىملەر بىلەن تەربىيىلىدى. ئونىڭدىن پىلانلىدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان كىشىلەرنىڭ يېمەك - ئىچمەك ئىستېمال سەۋىيىسىدە ئۆزگىرىش بولدى. بولۇپمۇ ئۇلار كۆكاتلارنىڭ تۈرى كۆپ، سۈيىتىنىڭ ياخشى ۋە يېگى بولۇشىنى تەلەپ قىلىدىغان بولدى. يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىل ئېھتىياجنى پۈرسەت دەپ قاراپ، بازار ئەھۋالىنى ۋاقتىدا توغرا ئىگىلەپ، ئەتىياز مەزگىلى كۆكاتاتنى بالدۇر بازارغا سېلىش، يازدا كۆكاتاتنىڭ تۈرىنى كۆپەيتىش، كۈزدە كۆكات بىلەن تەمىنلەش ۋاقتىنى ئۇزارتىش، قىشتا كۆكتات بىلەن تەمىنلەشنى ئۇزۇپ قويماسلىق تەشەببۇسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، مۇشۇ بويىچە يېگى تۈر، يېگى سورتلارنى كىرگۈزۈش ۋە كېڭەيتىشنى چىڭ تۇتتى. گەنسۇ، شەندۇڭ، بېيجىڭ، ئۇرۇمچى ناھىيىسى قاتارلىق ئورۇنلاردىن مول ھوسۇل بېرىدىغان، ھەر قانداق پەسلدە تېرىشقا بولىدىغان، شورغا، قۇرغاقچىلىققا، كېسەللىككە بەرداشلىق بېرەلەيدىغان، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى يۇقىرى كۆكتات سورتلىرىنى كىرگۈزدى ۋە ئومۇملاشتۇردى. بۇ يىزا 1995 - يىلى بىر يىل ئىچىدە 13 خىل كۆكتات تۈرىنى كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ 115 مو يەرگە تېرىغاندى، شۇ يىللا ئۇنىڭدىن 1 مىليون 170 مىڭ يۇەن ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلدى. بۇ كۆكتات ئېتىزلىرىنىڭ مو بېشى بىرلىك ھوسۇلىنىڭ ئوتتۇرىچە ئىقتىسادىي قىممىتى 10 مىڭ يۇەن ئەتراپىدا بولدى. 1996 - يىلى يەنە بۇ يېزا ئىچكى ئۆلكىلەردە يېگىدىن يېتىشتۇرۇلگەن ياكى چەت ئەللەردىن دۆلىتىمىزگە يېگىدىن كىرگۈزۈلگەن، ئوتتۇرىچە مو بېشى بىرلىك ھوسۇلى 5000 كىلوگرامدىن 8000 كىلوگرامغىچە بولغان 14 خىل كۆكتات سورتىنى كىرگۈزۈپ سىناق تەرىقىسىدە تېرىتۇبدى، ئۇنىڭدىن تېخىمۇ كۆپ ئىقتىسادىي ئۈنۈم كۆردى. 1996 - يىلى بۇ يېزا 3400 مو يەرگە كۆكتات تېرىپ 21 مىڭ 378 تونىنا كۆكتات ئالدى. كۆكاتاتنىڭ مو بېشى بىرلىك ھوسۇلى 6397 كىلوگرامغا يەتتى.

يېزا - بازار كارخانىلىرىنى ئاساس قىلغان ھالدا كۆپ خىل ئىگىلىكنى پائال راۋاجلاندۇردى

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 2315 موغا يەتكۈزدى ۋە بۇلتۇر بازارنى 660 تونىنا مېۋە- چېۋە بىلەن تەمىنلىدى. باقمچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇپ، بۇلتۇر بازارنى 377 تونىنا گۆش، 116 تونىنا سۈت، 80 تونىنا ئۇي قۇشلىرى ۋە تۇخۇم بىلەن تەمىنلىدى.

قۇمۇل شەھىرىدە يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى توپ سېتىش بازىرى بولمىغانلىقتىن، دېھقانلار يېزا ئىگىلىكى ۋەقوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى بۇاستە بازارغا ئېلىپ كىرىپ سېتىشتا قىيىنچىلىققا ئۇچراپ كەلگەنىدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 1992- يىلى 3 مىليون يۇەن مەبلەغ سېلىپ، 7020 كۋادرات مېتىر كۆلەمدە يېزا ئىگىلىك ۋە قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى توپ سېتىش بازىرى قۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ يېزا ئىگىلىك ۋە قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى بۇاستە بازارغا ئېلىپ كىرىپ سېتىشقا قولايلىق يارىتىپ بەردى. بۇنىڭ ئۈنۈمى ناھايىتى ياخشى بولدى. شۇڭا بۇ يېزا 1994 - يىلدىن بۇيانقى ئۇچ يىل ئىچىدە يەنە 2 مىليون يۇەن مەبلەغ سېلىپ، يېزا ئىگىلىك ۋە قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرى بازىرىنى كېڭەيتىپ قۇرۇپ، ئونىڭ ئومۇمىي كۆلىمىنى 23 مىڭ 820 كۋادرات مېتىرغا يەتكۈزدى. ھازىر بۇ بازار ئاۋاتلىشىپ، قۇمۇل ۋىلايىتىدىكىلەرلا ئەمەس، گەنسۇ، تۇرپان، پىچان، ئۇرۇمچى قاتارلىق ئورۇنلاردىن كەلگەن تىجارەتچى ۋە خېرىدارلار تىجارەت قىلىدىغان شەرقىي شىنجاڭ بويىچە ئەڭ چوڭ بازارغا ئايلاندى. ھەر كۈنى بۇ بازاردا سودا - سېتىق قىلىدىغانلارنىڭ سانى 3000 ئادەم (قېتىم) دىن ئېشىپ كەتتى. 1995 - ۋە 1996 - يىلى بۇ بازارنىڭ تىجارەت ئومۇمىي سوممىسى 8 مىليون يۇەنگە يەتتى. ھازىر بۇ بازاردىكى مۇقىم مۇلۇكنىڭ قىممىتى 12 مىليون يۇەندىن ئاشىدۇ.

ئىلغار تېپلار ئارقىلىق كەنتلەرنى يېتەكلەپ، پۈتۈن يېزىنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۆرۈش قىلىش قەدىمىنى تېزلەتتى

«ئىلگىرلەش» كەنتىدە 307 ئائىلە، بەش مەھەللە، 1060 مو تېرىلغۇ يەر بار بولۇپ، ئىلگىرى بۇ كەنتتىكى دېھقانلار بەكمۇ نامرات ئىدى. يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 1993 - يىلى بۇ كەنتنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۆرۈش قىلىش بويىچە ئۇلگە كۆرسىتىش كەنتى قىلىپ بېكىتتى ھەمدە تەكرار كېڭىشىش ئارقىلىق 31 ياشقا كىرگەن، ھەربىي مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

ئابدۇللا ماموت

△ يەنجى ناھىيىلىك تەمنات - سودا كوپىراتىپى يېقىندا ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك تېخنىكا مەركىزىنىڭ مۇتەخەسسىسلىرىنى تەكلىپ قىلىپ، ناھىيە بويىچە كېڭەز تۈستۇرۇش تېخنىكىسى ۋە كېڭەز تېتىزىنى باشقۇرۇش تېخنىكىسى بويىچە 6 - قېتىملىق تەربىيىلەش كۇرسى ئاچتى.

ئەمەت راخمان

△ ئاقسۇ شەھىرىنىڭ بەشتۆگمەن يېزىسى 4 - ئاينىك 24 - كۈندىن 5 - ئاينىك 10- كۈنگىچە كەڭلىكى 7.5 مېتر كېلىدىغان 28 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا كۆتۈرمە تۆستەكنىڭ ياساپ، 23 مىڭ مو بوز يەرنىڭ سۈيىنى ھەل قىلدى.

سابىت سامساق

△ يەكەن ناھىيە خاڭدى بازار تۆۋەن كويلا كەنتىنىڭ 4 - مەھەللىسىدىكى 13 ئائىلىلىك دېھقان 2 - ئاينىك ئوتتۇرىلىرىدىن 5 - ئاينىك ئوتتۇرىلىرىغىچە سۇت - قايماق سېتىپ، 10 مىڭ 500 يۇەن ساپ كىرىم قىلدى.

ئابدۇراخمان نۇرمۇھەممەت

△ ئاقسۇ شەھەرلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ ئېگەرچى تىجارەت پونكىتى ئۆتكەن يىل 10 - ئايدىن بۇ يىل 4 - ئايغىچە 1260 دېھقان ئائىلىسىنىڭ ئۆشۈك ئالدىغچە بېرىپ، 6 مىليون 451 مىڭ يۇەن قەرز پۇل تارقاتتى.

ياسىن مەمتىمىن

△ كۇچا ناھىيىسى دۆڭقوتان يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپىراتىپى دېھقانلارنىڭ بۇ يىللىق خىمىيۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق، دېھقانچىلىق دورىسى ۋە يېزا ئىگىلىك سايمانلىرىنى سېتىۋېلىشى ئۈچۈن ھازىرغىچە 7 مىليون 640 مىڭ يۇەن قەرز پۇل تارقاتتى.

ئامىنەم مەجىت

△ ئاقسۇ كونشەھەر ناھىيىسىنىڭ 1 - ئايدىن 4 - ئايغىچە ئورۇندالغان سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 32 مىليون 520 مىڭ يۇەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن % 39 ئاشتى، مالىيە كىرىمى 4 مىليون 367 مىڭ يۇەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن % 19 ئاشتى.

قادىر مەجىت

△ قاراقاش ناھىيىسى زاۋا يېزىلىق بانكا تىجارەت پونكىتى يېقىندا 130 مىڭ يۇەن ئۆسۈمسىز ئايلانما مەبلەغنى 187 نامرات دېھقان، چارۋىچى ئائىلىلىرىگە تارقىتىپ بەردى.

ئوبۇلھاشىم ماخمۇت

△ كۇچا ناھىيىلىك سودا - سانائەت بانكىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن 1 مىليون يۇەن قەرز پۇل تارقاتتى.

مۇنىرە مەمەت

△ ئاقسۇ شەھىرىنىڭ بەشتۆگمەن يېزىلىق يەرلىك باج پونكىتى 5 - ئاينىك 12 - كۈنگىچە 109 مىڭ يۇەن باج يىغىپ، يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنىڭ % 68 نى ئورۇنداپ بولدى.

سابىت سامساق

△ يېقىندا قەشقەر ۋىلايەتلىك ۋە شەھەرلىك مال باھا تەكشۈرۈش ئورنى، ۋىلايەتلىك پوچتا- تېلېگراف ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلار بىرلەشمە تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، قەشقەر شەھەر رايونىدىكى جامائەت تېلېفونى بوتكىلىرىنىڭ ھەق ئېلىش ئەھۋالىنى بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلدى.

ئابدۇۋېلجان مەمتىمىن

△ ئاۋات ناھىيىلىك ئامانەت - قەرز كوپىراتىپلار بىرلەشمىسى 5 - ئاينىك 5 - كۈنى ناھىيە بويىچە ئامانەت - قەرز كوپىراتىپ كەسپىي تايانچلىرىنىڭ كەسپىي تېخنىكا

يېزا مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە يېزا - بازار مەدەنىيەت پونكىتلىرىنىڭ ئىجتىمائىي رولى توغرىسىدا

مۇھەممەت ئىسمائىل

پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەننىڭ «مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى شەھەر، يېزىلاردىن ئاساسىي قاتلامغىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم» دېگەن يوليورۇقىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ئۈچۈن، «چېگرا رايون يىپەك يولى مەدەنىيەت كارىدورى قۇرۇلۇشى»، «مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئۈلگار ناھىيە بەرپا قىلىش پائالىيىتى» ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جەنۇبىي ۋە شىمالىدا قانات يېيىپ، ئاساسىي قاتلاملارنىڭ مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ماس قەدەمدە تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن پۇختا ئاساس يارىتىلدى.

مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان ھەممە ناھىيىدە مەدەنىيەت يۇرتى، كۇتۇپخانا بولۇش، ھەممە يېزىدا مەدەنىيەت پونكىتى بولۇش نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش، ناھىيىلىك مەدەنىيەت يۇرتىنى ئاساس قىلغان ناھىيە، يېزا، كەنت دەرىجىلىك مەدەنىيەت تورىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، ناھىيە ئارقىلىق يېزىنى، يېزا ئارقىلىق كەنتنى يېتەكلەش خىزمىتى ئاساسىي قاتلامدا ئىقتىسادىي خىزمەتلەر بىلەن بىر قاتاردا تۇتۇلۇپ، يېزا، قىشلاقلارنىڭ مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا گۈللىنىش ۋەزىيىتى بارلىققا كەلدى. بۇنىڭ بىلەن ئىجتىمائىي رايون مەدەنىيىتى، كارخانا مەدەنىيىتى، مەكتەپ مەدەنىيىتى، «مەدەنىيەتلىك يېزا، كەنت»، «مەدەنىيەتلىك ئائىلە»، «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» بەرپا قىلىش پائالىيىتى كادىرلار ۋە ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ئاڭلىق ھەرىكىتىگە ئايلىنىپ، ئاساسىي قاتلامنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىلگىرى سۈرۈلدى.

«يېزا مەدەنىيەت پونكىتلىرى دۆلەتنىڭ ئەڭ ئاساسىي قاتلامدىكى مەدەنىيەت كەسپى ئورگىنى، يېزىلىق، بازارلىق خەلق ھۆكۈمىتى، شەھەر، كوچا، مەھەللە ئىش باشقارمىلىرى تەسىس قىلغان ئومۇمىي خەلق مۇلۇكچىلىكىدىكى مەدەنىيەت كەسپى ئورنى» بولۇپ، ئۇ تۈرلۈك شەكىللەر ئارقىلىق ئاممىنىڭ مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇپ، نادانلىق، فېئوداللىق - خۇراپاتلىق ئىللەتلەرنىڭ باش كۆتۈرۈشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، ساغلام، جانلىق، تىنىك بولغان مەنىۋى مۇھىت يارىتىش رولىنى ئوينايدۇ. ئىلگىرى بىر قىسىم جايلاردىكى يېزا مەدەنىيەت پونكىتلىرى تۈرلۈك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن تار ئاشىدۇ.

2. ئەدەبىيات - سەنئەت پائالىيىتى: ئاممىنىڭ ئىدىيە، ئەخلاق ساپاسىنى، پەن - مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتە يازغۇچى ۋە كەسپىي سەنئەتچىلەرگىلا تايىنىپ قالماي، يەنە ئەدەبىيات - سەنئەت ئىشلىرىغا ئىشتىياق باغلىغان ئىشتىن سىرتقى سەنئەتكارلارنىڭ ئىجادىيەت قىزغىنلىقىغا ئىلھام بېرىپ، ئىشتىن سىرتقى سەنئەت ئۆمەكلىرىنى تەشكىللەپ، ئۇلارغا يېتەكچىلىك قىلىپ، مۇنەۋۋەر ئەسەر ئارقىلىق ئاممىنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇپ، تەربىيىلەش مەقسىتىنى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك.

3. مەدەنىيەت ۋە پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پائالىيىتى: ھەر مىللەت ئاممىسى كىتاب، گېزىت ئوقۇشقا، مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە، مەدەنىيەتلىك ياشاش ئۇسۇلىنى قوبۇل قىلىشقا ئادەتلەندۇرۇش دەۋرنىڭ تەلىپى. بۇ، كىشىلەرنى نادانلىق، خۇراپاتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئىلىم - پەنگە ھۆرمەت قىلىدىغان، تازىلىقنى سۆيىدىغان، گۈزەللىكتىن زوقلىنىدىغان، ئىناق ئائىلە مۇناسىۋىتىنى شەكىللەندۈرگەن، مىللەتلەر باباراۋەر ئۆتىدىغان مەدەنىيەتلىك جەمئىيەت بەرپا قىلىشنىڭ جددىي ئېھتىياجى. يىقىندىن بۇيان جايلاردا مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلۇپ، نۇرغۇن كىتاب، ژورناللار دېھقانلارنىڭ قولىغا يەتكۈزۈلدى. مەدەنىيەت پونكىتى خادىملىرى دېھقانلارنىڭ كىتابتىن پايدىلىنىش ئۇنۇمىنى ئۆستىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، تىپىك تەجرىبىلەرنى توپلاپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىتابتىن پايدىلىنىشىغا يېتەكچىلىك قىلىشى لازىم. يەنە جايلاردىكى مەدەنىيەت پونكىتلىرى دېھقانلار پەن - تېخنىكا مەكتەپلىرىنى باشقۇرۇشقا ئاكتىپ قاتنىشىپ، ئۆزلىرىنىڭ پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى ياخشى ئورۇنداپ، دېھقانلارنى پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن قوراللاندۇرۇش، ئۇلارغا پەن - تېخنىكا ئۇچۇرلىرىنى يەتكۈزۈش رولىنى جارى قىلدۇرۇشى كېرەك.

4. ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيىتى: تەنتەربىيە بىر مىللەت ياكى بىر دۆلەتنى دۇنياغا تونۇتىدىغان ئامىللارنىڭ بىرى. تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇپ، خەلق ئاممىسىنىڭ تەن - ساغلاملىقى ۋە بەدەن سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئارقىلىق، ئىشلەپچىقىرىش ۋە خىزمەت ئۈنۈمىنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ. شۇڭا مەدەنىيەت پونكىتلىرى ئۆزلىرىنىڭ كەسپىي خىزمەت تەلىپى بويىچە تۈرلۈك شەكىلدىكى ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى تەشكىللەش، ئويۇشتۇرۇش ئارقىلىق، ساغلام، جۇشقۇن كەيپىيات يارىتىپ، ئۆز جايىنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك.

5. تۈرلۈك ئويۇن پائالىيەتلىرى: ئەل ئارىسىدا ئەۋلادتىن ئەۋلادقا تارقىلىپ كېلىۋاتقان تۈرلۈك ئويۇن پائالىيەتلىرى، بالىلار ئويۇنلىرى بار، بۇلارنىڭ بىر قىسمى تەنتەربىيە شەكلىنى ئالغان، بىر قىسمى كۆڭۈل ئېچىش شەكلىنى ئالغان. شۇڭا ئويۇن پائالىيەتلىرىمۇ كىشىلەر ياقتۇرىدىغان ئەنئەنىۋى ئاممىۋى مەدەنىيەت پائالىيىتىدۇر.

يېزا مەدەنىيەت پونكىتلىرىنىڭ رولىنى ھەقىقىي جارى قىلدۇرغاندا، مەدەنىيەت پونكىتلىرىنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سىياسىي، ئىدىيە، مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش مەكتىپىگە ئايلاندۇرغىلى بولىدۇ. بۇنىڭدىكى ئاچقۇچ - يېزىلىق پارتكوم، ھۆكۈمەت، كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرىدا. پارتىيە ياچېيكىسىنى مەركەز قىلغان مەدەنىيەت باشقۇرۇش كومىتېتى تەشكىل قىلىپ، ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ۋە مەسئۇلىيىتىنى ئېنىق بەلگىلەش لازىم. مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يېزىنىڭ ئومۇمىي قۇرۇلۇش پىلانىغا كىرگۈزۈپ، پائالىيەت سورۇنى، ئەسلىھەلەر، باشقۇرغۇچى خادىم ۋە مالىيە مەنبەسى قاتارلىق جەھەتلەردىكى شەرت - شارائىت ھازىرلانغاندا، ئاندىن تەلەپتىكى خىزمەتلەرنى قانات يايدۇرغىلى بولىدۇ.

مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش 32 - سان ۋاڭ يىجېي فوتوسى

سەنئەت ئەسرى ۋە گۈزەللىك تەربىيىسى

مەرھابا مەمتىمىن

سەنئەت ئەسرى ۋە گۈزەللىك تەربىيىسى ھەققىدە گەپ قىلىشتىن ئىلگىرى گۈزەللىك ھەققىدە ئازراق توختىلايلى. گۈزەللىك ئوبيېكتىپ مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان ئوبرازدۇر. كىشىلەرنىڭ ئىجادىي ئەمگىكى ئارقىلىقمۇ گۈزەللىك يارىتىلىلى بولىدۇ. بەزىلەر گۈزەللىكنىڭ كونكرېت ئوبراز ئارقىلىق ئەكس ئېتىشى ناتايىن، دەپ قارايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قارىشىچە، بىز تەشەببۇس قىلىۋاتقان «قەلبى گۈزەل بولۇش»نىڭ ئوبيېكتىپ ئۆلچىمى يوقمىش. بۇنداق قاراشتىكىلەر قەلب گۈزەللىكىنىڭ تىل، ھەرىكەت گۈزەللىكى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدىغانلىقىنى ئېسىدىن چىقىرىپ قويغان بولۇشى مۇمكىن. قەلب گۈزەللىكى ئادەمنىڭ ھەر بىر ھەرىكىتىدە كونكرېت ئىپادىلىنىدۇ، ئادەمنىڭ پائالىيىتىنى ئوبرازلاشتۇرۇپ مەيدانغا چىقىرىدۇ.

بىر قىسىم شەيئىلەردىكى گۈزەللىك كىشىلەرنىڭ جاپالىق ئەمگىكى ياكى ئەقلىنىڭ جەۋھىرىدۇر. ئالايلى، قاشتېشى گەرچە ئادەتتىكى تاش بولسىمۇ، كىشىلەرنىڭ ئۇنىڭغا كۈچ ۋە ئەقىل ئىشلىتىشى ئارقىلىق تاشقى كۆرۈنۈشى باشقا تاشتىن ئالاھىدە پەرقلىنىدىغان گۈزەل سەنئەت بۇيۇمىغا ئايلىنىدۇ - دە، كىشىلەردە گۈزەللىك تۇيغۇسى پەيدا قىلىدۇ. بىز دەل مۇشۇ نۇقتىدىن ئادەمنىڭ ئەمگىكى ۋە ئەقلى گۈزەللىك يارىتىدۇ، دەيمىز؛ لېكىن، بىزنىڭ بۇنداق دېگىنىمىز تەبىئىي گۈزەللىكنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ئىنكار قىلغانلىق ئەمەس. كەچكى شەپەق، يۇلتۇز قاتارلىقلارغىمۇ تەبىئىي گۈزەللىك يوشۇرۇنغان بولىدۇ، ئۇلارمۇ كىشىلەرگە گۈزەللىك تۇيغۇسى بېرىدۇ.

گۈزەللىك جىسمانىي گۈزەللىك، قەلب گۈزەللىكى، سۆز ۋە ھەرىكەت گۈزەللىكى، تۇرمۇش ۋە ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتكە ئائىت گۈزەللىك، مۇھىت گۈزەللىكى، ئىشلەپچىقىرىش ۋە ئىجادىيەتتە ئەمەل قىلىشقا تېگىشلىك گۈزەللىك قاتارلىق مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

سوتسىيالىستىك جەمئىيەتتە كىشىلەرگە گۈزەللىك تەربىيىسى بېرىشتە ئەدەبىيات - سەنئەتنىڭ ئۈستىگە ئالغان مەسئۇلىيىتى ۋە قامچىلاپ، كىشىلەردە ساغلام گۈزەللىك قاراشلىرىنىڭ يېتىلىشىگە، ئۆسۈشىگە ياردەم بېرىدۇ. سەنئەتكار تەرىپىدىن ئەكس ئەتتۈرۈلگەن ھايات ۋەقەلىكلىرى قانچىلىك كەڭ، قانچىلىك چوڭقۇر ۋە قانچىلىك چىن بولسا، زوقلانغۇچىلاردا كەڭ تەسەۋۋۇر كۈچى، گۈزەل ئېستېتىك تۇيغۇ پەيدا قىلىدۇ.

سەنئەت ئەسەرلىرى كىشىلەرگە بىلىندۈرمەستىن تەسىر كۆرسىتىدۇ. يازغۇچى، سەنئەتكارلار ئەسەرلىرىنى يۈكسەك بەدىئىي ماھارەت، گۈزەل تىل، يېقىملىق ئوبرازلار بىلەن ياراتقانلىقى ئۈچۈن، بۇ ئەسەرلەر زوقلانغۇچىلارنىڭ ئېڭىغا تەسىر قىلىپ، ئۇلارنىڭ چۈشەنچىلىرىنى، نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتىدۇ.

بىزگە مەلۇمكى، مەيلى تەبىئەت دۇنياسىدا بولسۇن، ياكى ئىجتىمائىي تۇرمۇشتا بولسۇن، خىلمۇ خىل گۈزەل شەيئىلەر مەۋجۇت، يازغۇچى - سەنئەتكارلار مۇئەييەن ئېستېتىك قاراشقا ئاساسەن بۇ گۈزەل شەيئىلەرنى تاللاپ تېخىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا پىششىقلاپ گۈزەل، جانلىق بەدىئىي ئوبراز يارىتىدۇ. بۇ ئەسەرلەردىكى پېرسوناژلارنىڭ ھەرىكىتى، تەقدىرى، جانلىق تۇرمۇش كۆرۈنۈشلىرى كىشىلەر قەلبىدە كۈچلۈك ئىنكاس پەيدا قىلىدۇ. بۇنىڭ نەتىجىسىدە زوقلانغۇچىلار كەيپىيات جەھەتتە خۇشاللىققا ئېرىشىدۇ ياكى ئۇنىڭدىن ساۋاق ئالىدۇ. كىشىلەردە گۈزەل شەيئىلەردىن مەلۇم دەرىجىدە لەززەتلىنىش ئىقتىدارى بولىدۇ. ئەمما، كىشىلەرنىڭ گۈزەللىكتىن بەھرىمەن بولۇش ئىقتىدارىدا مۇئەييەن پەرق بولىدۇ. كىشىلەردە گۈزەللىكتىن زوق ئېلىش ئىقتىدارىنى، ساغلام گۈزەللىك قاراشلىرىنى يېتىلدۈرۈشتە ئەدەبىيات - سەنئەت ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ. ئېسىل سەنئەت ئەسەرلىرى كىشىلەرگە نېمىنىڭ چىن، نېمىنىڭ ساختىلىقىنى، نېمىنىڭ ياخشى، نېمىنىڭ يامانلىقىنى، نېمىنىڭ گۈزەل، نېمىنىڭ سەتلىكىنى ئېيتىپ بېرىدۇ.

سەنئەت ئەسىرىنىڭ كۈچلۈك بەدىئىي تەسىرلەندۈرۈش كۈچىگە ئىگە بولۇشى ۋە

پونكتلىرى تۆرلۈك سەۋەبلەر تۆپەيلىدىن تار دائىرىدىكى ئاممىۋى مەدەنىيەت پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەنىدى. تار دائىرىدىكى ئاممىۋى مەدەنىيەت پائالىيەتلىرى نۆۋەتتىكى ماددىي ۋە مەنىۋي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەلىپىدىن تېخى يىراق. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۈنۈمۈرسال ئاممىۋى مەدەنىيەت پائالىيەتلىرى ئارقىلىق ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەنىۋى كاپالەت بىلەن تەمىن ئېتىش نۆۋەتتىكى ئاممىۋى مەدەنىيەت ئورۇنلىرىنىڭ كەسپىي خىزمەت ۋەزىپىسى بولۇپ قالدى.

پىزا - بازار مەدەنىيەت پونكتلىرىنىڭ كەسپىي خىزمەت دائىرىسى تەشۋىق - تەربىيە، ئەدەبىيات - سەنئەت، مەدەنىيەت، يەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش، ئاممىۋى تەنتەربىيە ۋە تۇرلۈك ئويۇن پائالىيەتلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

1. تەشۋىق - تەربىيە پائالىيەتلىرى: ئاممىۋى مەدەنىيەتنىڭ تەشۋىق - تەربىيە پائالىيىتى كەڭ مەزمۇننى ئۆز ئىچىگە ئالغان تەربىيىلەش، يېتەكلەش پائالىيىتى بولۇپ، پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ تۇرلۇك سىياسەت - بەلگىلىمىلىرىگە دائىر مەزمۇنلار، قانۇن ساۋاتلىرى، مەدەنىيەت، يەن - تېخنىكا، ئىدىيە - ئەخلاق تەربىيىسى، ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزملىق، سوتسىيالىزم ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى، تۇرمۇش ئۇسۇلى، تۇرمۇش بىلىملىرى قاتارلىق مەزمۇنلار ھەر خىل ئاخبارات ۋاستىلىرى، گۈزەل سەنئەت، كۆرگەزمە، تام گېزىتى قاتارلىق ۋاستىلەر ۋە شەكىللەر بىلەن ئىشقا

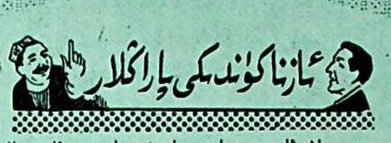

ھەممىلا ئادەمدە غايە بولىدۇ، غايە - ئادەمنىڭ كەلگۈسى ھەققىدىكى تەسەۋۋۇرى ۋە ئارزۇسى؛ رېئاللىق بولسا ھازىرقى ئوبيېكتىپ مەۋجۇدىيەت، شەيئىي تەرەققىي قىلىپ يەتكەن ھالەت. غايە بىلەن رېئاللىق ئوتتۇرىسىدا زىددىيەت ۋە توقۇنۇش بولۇپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئاخىر بېرىپ بىرىدە-كلىككىمۇ ئىگە بولىدۇ؛ غايە ھامان رېئاللىقتىن ئۈستۈن تۇرىدۇ، يەنى غايە رېئاللىقتىن ھالقىغان ۋە ئۇنىڭدىن ئېشىپ كەتكەن بولىدۇ؛ ئوبيېكتىپ رېئاللىق كىشىلەرنىڭ ئۇزلۇكسىز ئۆسۈپ بېرىۋاتقان ماددىي ۋە مەنىۋى ئېھتىياجىنى قاندۇرالمىغان چاغدا كىشىلەردە كەلگۈسى ھەققىدە يېڭىچە تەسەۋۋۇر، يېڭىچە ئارزۇ پەيدا بولىدۇ، مانا بۇ غايىدۇر. شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ئوبيېكتىپ رېئاللىقنى ئۆزگەرتىش، يېڭى رېئاللىق يارىتىش يولىدا توختىماستىن ئىزدىنىدۇ، كۈرەش قىلىدۇ؛ مۇبادا غايە دېگەن ئۇقۇم بولمىغان بولسا، كىشىلەردە ئوبيېكتىپ رېئاللىقنى ئۆزگەرتىش ئىستىكىمۇ بولمىغان، جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتىمۇ بولمىغان بولاتتى.

ھازىر ئايرىم كىشىلەردە، بولۇپمۇ، بىر قىسىم ياشلار ئارىسىدا غايە ئىنكارچىلىقى بىر قەدەر ئەۋج ئېلىپ قالدى. شۇنىڭ بىلەن «بۇگۈن»نىڭلا كويىدا يۈرىيدىغان، «ئەتىكى قۇيرۇقتىن بۇگۈنكى ئۆپكە ئەلا»دەپ قارايدىغانلار كۆپىيىپ قالدى. «جان»(مەۋجۇتلۇق)نى ساقلاش زۆرۈرىيىتىدىن ئېيتقاندا، «ئۆپكە»زۆرۈر، ئۇ بىزنىڭ بۈگۈنكى رېئاللىقىمىز؛ ئىما ئەتىمۇ، ئۆگۈنىمۇ «ئۆپكە» يەۋېرىشكە بولمايدۇ، «قۇيرۇق»قىمۇ ئىنتىلىشىمىز كېرەك، ئۇ ھازىرقى رېئاللىقىمىزنىڭ يېڭىلىنىشى. دېمەك، رېئاللىق غايىگە ھاملىدار، غايىمۇ يېڭى رېئاللىققا ھاملىدار؛ بۈگۈنكى رېئاللىق تارىختىكى غايىنىڭ رېئاللىقى، بۈگۈنكى غايە كەلگۈسىدە يېڭىچە رېئاللىققا ئايلىنىدۇ. ئىنسانلارنىڭ بارلىق رېئال پائالىيەتلىرى مەلۇم غايىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئېلىپ بېرىلىدۇ. شۇڭا، غايىگە ئەھمىيەت بەرمەسلىك، ئەھمىيەتە-تە، رېئاللىقنى يوقاتا چىقارغانلىق ياكى يېڭىچە رېئاللىق يارىتىشنى خالىمىغانلىق بولۇپ، بىر ئىزدا توختاپ قېلىشتىن دېرەك بېرىدۇ.

ئەخلاقلىق، غايىلىك بىر ئۆلاد كىشىلەرنى يېتىشتۇرۇش ئۈچۈن، غايە ئىنكارچىلىقىدىن ئىبارەت بۇ پاسسىپ ئىدىيەتنى ئاھىشنى تەنقىد قىلىپ، غايىنىڭ كونا - پاسسىپ رېئال ھالەتنى يېڭىلاشتىكى يېتەكچىلىك، تۇرتكىلىك رولىنى ئايدىڭلاشتۇرۇشىمىز كېرەك. غايە ئىنكارچىلىقى كىشىلەرنى روھىي ۋە ئىرادە جەھەتتىن زەئىپلەشتۈرۈپ، ئېتىقاد جەھەتتىن ئاجىزلاشتۇرۇپ، بەرمەر نىشان، بەرمەر ئىستەك يولىدا جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلالمايدىغان، ئۆزىگە ئىشەنمەيدىغان، كەلگۈسىگە ئېتىبارسىز قارايدىغان قىلىپ قويىدۇ، بۇ، ئىنتايىن زىيانلىق.

ئەمەلىيەتە، غايىسىز ئادەم بولمايدۇ؛ دېھقان ھوسۇلنى قانچىلىك ئاشۇرۇشنى، چارۇىچى قانچىلىك تۆلنى قاتارغا قوشۇپ، تۇياق سانىنى قانچىگە يەتكۈزۈشنى، ئوقۇغۇچى كەلگۈسىدە بىرەر ساھەدە مۇتەخەسسىلىشىشنى، يازغۇچى يىلغا قانچىلىك ئەسەر ئىجاد قىلىشنى ئويلايدۇ ۋە باشقىلار. دېمەك، ئادەم ئۆچۈن رېئاللىق زۆرۈر، غايىمۇ ئوخشاشلا زۆرۈر؛ ماددىي مەئىشەتمۇ، روھىي ئىنتىلىشمۇ زۆرۈر؛ ئالدىنقىلىرى جان ساقلاش ۋە تەرەققىي قىلىشنىڭ ئاساسى، كېيىنكىلىرى بولسا ئادەمچە ياشاشنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچى كۈچى. باشقىچە ئېيتقاندا، غايىنىڭ بولۇشى - بولماسلىقى ئادەمنىڭ باشقا جانلىقلاردىن پەرقلىنىدىغان مۇھىم بەلگىلىرىنىڭ بىرى.

غايە مەلۇم مەزگىللىك (قىسقا مەزگىللىك)مۇ، ئۇزاق مۇددەتلىكمۇ بولۇشى مۇمكىن. ئۇنىڭئىچىدە بولۇپمۇ ئۇلۇغۋار غايىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا بىر ئەۋلاد كىشىلەرنىڭ ئۆمرىمۇ يەتمەسلىكى مۇمكىن. ئالايلۇق، كومپۇنىزم ئىنسانلارنىڭ كەلگۈسى ئۇلۇغۋار غايىسى، ئىلمىي سوتسىيالىزمنىڭ ئاخىرقى نىشانى. ھازىر بىز سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدا تۇرۇۋاتىمىز، نۆۋەتتىكى نىشانىمىز 2000 - يىلىغىچىلىك ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش؛ ھالبۇكى، كومپۇنىزم بۇنداق باسقۇچلاردىن بىرمۇنچىنى بېسىپ ئۆتۈشى، ھەر بىر باسقۇچ 100 يىل،

ھەتتا ئۇنىڭدىنمۇ كۆپ ۋاقىتنا ئورۇندىلىشى مۇمكىن؛ بۇنىڭغا ئەلۋەتتە ئالدىراقسانلىق قىلىشقا بولمايدۇ، ئەمما بۇنىڭلىق بىلەنبىز ئۇنىڭدىن ھەرگىز ۋاز كەچمەيمىز. ئۇ بىزنى يۇكسەك بىر ئىجتىمائىي فورماتسىيە ئۈچۈن جان تىكىپ كۈرەش قىلىشقا ئۇندەيدىغان سىگنال، بىزنى تىنمىسىز ئالغا يېتەكلەيدىغان ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ.

سېپىمىزدە خالمۇرات غوپۇرغا ئوخشاش غايىلىك قۇرداشلىرىمىز، زامانداشلىرىمىز خېلى كۆپ. بىز ئۇلارنى ئۆرنەك قىلىپ، ئۆز خىزمىتىمىزنى ياخشى ئىشلەپ، غايە توغرىسىدىكى ناياپ قاراشلارنى ئۆگىتىپ، ئوغرا كىشىلىك تۇرمۇشتىكى بارلىق ئۆزەل شەيئىلەرنى ھەم كىشىلەرنىڭ ئالىيجاناب ئەخلاق - پەزىلەتلىرىنى مەدھىيىلەپ، نادانلىق، قالاقلىق، خۇراپاتلىق، ياۋايىلىق، چىرىكلىك ۋە بارلىق يىرگىنىشلىك ئىللەتلەرنى پاش قىلىپ

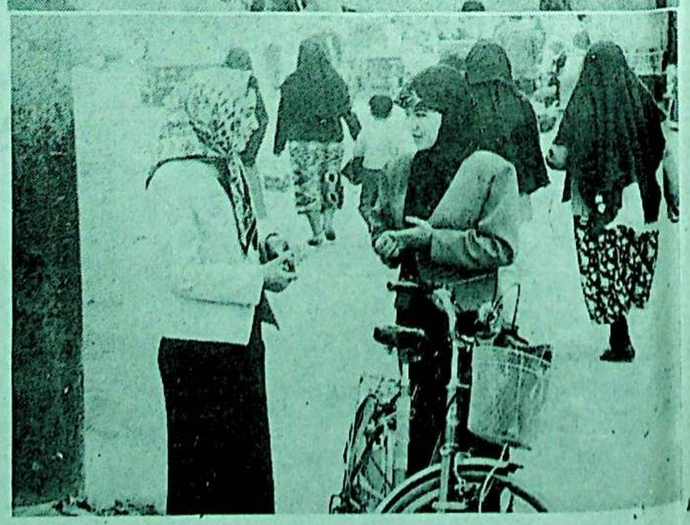

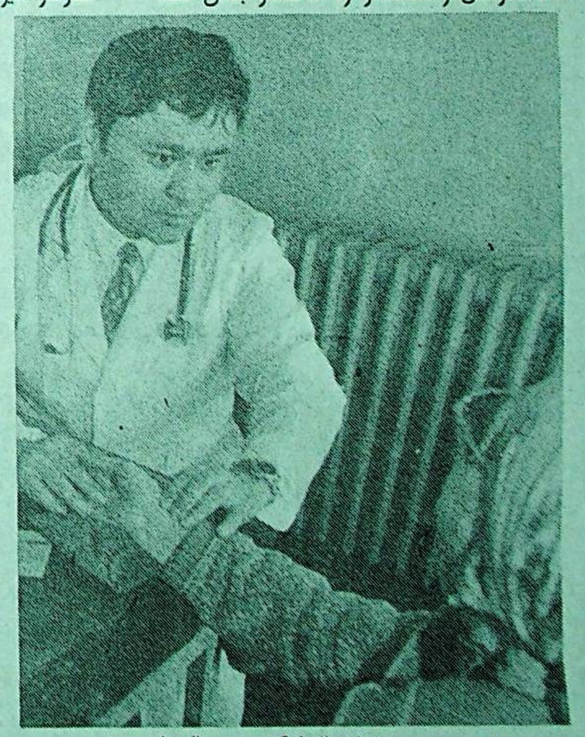

مەملىكەت بويىچە ياشلارنىڭ ئۈلگىسى ــ خالمۇرات غوپۇر.
ئەنۋەر فوتوسى

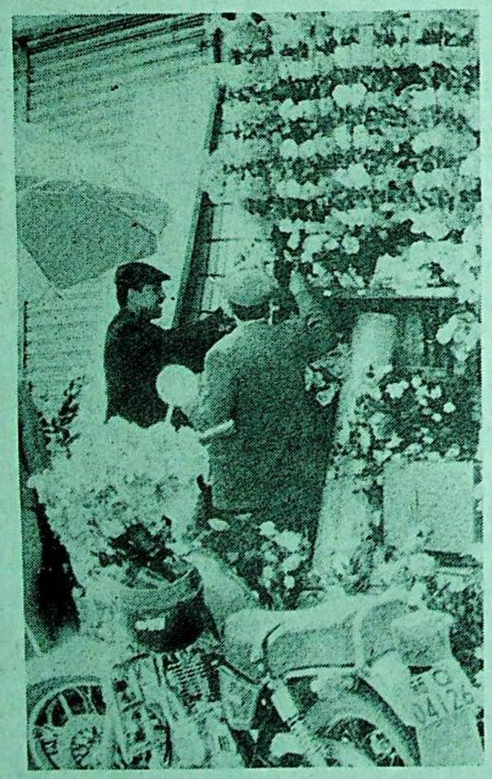

دەۋر ۋە يۇزلىنىش
غەيرەت مەمتىمىن فوتوسى

4 : ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيىتى؛ مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش 32 - سان ۋاڭ يىڭجىي فوتوسى

غايە ھەققىدە ئويلىغانلىرىم

گۈلباھار تۇرسۇن

سەنئەتنىڭ ئۇستىگە ئالغان مەسئۇلىيىتى ئىنتايىن ئېغىر. ئەدەبىيات - سەنئەت ئومۇمەن ئىنسانىيەتنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت پائالىيىتىنىڭ بىر قىسمى، ئىنسانلار قەدىمكى زاماندىن تارتىپ رېئاللىققا سەنئەتكار سۈپىتىدە مۇئامىلە قىلىپ، ئەدەبىيات - سەنئەتنىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ، ئەدەبىيات - سەنئەت ئىجادىيىتىدىن زوقلىنىش ۋە ئۇنىڭغا باھا بېرىش پائالىيىتىگە قاتنىشىپ كەلدى.

ئەدەبىيات - سەنئەت ئىجتىمائىي رېئاللىقنى ئوبرازلىق بىلىشنىڭ بىر خىل شەكلى بولۇپ، ئۇ كۇچلۇك تەربىيە قورالى ھېسابلىنىدۇ. ئەدەبىيات - سەنئەت خىلمۇ خىل گۈزەل، جانلىق بەدىئىي ئوبرازلار ئارقىلىق رەڭگارەڭ رېئال ھايات مەزمۇنلىرىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ، تەبىئەت دۇنياسىدىكى، كىشىلىك تۇرمۇشتىكى بارلىق گۈزەل شەيئىلەرنى ھەم كىشىلەرنىڭ ئالىيجاناب ئەخلاق - پەزىلەتلىرىنى مەدھىيىلەپ، نادانلىق، قالاقلىق، خۇراپاتلىق، ياۋايىلىق، چىرىكلىك ۋە بارلىق يىرگىنىشلىك ئىللەتلەرنى پاش قىلىپ تەسىرلەندۈرۈش كۈچىگە ئىگە بولۇشى ۋە كىشىلەرگە بەدىئىي لەززەت بېرەلىشىدىكى تۆۋىكى سەۋەب ئۇنىڭ گۈزەل شەكلى ۋە ئىجتىمائىي ھاياتنىڭ ھەقىقىي قىياپىتىنى بايى، چوڭقۇر ئىدىيىۋى مەزمۇنىغا ئىگە قىلغانلىقىدا. بىر ئىسسل سەنئەت ئەسىرى جەمئىيەت ئەزالىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئاجايىپ جانلىق تۇرمۇش مەنزىرىسى پەيدا قىلىدۇ. ئەسەردە ئالاھىدە كۆڭۈل قويۇپ تەسۋىرلەنگەن ئەمگەكچان، غەيرەتلىك، خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى جېنىدىن ئۈستۈن كۆرىدىغان، تەلەپچان، راستچىل، كەمتەر ئوبرازلارنى كىشىلەر ياخشى كۆرىدۇ، ئۇلارغا ئاپېرىن ئېيتىدۇ. شەخسىيەتچى، ئالدامچى، ھورۇن، ئىككى يۈزلىمچى، تەمەخور، خۇشامەتچى، قارانىيەت، سۈيىقەستچىلەردىن كىشىلەر نەپرەتلىنىدۇ، ئۇلارنى يامان كۆرىدۇ. بۇلار ئارقىلىق كىشىلەر ھايات بىلىملىرىنى ئۆگىنىدۇ ۋە ئۆزلىرىنىڭ بولمىغۇر ئىللەت، ئىدىيىلىرىنى بىلىپ - بىلمەي ئۆزگەرتىشكە يۈزلىنىدۇ.

گووۋۇيۈەن لى پېڭنىڭ رياسەتچىلىكىدە دائىمي كېڭەش ئۆتكۈزدى

كېڭەشتە ئالي مائارىپ قانۇنى (لايىھە) ۋە كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش قانۇنى (لايىھە) مۇزاكىرە قىلىندى ۋە پرىنسىپ جەھەتتىن ماقۇللاندى

ج خ ئورگانلىرىنىڭ نازارەت قىلىش، تەپتىش قىلىش نىزامى (لايىھە) قاراپ چىقىلدى ۋە پرىنسىپ جەھەتتىن ماقۇللاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4- ئىيۇن تېلېگرامىمىز. لى پېڭ زۇڭلى رياسەتچىلىكىدە بۈگۈن گووۋۇيۈەننىڭ 57- قېتىملىق دائىمي كېڭىشى قاراپ چىقىپ ماقۇللىغان «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئالي مائارىپ قانۇنى (لايىھە) جەمئىي سەككز باب، 63 مادداغا بولۇپ، ئۇمۇمي پرىنسىپ، ئالي مائارىپ ئاساسي تۈزۈمى، ئالي مائارىپ ئورگانلىرىنىڭ تەشكىل قىلىنىشى ۋە ئۇنىڭ پائالىيىتى، ئالي مائارىپ ئورگانلىرىدىكى ئوقۇتقۇچىلار، باشقا مائارىپ خادىملىرى، ئوقۇغۇچىلار، باشقا تەربىيە ئالغۇچىلار، ئالي مائارىپ سېلىنمىسى، شارائىت كاپالىتى، قانۇنىي جاۋابكارلىق، قوشۇمچە پرىنسىپ قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش قانۇنى (لايىھە) جەمئىي سەككز باب، 74 مادداغا بولۇپ، ئۇمۇمي پرىنسىپ، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ئۇمۇمي پىلانى، تىزگىنلەش، مۇداپىئە كۆرۈش، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش رايونى ۋە كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش قورۇلۇشى، مۇئەسسەسلەرنى باشقۇرۇش، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش كاپالەتلەندۈرۈش تەدبىرلىرى، قانۇنىي جاۋابكارلىق، قوشۇمچە پرىنسىپنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

دائىمي كېڭەش يەنە يۇقىرىدىكى ئىككى قانۇن - لايىھىسىنى يېغىن مۇزاكىرە قىلىپ ئوتتۇرىغا قويغان پىكىرلەرگە ئاساسەن تۈزىتىش كىرگۈزگەندىن كېيىن مەملىكەتلىك خەلق قورۇلتىيى دائىمي كومىتېتىنىڭ قاراپ چىقىشىغا سۇنۇشنى قارار قىلدى. دائىمي كېڭەش «ج خ ئورگانلىرىنىڭ نازارەت قىلىش، تەپتىش قىلىش نىزامى (لايىھىسى)نى قاراپ چىققاندا مۇنداق دەپ ھېسابلىدى؛ ج خ ئورگانلىرىنىڭ ئىچكى قىسمىدا مەخسۇس نازارەت قىلىش، تەپتىش قىلىش قوشۇنى قورۇپ، نەق مەيداندا نازارەت قىلىش، تەپتىش قىلىشنى كۈچەيتىش، ساقچىلارنى قانۇن بويىچە قاتتىق باشقۇرۇش، خەلق ساقچىلىرىنىڭ قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىش، پاك، دىيانەتلىك بولۇش ئوبرازىنى تىكلەش، ساقچىلار بىلەن خەلقنىڭ مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇرۇشتا ئىنتايىن زۆرۈر.

گووۋۇيۈەن ئاچقان دائىمي كېڭەشتە مۇنۇلار قارار قىلىندى: نىزام لايىھىسىگە يەنمۇ تۈزىتىش كىرگۈزگەندىن كېيىن، گووۋۇيۈەن ئېلان قىلىپ يولغا قويىدۇ.

مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ ۋەننيەن تەكتلەپ مۇنداق دېدى: پۈتۈن ئارمىيىنىڭ تەلىم-تەربىيە، ئوقۇ-ئوقۇتۇشىنىڭ زامانىۋىلىشىنى تېرىشچان ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شىجياجۇاڭ خەۋىرى. مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ ۋەننيەن مۇشۇ ئايىنىڭ 15-كۈنىدىن 16-كۈنگىچە قورۇقلۇق ئارمىيە سەنەۋلار ئىنستىتۇتىدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە مۇنداق دېدى: پۈتۈن ئارمىيىدىكى مەكتەپلەر مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ رەئىسى جاڭ زېمىننىڭ مەشق ۋاستىلىرىنى زامانىۋىلاشتۇرۇشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە يۇقىرى ساپالىق ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيەلەش توغرىسىدىكى يولىورۇقىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىلاھات ئېلىپ بېرىپ، ئېگىلىق يارىتىپ، مۇنەۋۋەر ئىختىساس ئىگىلىرىنى كۆپلەپ يېتىشتۇرۇپ ، پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئارمىيىمىزنىڭ زامانىۋىلىشىش قورۇلۇشىنى تېزلىتىش ئۈچۈن كۆپرەك تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

جاڭ ۋەننيەن بۇ ئىنستىتۇتنىڭ «شى، تۆمۈر باشلىقلىرىنىڭ ئورگاندا تۇرۇپ ئۇرۇشقا ئارمىيىمىزنىڭ ئۇرۇشقا قوماندانلىق قىلىش مەشقىنى تەقلىدىيلەشتۇرۇشنى ئاساسي جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇرۇشنى تەلەپ قىلدى. جاڭ ۋەننيەن تەكتلەپ مۇنداق دېدى: پۈتۈن ئارمىيىدە رەئىس جياڭ زېمىننىڭ يولىورۇقىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ ، يۇقىرى پەن-تېخنىكا بىلىملىرىنى ئۆگىنىش ۋە ئىگىلەشنى ئىستراتېگىيىلىك ۋەزىپىسىنى يەنمۇ ئەمەلىيلەشتۇرۇش ئۈچۈن مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ ماقۇللۇقى بىلەن بېزىپ چىققان.

مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ ئۇقتۇرۇشىدا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: دېڭ شياۋ پېڭنىڭ يېڭى دەۋردىكى ئارمىيە قۇرۇلۇشى ئىدىيىسىنى ئۆگىنىش پروگراممىسى» ۋە باشقا ئۆگىنىش پروگراممىلىرىغا بىر تۇتاش كىرىش سۆز بېزىپ بەردى. (كىرىش سۆز بۇنىڭدىن ئىلگىرى ئېلان قىلىنغان).

«دېڭ شياۋپېڭنىڭ يېڭى دەۋردىكى ئارمىيە قۇرۇلۇشى ئىدىيىسىنى ئۆگىنىش پروگراممىسى»نى باش سىياسى بۇ پارتىيە مەركىزي كومىتېتى، مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى ئۇنتۇرىغا قويغان دېڭ شياۋپېڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالزم قۇرۇش نەزەريىسى بىلەن پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن ئارمىينى قورالاندۇرۇش ئىستراتېگىيىلىك ۋەزىپىسىنى يەنمۇ ئەمەلىيلەشتۇرۇش ئۈچۈن مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ ماقۇللۇقى بىلەن بېزىپ چىققان.

مەركىزي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ ئۇقتۇرۇشىدا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: دېڭ شياۋ پېڭنىڭ يېڭى دەۋردىكى ئارمىيە قۇرۇلۇشى ئىدىيىسى - جۇڭگوچە سوتسىيالزم قۇرۇش نەزەريىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، ماۋزېدۇڭنىڭ ھەربىي ئىشلار ئىدىيىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلىق ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرغانلىق، يېڭى تارىخىي شارائىتتا ئارمىيە قۇرۇلۇشى ۋە ئىسلاھاتنىڭ تۈپ ئاساسى ۋە يېتەكچى ئىدىيىسى. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلىۋاتقان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى راۋاجلاندۇرۇلۇۋاتقان يېڭى ۋەزىيەت ۋە يېڭى دەۋردىكى ھەربىي ئىستراتېگىيىلىك فاكتورنى نەزەرگە ئېلىپ، پۈتۈن ئارمىيىدىن جۇڭگوچە سوتسىيالزم قۇرۇش نەزەريىسىنى سىستېمىلىق ئۆگىنىپ، ئارمىينىڭ ئەمەلىيىتىگە ۋە ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۇرۇپ دېڭ شياۋپېڭنىڭ يېڭى دەۋردىكى ياڭ ئارمىيە قۇرۇلۇشى ئىدىيىسىنى ئۇستىدە چوڭقۇر ئىزدىنىشنى تەلەپ قىلدۇ.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەكتلەندى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار دېڭ شياۋپېڭنىڭ يېڭى دەۋردىكى ئارمىيە قۇرۇلۇشى ئىدىيىسىنى ئۆگىنىشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇشى كېرەك. كادىرلارنى يولداش دېڭ شياۋپېڭنىڭ ئەسلى ئەسىرىنى ئوقۇشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، «پروگراما»نى ئۆگىنىشنى جۇڭگوچە سوتسىيالزم قۇرۇش نەزەريىسىنى ئۆگىنىش پلانىغا كىرگۈزۈشى لازىم. نەزەريىنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۇرۇش پرىنسىپىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، يېڭى ۋەزىيەتتە ئارمىينى تۈزەشنىڭ ئالاھىدىلىكىنى ۋە قانۇنىيەتلىرىنى چوڭقۇر تەتقىق قىلىشى لازىم.

مىللي بۆلگۈنچىلەرنىڭ جىنايى قىلمىشلىرىنى پاش قىلىپ، خەلق دېموكراتىيىسى دىكتاتورلىسىنىڭ قۇدرىتىنى نامايان قىلايلى

(بېشى 1 - بەتتە)

خەلق دېموكراتىيىسى دىكتاتورلىسىنىڭ قۇدرىتى ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدا قانات يايدۇرۇلغان زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش كۈرىشىدە قولغا كەلتۈرۈلگەن غايەت زور نەتىجىلەر نامايان قىلىنغان.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي قانۇن كومىتېتىنىڭ شۇجىسى لى فېڭزى ئېچىلىش مۇراسىمىدا سۆز قىلدى . ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ كۆرگەزمە ھەر مىللەت خەلقىنى ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش ۋە مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش تەربىيىسىگە ئىگە قىلىدىغان ياخشى دەرسلىك شۇنداقلا، ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزدا قانات يايدۇرۇلغان زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش كۈرىشىنىڭ ئۇتۇقلىرىنى نامايان قىلىدىغان مۇھىم كۆرگەزمە. بۇ كۆرگەزمە ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزدا يۈز بەرگەن چوڭ زوراۋانلىق، تېررورلۇق دېلولىرىنىڭ ھەققىي ماھىيىتىنى ئاممىغا بىلدۈرۈپ، ئۇلارنى

ئۇنسۇرلار ۋە چېكىدىن ئاشقان جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىنى ئەڭ زور دەرىجىدە يېتىم قالدۇرۇشىمىز ۋە ئۇلارغا قاتتىق زەربە بېرىپ، ئەمەلىي ھەرىكىتىمىز بىلەن شىئاگاگىنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى ۋە پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى كۈتۈۋېلىشىمىز لازىم.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن كۆرگەزمىنى كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن، مۇخبىرىمىز زىيارىتىنى قوبۇل قىلىپ مۇنداق دېدى: بۇ كۆرگەزمە ناھايىتى ياخشى ئۇيۇشتۇرۇلدى. بۇ كۆرگەزمە ئۇنتەكەن يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزدا يۈز بەرگەن چوڭ زوراۋانلىق، تېررورلۇق دېلولىرىنىڭ ماھىيىتىنى ئامما بىلدۈرۈپ، ئۇلارنى

مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش تەربىيىسىگە ئىگە قىلىدىغان ياخشى دەرسلىك شۇنداقلا، ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزدا قانات يايدۇرۇلۇۋاتقان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنلىرىدىن بىرى.

لى فېڭزى مۇنداق دەپ تەكىتلىدى : بۇ قېتىمقى كۆرگەزمە ئاپتونوم رايونىمىزدا مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش كۈرىشىنى ئوڭۇشلۇق قانات يايدۇرۇشنىڭ كۈچلۈك تولۇقلىمىسى بولۇپمۇ هېسابلىنىدۇ. بىز چوقۇم نۇقتىلىق رايونلارنى مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىشنى جەمئىيەتتە ئومۇميۈزلۈك تەشۋىقات - تەربىيە ئىلىپ بېرىش بىلەن زىچ بىرلەشتۇرۇپ، ۋەتەنپەرۋەرلىك، قانۇنىنىڭ ئىززەت - ئابرۇيىنى ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ھەر مىللەت خەلقىنى ئەڭ زور دەرىجىدە ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، ئاز سانلىقى مىللىي بۆلگۈنچى زوراۋانلىق، تېررورلۇق دېلولىرىنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى ئاممىغا بىلدۈرۈپ، ئۇلارنى تەربىيىلەش ۋە ئۇلارنىڭ ئىدىيىسىدىكى مۇجمەللىكنى توگىتىپ، بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى كۈرەشنىڭ كەسكىنلىكى ۋە مۇرەككەپلىكىنى توغرا تونۇۋالىشىدا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. بولۇپمۇ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى يەنمۇ قوغداش ۋە بۆلگۈنچىلىككە قارشى كۈرەشنى تېخىمۇ كەڭ قانات يايدۇرۇشتا زور ئەھمىيەتكە ئىگە. مەن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار ۋە جايلارنىڭ كادىرلار ۋە ئاممىنى بۇ كۆرگەزمىنى كۆرۈشكە ئىستايىدىل تەشكىللەش، سۆھبەت يېغىنى ئېچىش ئارقىلىق ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ ئىدىيىسىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، ئۇلاردىكى خاتا چۈشەنچە ۋە قاراشلارنى تەلتۆكۈس تۈگىتىپ، ئۇلارنىڭ كۈرەش ئىرادىسىنى ئاشۇرۇشنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋا رايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق بولۇپ كېيىن ئېچىلىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 18 – ℃ 8 بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

خۇچياۋمۇ ھەيكىلىنىڭ يوپۇقى جياڭسۇ ئۆلكىسىنىڭ يەنچىڭ شەھىرىدە ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نەنجىڭ، 1- ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ ئىدىيە، نەزەرىيە، مەدەنىيەت، تەشۋىقات سېپىدىكى ئاتاقلىق رەھبىرى خۇچياۋمۇنىڭ تۇغۇلغانلىقىغا 85 يىل بولغان پەيتتە، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى خۇشېڭ ۋە ھەر ساھە ۋەكىللىرىدىن 100 گە يېقىن كىشى بۈگۈن جياڭسۇ ئۆلكىسىنىڭ يەنچىڭ كۇتۇپخانىسىغا يىغىلىپ، يولداش خۇچياۋمۇنىڭ ھەيكىلىنىڭ يوپۇقىنى ئېچىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى.

ئېلانلار

● لى لەنچلك تىنچ ئوكيان ئويمانلىق ئىقتىسادىي مۇدىرىيىتىنىڭ 30 - نۆۋەتلىك خەلقئارا يىغىندا نۇتۇق سۆزلىدى

● چىيەن چىچېن شيائگاك، ئاۋمېنى تاۋار بىلەن تەمىنلەيدىغان ئۇچ قېتىملىق پويىزنى تېخىمۇ تېز، تېخىمۇ ياخشى ھەيدەشنى تەلەپ قىلدى

● ئىتتىپاق مەركىزي كومىتېتى «قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش بويىچە مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش پىلانى»نى ئوتتۇرىغا قويدى

● گوۋۇيۈەن ئاكسىيە كومىتېتى، جۇڭگو خەلق بانكىسى، دۆلەت ئىقتىساد- سودا كومىتېتى دۆلەت كارخانىلىرى ۋە پاي چېكىنى بازارغا سېلىش شىركەتلىرىنىڭ پاي چېكى سودىسى بىلەن شۇغۇللىنىشنى قاتتىق مەنئى قىلىش توغرىسىدا بەلگىلىمە چىقاردى

● دۆلەت ئاشلىق ساقلاش ئىدارىسى كەلكۈن مەزگىلىدە ئاشلىق، ياغنى ساقلاش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى

ئېلانلار

ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتىدىن ئۆزبېكستانغا بېرىشقا بېرىلگەن 140832634- نومۇرلۇق پاتمەخان سەئىدى نامىدىكى پاسپورتىنى يوقاتتىم.

* * * * * * * * * * * * *

شىنجاڭ مالىيە مەكتىپىدىن بېرىلگەن 09184- نومۇرلۇق ئابدۇراخمان نامىدىكى، 09185- نومۇرلۇق مۇرادىل نامىدىكى ئوقۇتقۇچىلىق كىنىشكىسىنى يوقاتتۇق. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * * * * * * * * * *

مۇختەبەر نامىدىكى 650103660714321- نومۇرلۇق سالاھىيەت گۇۋاھنامىسى ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

«جنچېڭ» JINCHENG MOTOR

«جنچېڭجيەن» ماركىلىق موتسكلىت شىنجاڭنىڭ يوللىرىغا باپ كېلىدۇ

SUZUKI AX100A

ياپونىيە لىڭمۇ شىركىتى بىلەن ھەمكارلىشىۋاتقان جۇڭگو كارخانىسى - «جنچېڭ» گۇرۇھى ئۆزلۈكسىز يېڭىلىق يارىتىپ، ئۆزلۈكسىز ئىلگىرىلەپ، «جنچېڭ لىڭمو 100 - AX » تىپلىق موتسكلىتنىڭ سېتىلىشىدا ئون يىل مۆجىزە يارىتتى! «جنچېڭ - لىڭمۇ» گۇرۇھى جۇڭگو بازارلىرىنى ئۆزلۈكسىز ئېچىپ، خېرىدارلارنىڭ ئېھتىياجىنى ئۆزلۈكسىز قاندۇرۇش ئۈچۈن، پىكاپ قوزغاتقۇچ تېپىدىكى ئەسىر ھالقىغان يېڭى مەھسۇلات - «جنچېڭجيەن»نى تەتقىق قىلىپ بارلىققا كەلتۈردى.

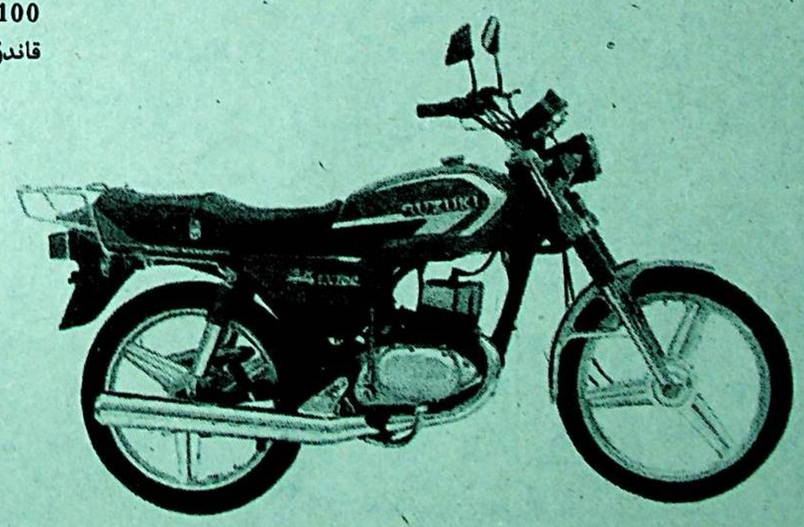

- توك ئارقىلىق ئوت ئالدۇرۇلىدۇ
- يېڭى نۇسخا
- ئارقىسىدا يۈك جاھازىسى بار.
- چاقنىڭ قالپىقى ئالىيۇمىندىن

«جنچېڭ» گۇرۇھى چەكلىك شىركىتى

«جنچېڭ» گۇرۇھى موتسكلىت سېتىش چەكلىك شىركىتى

ئىشلەپ چىقارغۇچى زاۋۇتنىڭ ئادرېسى:
جياڭسۇ ئۆلكىسى نەنجىڭ شەھرى شەرقىي جۇڭشەن يولى 518 - قورۇ
پوچتا نومۇرى: 210002
باش سانتۇچنىڭ تېلېفون نومۇرى: 4596161، 4593388 (025)
فوتو تېلېگراف خاس نومۇرى: 4603816 (025)
شىنجاڭ رايونىدىكى ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان، بىۋاستە ئالاقە ئورناتقان سانتۇچى ئورۇنلار:
(ئىسىملارنىڭ تىزىلىشىدا ئىلگىرى - كېيىنلىك ئايرىلمايدۇ)

- شىنجاڭ موتسكلىت سېتىش شىركىتى
  ئالاقىلىشىش تېلېفونى: 5812313 (0991)
  ئادرېسى: ئۇرۇمچى شەھرى ياڭزىجياڭ يولى 40 - قورۇ
- شىنجاڭ ماشىنا - ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى باش شىركىتى موتسكلىت شۆبە شىركىتى
  ئالاقىلىشىش تېلېفونى: 5855225 (0991)
  ئادرېسى: ئۇرۇمچى شەھرى خېيلۇڭجياڭ يولى 21 - قورۇ
- شىنجاڭ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەۋەرلىشىش تەرەققىيات باش شىركىتى كورلا موتسكلىت سېتىش تېخنىكا مۇلازىملىق شىركىتى
  ئالاقىلىشىش تېلېفونى: 2015040 (0996)
  ئادرېسى: كورلا شەھرى سايباغ يولى
- ئاقسۇ ماددىي ئەشيا سودا مەركىزى
  ئالاقىلىشىش تېلېفونى: 2122998 (0997)
  ئادرېسى: ئاقسۇ شەھرى شەرقىي چوڭ كوچا 48 - قورۇ

جۇڭگونىڭ داڭلىق موتسكلىتى تۇلپار كەبى يول يۈرەر، يول يۈرگەندىمۇ مول يۈرەر

رومانچىلىقىمىز ھەققىدە قاراشلىرىم

كېرىمجان ئابدۇرېھىم

ئەدەبىي ئىجادىيەت توغرىسىدا سۆھبەت

ئەدەبىي شەكىللەر تارىخى نۇقتىسىدىن قارىغاندا، ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدا ھەقىقىي مەنىدىكى بۈگۈنكى زامان رومانلىرىنىڭ مەيدانغا كېلىپ، ئەدەبىياتىمىزدا روماندىن ئىبارەت ئەدەبىي شەكىلنى ۋە شۇ ئەدەبىي شەكىلنى ئاساس قىلغان رومانچىلىق ساھەسىنى شەكىللەندۈرگەنلىككە تېخى ئانچە ئۇزاق بولمىدى. رومانچىلىق بىزگە نىسبەتەن ئاساسەن يېقىنقى يىللاردىكى ئەدەبىي ئىجادىيىتىمىزنىڭ مەھسۇلى بولدى. ئەمما رومانچىلىق بىزدە كېيىنرەك باشلانغىنىغا قارىماي ناھايىتى تېز ھەم خېلى نەتىجىلىك تەرەققىي قىلىپ، كۆرۈنەرلىك ئىجادىيەت مۇۋەپپەقىيەتلىرىگە ئېرىشتى. بىزدە ھازىر رومان ئىجادىيىتى بىلەن نۇقتىلىق شۇغۇللىنىدىغان، خېلى يۇقىرى ئىجادىيەت ئىقتىدارىغا ۋە مول تەجرىبىگە ئىگە شۇنداقلا رومانچىلىقتىكى نەتىجىلىرىمۇ خېلى گەۋدىلىك بولغان يازغۇچىلار قوشۇنى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندى. 70- يىللارنىڭ ئاخىرلىرىدىن تارتىپ ھازىرغىچە بولغان 20 يىلغا يېقىن ۋاقىت ئىچىدە 50 پارچىغا يېقىن ھەر خىل تېما، ھەر خىل ئۇسلۇبتىكى رومان نەشر قىلىنىپ، مەلۇم سان ۋە سۈپەت شەكىللەندۈردى. خېلى چوڭقۇر ئىدىيە- مەزمۇنلار ئىپادىلەنگەن، مەلۇم بەدىئىي ماھارەتلەرگە ئىگە، ئەدەبىياتىمىزنىڭ مەلۇم سەۋىيىسىگە ۋەكىللىك قىلىدىغان شۇنداقلا كىتابخانلارنىڭمۇ سۆيۈپ ئوقۇشىغا سازاۋەر بولغان بۇ رومانلار كۆپ تەرەپلىمە ئەھمىيىتى ۋە قىممىتى بىلەن ئەدەبىياتىمىزنى تېخىمۇ بېيىتتى، جانلاندۇردى ھەم يېڭىچە ھاياتىي كۈچكە ئىگە قىلدى. بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى بۈگۈنكى كۈندە باشقا ژانىردىكى ئەسەرلەرگە قارىغاندا رومانلارنىڭ بازىرى ئىتتىك، كىتابخانلىرى كۆپ بولدى. ئۇيغۇر كىتابخانلىرىنىڭ ئەدەبىي شەكىللەرگە قىزىقىشىنى تارىخىي جەھەتتىن تەكشۈرۈپ كۆرىدىغان بولساق، ئەمدىكى قىزىقىشنىڭ رومانلارغا مەركەزلەشكەنلىكىنى ناھايىتى ئاسانلا ھېس قىلالايمىز. قىممىتىنى يۇقىرى باھالىغىلى بولمايدىغان بىر قىسىم رومانلىرىمىزنىڭمۇ بازىرى ئىتتىك تاۋار سۈپىتىدە كىتابخانلاردا سېتىلىپ تۈگەپ كېتىۋاتقانلىقى كىتابخانلاردىكى رومان قىزغىنلىقىنى مەلۇم جەھەتتىن كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ. بۇنىڭدىن ئەدەبىي ئىجادىيەتچىلەر جەھەتتە بولسۇن، مەيلى رومان ھېسابلىنىدىغان ئەدەبىي ئەسەرلەر جەھەتتە بولسۇن ۋە مەيلى كىتابخانلارنىڭ ئوقۇشى، قىزىقىشى جەھەتتە

تەرەققىي قىلىپ كۆرۈنەرلىك ئىجادىيەت مۇۋەپپەقىيەتلىرىگە ئېرىشتى. رومانچىلىقمۇ ئاساسەن يېڭى دەۋردىكى ئەدەبىي ئىجادىيىتىمىزنىڭ مەھسۇلى سۈپىتىدە مەيدانغا كەلدى ۋە قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئەدەبىياتىمىزدا مۇھىم ئورۇنغا ئۆتتى. بۇنى يېڭى دەۋردىكى ئەدەبىياتىمىزنىڭ قولغا كەلتۈرگەن چوڭ بىر مۇۋەپپەقىيىتى شۇنداقلا ئەدەبىياتنىڭ ئاساسلىق بىر ئالاھىدىلىكى دېمەي بولمايدۇ.

رومانچىلىقىمىزدا قولغا كەلتۈرۈلگەن مۇۋەپپەقىيەتلەرنى تارىخىي تەرەققىيات نۇقتىسىدىن باھالايدىغان بولساق، يېڭى دەۋردىكى ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدا رومانچىلىق تەرەققىياتىنىڭ ھەقىقەتەن تېز شۇنداقلا ئۈنۈملۈك بولغانلىقىنى ھېس قىلالايمىز. كونكرېتراق قىلىپ ئېيتقاندا، تەخمىنەن 20 يىلغا يېقىن ۋاقىت ئىچىدە بىزدە 50 پارچىغا يېقىن رومان ئىجاد قىلىندى. دەرۋەقە، سان مەسىلىسىلا ھەممىنى بەلگىلەپ كېتەلمەيدۇ، مۇۋەپپەقىيەتكە ۋەكىللىك قىلالمايدۇ. ئەمما ئۆز نۆۋىتىدە سان مەسىلىسىگە بەك ئېتىبارسىز قاراپ كەتكىلىمۇ بولمايدۇ. سان ئۆز نۆۋىتىدە مەلۇم كۆلەمگە، گۈللىنىشكە ۋەكىللىك قىلىپمۇ قالىدۇ. يەنە بىر جەھەتتىن ئېلىپ ئېيتقاندا، ئاشۇ نەچچە ئون پارچە رومان ئىچىدە مۇۋەپپەقىيىتى ھەقىقەتەن كىشىلەرنى قايىل قىلىدىغان، بەلگىلىك بەدىئىي ۋە ئىجتىمائىي قىممەتكە ئىگە بولغان رومانلارمۇ ئاز ئەمەس. شۇنى چوقۇم مۇئەييەنلەشتۈرۈش كېرەككى، ئۇيغۇر رومانلىرى دەپ ئاتىلىدىغان ئاشۇ ئىجادىيەت گەۋدىسىدە — نەچچە ئون پارچە ئەسەر ئىچىدە ئەدەبىياتىمىزنىڭ ئۆتكەنكى ۋە ھازىرقى ھالىتىگە ۋەكىللىك قىلالايدىغان ياكى ياندىشالايدىغان، رومانچىلىقىمىزنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىنى، سەۋىيىسىنى نامايان قىلالايدىغان رومانلار مەلۇم سالماقنى ئىگىلەيدۇ. يەنە بىر جەھەتتىن قارىغاندا، رومانچىلىقىمىزنىڭ تەرەققىيات جەريانى ئومۇمەن مۇۋەپپەقىيەتلىك، نەتىجىلىك بولدى. يېڭى دەۋردىكى رومانچىلىقىمىز ئەمدىلەتىن باشلانغان مەزگىللەردە ئىجاد قىلىنغان رومانلار بىلەن يېقىنقى يىللاردىن بېرى مەيدانغا كەلگەن رومانلارنى سېلىشتۇرۇپ كۆرىدىغان بولساق بۇ نۇقتىنى ناھايىتى ئېنىق ھېس قىلالايمىز. رومانلىرىمىز 20 يىللىق تەرەققىيات ئارقىلىق ئاددىيلىقتىن مۇرەككەپلىككە، ھادىسىنى يېزىشتىن ماھىيەتنى ئىپادىلەشكە، يۈزە مەزمۇنلارنى ئەكس ئەتتۈرۈشتىن چوڭقۇر پىكىر- ئىدىيىلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇشقا، ئادەتتىكى بەدىئىي ۋاسىتىلەرنى ئىشلىتىشتىن ئۈنۈملۈك بەدىئىي ماھارەتلەرنى قوللىنىشقا... قاراپ

ئاز ئەمەس. شۇنداقتىمۇ نامى رومانچىلىقىمىزنىڭ مۇۋەپپەقىيىتى بىلەن باغلىنىپ كېتىدىغان ئون پارچىدىن ئارتۇق ياخشى رومانىمىز بار. مۇۋەپپەقىيەت نۇقتىسىدىن تىلغا ئېلىنىدىغان ئۇيغۇر رومانچىلىقىغا ئاساسەن ئاشۇ رومانلىرىمىز ۋەكىللىك قىلىپ تۇرۇۋاتىدۇ. ئەدەبىيات رېئاللىقىمىزغا قارايدىغان بولساق شۇنى ھېس قىلىش تەس ئەمەسكى، بەزى رومانلار ھازىر پەقەت ئاپتورلارنىڭ تەرجىمىھالىدىلا تىلغا ئېلىنىدىغان ئەھۋال شەكىللىنىپ قالدى. خەلق بىلەن تارىخ ئەڭ ئادىل باھالىغۇچى، ئۇلار كەلگۈسىدە يېزىلىدىغان ئەدەبىيات تارىخىدا قايسى رومانلارنىڭ تەرىپىنى قىلاركىن؟! قارىغاندا، يازغۇچىلىرىمىز رومان ئىجادىيىتىدە ئۆزىنىڭلا راست دەپ، ئىنكاسلارغا قۇلاق سالماي يېزىۋەرمەي ياكى رومان يېزىش ئۈچۈنلا رومان يېزىشقا بېرىلمەي، زادى قانداق ئەسەرنىڭ رومان، جۈملىدىن ھەقىقىي رومان ھېسابلىنىدىغانلىقى ھەققىدە ئويلىنىپ باقسا بولىدىغان ئوخشايدۇ.

جىمجىت شەيتانكەنتىش

مۇھەممەت نىياز فوتوسى

«گۈلەمخان»دىكى تراگېدىيە ۋە گۈزەللىك

— ئۇيغۇر تىياتىرى «گۈلەمخان»نى كۆرگەندىن كېيىن

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر تىياتىر ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **چۇلىيۈي**

سەھنە ۋە ئېكران

پايتەخت تىياتىرخانىسىنىڭ سەھنىسىدە گۈزەل ئۇيغۇر قىزى گۈلەمخان بىلەن ئاشىقى ئەختەم ئېگىز يار ئۈستىدىن ئۆركەشلەپ ئېقىۋاتقان ئىلى دەرياسىغا سەكرەپ مۇھەببەت ئۈچۈن ھايات بىلەن ۋىدالىشىپ، فېئودال ھۆكۈمرانلارنىڭ زىيانكەشلىكىگە نارازىلىق بىلدۈردى. بۇ چاغدا بىر جۈپ تورنا دەريادىن كۆتۈرۈلۈپ كۆكپەكۆك سامادا ئەركىن قانات قاقتى. پەردە ئارقىسىدىن ناخشا ساداسى ياڭرىدى: «گۈلەمخاننىڭ سۇمبۇل ساچى يەرگە تېگەمدۇ...» گەرچە ئۇلار ئۆلگەن بولسىمۇ ئۇلارنىڭ روھى، قەلبى كىشىلەر ئارىسىدا قالدى. تاماشىبىنلارنىڭ قەلبىنىمۇ گۈلەمخاننىڭ چېچى ئاستا- ئاستا مەھكەم ئورىۋالدى. بۇ- ئۇيغۇر تىياتىرى «گۈلەمخان»نىڭ خاتىمىسى ئىدى.

گۈلەمخان تارىختا ئۆتكەن شەخس، ئۇ 19- ئەسىرنىڭ باشلىرى ئىلى دەرياسى بويىدىكى ئويمانبولاق دېگەن يەردە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن، كىچىكىدىنلا ئەختەم بىلەن ئىجىل- ئىناق ئۆتۈپ، بىر- بىرىنى ياخشى

تراگېدىيە ۋەقەلىكنى «گۈلەمخان ناخشىسى» قىلىپ ئېيتىپ، كەڭ كۆلەمدە تارقىتىپ، بۈگۈنگىچە يەتكۈزۈپ كەلگەن. بىر يېرىم ئەسىر ئىچىدە كىشىلەر ئۇنىڭ مەزمۇنىنى ئۈزلۈكسىز تولۇقلىغان ۋە بېيىتقان ھەمدە ئۇنىڭغا رومانتىزملىق تۈس ئاتا قىلغان. ئىلى دەرياسى بويىدا ئۆسۈپ يېتىلگەن تالانتلىق ئۇيغۇر دراماتورگ جاپپار قاسىم بۈگۈنكى كۈندە مۇشۇ ھەقىقىي ۋەقەلىك ۋە «گۈلەمخان ناخشىسى»غا ئاساسەن، بۇ چوڭ تىپتىكى مۇھەببەت تراگېدىيىسىنى ئىجاد قىلغان، رېژىسسور ۋاڭ چيگۈيىن، مۇختەر ئابدۇراخمان كومپوزىتورلار، ئارتىسلارنىڭ سەممىي ھەمكارلىشىشى بىلەن 2- قېتىملىق ئىجادىيەتتە مۇشۇنداق سەھنە خاراكتېرىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، قويۇق مىللىي ئۇسلۇب، روشەن يەرلىك رەڭدارلىق، ناخشا- ئۇسسۇللۇق ئويۇن شەكلى، سەممىي ۋە ئۇرغۇپ تۇرغان ئورۇنداش ئالاھىدىلىكى، ئۆزىگە خاس ئېستېتىك ئۇسلۇب ياراتقان.

ئون ئىككى مۇقام ئۇيغۇرلارنىڭ ئەڭ قىممەتلىك كلاسسىك مۇزىكا خەزىنىسى، ئۇ مۇزىكانتلارنىڭ

ئاساستا يەنىمۇ راۋاجلاندۇرغان، ئۆستۈرگەن. ئۇسسۇل جەھەتتە مىللىي ۋە يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە «مەشرەپ»نى «جىنلار ئۇسسۇلى» ۋە باشقا تەنتەنىلىك ئۇسسۇل كۆرۈنۈشلىرىگە سىڭدۈرۈپ، تۇرمۇش ھېسسىياتىنى ۋەقەلىك مەزمۇنىغا بىزەك قىلغان. ئۇيغۇر ئارتىسلار تۇغما ناخشىچى ھەم ئۇسسۇلچىدۇر. ئۇلار ناخشا- ئۇسسۇلدىن ئىبارەت سەنئەت ۋاستىسى ئارقىلىق تىياتىردا نۇرغۇن ئوبرازلارنى ياراتقان. بولۇپمۇ گۈلەمخان ۋە ئەختەم رولىدىكى گۈزەلنۇر بىلەن خالمۇرات ناخشىلىرىدىكى ئالاھىدە تەسىرلىك ئارىيىلەر گويا ئاسماندەك سۈزۈك، يايلاقتەك چەكسىز، ئىلى دەرياسىدەك جۇشقۇن. يارىتىلغان بىر جۈپ ئاساسلىق پېرسوناژنىڭ تراگېدىيىلىك ئوبرازىدىكى ئىنسانىي پەزىلەت بەجايىكى تەڭرىتاغدەك يۈكسەك، ئاپئاق قاردەك ساپ ۋە پاك.

تىياتىردىكى ئەدەبىي تىل بەك نەپىس ۋە تەسىرلىك. ئالاھىدە ماختاشقا ئەرزىيدىغىنى شۇكى، ئاپتور مول ھەجۋىي گۈزەللىككە ۋە يۇمۇرلۇق ھېسسىياتقا تولغان ئەدەبىي تىلنى ئىشلەتكەن. ئالايلى، يۇرت بېگى ئەڭگەنىڭ ئىشتىن بۇرۇن پۇتۇشۇپ قويغان گۇۋاھچىسى تۇرغان يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدار پاششابېگى ئالدىدا

گۈلەمخاننى مەجبۇرلاپ توي قىلغان كۆرۈنۈشتە، ئۇ تەكلىپ قىلغان سازەندە ۋە خەلق ناخشىچىلىرى گۈلەمخاننىڭ ئەختەمنى بەك ياخشى كۆرىدىغانلىقى ئىپادىلەنگەن مۇھەببەت ناخشىسىنى ئېيتىپ، ئەڭگەنى بىر مەھەل مۇشكۈل ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويىدۇ. بۇنداق يۇمۇرىستىك ۋاستە ئارقىلىق ئەڭگە ۋە ئۇنىڭ يالاقچىلىرىنى مەسخىرە قىلىپ ئوينىتىش قەلەمنىڭ كۈچلۈك كارامىتىدۇر. ئاپتور ئاۋام- خەلقنىڭ ياۋۇز كۈچلەرگە بولغان غەزەپ- نەپرىتىنى ئەپچىللىك بىلەن ئەكس ئەتتۈرگەن.

تراگېدىيىگە مەلۇم كومېدىيىلىك تەركىبلەر مۇۋاپىق سىڭدۈرۈلگەن. مەسىلەن: ھەييارغا ئوخشاش سەلبىي پېرسوناژلارنىڭ ساختا مېھرىبانلىق قىلىشتەك قىلىقلىرى، ئىجابىي پېرسوناژلارنىڭ مول يۇمۇرلۇق، كومېدىك سۆزلىرى تاماشىبىنلارنىڭ قايغۇلۇق ھېسسىياتىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ تۇرىدۇ. بۇ دەل «غەم- قايغۇدىن ھەسرەت چەكمەسلىك» دېگەندەك ئېستېتىك كەيپىياتتۇر. مەسخىرە بىلەن يۇمۇردىكى كومېدىيىلىك ئامىللار تاماشىبىنلارنى ھەددىدىن زىيادە قايغۇ- ھەسرەت ئىچىدىن ئەقلىي سەزگۈگە قايتۇرۇپ كېلەلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن تاماشىبىنلار تراگېدىيىدىكى پېرسوناژلارنىڭ تەقدىرى، سەلبىي پېرسوناژلارنىڭ ساختىلىقى، رەزىللىكى، ئىپلاسلىقىغا قارىتا بىمالال سەگەكلىك بىلەن باھا بېرەلەيدۇ. بۇ ئېلىمىز كلاسسىك ۋە ئەنئەنىۋى تراگېدىيىسىدىكى مۇھىم ئېستېتىك ئالاھىدىلىك.

هىسابلىنىدىغان ئەدەبىي ئەسەرلەر جەھەتتە يولۇن ۋە مەيلى كىتابخانلارنىڭ ئوقۇشى، قىزىقىشى جەھەتتە بولسۇن ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدا رومانچىلىقتىن ئىبارەت بىر ساھەنىڭ رەسمىي مەيدانغا كەلگەنلىكى، ئۇنىڭ ئەدەبىياتىمىزدا كۇنىسېرى تەرەققىي قىلىپ، بارغانسېرى مۇھىم ئورۇنغا ئۆتۈۋاتقانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

رومانچىلىقىمىزنىڭ تەرەققىياتى ۋە مۇۋەپپەقىيىتى يېقى دەۋر ئەدەبىياتىمىزدىكى مۇھىم بىر ئەدەبىيات ھادىسىسى بولۇپ ھىسابلىنىدۇ. گەرچە بىز ئەدەبىيات تارىخىمىزدا «قىسسەسۆل ئەنبىيالار» غا ئوخشاش ئەسەرلىرىمىزنى رومان دەپ ئاتاپ، رومانچىلىقىمىزنىڭ تارىخىنى قەدىمكى زامانلارغا باغلىساقمۇ، بۇ ئەسەرلەردە ئۇيغۇرلار تۇرمۇشى تېما قىلىنمىغانلىقى، مۇستەقىل ھېكايە رومانىنىڭ بىر پۈتۈن سىيۇژېتىنى شەكىللەندۈرەلمىگەنلىكى، تېخنىكا مۇھىملىقى بۇ ئەسەرلەر ئەدەبىياتىمىزدا مەلۇم ئەنئەنە، ئىزچىللىق شەكىللەندۈرەلمىگەنلىكى ۋەھازىرقى، بۈگۈنكى زامانىدىكى رومانچىلىقىمىزغا تەسىر كۆرسىتەلمىگەنلىكى ۋە ئاساس بولالمىغانلىقى سەۋەبلىك بىزدە رومانچىلىقنىڭ تارىخىنى يېزىش ھەققىدە تەس. دەرۋەقە، 40 - يىللارغا كەلگەندە بىر قىسىم ئەدىبلەرنىمىز رومان ئىجادىيىتىگە كىرىشىپ بۇ ئىجادىيەت ساھەسىدە ئوخشىمىغان تىرىشچانلىقلارنى كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئاشۇ تىرىشچانلىقلارنىڭ نەتىجىسىدىن پەقەت «قانلىق يەر» رومانىنىلا كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولالىدۇق. بۇ ئىشمۇ شۇنچىلىك كىچىكىپ 90 - يىللارغا كەلگەندە ئاندىن مۇمكىن بولدى. ئەدەبىيات ئەھلىيىتىنى ئاساس قىلىپ ئېيتقاندا، رومانچىلىق ئۇيغۇر ئەدەبىياتىغا نىسبەتەن پەقەت يېقى دەۋردە مەيدانغا كەلگەن ئاتالمىش بولۇپ قالدى. رومانچىلىق بىلەن يېقى دەۋر ئەدەبىياتى كۆپ جەھەتلەردە زىچ مۇناسىۋەتلىك بولدى. ھەممىمىزگە مەلۇم، بىزنىڭ يېقى دەۋردىكى ئەدەبىياتىمىز ئەدەبىي شەكىللەرگە ئاھايىتى باي بىر ئەدەبىيات ياسۇچى بولۇپ قالدى. بۇ ئەدەبىيات ياسۇچىدا ئىلگىرى بار بولغان ئەدەبىي شەكىللەر تېخىمۇ گۈللەندى. ئانچە تەرەققىي تاپمىغان ياكى يېگىدىن شەكىللەنگەن ئەدەبىي شەكىللەر قويۇشقا، ئادەتتىكى بەدىئىي ۋاستىلەرنى ئىشلىتىشتىن ئۇنۇملۇك بەدىئىي ماھارەتلەرنى قوللىنىشقا... قاراپ يۈزلەندى ھەم بۇ جەھەتلەردىمۇ نۇرغۇن نەتىجە - مۇۋەپپەقىيەتلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. كىتابخانلىرىمىزنىڭ رومان ئوقۇش قىزغىنلىقىمۇ رومانچىلىقىمىزنىڭ مۇۋەپپەقىيىتى بىلەن مەلۇم جەھەتلەردىن مۇناسىۋەتلىك، ئەلۋەتتە. ئالدى بىلەن رومانلارنى ئىبارەت بۇ ئەدەبىي شەكىلدە ئاز - تولا قىزغىنتۇرۇش كۆچى بار. ئەمما ناچار رومانلار چىقىۋەرگەن بولسا، ئۇلاردا جەزىبدارلىق بولمىسا، رومان ئوقۇيدىغانلار مۇقالمىغان بولاتتى. بىر قىسىم ياخشى رومانلىرىمىز ئۆزلىرىنىڭ كىتابخانلىرىنى قايىل قىلغان ئۇنۇتۇلمىرى بىلەن كىتابخانلىرىمىزنى رومانلارغا قىزغىنتۇردى. ئاشۇ رومانلىرىمىزنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىرى ئۆز نۆۋىتىدە يەنە كىتابخانلارنى «رومان قىزغىنلىقى» شەكىللەندۈردى. قىسقىسى، ياخشى نېمەت بىلەن باھا بەرگەن ۋاقتىمىزدا، بىز رومانچىلىقتىن ئىبارەت بۇ ئالاھىدە ئەدەبىيات ساھەسىدە تەرەققىيات تېز، نەتىجىلەرگە ئۆدىلىك بولدى. ئۇنىڭ تەرەققىياتى كىشىنى خۇشال قىلىدۇ، دەپ قارايمىز.

بىز يۇقىرىدا «ئۇيغۇر رومانچىلىقى كۆرۈنەرلىك ئىجادىيەت مۇۋەپپەقىيەتلىرىگە ئېرىشتى» دېدۇق. بۇ دېگىنىمىز، ھەرگىزمۇ يېگى دەۋر ئەدەبىياتى باسقۇچىدا مەيدانغا كەلگەن رومانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ياخشى بىزلىدى، مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى، دېگەن مەنىنى بىلدۈرمەيدۇ. گەرچە بارلىق رومانلىرىمىز «ئۇيغۇر رومانچىلىقى» دېگەن ئاتالغۇنى شەكىللەندۈرگەن بولسىمۇ، رومانچىلىقىمىزنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىنى ئاساسەن ياخشى بىزلىغان ياخشى ياھالارغىلا ئېرىشكەن رومانلىرىمىزلا مەيدانغا كەلتۈرگەن ھەممىمىزگە مەلۇم، بىزنىڭ رومانچىلىقىمىزنى تەشكىل قىلىدىغان رومانلىرىمىزنىڭ ئەھۋالى نىسبەتەن مۇرەككەپ، ئەڭ تۆۋەن ئۆلچەم قويغاندىمۇ يەنىلا ياخشى تەرىپىنى قىلغىلى بولمايدىغان رومانلىرىمىزدىن بىر مۇنچىسى بار. سەل يۇقىرىراق ئۆلچەم بىلەن باھالىغاندا مۇۋەپپەقىيىتىدىن بېتەرسىزلىكى كۆپ رومانلىرىمىزمۇ دېگەن يەردە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن. كىچىكىدىنلا ئەھتىم بىلەن ئۇنجىل - ئىناق ئۆتۈپ، بىر - بىرىنى ياخشى كۆرۈشۈپ قالغان. يۇرت بېگى ئەڭگە گۈلەمخانىنى مەجبۇرلاپ كىچىك توقاللىققا ئالماقچى بولغاندا گۈلەمخان ئۆلگىچە باش ئەگمەي، ئاشىقى بىلەن بىللە ئۆلى دەرياسىغا سەكرىگەن. شۇ يەردىكى كىشىلەر بۇ ئىشنى ھەقىقىي مۇھەببەت ئۈچۈن شەخسىي مەنپەئەتتىن ۋاز كېچىش دەپ چۈشەندى. ئۇلار ئۆلۈپ ئۆسكەن. كىچىكىدىنلا ئەھتىم بىلەن ئۇنجىل - ئىناق ئۆتۈپ، بىر - بىرىنى ياخشى كۆرۈشۈپ قالغان. يۇرت بېگى ئەڭگە گۈلەمخانىنى مەجبۇرلاپ كىچىك توقاللىققا ئالماقچى بولغاندا گۈلەمخان ئۆلگىچە باش ئەگمەي، ئاشىقى بىلەن بىللە ئۆلى دەرياسىغا سەكرىگەن. شۇ يەردىكى كىشىلەر بۇ ئىشنى ھەقىقىي مۇھەببەت ئۈچۈن شەخسىي مەنپەئەتتىن ۋاز كېچىش دەپ چۈشەندى. ئۇلار ئۆلۈپ ئۆسكەن. ئالدى بىلەن رومانلاردىن ئىبارەت بۇ ئەدەبىي شەكىلدە ئاز - تولا قىزغىنتۇرۇش كۆچى بار. ئەمما ناچار رومانلار چىقىۋەرگەن بولسا، ئۇلاردا جەزىبدارلىق بولمىسا، رومان ئوقۇيدىغانلار مۇقالمىغان بولاتتى. بىر قىسىم ياخشى رومانلىرىمىز ئۆزلىرىنىڭ كىتابخانلىرىنى قايىل قىلغان ئۇنۇتۇلمىرى بىلەن كىتابخانلىرىمىزنى رومانلارغا قىزغىنتۇردى. ئاشۇ رومانلىرىمىزنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىرى ئۆز نۆۋىتىدە يەنە كىتابخانلارنى «رومان قىزغىنلىقى» نى ئۇيغۇتتى. بۇ ئۇلارنىڭ ئەسەرلىرىنى ئوقۇشقا، ئۇلارنى تەتقىق قىلىشقا ئىنتىلىشىگە ئېلىپ كەلدى. ئۇلار ئەدەبىيات ساھەسىدە تەرەققىيات تېز، نەتىجىلەرگە ئۆدىلىك بولدى. ئۇنىڭ تەرەققىياتى كىشىنى خۇشال قىلىدۇ، دەپ قارايمىز.

بىز يۇقىرىدا «ئۇيغۇر رومانچىلىقى كۆرۈنەرلىك ئىجادىيەت مۇۋەپپەقىيەتلىرىگە ئېرىشتى» دېدۇق. بۇ دېگىنىمىز، ھەرگىزمۇ يېگى دەۋر ئەدەبىياتى باسقۇچىدا مەيدانغا كەلگەن رومانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ياخشى بىزلىدى، مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى، دېگەن مەنىنى بىلدۈرمەيدۇ. گەرچە بارلىق رومانلىرىمىز «ئۇيغۇر رومانچىلىقى» دېگەن ئاتالغۇنى شەكىللەندۈرگەن بولسىمۇ، رومانچىلىقىمىزنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىنى ئاساسەن ياخشى بىزلىغان ياخشى ياھالارغىلا ئېرىشكەن رومانلىرىمىزلا مەيدانغا كەلتۈرگەن ھەممىمىزگە مەلۇم، بىزنىڭ رومانچىلىقىمىزنى تەشكىل قىلىدىغان رومانلىرىمىزنىڭ ئەھۋالى نىسبەتەن مۇرەككەپ، ئەڭ تۆۋەن ئۆلچەم قويغاندىمۇ يەنىلا ياخشى تەرىپىنى قىلغىلى بولمايدىغان رومانلىرىمىزدىن بىر مۇنچىسى بار. سەل يۇقىرىراق ئۆلچەم بىلەن باھالىغاندا مۇۋەپپەقىيىتىدىن بېتەرسىزلىكى كۆپ رومانلىرىمىزمۇ

تار كوچا

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

خانىمغا بېرىلگەن دوكلات

(ھېكايە)

شاك شىيې (بايونىه)

S خانىم كەلگەن مېھمانلىك ئالدىغا چىقتى.

- مەن سىز بەرگەن تېلېفونغا ئاساسەن ھاۋالە ئىش بېجىرىش ئورنىدىن كەلدىم، - دېدى قارىماققا بەكمۇ سەمىمىي كۆرۈنىدىغان بىر ياش ئىززەت - ئېكرام بىلەن.

- تېزلا يېتىپ كەپسىز، سىزنى ئاۋارە قىلغانلىقىمدىن خىجىلمەن، ئۆيگە كىرىڭ، - دېدى خانىم. ھېلىقى ياش ئۇنۇڭغا ئەگىشىپ مېھمانخانىغا كىرىپ ئەتراپقا كۆز يۈگۈرتۈپ، ئۆزىمۇ تۇيمىغان ھالدا، - تازىمۇ ياسداق ئۆي ئىكەنغۇ، - دەۋەتتى.

- ئېرىم سىرتتا پۇل تاپىدۇ، شۇڭا...

- سىزدەك ياش، چىرايلىق ئايال بىلەن تۇرمۇش قۇرۇپ، بۇنداق بەختلىك تۇرمۇش كۆچۈرۈۋاتقان ئېرىڭىزگە مەسلىكىم كېلىۋاتىدۇ. مەن قاچانمۇ مۇشۇنداق بەختكە ئېرىشەرمەن، - دېدى ئۇ ئورۇندۇقنىڭ يۆلەنچۈكىگە يەلكىسىنى تاشلاپ ھەۋىس بىلەن. ئارقىدىنلا سۆزنىڭ تېمىسىنى ئەسلى مەقسەتكە يۆتكەپ، - خانىم، سىز ماڭا قانداق ئىشنى تەكشۈرۈشنى ھاۋالە قىلماقچى؟ - دەپ سورىدى.

- مەن سىزنىڭ مالال كۆرمەي ئېرىمنىڭ ئىش - ھەرىكىتىنى تەكشۈرۈپ بېقىشىڭىزنى ئۈتتىنىمەن.

- قانداق؟ ئېرىڭىز سىزنى ياخشى كۆرمەمدۇ؟ - دەپ سورىدى ياش ھەيران بولغان ھالدا.

- ئۇ ھېنى بەك ياخشى كۆرىدۇ، مەن ياخشى كۆرگەنلىكى ئەرسلەرنى ماڭا ئېلىپ بېرىدۇ. پۇل سورىسام ھەرگىز ياق دېمەيدۇ ھەم نېمىگە ئىشلىتىدىغانلىقىمنىمۇ سۈرۈشتۈرۈپ يۈرمەيدۇ.

- ئۇنداق بولسا، تەكشۈرگىدەك نېمە بار؟

- لېكىن ئايالالار ئەرلىرى پەقەت ئۆزىنىلا ياخشى كۆرسە ئاندىن قانائەت ھاسىل قىلىدۇ-دە.

- سىز بىرەر ئىشنى سېزىپ قالدىڭىزمۇ-قانداق؟

- ئۇ ئادەتتە ئۆيگە ئاھايىتى كەچ قايتىدۇ. سەۋەبىنى سورىسام، مۇھىم خىزمەت بىلەن بولدۇم، دەپلا قويۇپ ئېنىق جاۋاب بەرمەيدۇ. مەن بىرەر خۇپىيانە ئىشى بارمىكىن، دەپ بەك ئەندىشە قىلمەن.

- سىزنىڭ گۇمانىڭىز ئورۇنلۇق.

- مەن ئۇنىڭ ئاشنىسى بارمىكىن، دەيمەن، ئېرىمدەك پۇلنى سۇدەك خەجلەيدىغان كىشىلەر ئاشنا تۇتمای قالمايدۇ.

- بىراق ھېنگچە، ئائىلىدە سىزدەك بۇنداق چىرايلىق خانىمنى بار ئادەم سىرتتا باشقىلار بىلەن ئىش - پەش تارتىشىپ يۈرمەسمىكىن دەيمەن.

- مەن ياخشى كۆرگەن ئادەمنىڭ ئازراقمۇ مەخپىي ئىشى بولۇشىنى خالىمايمەن. شۇڭا سىزنى بۇ ئىشنى تەلتۆكۈس تەكشۈرۈپ بېقىشقا تەكلىپ قىلماقچىمەن.

- بۇ دەل بىزنىڭ ئىشلەيدىغان خىزمىتىمىز ئىكەن. ھاۋالە قىلىنسىلا ئىشلەۋېرىمىز.

ئىككى ھەپتىدىن كېيىن، ھاۋالە ئىش بېجىرىش ئورنىدىكى ھېلىقى ياش S خانىمغا مەلۇمات ئېلىپ كەلدى.

- سىزنىڭ تازا كۆپ ۋاقتىڭىزنى ئالدىم. ئېرىم سىرتتا قانداق ئايال بىلەن ئاپاق - چاپاق بولۇپ يۈرۈپتۇ؟

ھېلىقى ياش سومكىسىدىن تەكشۈرۈش دوكلاتىنى چىقاردى، - مانا بۇلارنى كۆرسىڭىز ھەممە ئىش ئايان بولدۇ. ئەر - ئايالالار ئوتتۇرىسىدىكى ئىشقى مۇھەببەت ئىشى ئەمەس ئىكەن.

خانىم دوكلاتنى قولىغا ئېلىپ كۆرۈشكە باشلىدى. ئۇنىڭ گۆزەل چىرايىدا مۇرەككەپ روھىي ھالەت ئېپادىلەندى.

- ئېرىڭىز ھەقىقەتەنمۇ مۇھىم خىزمەت قىلىۋېتىپتۇ! - دېدى ھېلىقى ياش. ئۇ خاتا ئېيتمىغانىدى. بىراق خانىمنىڭ ئېرى شۇغۇللىنىۋاتقان ئىشنى شەرەپلىك خىزمەت دېگىلى بولمايتتى. چۈنكى بۇ «خىزمەت» باشقىلارنىڭ بىرەر ئاجىزلىق يېرىنى تۇتۇۋېلىش ئارقىلىق تەھدىت سېلىپ، ھەر ئايدا قاقتى - سوقتى قىلىش ھېسابىغا قەرەللىك ھالدا پۇل - پېچەك ئۇندۇرۇۋېلىش ئىدى.

- بۇنداق ئىشنى بىلگەندىن بىلمىگەن ياخشى ئىكەن، - دېدى خانىم ئۆز - ئۆزىگە.

- سىزگە بولغان مۇھەببىتىنى كۆچەيتىش ئۈچۈن، ئېرىڭىز مۇشۇنداق «خىزمەت» قىلىۋېتىپتۇ! ئىش ھەققىم ئۈچۈن پۇل...

- بېرىمەن.

- بۇنىڭدىن كېيىن ھەر ئايدا ماڭا قەرەللىك ھالدا پۇل بېرىپ تۇرسىڭىز قانداق؟

- نېمىلەرنى دەۋاتىمىز! - خانىم چۆچۈپ ۋارقىرىۋەتتى.

- مەن ھازىرغىچە دۇنيادا بۇنداق ئوڭاي تاپاۋەتلىك بارلىقىنى بىلمەپتىكەنمەن! مەنمۇ مۇشۇنداق تاپاۋەت قىلىپ باقسام، دەيمەن. شۇڭا بۇ ئىشنى سىزدىن باشلاپ باقماقچىمەن.

- مۇشۇمۇ گەپ بولدىمۇ!

-بىراق ئېرىڭىزنىڭ ئىشى ئاشكارىلانسا، ياخشى بولماي قالىدۇ-دە! بۇ ئىشقا ساقچىلار ئارىلىشىدۇ، باج ئىدارىسىمۇ قاراپ تۇرمايدۇ. شۇڭا خانىم سىز بەلكىم بۇ سىرنىڭ ئاشكارىلانماسلىقى ئۈچۈن قانچە پۇل كەتسىمۇ خەجلەيسىزغۇ دەيمەن؟

- سىز نېمە دېگەن بىلەن ماڭا بەرىبىر...

- مەن سىزنى كۆپ پۇل بېرىشكە قىستىمايمەن. سىز ئېرىڭىزدىن قانچىلىك پۇل ئالمەن دېسىڭىز ئالالايسىز، سىز ئالغان پۇلىڭىز بىر قىسمىنى ماڭا بەرسىڭىزلا كۇپايە. سىز ئەگەر بۇ بەختلىك تۇرمۇشىڭىزنىڭ ھازىرلا ئاخىرلىشىشىغمۇ پىسەنت قىلمايمەن، دەپ قارىسىڭىز...

S خانىم ئورۇندۇقتا يۆلەنگىنىچە ئۈي ئىچىگە بىرقۇر قاراپ چىقتى. باشقا گەپ قىلىشنىڭ ئورنى قالمىغاندى. بايا ياشات تۇرمۇش بىلەن مۇنداقلا خوشلاشقىلى بولمايدۇ. ئۆزىنى ناھايىتى ياخشى كۆرىدىغان ئېرى بىلەن ئايرىلىپ كېتىشكە تېخىمۇ بولمايدۇ.

ھېلىقى ياش S خانىمنىڭ نائىلاج بېشىنى لىڭشىتقانلىقىنى كۆرۈپ، خۇشاللىقىدىن ئۆزىنى تۇتۇۋالالماي،

- سىزنىڭ دۆلىتىڭىزدە مەنمۇ توي قىلالايدىغان، سىزدەك گۈزەل ئايالغا ئۆيلىنەلەيدىغان بولدۇم، - دەپ تووللۇۋەتتى.

ئابدۇللەزىز مۇھەممىدى (ت)

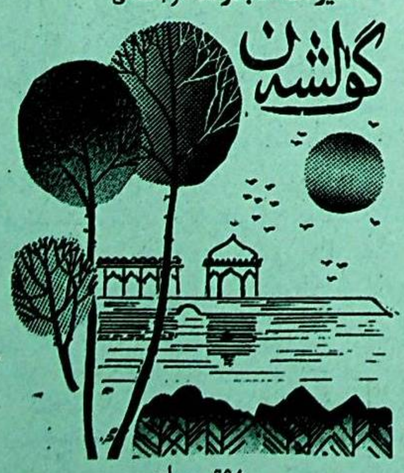

724 - سان

- ھەممىدىن بەك قىزىقارلىقى شۇكى، خەنزۇلار ۋە باشقا بەزى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ شۆھرەتلىرى تېياتىرىدىمۇ مۇشۇ خىلدىكى ھادىسىلەر بار. مەسىلەن: لياك شەنبو، جۇيېكتەي ئۆلگەندىن كېيىن كېپىنەك ياكى قۇشقا ئايلىنىپ كېتىدۇ. دەيزۇ تېياتىرى «ئې بېيەن بىلەن ساك لو» دا ئې بېيەن بىلەن ساك لو بىر جۇپ توزغا ئايلىنىدۇ. بەيزۇ تېياتىرى « بۇلۇنقا بېقىش» تا ئېرىخەي كۆلىدىكى تاش خېچىر تاغ ئۇستىدىكى ئاق بۇلۇنقا ئايلىنىدۇ. يىزۇ تېياتىرى «مەن مو بىلەن مارۇ» دا مەن مو بىلەن مارۇ دەرەخ ۋە بېشىل پىلەككە ئايلىنىدۇ. يەنە تەيۋەن ئاكاتسىيسى، ئاچماق دەرەخ شېخى، جۇپ قۇش، قوشماق بېلىق، سۇقسۇر (بىر خىل ھايۋان) قاتارلىقلارغا ئايلانغانلارمۇ بار. بۇ خىل تەبىئەتتىن ھالقىپ كەتكىنى مادداپىلاشتۇرىدىغان بەدىئىي بىرياقلىق قىلىش ئۇسۇلى پائالى ئۇمىدۋار تۇرمۇش غايىسىدە تۇرۇپ، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئورتاق ئەنئەنىۋى ئېستېتىك پىسخىكىسىنى ئەكس ئەتتۇرۇپ بەرگەن.

خەنزۇچە «تېياتىر - كىنو گېزىتى» دىن

غەيرەت ئابدۇللا تەرجىمىسى

جۇڭگو- ئىتتالىيە رۇڭلىرى سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 5- ئىيۇن تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن ئىتتالىيە زۇڭلىسى رۇمانو پروتى بىلەن سۆھبەتلەشكەندە، ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتنى ۋە ئىككى تەرەپ ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەر ئۈستىدە كەڭ پىكىرلەشتى ھەم نۇرغۇن مەسىلە ئۈستىدە ئورتاقلىق ھاسىل قىلدى.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو جۇڭگو- ئىتتالىيە مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش جۇڭگو - ياۋروپا مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى دەپ قارايدۇ. بۇ مۇناسىۋەتنى كۈچەيتىش ئىككى دۆلەت ۋە ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ مەنپەئىتىگە ئويغۇن، كۆپ قوتۇپلاشقان دۇنيا ۋەزىيىتى بەرپا قىلىش ۋە ئادىل، مۇۋاپىق خەلقئارا سىياسىي، ئىقتىسادىي يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشقا پايدىلىق.

پروتى زۇڭلى مۇنداق دېدى: ئىتتالىيە بىلەن جۇڭگونىڭ نۇرغۇن خەلقئارا مەسىلىلەرگە بولغان قارىشى ئوخشاش ياكى ئوخشىشىپ كېتىدۇ. جۇڭگو خەلقئارا ئىشلاردا مۇھىم رول ئويناۋاتىدۇ، ئىتتالىيە بىلەن جۇڭگونىڭ ب د ت قاتارلىق خەلقئارا تەشكىلاتلاردا تېخىمۇ ياخشى ھەمكارلىشىشنى ئۈمىد قىلىمەن. پروتى يەنە ئىتتالىيىنىڭ جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا ئەزا بولۇشىنى قوللايدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

سۆھبەتتىن كېيىن، ئىككى زۇڭلى جۇڭگو بىلەن ئىتتالىيىنىڭ تۆت ھەمكارلىق ھۆججىتىگە ئىمزا قويۇشى مۇراسىمىغا قاتناشتى.

سۆھبەتتىن بۇرۇن، لى پېڭ زۇڭلى «خەلق» سارىيىنىڭ شەرقىي ئىشكى ئالدىدا مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، پروتى زۇڭلى ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى قارشى ئالدى.

مالايسىيا ئەھەلدارى شياڭگاڭنىڭ كەلگۈسىگە بولغان ئىشەنچسىزلىكى كامىل ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كۇئالالۇمپۇر، 4-ئىيۇن تېلېگراممىسى. مالايسىيا ماليارىپ مىنىستىرى ناجىب گو رازاق مۇشۇ ئايىنىڭ 3-كۈنى مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: شياڭگاڭنىڭ جۇڭگوغا قايتۇرۇلۇشى جۇڭگو ئۈچۈنلا ياخشى ئىش بولۇپ قالماستىن، پۈتكۈل ئاسىيا ئۈچۈنمۇ ياخشى ئالامەت؛ بۇ ئىش ئاسىيانىڭ ئىشەنچسىزلىك چىگىغانلىقىنى ئىسپاتلايدۇ.

رازاق بۇ سۆزنى كۇئالالۇمپۇرغا يېقىن بولغان بىدارنسايادا 14-نۆۋەتلىك پان تىنج ئوكيان يىغىنىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىغا رىياسەتچىلىك قىلغاندا قىلدى. ئۇ 19 دۆلەت ۋە رايوندىن كەلگەن 300 دىن ئارتۇق ۋەكىلگە: «بىزنىڭ شياڭگاڭنىڭ كەلگۈسىگە بولغان ئىشەنچىمىز كامىل» دېدى.

ئىسرائىلىيە زۇڭتۇڭى جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» سىياسىتىنى يۈرگۈزگەنلىكىنى تەرىپلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالىم، 3-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە زۇڭتۇڭى ۋىسمان بۈگۈن جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» سىياسىتىنى يۈرگۈزگەنلىكىنى تەرىپلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ بۇ سىياسىتى ئاقىلانە سىياسەت، مەن بۇ يىل 7-ئايىنىڭ 1-كۈنى جۇڭگونىڭ ئىككى دۆلەتلىك سىياسىتىنى يولغا قويغاندىن بۈيان قولنا

ماۋزۇ خەۋەرلەر

● جىياڭ زېمىن ئامېرىكىنىڭ دۆلەت خەۋپسىزلىك ئىشلىرى بويىچە سابىق پەۋقۇلئاددە يارەدمچىسى زېگنېۋ بىرزىزىنسكى بىلەن كۆرۈشتى

● لى رۇيخۇەن مىيۇنخېنغا بېرىپ، گېرمانىيەدىكى يەتتە كۇنلۇك رەسمىي دوستانە زىيارىتىنى باشلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، 5- ئىيۇن تېلېگراممىسى

ئەنگلىيە تەرەپ ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپ ئېلىش مۇراسىمى ۋە ئالاقىدار پائالىيەتلەر توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشنى ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ، 2-ئىيۇن تېلېگراممىسى. شياڭگاڭ ھۆكۈمىتىنىڭ ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپ ئېلىش مۇراسىمىغا بىر تۇتاش تەييارلىق كۆرۈش باشقارمىسىنىڭ باشلىقى لىن رۇيلىن بۈگۈن ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە ئەنگلىيە تەرەپنىڭ ھاكىمىيەتنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپ ئېلىش پائالىيەتلىرىگە ئائىت ئورۇنلاشتۇرۇشنى ئېلان قىلدى.

لىن رۇيلىن مۇنداق دەپ تونۇشتۇردى: 6-ئايىنىڭ 30-كۈنى چۈشتىن كېيىن، شياڭگاڭ ۋالىيسى ئاددىي مۇراسىم ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، سائەت ئوتتىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە شياڭگاڭ ۋالىي مەھكىمىسىدىن كېتىدۇ، بۇ چاغدا شياڭگاڭ ۋالىي مەھكىمىسىنىڭ ئۈدۈل ئىشكىدىكى شياڭگاڭ ۋالىيسى بايرىقى چۈشۈرۈلىدۇ. سائەت ئالتىدىن 15 مىنۇت ئۆتكەندىن سائەت يەتتىدىن 30 مىنۇت ئۆتكەنگە قەدەر شياڭگاڭ ئارىلىنىڭ مەركىزىي رايوندىكى تەيىنلىنىدىغان خوشلىشىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلىدۇ، بۇ چاغدا ئەنئەنىۋى ھەربىي بايراق چۈشۈرۈش مۇراسىمىدىن بەلگە بېرىدىغان نومۇرلار ئوينىلىدۇ، ئۇيۇن ئاياغلاشقاندىن كېيىن، ئەنگلىيە بايرىقى ۋە شياڭگاڭ بايرىقى چۈشۈرۈلۈپ، ئەنگلىيىنىڭ شياڭگاڭنى ئىدارە قىلىشىنىڭ ئاياغلاشقانلىقى ناھايان قىلىنىدۇ. خوشلىشىش مۇراسىمىدىن كېيىن، ئالاقىدار مېھمانلار ئايتوموبىل بىلەن شياڭگاڭ بىرلەشمە كۆرگەزمە مەركىزىنىڭ يېڭى زالىغا بېرىپ، كەچ سائەت يەتتىدىن 45 مىنۇت ئۆتكەندە ئۆتكۈزۈلىدىغان زىياپەتكە قاتنىشىدۇ. تەخمىنەن كەچ سائەت سەككىزدىن 15 مىنۇت ئۆتكەندە، ۋىكتورىيە پورتىدا 22 مىنۇت سالىيوت ئېتىلىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا ئىگىلىك ھوقۇقى يۈرگۈزۈشى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەنلىكىدىن بەلگە بېرىدىغان شياڭگاڭ ھاكىمىيىتىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپ ئېلىش مۇراسىمى كەچ سائەت 11 دىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە شياڭگاڭ بىرلەشمە كۆرگەزمىسىنىڭ يېڭى زالىدا ئۆتكۈزۈلىدۇ. ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپ ئېلىش مۇراسىمى 30 مىنۇتتىن 45 مىنۇتقىچە داۋام قىلىشى مۇمكىن. جۇڭگو ۋە ئەنگلىيە ۋەكىللىرىدىن باشقا، چەت ئەللەرنىڭ سىياسىي ئەربابلىرى، خەلقئارا تەشكىلاتلار ۋەكىللىرى ۋە ھەر ساھە ئەربابلىرى بولۇپ جەمئىي تۆت مىڭ مېھمان بۇ مۇراسىمغا قاتنىشىدۇ. ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپ ئېلىش مۇراسىمى ئىياغلاشقاندىن كېيىن شاھزادە ۋېلىس ۋە شياڭگاڭ ۋالىيسى تەيىنلىنىدىغان شەرقىي تەرەپتىكى پرېستاندىن پادىشاھ ئائىلىسىنىڭ بىرىتانىيە ئاملىق سايامەت پاراخوتىغا ئولتۇرۇپ كېتىدۇ.

لىن رۇيلىنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، ھازىرغا قەدەر دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ئاخبارات ئورگانلىرىدىن 750 ى، 8400 ئاخبارات خادىمى ئالاقىدار پائالىيەتلەرنى زىيارەت قىلىشنى ئىلتىماس قىلغان. ھاكىمىيەتنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش-ئۆتكۈزۈپ ئېلىش مۇراسىمى مۇناسىۋىتى بىلەن تەسىس قىلىنىدىغان ئاخبارات مەركىزى 6-ئايىنىڭ 15- كۈنىدىن 7-ئايىنىڭ 10-كۈنىگىچە ئىشلەيدىكەن. بۇ مەزگىلدە بىر تۇتاش تەييارلىق كۆرۈش باشقارمىسى تارقاتقان سالاھىيىتىنى تەكشۈرگەنلىك گۇۋاھنامىسىگە ئېرىشكەن ئاخباراتچىلار ئاخبارات مەركىزىدىكى مۇئەسسەسلەردىن پايدىلىنالايدىكەن.

خۇجنتاۋ روسىيلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 5-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بيۈروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شۇ جىچۈنىڭ شۇجىسى خۇجنتاۋ بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» سارىيىدا روسىيە كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ بىرىنچى مۇئاۋىن رەئىسى، روسىيە دۆلەت دۇمىسىدىكى روسىيە كومپارتىيىسى ئەزالىرى ئۆمىكىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋالېنتىن كوپزوۋ باشچىلىقىدىكى روسىيە فېدېراتسىيىسى كومپارتىيىسى ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشتى.

خۇجنتاۋ كوپزوۋ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن روسىيە دۇنيادا تەسىرگە ئىگە چوڭ دۆلەتلەر شۇنداقلا دوست قوشنىلار، جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ 21-ئەسىرگە يۈزلەنگەن ستراتېگىيىلىك، ھەمكارلىق، ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشى ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرۇشى، ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىگە ئۈيغۇن. ئاسىيا ۋە دۇنيانىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتى، تىنچ، مۇقىم، ئادىل، مۇۋاپىق خەلقئارا سىياسىي، ئىقتىسادىي يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

خۇجنتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مۇستەقىل، ئۆزىگە خوجا بولۇش، تامامەن باراۋەر بولۇش، ئۆز ئارا ھۆرمەت قىلىش ۋە بىر-بىرىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماسلىق پرىنسىپى ئاساسىدا روسىيە فېدېراتسىيىسى كومپارتىيىسى بىلەن بولغان دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى يەنمۇ راۋاجلاندۇرۇپ، جۇڭگو روسىيە خەلقلىرى ئوتتۇرىسىدىكى ئۆز ئارا چۈشىنىش ۋە دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈرۈش، جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنىڭ تېخىمۇ چوڭقۇر راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تېخىمۇ كۆپ تۆھپە قوشۇشنى خالايدۇ.

كوپزوۋ مۇنداق دېدى: ۋەكىللەر ئۆمىكىمىز جۇڭگودا ئېكسكۇرسىيە ۋە زىيارەتتە بولۇش ۋە پكىر ئالماشتۇرۇش ئارقىلىق جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى، دۆلەتنى ئۇزۇمش جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرى ۋە تەجرىبىلىرىنى تېخىمۇ چوڭقۇر ئىگىلەشنى ئۈمىد قىلىدۇ. روسىيە كومپارتىيىسى جۇڭگو كومپارتىيىسى بىلەن بولغان دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى كۈچەيتىش، روسىيە-جۇڭگو ۋە ئىككى دۆلەت خەلقلىرى ئوتتۇرىسىدىكى دوستلۇق ۋە ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن داۋاملىق تىرىشىدۇ.

ئىراق يېمەكلىكلەرنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى يېتىپ كەلمىدى دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، باغداد خەۋىرى. ئىراقنىڭ سودا مىنىستىرى سالىخ بۈگۈن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: ب د ت نىڭ جازالاش كومىتېتى «كەمىستىش پوزىتسىيىسى» تۈتقانلىقتىن، «نېفىتقا يېمەكلىك تېگىشىش» كېلىشىمىگە ئاساسەن سېتىۋالغان يېمەكلىكلەرنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى ئىراققا يېتىپ كېلەلمىدى.

سالىخ مۇنداق دېدى: ئىراق ب د ت بىلەن ئىمزالغان «نېفىتكە يېمەكلىك % 28 گە توغرا كېلىدۇ.

سالىخ ب د ت جازالاش كومىتېتىنىڭ ئىراق چەت ئەل شىركەتلىرى بىلەن ئىمزالغان سېتىۋېلىش توختاملىرىنى تەستىقلاشتا كەمىستىش پوزىتسىيىسى تۈتقانلىقىنى ئەيىبلىدى.

سالىخ مۇنداق دېدى: ئامېرىكىنىڭ بىدت جازالاش كومىتېتىدىكى ۋەكىلى قېينىچىلىق

مەن بۇ يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى جۇڭگونىڭ شياڭگاڭغا يۈرگۈزىدىغان ئىگىلىك هوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدىغانلىقىدىن خۇشالمەن.

ۋەسىمان ئىسرائىلىيە بىلەن جۇڭگو دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن بۇيان سىياسىتىنى يولغا قويغاندىن بۇيان قولغا كەلتۈرگەن غايەت زور نەتىجىلەرنىگە يۈكسەك باھا بەردى. ۋەسىمان يەنە: جۇڭگونىڭ تەرەققىياتى پۈتكۈل ئاسىيانىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن مۇھىم ئىجابىي رولغا ئىگە دېدى.

ئاننان ئىراقنىڭ نېفىتىگا يېمەكلىك تېگىشىش پىلانىنى ئىجرا قىلىش ۋاقتىنى ئۇزارتىش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 3-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئاننان مۇشۇ ئاينىڭ 3-كۈنى خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە دوكلات سۇنۇپ، ئىراقنىڭ نېفىتىگا يېمەكلىك تېگىشىش پىلانىنى ئىجرا قىلىش مۇددىتىنى ئالتە ئاي ئۇزارتىشنى تەكلىپ قىلدى.

ئاننان دوكلاتتا مۇنداق دېدى: بۇ پىلانىنىڭ ئۆتكەنكى ئالتە ئايدا ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى ۋە ئىراق خەلقىنىڭ تۇرمۇشتا يەنىلا ئېغىر قىينىچىلىقلارغا دۇچ كېلىۋاتقانلىقىنى نەزەردە تۇتقاندا، بۇ پىلانىنىڭ ئىجرا قىلىنىش مۇددىتى ئۇزارتىلىشى لازىم.

خەۋپسىزلىك كېڭىشى ئىراقنى جازالاش كومىتېتىنىڭ دوكلاتىدا ئوتتۇرىغا قويۇلۇشچە، ئۆتكەنكى ئالتە ئايدا ئىراق نېفىت ئېكسپورت قىلىشتا نىشانغا يەتكەن، لېكىن يەرلىك خەلق جىددىي ئېھتىياجلىق بولغان يېمەكلىك ۋە دورا ئىمپورت قىلىش يەنىلا ئېغىر توسقۇنلۇققا ئۇچرىغان. ئىراق ھۆكۈمىتى ئامېرىكىنى توسقۇنلۇق قىلدى، دەپ ئەيىبلىگەن.

سەلىم ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپلىقىغا يەنە سايلاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خارارې، 3-ئىيۇن تېلېگراممىسى. سەلىم ئەخمەد سەلىم ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 2 - كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن 33 - نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنىدا مۇتلەق كۆپ ئاۋاز بىلەن مەزكۇر تەشكىلاتنىڭ باش كاتىپلىقىغا يەنە سايلاندى.

بۇ يىل 55 ياشقا كىرگەن سەلىم تانزانىيىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى بولغان، داڭلىق دىپلومات، 1979 - يىلى 34-نۆۋەتلىك ب د ت يىغىنىنىڭ رەئىسلىكىگە سايلانغان. 1989 - يىلى تۇنجى قېتىم ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى بولغان، 1993 - يىلى بۇ ۋەزىپىنى يەنە ئۆتىگەن. ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپىنىڭ ھەر نۆۋەتلىك ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى تۆت يىل.

ئەراپات ئىسرائىلىيىنى تىنچلىق كېلىشىمگە بۇزغۇنچىلىق قىلدى، دەپ ئەيىبلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خارارې، 3-ئىيۇن تېلېگراممىسى. پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنىنىڭ رەئىسى ئەراپات مۇشۇ ئاينىڭ 3- كۈنى سۆھبەت بايان قىلىپ، ئىسرائىلىيىنى پەلەستىن - ئىسرائىلىيە تىنچلىق كېلىشىمگە خىلاپلىق قىلدى ۋە بۇزغۇنچىلىق قىلدى، دەپ ئەيىبلىدى.

ئەراپات ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ خارارىدا ئۆتكۈزۈلگەن 33 - نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنىدا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيىنىڭ بىر تەرەپلىمە «ئاخىرىدا تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىش پىلانى»غا ئاساسلانغاندا، ئۇ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى رايوننىڭ 40 % نى پەلەستىنگە قايتۇرۇپ بەرمەكچى، بۇ پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيە ۋاشىنگتوندا ئىمزالىغان تىنچلىق كېلىشىمگە خىلاپ ئەلۋەتتە.

تۇنقاندا، بۇ پىلانىنىڭ ئىجرا قىلىنىش مۇددىتى ئۇزارتىلىشى لازىم.

خەۋپسىزلىك كېڭىشى ئىراقنى جازالاش كومىتېتىنىڭ دوكلاتىدا ئوتتۇرىغا قويۇلۇشچە، ئۆتكەنكى ئالتە ئايدا ئىراق نېفىت ئېكسپورت قىلىشتا نىشانغا يەتكەن، لېكىن يەرلىك خەلق جىددىي ئېھتىياجلىق بولغان يېمەكلىك ۋە دورا ئىمپورت قىلىش يەنىلا ئېغىر توسقۇنلۇققا ئۇچرىغان. ئىراق ھۆكۈمىتى ئامېرىكىنى توسقۇنلۇق قىلدى، دەپ ئەيىبلىگەن.

سۈرەتتە: لوندوننىڭ سىرچىپ ئەخلەت ئېلېكتر ئىستانسىسى، بۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى 1994- يىلى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشكەن، يىلىغا 400 نەچچە مىڭ تونىنا ئەخلەتنى بىر تەرەپ قىلىدۇ، 35 مېگاۋات توك ھاسىل قىلىش ئىقتىدارىغا ئىگە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

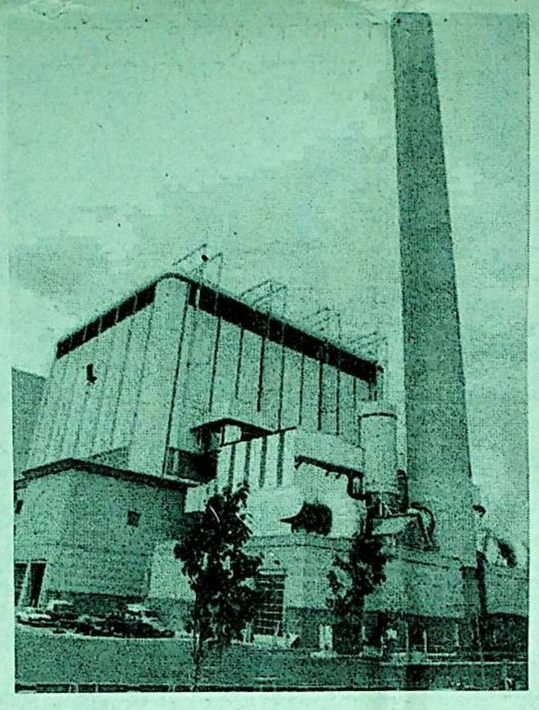

فرانسىيە يېڭى ھۆكۈمىتى تەشكىل قىلىندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ، 4- ئىيۇن تېلېگراممىسى. فرانسىيە زۇڭتۇڭى مەھكىمە سىنىڭ باش كاتىپى دېۋىلپان بۇگۈن كەچتە يېڭى ھۆكۈمەت ئەزالىرىنىڭ ئىسىملىكىنى ئېلان قىلدى.

فرانسىيە يېڭى ھۆكۈمىتىدە جەمئىي 26 ئەزا بولۇپ، بۇنىڭ 14 ى مىنىستىر، ئىككىسى مىنىستىر دەرىجىلىك ۋەكىل، ئونى دۆلەت كاتىپى. ھۆكۈمەت ئەزالىرىنىڭ ئۈچدە سەككىز ئايال بار. يېڭى ھۆكۈمەت ئەزالىرىنىڭ 18ى سوتسىيالىستلار پارتىيىسىدىن، بۇنىڭدىن باشقا يەنە فرانسىيە كومپارتىيىسىنىڭ ئۈچ ئەزاسى ۋە رادىكال سوتسىيالىستلار پارتىيىسىنىڭ ئۈچ ئەزاسى بار، يېشىل پارتىيىسىنىڭ بىر ئەزاسى، پۇقرالار ھەرىكىتى پارتىيىسىنىڭ بىر ئەزاسى بار.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ نىگېرىيە ھۆكۈمىتىنىڭ باياناتچىسى مۇشۇ ئاينىڭ 3-كۈنى نىگېرىيىلىك 300 ئەسكەرنىڭ سىررالېئونېدا ئەسىرگە چۈشۈپ قالغانلىقىنى ئىنكار قىلدى ھەم بۇنى سىررالېئونېدا سىياسىي ئۆزگىرىش قوزغىغان قىسىملارنىڭ تەشۋىقاتى، بۇنىڭدىكى مەقسەت غەربىي ئافرىقا تىنچلىق ساقلاش قىسىملىرىنىڭ يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ھەرىكەت قوللىنىشىنى توسۇش دەپ كۆرسەتتى.

△ تۈركىيە قۇرۇقلۇق ئارمىيىسىنىڭ بىر چوڭ تېپتىكى تىك ئۇچار ئايروپىلانى مۇشۇ ئاينىڭ 4-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن شۇ يەرنىڭ ۋاقتى بىلەن سائەت 7 دە ئىراقنىڭ شىمالدا چۈشۈپ كېتىپ، ئايروپىلاندىكى ئون ئوفىتسېر ۋە بىر ئەسكەر قازا قىلدى.

△ دۇنيا بانكىسى مۇشۇ ئاينىڭ 3-كۈنى جۇڭگوغا 400 مىليون دوللار قەرز بېرىشنى تەستىقلىدى. بۇ پۇل سەنئەت ئۆلكىسىنىڭ ۋەنجياجەي دېگەن يېرىدىن خۇاڭخېنىڭ سۈيىنى سەنشىگە باشلاش قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سەرراليۇنېدىكى سىياسىي ئۆزگىرىش قوزغىغانلارنىڭ مەسئۇل دائىرىلىرى ھاكىمىيەتنى خەلققە قايتۇرۇش ۋاقتىنى جەدۋەللىنى ئوتتۇرىغا قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لاگوس، 2- ئىيۇن تېلېگراممىسى. فرىتاۋۇن خەۋىرى. مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى سىياسىي ۋە ھەربىي كۈچلەرنىڭ بىسىمى ئاستىدا، سەرراليۇنېدىكى سىياسىي ئۆزگىرىش قوزغىغانلارنىڭ رەھبىرى مۇشۇ ئاينىڭ 2- كۈنى18 ئايدىن كېيىن مەملىكەتلىك چوڭ سايلام ئۆتكۈزۈپ، ھوقۇقنى خەلق سايلىغان ھۆكۈمەتكە تاپشۇرۇپ بېرىدىغانلىقىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغانلار رەھبىرى كولوما شاگىياۋ 6- ئاينىڭ 1- كۈنى كەچتە ئىچكى كابىنېت تەشكىل قىلغانلىقىنى جاكارلىغانلىقى ئۈچۈن، سۆھبەت ئىستىقبالى خىرەلىشىپ كەتكەنىدى. نىگېرىيە باشچىلىقىدىكى غەربىي ئافرىقا تىنچلىق ساقلاش قىسىملىرى مۇشۇ ئاينىڭ 2- كۈنى سەھەردە سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغان ھەربىيلەرگە ھۇجۇم قوزغاپ، ھەربىي ئارىلىشىش ئۇسۇلى ئاقىلىق سىياسىي ئۆزگىرىش قوزغىغانلارنىڭ مەسئۇل دائىرىلىرىنى ھاكىمىيەتنى تاپشۇرۇشقا قىستىدى. بۇ ھەرىكەت ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 33- نۆۋەتلىك باشلىقلىرى يىغىنىنىڭ قوللىشىغا ئېرىشتى.

ئۇتتۇرا شەرق مۇساپىسىگە بېرىلگەن قاتتىق زەربە، پەلەستىن تەرەپ بۇنى قوبۇل قىلالمايدۇ.

نېتانياخۇ مۇشۇ ئاينىڭ 4- كۈنى ئىسرائىلىيە ئېچكى كابىنېتىنىڭ يادرولۇق ئەزالىرىغا پەلەستىن مەسىلىسى توغرىسىدا «ئاخىرقى ھەل قىلىش لايىھىسى»نى سۆزلەيدۇ. بۇ لايىھىگە ئاساسلانغاندا، ئىسرائىلىيە پېرۇسالىم رايونى، ئىئوردان قىرغىقى ۋە گازا رايونىدىكى يەھۇدىيلار مەھەللىرىنى شۇنىڭدەك سۇ مەنبەسى ۋە قاتناش تۇگۈنلىرىنى تامامەن كونترول قىلىدىكەن.

ئەراپات نېتانياخۇنىڭ «ئاخىرقى لايىھە»سىنى رەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 5- ئىيۇن تېلېگراممىسى. پەلەستىن ئالاقە مەركىزىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 5- كۈنى تەمىنلىگەن خەۋىرىگە قارىغاندا، پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئاپپاراتىنىڭ رەئىسى ئەراپات ئىسرائىلىيەزۇڭ لىسى نېتانياخۇنىڭ پەلەستىن مەسىلىسى توغرىسىدىكى «ئاخىرقى ھەل قىلىش لايىھىسى»نى كەسكىن رەت قىلغان.

ئەراپات مۇشۇ ئاينىڭ 4- كۈنى خارارىدا ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باشلىقلار يىغىنىغاقاتناشقاندىن كېيىن گازاغا قايتىپ كەلگەندە مۇنداق دېگەن: نېتانياخۇنىڭ بۇلايىھىسى پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيە ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە خىلاپ، شۇنداقلا

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، يانزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

（维吾尔文）新疆日报 （بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
7
شەنبە

CN 65——0002 / Z مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى:

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە قانچە كۈن قالدى؟

24 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

ئابلەت ئابدۇرېشت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى چەت ئەللەردىكى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇرۇپ ئۇرۇمچىگە قايتىپ كەلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن يەن** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشت باشچىلىقىدىكى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەت ۋەكىللەر ئۆمىكى ئىسپانىيە، كانادا، ئامېرىكىدىكى زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ، 6 - ئاينىڭ 6 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۇرۇمچىگە قايتىپ كەلدى. ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن جۇشېڭتاۋ، غوپۇر ئابدۇللا، لىۋېيى قاتارلىق كىشىلەر ئايرودرومغا چىقىپ كۈتۈۋالدى.

ئابلەت ئابدۇرېشت ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى، پىلان كومىتېتى، تاشقى ئىشلار ئىشخانىسى، گېئولوگىيە - قېزىلما بايلىقلار نازارىتىدىكى ئالاقدار رەھبەرلەردىن تەركىب تاپقان جۇڭگو شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەت ۋەكىللەر ئۆمىكىنى باشلاپ 5- ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن 6 - ئاينىڭ 2 - كۈنگىچە يۇقىرىدىكى دۆلەتلەردە 20 كۈنگە يېقىن زىيارەتتە بولدى.

ۋەكىللەر ئۆمىكى بارغانلا جايدا ئېلىمىزنىڭ چەت ئەللەردىكى كونسۇلخانىسى، ئەلچىخانىسىدىكىلەر- نىڭ، شۇ يەردىكى ھۆكۈمەتنىڭ ئالاقدار تارماقلىرى، كارخانىچىلارنىڭ ۋە جۇڭگولۇقلار ئىجتىمائىي تەشكىلاتلىر- نىڭ قىزغىن كۈتۈۋېلىشىغا ئېرىشتى. ۋەكىللەر ئۆمىكى كانادادىكى پەۋقۇلئاددە چوڭ مىس كېنى ۋە ئامېرىكا كالىفورنىيە شتاتىدىكى چوڭ تېپتىكى دېھقانچىلىق

(ئاخىرى 4 - بەتته)

جاڭ ۋېنبو شىنجاڭ «تەكرىناغ» ئايلىنىپ موتسىكلى راۋۇتىدا تەكشۈرۈپ تەقسىم قىلغاندا مۇخبىرىمىز ئۆمۈر ئۈنۈرغا تۇرىدى

پىكاپى «بېيجىڭ -2020» ماركىلىق پىكاپنى سىناۋېتىش، پىزا كادىرلىرىنىڭ تۆۋەنگە ۋېلىسىپىت بىلەن بېرىشى قارار قىلىندى.

چىاۋجىگشەن بىزگە مۇنداق دېدى: «تۆۋەنگە ۋېلىسىپىت بىلەن بېرىش جاپالىقراق بولسىمۇ، لېكىن بۇنىڭ بىلەن بىز ئاممىغا يېقىنلاشتۇق، دېھقانلارمۇ سۆزىمىزنى ئاڭلايدىغان بولدى.»

ئۇرۇمچى شەھىرى سايباغ رايونلۇق قاتناش ساقچىلىرى چوڭ ئەترىتى «خۇاڭخې» يولى ئوتتۇرا ئەترىتىدىكى كادىر - ساقچىلار 1993-يىلدىن بۇيان باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى يولدىن ئۆتكۈزۈپ قويۇشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ، شەھەر ئاھالىسىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **لۇمىنيې** فوتوسى

ئىچمالغولنى موڭغۇل يېزىسىدىكى كادىرلار جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، پىكاپنى سېتىۋېتىپ، پۇلىنى سۇ قۇرۇلۇشىغا ۋە مائارىپقا ئىشلەتتى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ۋاڭ شىك، ۋاڭ دېك** خەۋەر قىلدۇ: دۆربىلجىن ناھىيىسىنىڭ ئىچمالغولنى موڭغۇل يېزىسىدىكى كادىرلارنىڭ پىكاپىنى سېتىۋېتىپ، پۇلىنى سۇ قۇرۇلۇشىغا ۋە مائارىپقا ئىشلەتكەنلىكى كىشىلەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

ئىچمالغولنى موڭغۇل يېزىسى 1984-يىلى 12-ئايدا قۇرۇلغان بولۇپ، ئاساسى ئاجىز ئىدى، 90-يىللارنىڭ باشلىرىغا قەدەر يېزا بويىچە تۆزۈكرەك بىرەرمۇ مەكتەپ يوق ئىدى، سۇ ئىنشائاتلىرىمۇ ئىنتايىن ئاجىز ئىدى.

بۇنىڭدىن ئۇچ يىل بۇرۇن يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى چياۋجىگشەن ۋەزىپىگە ئولتۇرۇپ ئۆزاق ئۆتمەيلا يېزا، كەنت دەرىجىلىك كادىرلارنى جاپاغا چىداپ بىرنەچچە يىل غورىگىل تۇرمۇش كۆچۈرۈشكە چاقىردى. ئۇلار زۆرۈر بولمىغان بارلىق چىقىمنى ئازايتىپ، مەبلەغ توپلىدى. يۇقىرىنىڭ قوللىشى بىلەن ئۆچ يىلدىن بۇيان يېزا بويىچە 2 مىليون يۇەنگە يېقىن مەبلەغ توپلاپ، دۆربىلجىن دەرياسىغا سۇ بۆلۈش توسمىسى ياسىدى ھەم سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىدى. 10 مىڭ موغا يېقىن تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ئۆزگەرتتى. بۇلتۇر يەنە 300 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى قۇردى، يېزىدىكى ئون كەنتنىڭ تۆتىدە يېپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە توري ئورناتتى.

كۆپلەپ مەبلەغ توپلاپ سۇ قۇرۇلۇشى قىلىش، يېزىلىق مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن، بۇ يىلنىڭ باشلىرىدا چياۋجىگشەننىڭ تەكلىپ بېرىشى ھەم يېزىلىق پارتكومنىڭ مۇھاكىمە قىلىشى ئارقىلىق يېزىنىڭ بىردىنبىر

ۋاڭ لېچۈەن شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى «211 قۇرۇلۇشى» تۈرىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىدىكى مۇتەخەسسىسلەر بىلەن كۆرۈشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جالىيۇ** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 6- ئاينىڭ 5- كۈنى ئەتىگەندە شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا بۇ مەكتەپنىڭ «211 قۇرۇلۇشى» تۈرىنى تەكشۈرۈشكە قاتنىشىش ئۈچۈن ئاپتونوم رايونىمىزغا كەلگەن ئاكادېمىك لىۋېيگېمىك ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن سەمىمىي كېيىن، مۇنداق دېدى: دۆلەت مائارىپ كومىتېتى «211 قۇرۇلۇشى» ئىشخانىسى ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىغا كۆڭۈل بۆلگەنلىكىگە، ئاكادېمىك لىۋېيگېمىك، پروفېسسور خۇجېمىك باشچىلىقىدىكى مۇتەخەسسىسلەر گۇرۇپپىسىنىڭ ئاربىلىقىنى يېراق كۆرمەي شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ «211 قۇرۇلۇشى» شىنجاڭ ئۈچۈن چوڭ ئىش. شىنجاڭ ھازىر تەرەققىي تاپمىغان رايون بولسىمۇ، لېكىن ئۇقۇمۇشلۇق زاتلار شىنجاڭنىڭ كەلگۈسىدىن ئۈمىد كۈتىمەكتە، ئۇنىڭ ئىستىقبالى پارلاق دەپ قارىماقتا. شىنجاڭنىڭ يەنمۇ ئېچىلىشىغا ۋە تەرەققىي قىلىشىغا

بىر نىيەتتە ئىنتىپاقلىشىپ، قىيىن ئۇنتەكەلدىن بىرلىكتە ئۆتۈش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز **جاۋىيۇ** خەۋىر قىلدىۋ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جاڭ ۋېنيۇ مۇشۇ ئاينىڭ 5 - كۈنى چۈشتىن كېيىن شىنجاڭ «تەڭرىتاغ» ئاپتوموبىل زاۋۇتىغا كېلىپ، زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، بۇ زاۋۇتتىكى كادىرلار، ئاممىنىڭ بىر نىيەتتە ئىنتىپاقلىشىپ، ئىشەنچىنى چىڭىتىپ، روھنى ئۇرغۇتۇپ، كارخانا بىلەن جاپا - مۇشەققەتتە بىللە بولۇپ، قىيىن ئۇنتەكەلدىن بىرلىكتە ئۆتۈشگە قىزغىن ئىلھام بەردى.

شىنجاڭ «تەڭرىتاغ» ئاپتوموبىل زاۋۇتى ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانا. جاڭ ۋېنيۇ ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، مالىيە - نازارىتى، ئەمگەك نازارىتى ھەم خەلق بانكىسى، قۇرۇلۇش بانكىسى، سودا - سانائەت بانكىسىنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن سېخلارغا بېرىپ، ئىشلەپچىقىرىش ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، زاۋۇت باشلىقى دېڭ چۈننىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىدى ھەم كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، ئىگىلىك باشقۇرۇش ئەھۋالىنى تەپسىلىي سورىغاندىن كېيىن، مۇنداق دېدى: كارخانا قىيىنچىلىقتا ئۇچرىغاندا ھەممەيلەن بىر ياقىدىن باش چىقىرىپ، ئىشەنچىنى چىڭىتىپ، روھنى ئۇرغۇتۇپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىشى كېرەك. كارخانا ھازىر قىيىن ئەھۋالدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن كارخانىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسى ئىنتىپاقلىشىپ، ئەمەلىي ئىشلەپ، زاۋۇتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى پۈختا ئىشلەپ، ئۇزۇلۇكسىز ئىلگىرىلەشكە يېتەكلىسلا كارخانىنى قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلدۇرالايدۇ. كارخانا قىيىنچىلىقتا ئۇچرىغاندا، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇش تېخىمۇ زۇرۇر. ھەربىر مەشغۇلات، ھەربىر ئىش تەرتىپىدە ئىقتىساد قىلىشنى قاتتىق يولغا قويۇش، ئۇنۇمنى ئۆستۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش لازىم. مەبلەغنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە كارخانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىغا تېخىمۇ كۆپ سېلىپ، بەلۋاغنى چىڭ باغلاپ، بىر نەچچە يىل جاپالىق كۆن كۆچۈرگەندىلا، كارخانىنى قىيىن ئۇنتەكەلدىن قۇتۇلدۇرغىلى بولىدۇ.

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شىياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئېگىزلىك قانۇنى» بويىچە گېزىت ئوقۇش، زېھىن سىناش مۇسابىقە سوئاللىرى 6- ئاينىك 9 - كۈنى «شىنجاڭ گېزىتى»نىڭ ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە نۇسخىلىرىغا بىرلا ۋاقىتتا بېسىلىدۇ، شۇ كۈنلۈك «شىنجاڭ گېزىتى»گە مۇشتەرى بولغۇچىلارنىڭ «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى تارقىتىش بۆلۈمىدىكى لى سۇڭتىك بىلەن ئالاقلىشىشىنى سورايمىز.

تېلېفون نومۇرى 5818200 ئارقىلىق 3292 نى ئالسىڭىز بولىدۇ.

ئاپتونوم رايون ئونتۇرا دەرىجىلىك مائارىپى خىزمىتى يىغىنى ئاچتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋىر قىلدىۋ: ئاپتونوم رايونلۇق ئونتۇرا دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك مائارىپى خىزمىتى يىغىنى ئۆچ كۈن داۋام قىلىپ، مۇشۇ ئاينىڭ 6 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچى شەھىردە ئاياغلاشتى. يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ئابدۇرېھىم ھامىد يېزا مائارىپىدا ئۆستۈرۈش بىلەن ئومۇملاشتۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، ئەمگەكچىلەر ۋە باشقۇرغۇچىلارنى بەلگىلىك كەسپىي ماھارەت ۋە نەزەرىيىۋى بىلىمگە ئىگە قىلىشنى تەكىتلىدى.

بۇ قېتىمقى يىغىندا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئونتۇرا دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك مائارىپى خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئارقىلىق پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشكە دائىر تەجرىبىلەر تونۇشتۇرۇلدى، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشتە قولغا كەلتۈرۈلگەن مۇۋەپپەقىيەتلەر مۇئەييەنلەشتۈرۈلدى. يىغىن قاتناشقۇچىلىرى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ۋە يېزا كەسپىي مائارىپىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇھىملىقى ھەم تەخىرسىزلىكىگە بولغان تونۇشىنى تېخىمۇ ئۆستۈردى.

يىغىن ئاخىرىدا يېزا مائارىپىغا تۆھپە قوشقان تارباغاتاي، قەشقەر، كۇچا، شىخو، يەكەن، ماناس، تۇرپان شەھىرى، غۇلجا ناھىيىسى قاتارلىق ئىككى ۋىلايەت، 16 ناھىيە (شەھەر)دىكى، 57 ئىلغار ئوقۇتقۇچى، ئىلغار خىزمەتچى، ئىلغار ئوقۇغۇچى تەقدىرلەندى.

جاڭ يۈنچۈەن ۋېيخۇلياڭ ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ تېخنىكا ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دەپ تەكىتلىدى:

سۇيەتتى 1- ئۇرۇنغا قويۇپ، قۇرۇلۇش سۈرئىتىنى تېزلىتىش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن يەن** خەۋىر قىلدىۋ: ئاپتونوم رايونىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن 5- ئاينىك 28- كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتى، ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، ئېلېكتر سانائىتى ئىدارىسى، جۇڭگو بانكىسىدىكى ئالاقىدار يولداشلارنىڭ ھەمراھلىقىدا، ۋېيخۇلياڭ ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ تېخنىكا ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى ئورنىغا كېلىپ خىزمەتلەرنى تەكشۈردى.

ۋېيخۇلياڭ ئېلېكتر ئىستانسىسى تېخنىكا ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىدىكى بىرىنچى نومۇرلۇق گېنېراتور گۇرۇپپىسىنىڭ سىغىمى 125 مىڭ كىلوۋات بولۇپ، ئۇ ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئەڭ چوڭ ئېلېكتر قۇرۇلۇشى شۇنداقلا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بۇيىلقى ئېلېكتر سىستېمىسىدىكى نۆۋەتلىق قۇرۇلۇشلارنىڭ بىرى. ئۇ پۈتسە، ئۇرۇمچى توك توردا توك يېتىشمەسلىك ئەھۋالى ياخشىلىنىدۇ. چەت ئەللەرنىڭ بىر قىسىم ئىلغار ئۇسكۇنىلىرى ئىشلىتىلگەچكە، بۇ قۇرۇلۇش پۈتسە، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى كەسىپداشلار ئارىسىدا ئالدىنقى قاتارغا ئۆتىدۇ.

مۇئاۋىن رەئىس جاڭ يۈنچۈەن قۇرۇلۇش ئورۇنلىرىنىڭ مەبلەغ، ئۇسكۇنە ئەمەلىيلەشكەن ئەھۋالدا قۇرۇلۇش سۈرئىتى، سۈپىتى، بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش ئىشەرتى بىلەن 10 - ئاينىك ئونتۇرىلىرىدا توك بېرىشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى ئۇمىد قىلدى.

* * *

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان قوراللىق ساقچى قىسىم قورغاس چېگرا مۇداپىئە ئەترىتى ئىشكۇرۇش پونكىتىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر «خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، چېگرا مۇداپىئە خىزمىتىدە يېڭى ئىستىل تۇرغۇزۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى.

سۈرەتتە: جەڭچىلەر چەت ئەللىك يولۇچىلارنىڭ يۈك - تاقلىرىنى توشۇشقا ياردەم بەرمەكتە.

چىيۈجەنجاڭ فوتوسى

ئۇرۇمچى شەھىرى ئون چوڭ ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەۋلان سابىت** خەۋىر قىلدىۋ: ئۇرۇمچى شەھىرى شەھەر ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇش مەبلىغىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، شەھەر قىياپىتىنى ئۆزگەرتىدىغان نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارنى چىڭ تۇتماقتا.

ئۇرۇمچى شەھىرى بۇ يىل كۆچمە مەركەزلەشتۈرۈپ، ساي يولى بىلەن كېسىشىدىغان چېگىتاڭجىياڭ يولى، تېببىي ئىنستىتۇت يولى ۋە سۇجۇ يولىغا ئۇچ ئۆتۈشمە كۆۋرۈك ياساپ يولنى يۇرۇشلەشتۈرۈش ئاساسىدا، 16 كىلومېتىر يولغا بېتون قويۇش، ئالتە ئورۇندا ئاسما كۆۋرۈك ياساش، بىر ئورۇندا يەر ئاستى ئۆتۈشمە يولى ياساش، شەھەر رايونىدا ئاساسىي يول لىنىيىسىدىن ئونىنى ئۆزگەرتىپ ياساش، سەككىز كىلومېتىر يولنىڭ ئىككى تەرىپىگە بىخەتەرلىك ۋادىكى ئورنىتىش قۇرۇلۇشىدا ئىش باشلىدى. 200 مىڭ كۋادرات مېتىر كۆلەمدىكى ماكانلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىمۇ جەددىي تۇتماقتا. بۇنىڭدىن باشقا يامالىق تېغى ئاساس قىلىنغان ئۈچ تاغ، بىر جىلغىنى كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىنىڭ قەدىمىنى تېزلىتىپ، يېڭىدىن كۆپەيگەن يېشىللىق كۆلىمىنى 1200 موغا يەتكۈزدى. ساي يولىنىڭ 16 كىلومېتىرلىق بۆلۈكىدە كۆلىمى 210 مو كېلىدىغان «يېشىل كاربىدور» كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىنى ئېلىپ بارغاندىن باشقا، بېيىمىندىكى گۈللۈك، غەربىي چوڭكۆۋرۈكنىڭ شەرقىي ۋە غەربىي تەرىپى ھەمدە خەلق باغچىسى، قىزىلتاغ باغچىسى قاتارلىق ئورۇنلارنى كۆكەرتىپ، 100 مىڭ مولۇق كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىنىڭ داۋامىنى تامامليدى. نۆۋەتتە ئۇرۇمچى شەھىرىدە يۇقىرىقى ئون چوڭ قۇرۇلۇشتىن باشقا خەلقە قولايلىق يارىتىپ بېرىدىغان، مۇھىت ئاسراش، سۇ بىلەن تەمىنلەش، كەرەكسىز سۇنى بىر تەرەپ قىلىش، مەركەزلەشتۈرۈپ ئىسسىقلىق بىلەن تەمىنلەش، گاز يەتكۈزۈش قاتارلىق قۇرۇلۇشلار جەددىي ئىشلەنمەكتە.

پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرەيلى

قەشقەر ۋىلايىتىدە ئورمانچىلىق پەن - تېخنىكا نەتىجىسى ئون تۈرگە يەتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلىجان مەتمىن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايىتى يەتتە يىلدىن بۇيان پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئورمانچىلىقنى راۋاجلاندۇرغانلىقتىن، ئورمانچىلىق پەن - تېخنىكا نەتىجىسىنى ئون تۈرگە يەتكۈزدى. بۇنىڭ ئىچىدە ئىككى تۈر ئورمانچىلىق مىنىستىرلىكى ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ مۇكاپاتلىشىغا ئېرىشتى. «شىنجاڭ تېرىكىنى كەڭ كۆلەمدە كېڭەيتىش تۈرى» ئورمانچىلىق مىنىستىرلىكىنىڭ «پەن - تېخنىكىنى ئىلگىرى سۈرۈش» 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتىغا، «كەلكۈن سۈيىدىن پايدىلىنىپ يۇلغۇن يېتىشتۈرۈش» تۈرى بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى مۇھىت مەھكىمىسىنىڭ مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. ئاپتونوم رايوننىڭ «كەلكۈن سۈيىدىن پايدىلىنىپ يۇلغۇن يېتىشتۈرۈش»، «ياڭاقنى ئېگىز ئۇلاپ، سورتىنى ياخشىلاش» قاتارلىق تېخنىكا كېڭەيتىش تۈرلىرى ئورۇنلاندى، 5000 مو ياڭاق، 1300مو چىلان، 250 مو بادام ۋە 2000 مو باشقا ئىقتىسادىي ئورمانلارنىڭ سورتى ياخشىلاندى. بادام ئىشلەپچىقىرىش جەھەتتە ساقلانغان مەسىلىلەرگە قارىتا رايون ئىچى، سىرتىدىن بىر قىسىم ئورمانچىلىق مۇتەخەسسىسلىرىنى تەكلىپ قىلىپ، دائىرىسى بىر قەدەر كەڭ ئىككى قارار ئورمانچىلىق مۇھاكىمە يىغىنى ئۇيۇشتۇردى ھەمدە خادىملارنى تەشكىللەپ، ۋاقتىدا نۇقتىلىق تەتقىقات ئېلىپ باردى. بۇ ۋىلايەتتىكى ئورمانچىلىق سىستېمىلىرى ھەر يىلى ئورمانچىلىق تېخنىكلىرى ۋە دېھقان تېخنىك تايانچىلىرىدىن 2000دىن ئارتۇق ئادەم (قېتىم)تەربىيىلەشنى دائىملىق ھەرىكەتكە ئايلاندۇردى. ئۇنىڭدىن باشقا قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ئورمانچىلىق تارماقلىرى رايون ئىچى، سىرتىدىكى يېڭى پەن - تېخنىكا ئۇچۇر ۋە نەتىجىلىرىنى ۋاقتىدا توپلاپ تەشۋىق قىلىش، كېڭەيتىش، قوللىنىشنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇنى ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇردى. «ياڭاقنىڭ ئەلا سورتىنى يېتىشتۈرۈش ۋە تۆۋەن ھوسۇللۇق باغلارنى ئۆزگەرتىش» تۈرى يولغا قويۇلۇپ، قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ 100 مىڭ مو ياڭاق تاۋار بازا قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئاساس تۇرغۇزۇلدى.

غۇلجا ناھىيىسىنىڭ 25 گرادۇسلۇق يانتۇلۇقتا ئىقتىسادىي ئورمان بىنا قىلىش قۇرۇلۇشىدا دەسلەپكى ئۈنۈم يارىتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسىنىڭ شىمالىي قاپتىلى 25 گرادۇسلۇق تەتۈر تېمپېراتۇرىلىق بەلباغ بولۇپ، ئىقتىسادىي ئورمان بىنا قىلىشتا ئەۋزەللىككە ئىگە ئىدى. ناھىيە 1992- يىلدىن باشلاپ شىمالىي تاغ قاپتىلىنى ئېچىشنى تۈر پىلانىغا كىرگۈزۈپ، 2000 - يىلغىچە 100 مىڭ مو مېۋىلىك باغ بارىسى بىنا قىلىشنى پىلانلىغان ھەمدە كەم مەبلەغ سالسا شۇ پايدىلىنىش پرىنسىپى بويىچە دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەرنىڭ مەبلەغ سېلىشىنى تەشەببۇس قىلغانىدى. 1992 - يىلدىن ھازىرغىچە ئۈچ تەرەپنىڭ 14 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىشى بىلەن 40 مىڭ مو يەردە باغ بىنا قىلىندى. بۇ يىل يەنە 5000 مو يەر ئۆزلەشتۈرۈلۈپ، مېۋىلىك كۆچەت تىكىلدى.

ئاتۇش شەھىرىنىڭ چارۋىچىلىق ۋەزىيىتى كىشىنى خۇشال قىلدۇ

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەيسا جۇمالى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاتۇش شەھىرى چارۋىچىلىقتا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئالدىن يېتەرلىك ئوت - چۆپ، يەم - بوغۇز تەييارلاش ۋە چارۋا ماللاردا دائىم كۆرۈلىدىغان يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، داۋالاش ئىشلىرىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، بۇ يىل قۇرغاقچىلىق، بوران ئاپىتى بولغان ناچار شارائىتتىمۇ، چارۋا ماللاردىن تۆل ئېلىش، تۆللەرنى قاتارغا قوشۇشتا ياخشى نەتىجە يارىتىلدى.

شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن ھەرقايسى يېزا (مەيدان)لار بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ، بۇلتۇر كۈزدىن باشلاپ مەۋقەنى ئوت - چۆپ يىغىش، يەم - بوغۇز تەييارلاشقا قارىتىپ، يىل ئاخىرىغىچە شەھەر بويىچە 92 مىليون 305 مىڭ 125 كىلوگرام ئوت - چۆپ، 6 مىليون 864 مىڭ 40 كىلوگرام يەم- بوغۇز تەييارلىدى. بۇ، ھەر بىر تۇياق چارۋا مالغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ئايرىم- ئايرىم ھالدا 195 كىلوگرام، 20 كىلوگرامدىن توغرا كەلدى. ئوت - چۆپ، يەم - بوغۇزلارنىڭ ھەممىسنى چارۋىچىلىق نۇقتىلىرىغا يەتكۈزۈپ بەردى. يەنە 9161 تونىنا سىلوس ياساپ، 25 مىڭ تونىنغا يېقىن شاخ - شۇمبىنى توغراپ زاپاس تەييارلاپ قويدى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، شەھەرلىك مال دوختۇرلۇق پونكىتى ئۆز رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ چارۋا ماللاردا كۆرۈلىدىغان يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئالدى. نەتىجىدە، 4 - ئاينىڭ 25 - كۈنىگىچە 178 مىڭ 500 تۇياق تۆل ئېلىنىپ، بۇنىڭ 175 مىڭى قاتارغا قوشۇلۇپ، تۆللەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى% 98كە يېتىپ، تەبىئىي ئاپەت ئېغىر بولمىغان بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن % 0.5 ئاشتى.

بۇ مەيداندا تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى % 99.5كە يەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **روشەنگۈل ئىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: يېزا ئىگىلىك 2 - شى 223 - تۇەن- مەيدانى چارۋا ماللارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈش تەييارلىقىنى پۇختا ئىشلەش بىلەن بىللە، تۇەن بويىچە «تۆل ئېلىش، تۆللەرنى ئەي قىلىش مۇسابىقە»پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۆل ئېلىش، تۆللەرنى ئەي قىلىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. مال دوختۇرلۇق پونكىتىدىكى تېخنىكلارنىڭ مائاشىنى ئۇلار مەسئۇل بولغان دائىرىلەردىكى چارۋا ماللارنىڭ سۈپىتىگە باغلاپ تارقىتىش تەدبىرىنى يولغا قويدى. نەتىجىدە، مەيدان بويىچە 2769 تۇياق تۆل ئېلىنىپ، تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى% 99.5 كە يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن % 8 ئاشتى.

قۇمۇل شەھىرىدە يايلاقنى ھەقلىق ھۆددىگە بېرىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **قادىر ئوسمان، ئەمەت ھېمىت** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھىرى يايلاقلاردىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، چارۋىچىلىقنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن، ئومۇميۈزلۈك ئىنچىكە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ئارقىلىق، 3مىليون 300 مىڭ مو يايلاقنى ئائىلىلەرگە ھەقلىق ھۆددىگە بەردى. بۇ، پايدىلىنىشقا بولىدىغان ئومۇمىي يايلاق كۆلىمىنىڭ % 56نى ئىگىلەيدۇ. 2606 چارۋىچى ئائىلىسىگە يايلاقتىن پايدىلىنىش گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بەردى. بۇ ئومۇمىي چارۋىچى ئائىلىسىنىڭ % 50 نى ئىگىلەيدۇ.

شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق مۇھىم ئىشلار كۆنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ ياخشى ئىشلىدى. كەسپىي خادىملارنى تەربىيىلەپ چارۋىچىلىق رايونلىرىغا بېرىپ «ئوتلاق قانۇنى» ۋە «ئوتلاق قانۇنىنى يولغا قويۇش تەپسىلىي قائىدىسى»نى تۈرلۈك شەكىللەردىن پايدىلىنىپ تەشۋىق قىلدى. چارۋامال، يايلاقلارنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ يەرلەرنى تىزىملاپ ئارخىپ تۇرغۇزۇپ، ھۆددىگە ئالغۇچىلارغا «ئوتلاقتا چارۋا مال بېقىش گۇۋاھنامىسى» ۋە «ئوتلاقنى ھەقلىق ھۆددىگە ئېلىش گۇۋاھنامىسى»تارقىتىپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن يايلاقنىڭ ئىگىسى بولۇش، مال باقىدىغان چېگرىسى بولۇش، ھەقلىق پايدىلىنىش، قۇرۇلۇش

غۇلجا شەھىرىنىڭ خەنبىڭ يېزىسى بۇ يىل 5 - ئايدىن بۇيان بىر تۈركۈم مالىيە خادىملىرىنى تەشكىللەپ كەنتلەرنىڭ مالىيىسىنى تەكشۈرۈپ، كەنت ھېساباتلىرىنى ئومۇميۈزلۈك ئاشكارىلاشتۇردى.

سۈرەتتە: مالىيە خادىملىرى كەنتلەرنىڭ ھېساباتىنى تەكشۈرمەكتە.

تۇرپان - قۇمۇل نېفتلىكى مۇھىت ئاسراش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كېرەم نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان - قۇمۇل نېفتلىكى نېفتلىكنى ئېچىش بىلەن مۇھىت ئاسراشنى ماس قەدەمدە ئېلىپ بېرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

بۇ نېفتلىك يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، مۇھىت ئاسراشقا دائىر قانۇن - نىزاملارنى ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا زىچ بىرلەشتۈرگەن ئاساستا ئىزچىل ئىجرا قىلىپ، بۇ خىزمەتنى قېلىپلاشتۇرۇش، تۈزۈملەشتۈرۈش، قانۇنلاشتۇرۇش ئىزىغا سالدى. ئۇلار كېرەكسىز گاز، پاسكىنا سۇنى بىر تەرەپ قىلىش، كۆكەرتىش قاتارلىق جەھەتتىكى ئالتە تۈرلۈك كۆرسەتكۈچنى قۇردى. ئۇلار پات ئارىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان 11 تۈرلۈك نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرىدىكى مۇھىت ئاسراشقا ئائىت تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈم، تەدبىرلەرنىڭ ئەمەلىيلىشىش نىسبىتىنى % 100كە يەتكۈزدى. بۇ نېفتلىك يەنە ئىمپورت قىلىنغان بىر قىسىم خام ئەشيالارنىڭ سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ ئىگىلەپ، بۇ خام ئەشيالارنىڭ بۇزۇلۇپ، سۈپىتىنىڭ ئۆزگىرىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى. شەھەر ئىچى، ئاھالىلەر زىچ رايونلاردىكى زاۋۇت، نېفت بۇرغىلاش مەشغۇلاتىدا شاۋقۇن ئاۋازىنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىدى. نېفت قوماندانلىق شتابى يەنە ئىشچى-

ئۇنۇملۇك تىزگىنلىدى. نېفىت قوماندانلىق شتابى يەنە ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئىشخانا، ئولتۇراق رايونلىرى تەۋەسىدە ئورمان بىنا قىلىپ، مۇھىتنى گۈزەللەشتۈرۈش، ھاۋانى ساپلاشتۇرۇشقا يۆكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەردى. يېقىنقى بىر نەچچە يىلدا نېفتلىكتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر 616مىڭ تۇپ مېۋىسىز كۆچەت، 8000 مىڭ تۇپ مېۋىلىك كۆچەت، 2600 تۇپ مەنزىرە گۈلى تىكىپ، 1 مىليون 232 مىڭ كۆلادرات مېتر يەرنى كۆكەرتتى. 160 مىڭ كۆلادرات مېتر كۆلەمدە چىملىق بىنا قىلىپ، نېفتلىكنىڭ مەنزىرىسىنى گۈزەللەشتۈردى.

بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى تۆت ئېيىدا پىچان ناھىيىسىنىڭ خەلق ئىگىلىكى مۇقىم تەرەققىي قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇردىباقى ئىمىن** خەۋەر قىلدۇ: پىچان ناھىيىسى بايلىق ئۇستۇنلۇكى ۋە تەبىئىي ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، تۇرلۇك يېڭى كەسىپلەرنى ئېچىش ھەم تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، ناھىيىنىڭ ئىگىلىك تەرەققىيات سۈرئىتى تېز بولدى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى تۆت ئېيىدا بۇ ناھىيىنىڭ سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 307 مىليون 938 مىڭ يۈەن بولۇپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 5.5 % ئاشتى، پوچتا - تېلېگراف ئومۇمىي كىرىمى 4 مىليون 750 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 41.4 % ئاشتى. بانكا ئامانەت پۇلىنىڭ قالدۇقى 1 مىليارد 736 مىليون 590 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 74.4 % ئاشتى، ئىجتىمائىي تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش ئومۇمىي سوممىسى 61 مىليون 790 مىڭ يۈەنگە، مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغ 226 مىليون 680 مىڭ يۈەنگە، مالىيە كىرىمى 39 مىليون 70 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا 5.9 %، 107 % ۋە 24 % ئاشتى.

بۇ بانكا يەككە تىجارەتچىلەرگە ئاكتىپ مەدەت بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇختەر نۇرھاشىم** خەۋەر قىلدۇ: ئىلى ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق بانكىسىنىڭ تىجارەت بۆلۈمى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، غۇلجا شەھىرىنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە زور كۆچ بىلەن مەدەت بېرىش بىلەن بىللە، شەھەردىكى يەككە تىجارەتچىلەرگە گىرۇپپا ئاساسىدا كىچىك كۆلەمدە كاپالەتسىز پۇل قەرز بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى ئاشۇردى.

خېجىك ناھىيىلىك قەغەز زاۋۇتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان چەكلىك مەبلەغنى جايىغا ئىشلىتىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرالغۇ ئۆي شارائىتىنى ياخشىلاپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى ئاشۇردى.

سۈرەتتە: يېڭىدىن سېلىنغان ئائىلىلىكلەر بىنالىرى.

تۇردى ئەبەيدۇللا فوتوسى

گىرۇپپا ئاكتىپ مەدەت بېرىپ، شەھەر ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشىدا تۈرتكىلىك رول ئويناندى.

بۇ بانكا تىجارەت بۆلۈمى غۇلجا شەھىرىنىڭ مەركىزىگە جايلاشقان بولۇپ، يەككە تىجارەتچىلەر تىجارەتتە بانكىنىڭ مەبلەغ جەھەتتىن قوللىشىغا موھتاج ئىدى. بۇ خىل ئېھتىياجنى قارىتا بۇ بانكا تىجارەت بۆلۈمى كرېدىت خادىملىرىنى تەشكىللەپ، يەككە تىجارەتچىلەر ئارىسىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ مەبلەغكە بولغان ئېھتىياجىنى ئىگىلىدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئىچكى قىسمىغا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىشنى يولغا قويۇپ، زور كۆچ بىلەن ئامانەت پۇل توپلاپ، مەبلەغ ئەمەلىي كۆچىنى ئاشۇردى. بۇنىڭ بىلەن ھازىرغا قەدەر بۇ بانكا تىجارەت بۆلۈمى غۇلجا شەھىرى بويىچە 450 يەككە تىجارەتچىگە جەمئىي 12 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، شەھەر ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا تۈرتكىلىك رول ئويناندى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ غۇلجا ناھىيە ئۇچتون خۇيزۇ يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى ۋە يېزا ئىگىلىك بانكىسى بۇ يىل 500 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ دېھقانلارنىڭ سۈلياۋ، خىمىيۋى ئوغۇت سېتىۋېلىشىغا مەدەت بەرگەنلىكتىن، قىسقىغىنە ۋاقىتتا يېزا بويىچە 8000 مو يەرگە سۈلياۋ پېپىپ قوناق تېرىلىپ بولدى.

تۇرغۇن ئىبراھىم

△ گۇما ناھىيىسىدە بۇ يىل 3867 مو بوزيەر ئېچىلىپ، ئۇنىڭ بىر قىسمىغا كېۋەز، بىر قىسمىغا قوناق تېرىلدى.

مۇھەممەت ھېيت

△ پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ تېرىم يېزىسى بۇ يىل 500 مو بوزيەر ئېچىپ، كېۋەز تېرىلغۇ پىلانىنىڭ ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

ئابدۇرېھىم نۇر ئابلەت تۇر

△ ئانۇش شەھرىنىڭ كاتتايلاق يېزىسىدا 35 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى ئېرىق قايتا چېپىلىپ ۋە 28 ئورۇندىكى چوڭ - كىچىك كۆچۈرمە، توما - تاقاق رېمونت قىلىنىپ، سۇدىن پايدىلىنىش ئۇنۇمى ئۆستۈرۈلدى.

تۇرغۇن پەيزۇللا

△ قاراقاش ناھىيىسىنىڭ قويچى يېزا زېۋا كەنتىدىكى دېھقانلار 2300 تۇپتىن ئارتۇق مېۋىلىك دەرەخنى ئۇلاپ سورتىنى ياخشىلىدى.

تۇرانىيازخان مەجسۇر

△ قۇمۇل شەھەر ئىچى يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى دېھقانلارنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلىرىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشىغا كۆچلۈك مەدەت بېرىپ، 1مىليون670مىڭيۈەن قەرز پۇل تارقاتتى. بۇ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 513 مىڭ 700 يۈەن ئارتۇق.

سەيدۇللا تالىپ

△ قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسىدە 110 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى يولغا قارىماي ياتقۇزۇلدى.

سابىرجان سېيت

△ لوپ ناھىيىسىنىڭ سامپۇل يېزىسى كۆرس ئېچىپ، 250 نەپەر يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شوپۇرلىرى ۋە پەن-تېخنىكىغا مەسئۇل كەنت باشلىقلىرىنى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەشغۇلات قائىدىلىرى بويىچە تەربىيلىدى.

ئوبۇلھەسەن ئەيسا قادىر ئابدۇللا

△ قوناق پىشمايدىغان، ھاۋاسى سوغۇق باي ناھىيىسىنىڭ قېيىر يېزىسىدا بۇلتۇر سۇلياۋ پېپىپ 2000 مو قوناق تېرىلغاندى، بۇ يىل 4100 موغا كېڭەيتىلدى.

موللىنىياز غازى

△ ئوپ ناھىيىسىنىڭ سامپۇل يېزىسى كۆرس ئېچىپ، 250 نەپەر يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شوپۇرلىرى ۋە پەن-تېخنىكىغا مەسئۇل كەنت باشلىقلىرىنى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەشغۇلات قائىدىلىرى بويىچە تەربىيلىدى.

ئوبۇلھەسەن ئەيسا قادىر ئابدۇللا

△ قوناق پىشمايدىغان، ھاۋاسى سوغۇق باي ناھىيىسىنىڭ قېيىر يېزىسىدا بۇلتۇر سۇلياۋ پېپىپ 2000 مو قوناق تېرىلغاندى، بۇ يىل 4100 موغا كېڭەيتىلدى.

موللىنىياز غازى

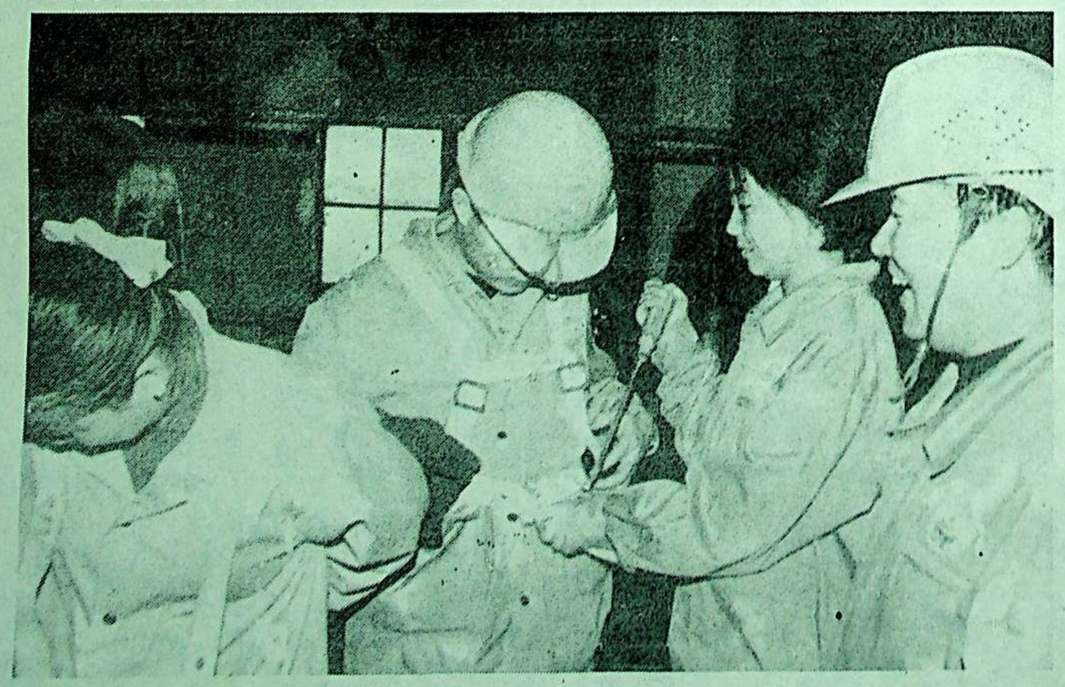

مۇھەممەتتۇربان روزى فوتوسى

مالىيىسىنى تەكشۈرۈپ، كەنت ھېسابات‌لىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك يۈرخپلاشتۇردى.

سۈرەتتە: مالىيە خادىملىرى كەنتلەرنىڭ ھېسابات‌ىنى تەكشۈرمەكتە.

كامال جامال فوتوسى

ھەقلىق پايدىلىنىش، ئۇرۇلۇش قىلىشتا مەسئۇلىيەت بولۇش، باشقۇرۇش تەرتىپلىك بولۇش ئىشقا ئاشۇرۇلۇپ، يايلاق چېگرىسى ئېنىق بولماسلىقتىن كېلىپ چىقىدىغان يايلاق تالىشىش ماجرالىرى تۈگىتىلدى. بۇ قېتىمقى يايلاقنى ھەقلىق ھۆددىگە بېرىش مۇددىتى 50 يىل بولۇپ، نۇرغۇنلىغان چارۋىچىلار تەشەببۇسكارلىق بىلەن چارۋىچىلىق تارماقلىرىغا بېرىپ، ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن-تېخنىكا بىلىملىرىنى ئۆگەندى. مەبلەغ توپلاپ نابۇت بولۇپ كەتكەن يايلاقلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش، قاشالاش، ئېغىل - قوتان، مۇقىم ئولتۇراق ئۆي، ۋاننا، ئۇرۇقلاندۇرۇش ئورنى سېلىش قاتارلىق ئىشلارنى قىلىپ، چارۋىچىلىق تەرەققىياتى ئۈچۈن پۇختا ئاساس يارىتىلى.

قارامايى ئېلېكتر ئىستانسىسى ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ كەسپىي ۋە تېخنىكا ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ھەر تەرەپلىمە مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش تەييارلىقى قىلماقتا.

مۇھەممەتتۇربان روزى فوتوسى

تېخنىك ئىشچىلار مائارىپىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرغاندىلا ئەمگەكچىلەرنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشىغا شارائىت ياراتقىلى بولىدۇ

ئەركىن ھوشۇر

«جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات پروگراممىسى»دا ، كەسىپ - تېخنىكا مائارىپى زامانىۋى مائارىپنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، سانائەتلىشىش، ئىشلەپچىقىرىشنى ئىجتىمائىيلاشتۇرۇش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇشنىڭ مۇھىم تۈۋرۈكى، دەپ كۆرسىتىلگەن.

ئېلىمىزدە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ تۇرغۇزۇلۇشى ۋە يولغا قويۇلۇشى كەسپىي مائارىپنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولغان تېخنىك ئىشچىلار مائارىپىغا تەرەققىيات پۇرسىتى ئېلىپ كەلدى. تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى تېخنىك خادىملارنى تەربىيلەيدىغان بازا بولۇپ، ئۇ، مېخانىك ۋە ئالىي مېخانىكلارنىڭ بۆشۈكى، ئۇ دۆلەتنىڭ ھەرقايسى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش دەۋرلىرىدىكى ئېھتىياجىغا پائال ماسلىشىپ زور تۈركۈمدىكى جىددىي ئېھتىياجلىق تېخنىك ئىشچىلارنى يېتىشتۈرۈپ بەرمەكتە.

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا بىر خىل ماھارەت ئىگىلەش- ئەمگەكچىلەرنىڭ رىقابەتلىشىش، كەسىپ تاللاش ۋە ھاياتلىق يولى تېپىشىنىڭ چىقىش يولى دەيدىغان كۆزقاراش تەدرىجىي شەكىللەنمەكتە. تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى دەل بۇ جەھەتتە ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىككە ئىگە بولۇپ، ماھىر تېخنىكلارنى يېتىشتۈرۈشتە ئۆز ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، كەسپىي تەربىيلەش ئىشلىرىنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈردى.

تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى - ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكا دەرىجىسى بىر قەدەر مۇرەككەپ بولغان ئوتتۇرا دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيلەش بولۇپ، ئۇنىڭدىن باشقا نەچچە ئونمىڭلىغان خىزمەتتىكى ئىشچىلارنى تەربىيلەش ۋەزىپىسىنىمۇ ئۆز ئۈستىگە ئالغان. ئۇ يەنە كارخانىلاردىكى ئارتۇق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئالمىشىش تەربىيىسىنى ۋە جەمئىيەتتىكى ھەر خىل قىسقا مۇددەتلىك كۇرسلارنىمۇ ئۆز ئۈستىگە ئالغان.

ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى 75 كە يەتتى. بۇنىڭ ئىچىدە ئاپتونوم رايون (ئۆلكە، مىنىستىرلىك) دەرىجىلىك تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپىدىن 14ى بار. 8 مەكتەپ دۆلەت دەرىجىلىك تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بولۇپ باھالاندى. بۇ مەكتەپلەردە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلار 36 مىڭ 800، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 19 مىڭدىن ئارتۇق. بۇ مەكتەپلەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 16 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرگە جايلاشقان بولۇپ، ھەر قايسى ساھە ۋە تارماقلارغا چېتىلغان. ئۇلارغا 100 دىن ئارتۇق كەسىپ بويىچە يىلىغا 180 مىڭدىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنىدۇ. كەسىپلەرنىڭ ئوخشىماسلىقىغا قاراپ، ئوقۇغۇچىلار سىستېمىلىق تەربىيلىنىپ، ھەرقايسى ساھەلەردە تېخنىكلىق ئىش تۈرى بىلەن شۇغۇللىنىپ، تايانچ خادىملارغا ئايلىنىدۇ.

تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى «ئىككى جەھەتتە تۈپ ئۆزگىرىش ياساش» ۋە «پەن- مائارىپ ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش» تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشنى زىچ چۆرىدىگەن ھالدا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەسپىي ماھارەت يېتىلدۈرۈش ئىشلىرى- نىڭ 9- بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010- يىلغىچە بولغان يىراق كەلگۈسى نىشانىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان كونكرېت تەلەپلەر بويىچە يېڭى ئىدىيە ۋە يېڭى تەربىيلەش مېخانىزمىنى بەرپا قىلىپ، تەربىيلەش بىلەن ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنى بىرلەشتۈرۈشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن كۈرەش قىلماقتا، تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى كۆلەمنى مۇقىملاشتۇ- رۇپ، قۇرۇلمىنى تەڭشەش بىلەن بىر ۋاقىتتا، تىرىشىپ تەربىيلەنگۈچى- لەرنىڭ ئىش ئورنىغا ماسلىشىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشنى ئاساسىي نىشان قىلىپ، ئىچكى قىسمىدىكى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كەسپىي تەربىيلەش ئىشلىرىنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈردى.

پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 6 - ئومۇمىي يىغىنىدا ماقۇللانغان ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە دائىر مۇھىم مەسىلىلەر توغرىسىدىكى قارار، نىڭ روھىغا ئاساسەن، تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى سوتسىيالىستىك مەكتەپ باشقۇرۇش يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ ۋە ئۇنى ئىلگىرى سۈرۈپ، پارتىيىنىڭ مائارىپ فاڭجېنىنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، مەكتەپلەرنىڭ فۇنكسىيىلىك تارماقلىرى ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، ئىتتىپاق كومىتېتى، ئوقۇغۇچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، مەكتەپلەردە سىياسىي- ئىدىيىۋى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى مەنزىرىسىنى شەكىللەندۈردى.

سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى زور تۈركۈمدىكى ئىختىساس ئىگىلىرىگە موھتاج، شۇنداقلا زور مىقداردىكى يۇقىرى، يېڭى تېخنىكا ئىگىلىگەن تېخنىك ئىشچىلارغىمۇ موھتاج. تېخنىك ئىشچىلار دۆلىتىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىدىكى مۇھىم ئىختىساس ئىگىلىرى. پەن -تېخنىكا نەتىجىلىرىنى تېزلىكتە ئەمەلىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇپ، رىقابەت كۈچىگە ئىگە بولغان يۇقىرى سۈپەتلىك پەن - تېخنىكىنى ئۆزىگە مۇجەسسەملەشتۈرگەن مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىش - چىقىرالماسلىقنىڭ ئاچقۇچى- ئىشلەپچىقىرىشنىڭ بىرىنچى سېپىدىكى تېخنىك ئىشچىلار قوشۇنى قۇرۇلمىسىنىڭ سەۋىيىسى بىلەن مۇناسىۋەتلىك.

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ تۇرغۇزۇلۇشى ۋە ئىقتىسادىي تۈزۈلمىنىڭ تۈپتىن ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىمۇ يېڭى مەسىلىلەرگە دۇچ كەلمەكتە. تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلى- رىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ بىلىم قۇرۇلمىسىنىڭ تۆۋەن بولۇشى، كەسپىنىڭ بىر خىللا بولۇشى، بىرگە ماھىر، ھەممىگە قادىر بولۇش قابىلىيىتىنىڭ يېتەرلىك بولماسلىقى قاتارلىقلار ئۇلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش ۋە تاللاش ئىقتىدارىغا تەسىر كۆرسەتمەكتە. شۇنىڭ ئۈچۈن بىرىنچىدىن، ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، مەكتەپ باشقۇرۇش ھاياتىي كۈچىنى ئۇرغۇتۇپ، رىقابەت ئارقىلىق تەرەققىي قىلىش كېرەك. بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىدە تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى رىقابەت ئارقىلىق ئۆزىنى قوغداش ۋە تەرەققىي قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن چوقۇم ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ كۆزقاراشتا بۆرۈلۈش ياساش كېرەك. شۇڭا تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى ئۆزىدىكى ئالاھىدىلىكلە- رىنى تولۇق پايدىلىنىپ، ئوقۇتۇشنى ...

ماسلاشقان مەكتەپ باشقۇرۇشنىڭ يېڭى يولى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، كارخانىلار- نىڭ ھەر خىل ئىختىساس ئىگىلىرىگە بولغان ئېھتىياجىغا ۋاقتىدا ماسلىشىپ، مەكتەپنى ھەققىي تۈردە قانۇنىي سالاھىيەتكە ئىگە بولغان ئەمەلىي گەۋدىگە ئايلاندۇرۇش لازىم. ئىككىنچىدىن، ئوقۇتۇش ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، ئەسقاتىدىغان ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيلەش كېرەك. مەكتەپلەر جەمئىيەت قانداق كەسىپكە ئېھتىياجلىق بولسا، شۇنداق ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيلەپ چىقالايدىغان، ماسلىشىشچان بىر يۈرۈش سىستېمىلىق مېخانىزمنى بەرپا قىلىشى لازىم.

ئۈچىنچىدىن، مەكتەپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئىسلاھات ئېھتىياجىغا ماسلىشىش لازىم. مەكتەپلەر بازار ئىگىلىكى پرىنسىپى بويىچە مەكتەپ باشقۇرۇش مېخانىزمىنى تۈزۈپ چىقىپ، «تۆمۈر تاۋاق» كۆز قارىشىنى ئۆزگەرتىپ، ئۆز - ئۆزىنى تەرەققىي قىلدۇرىدىغان، ئۆز - ئۆزىنى مۇكەممەللەشتۈرىدىغان رىقابەت مېخانىزمىنى شەكىللەندۈرۈشى لازىم. ئۇنىڭدىن باشقا ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى قەدىمىنى تېزلىتىپ، كەسىپلەرنىڭ تەسىس قىلىنىشى، ئوقۇتۇش مەزمۇنى، ئوقۇتۇش باشقۇرۇش تۈزۈمى قاتارلىقلارنى تەدرىجىي مۇكەممەللەشتۈرۈپ، بازار ئېھتىياجىغا ماس كېلىدىغان يېڭى كەسىپلەرنى ئېچىش كېرەك. تېخنىك ئىشچىلار مائارىپىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولغان پراكتىكا ئوقۇتۇشىنى ھەققىي تۈردە چىڭ تۇتۇپ، كەسپىي دەرسلەر بىلەن ئىشلەپچىقىرىش پراكتىكا ئوقۇتۇشىنى بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇش لازىم. ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىش ۋە ھەل قىلىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇلارغا ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتى ۋە تېخنىكلىق ئۆتكەللەرگە مۇناسىۋەتلىك مەزمۇنلارنى كۆپلەپ چۈشەندۈرۈش كېرەك. كۈچلۈك تۈزۈم كاپالىتى بولغان ھەم ئۇ قاتتىق ئىجرا ...

****

كورلا شەھەرلىك 8 - باشلانغۇچ مەكتەپ 5 - يىللىق سىنىپىنىڭ ئوقۇغۇچىسى ئابلەتجان ئەنۋەر يېقىندا شەھەر بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ رەسىم، ھۆسن خەت، قول - ھۈنەر ئىجادىيەتلىرى مۇسابىقىسىدە 1 - دەرىجىگە ئېرىشىپ مەكتىپىگە شان - شەرەپ كەلتۈردى.

سۈرەتتە: ئۇ گۈزەل سەنئەت ئوقۇتقۇچىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە رەسىم سىزماقتا.

ئەخمەتجان ھوشۇر فوتوسى.

باي بازىرى تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، قېرىنداشلىقى بار ئائىلىلەرگە ياردەم بېرىش خىزمىتىنىڭ ئۈنۈمىنى كۆردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى، ئەركىنجان ھەسەن** خەۋىرى ... شەپقىتىنى، سوتسىيالىزم تۈزۈمىنىڭ ئەۋزەللىكىنى نامايان قىلدى. بۇ يىل 4 - ...

ئەخمەتجان هوشۇر فوتوسى.

يەكەن ناهيىسىدە ئايالارنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بۇنيياز قادىر** خەۋەر قىلدۇ: يەكەن ناهيىسى ئايالار خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتكەنلىكتىن ھەر مىللەت ئايالىرى ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرماقتا.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ ناهيىدە ئايالار، بالىلار خىزمىتىنى ماسلاشتۇرۇش كومىتېتى، «ئۇچىنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» مۇسابىقىسىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، ئايالار خىزمىتى كۈچلۈك تەشكىللىي ئاساسقا ئىگە قىلىندى. ئايال كادىرلارنى تەربىيەلەش، ئۆستۇرۇش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىلدى. 1995 - يىلىدىن بۇيان ناهيە بويىچە 100 گە يېقىن ئايال ئىچكى ئۆلكە ۋە ئاپتونوم رايون تەۋەسىدىكى ئىقتىسادى تەرەققىي قىلغان رايونلارنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا تەشكىللىنىپ، نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتتى. مەدەنىيەت سەۋىيىسى يۇقىرى، باشقۇرۇش ئىقتىدارىغا ئىگە 23 ئايال ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك ئورۇنلىرىغا ئۆستۈرۈلۈپ، ئايالارنىڭ ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلىشى ئۈچۈن سورۇن ھازىرلاپ بېرىلدى. ناھىيىلىك ئايالار بىرلەشمىسى ئۈچ قارار قانۇن ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ 1590 ئايالنى تەربىيىلىدى. 100 دىن كۆپرەك ئايالغا قانۇندىن مەسلىھەت بەردى. ناھىيىلىك ئايالار بىرلەشمىسى ھال ئېيتىپ كەلگەن 70 ئايالنى كۇتۇۋالدى. 3082 ئورۇندا «ئايالار ئائىلىسى» قۇرۇپ، ئايالارنىڭ «ئۇچىنى ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش» پائالىيىتىدىكى رولىنى جارى قىلدۇردى.

ئونيار يېزىسىدىكى ئايالار ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئۆلگە بولماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋەلى ئەخمەدى** خەۋەر قىلدۇ: غۇلجا ناهيىسىنىڭ ئونيار يېزىسى يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ھەر مىللەت ئايالىرىنى ھويلا - ئارام ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىشقا، پەن - تېخنىكا ئۆگىنىشكە، تۇھپە قوشۇشقا يېتەكلەپ، ئۇلارنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى رولىنى ياخشى جارى قىلدۇردى.

بۇ يېزا ئايالارنىڭ رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان 21 قارار ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، 820 ئايالنى پەن - تېخنىكا بىلىملىرىدىن تەربىيىگە ئىگە قىلدى. جۈملىدىن ئايالارنىڭ تەرەققىيات پروگراممىسىنى رادىئودا كۆپ قېتىم ئاڭلاتتى. بۇ ئارقىلىق 3384 ئايال پەن-تېخنىكا ئارقىلىق ئائىلە ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش، ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش، كىرىمنى ئاشۇرۇپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلەتتى. يېقىندا ئېلىپ بېرىلغان ئايالارنىڭ «ئۇچىنى ئۆگىنىش، ئۇچتە سېلىشتۇرۇش» پائالىيىتىنى باھالاشتا يېزا بويىچە 2949 ئائىلە «بەشتە ياخشى ئائىلە»، 2000 دىن كۆپرەك ئائىلە «ئونيۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»، 419 ئائىلە «ھويلا، ئارام ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا ئۈلگىلىك ئائىلە»، 76 ئائىلە «پارنىكتا كۆكتات ئۆستۈرۈشتە نۇقتىلىق ئائىلە» بولۇپ باھالىنىپ شەرەپ گۇۋاھنامىسىغا ئېرىشتى. بۇنىڭ ئىچىدە ئىككىدىن ئارتۇق پەن - تېخنىكا ئىگىلەپ شەرەپ گۇۋاھنامىسىگە ئېرىشكەنلەر 3609 غا يەتتى.

دۆلەتباغ يېزىسىدا «ئۈچ پېشقەدەم»لەر خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

ئۇز مۇخبىرىمىز **خۇدابەردى ئابدۇللا** خەۋەر قىلدۇ: قەشقەر شەھرىگە قاراشلىق دۆلەتباغ يېزىسى «ئۈچ پېشقەدەم»لەر خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئۇلارنىڭ ئاخىرقى ئۆمرىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈشىگە ئوبدان شارائىت يارىتىپ بەردى.

بۇلتۇردىن بۇيان دۆلەتباغ يېزىسى «ئۈچ پېشقەدەم»لەر خىزمىتىنى پارتكومنىڭ مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، بىر يېزا رەھبىرىنى بۇ خىزمەتكە مەسئۇل قىلدى. ھېيت - بايرامدا ھال سوراش بۇيۇمى ۋە تۇرمۇش بۇيۇمى تارقىتىپ بەردى، تۇرمۇش قىيىنچىلىقلىرىنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ بەردى، قار - يامغۇر ياغقاندا خەلق ئەسكەرلىرى ۋە ئىتتىپاق ئەزالىرىنى تەشكىللەپ يېغىلىپ قالغان قار ۋە سۇلارنى چىقىرىۋېتىشكە ياردەم بەردى.

يېزىلىق پارتكوم «ئۈچ پېشقەدەم» لەرنىڭ تۇرمۇش تەمىناتىنى مۇۋاپىق ھەل قىلىش توغرىسىدا ھۆججەت تارقىتىپ 32 يېزا، كەنت كادىرلىرىنىڭ ياشانغاندا بېقىلىش سۇغۇرتىسىنى بېجىرىپ بەردى. 28 پېشقەدەم كەنت كادىرىنىڭ ھەربىرىگە يىلدا بىر قانچە 100 يۈەندىن تۇرمۇش ياردەم پۇلى تارقىتىپ بەردى. ھەر يىلى 40 مىڭ يۈەن پۇل ئاجرىتىپ 60 ياشتىن ئاشقان 65 پېشقەدەم پارتىيە ئەزاسىغا تۇرمۇش ياردەم پۇلى تارقىتىپ بەردى. شەرت - شارائىتى بار بىر قىسىم كەنتلەر «ئۈچ پېشقەدەم»لەرنىڭ مەجبۇرىي ئەمگەك كۈنى ۋە باشقا سېلىنمىنىڭ 5% دىنى كەچۈرۈم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇلارغا سىياسىي جەھەتتە كۆڭۈل بۆلۈپ، پارتىيە قۇرۇلتىيىغا تەكلىپ بىلەن قاتناشتۇردى. «ئۈچ پېشقەدەم» لەر خىزمىتى ئۇلارنى غەمدىن خالاس قىلىپلا قالماستىن، خىزمەت قىلىۋاتقان يېزا، كەنت كادىرلىرىنىڭ خىزمەت ئاكتىپلىقىغىمۇ ئىلھام بەردى.

«36145» قىسمىنىڭ 2 - لىيەنى ئەسكەرلەرنىڭ مەدەنىيەت بىلىملىرىنى تولۇقلىشىغا پائال شارائىت يارىتىپ بەردى. بۇ لىيەن قىرائەتخانىسىنى ئەسكەرلەرنىڭ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىختىساسلىقلاردىن بولۇپ چىقىشىدىكى مەدەنىيەت بازىسىغا ئايلاندۇردى.

سۈرەتتە: ئەسكەرلەر لىيەن قىرائەتخانىسىدا كىتاب كۆرمەكتە.

ئىلى تۇراق فوتوسى

مارالبېشى ناهيىسىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ تەنتەربىيە ئوقۇتقۇچىسى، مەكتەپ ئىشچىلار ئۈيۇشمىسىنىڭ رەئىسى قۇربان ياقۇپ تەنتەربىيە ئوقۇتۇشىنى ياخشىلاش، سۈپەتنى ئۆستۇرۇشكە كۈچ چىقىرىپ، نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىيەتنى زىچ بىرلەشتۈرۈشكە، يېڭىلىق يارىتىشقا ماھىر بولۇپ، تەنتەربىيە ئوقۇتۇشىدا دادىل ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشكە تۆھپە قوشتى. ئۇ كۆپ قېتىم مەكتەپ، ناھىيىنىڭ ماۋارىپ سىستېمىسى ۋە ناھىيە بويىچە «ئىلغار خىزمەتچى»، «مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى» بولدى.

سۈرەتتە: قۇربان ياقۇپ (ئوڭدىن 3 - كىشى) ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارغا ئۇلاق كۆرسەتمەكتە.

ئەنۋەر خىزمەت فوتوسى

دۆلىتىمىزدە يازلىق ئاشلىق ھوسۇلىدا تارىختا ئەڭ يۇقىرى سەۋىيە يارىتىلدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نەنجىڭ خەۋىرى. 1995 - 1996 - يىللىرى دۆلىتىمىزدە يېزا ئىگىلىكىدىن ئۈدا مول ھوسۇل ئېلىنىدى، بۇ يىل يازلىق ئاشلىق زىرائەتلىرى ئوخشىدى، مول ھوسۇلدىن ئۈمىد بار، يازلىق ئاشلىق ھوسۇلىدا يەنە تارىختا ئەڭ يۇقىرى سەۋىيە يارىتىلدۇ. بۇ يىل يازلىق قىچا ھوسۇلىنىڭ ئۆتكەن يىلدىكىدىن ئاشىدىغانلىقى مۆلچەرلەنمەكتە. بۇ يىلقى تېرىلغۇ ئىشلىرىنىڭ ياخشى باشلىنىشى پۈتۈن يىلدا يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن ئاساس سېلىپ بەردى.

ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر ۋە ئالاقىدار تارماقلار ھەم دېھقانلارنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىلىق بۇ يىل دۆلىتىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا ياخشى باشلىنىش بولدى. يازلىق ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى بۇ يىل 478 مىليون موغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 5 مىليون مو كۆپەيدى. بۇ يىل ئەتىيازدا ھاۋا تېز ئىسسىغانلىقى، ھۆل - يېغىن مىقدارى تولۇق بولغانلىقى، جايلار ئەتىيازلىق پەرۋىش سالمىقىنى ئاشۇرغانلىقى ئۈچۈن، زىرائەتلەر ئومۇمىيۈزلۈك ئوخشىدى. بۇ يىل مەملىكەت بويىچە چىلكە شال تېرىلغۇ كۆلىمى 124 مىليون موغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكى بىلەن ئاساسىي جەھەتتىن تەڭلەشتى. چىلكە شال تېرىلىدىغان رايونلاردا كۈن نۇرى شارائىتى ئۆتكەن يىلدىكىدىن كۆرۈنەرلىك ياخشى بولغانلىقى، ئۇنىڭ ئۈستىگە جايلار زور كۈچ بىلەن قۇرغاق يەرلەردە مايسا يېتىشتۇرۇش، ئوستۇرۇشنى، شالغۇت شال ھوسۇلىنى ئاشۇرۇشنىڭ زور تېخنىكىلىق تەدبىرلىرىنى زور كۈچ بىلەن ئومۇملاشتۇرغانلىقتىن چىلكە شال ياخشى ئوخشىدى، مول ھوسۇل ئېلىشتىن ئۈمىد زور.

دۆلەت پەن - تېخنىكا رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى 3 - سانلىق يىغىن ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. بۈگۈن گوۋۈيۈەن زۇڭلىسى، دۆلەتپەن - تېخنىكا رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى لى پېڭنىڭ رياسەتچىلىكىدە دۆلەت پەن - تېخنىكا رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى 3 - سانلىق يىغىن ئۆتكۈزدى. يىغىندا دۆلەت پەن- تېخنىكا كومىتېتىنىڭ «دۆلىتىمىزنىڭ نۆۋەتلىق ئاساسىي تەتقىقاتنى كۈچەيتىش ھەم يۇقىرى تېخنىكىلىق كەسىپلەرنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى دوكلاتى»ۋە دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ «دۆلەتنىڭ زور ئىلىم - پەن قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇش ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلاتى»ئاڭلاپ ئۆتۈلدى.

يىغىن مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: نۆۋەتتە دۆلىتىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتى ئاساسىي تەتقىقاتقا بارغانسېرى يۇقىرى تەلەپلەرنى قويدى، دۆلىتىمىزنىڭ پەن- تېخنىكا خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە دۆلەتنىڭ نۆۋەتلىق ئاساسىي تەتقىقاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىلغار ئىلىم- تېخنىكا نەتىجىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىشقا تېزلىك بىلەن يۆتكەپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئىلىم- تېخنىكا ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىلىق بولۇپ، دۆلىتىمىز پەن - تېخنىكىسىنىڭ ئومۇمىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرىدۇ.

يىغىن مۇنۇلارنى بېكىتتى: كۆچ ئۈيۇشتۇرۇپ دۆلەتنىڭ نۆۋەتلىق ئاساسىي تەتقىقات تەرەققىياتى ئومۇمىي پىلاننىنى تۈزۈپ چىقىشتا «بەزى ئىشلارنى قىلىش، بەزى ئىشلارنى قىلماسلىق»قا ئەجىنى بويىچە ئىلىم- پەننىڭ تەرەققىياتىنى نەزەردە تۇتۇپ، 21 - ئەسىرگە يۈزلىنىپ، دۆلىتىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىدا زور ئەھمىيەتكە ئىگە بولغان ئاساسىي تەتقىقات ساھەلىرىنى مەسلەن: يېزا ئىگىلىكى، ئېنېرگىيە، ئۇچۇر، مۇھىت، ئاھالە ۋە ساغلاملىق قاتارلىقلارنى نۆۋەتلىق ھالدا تاللاپ بۆسۈش ھاسىل قىلىش كېرەك.

مالىيە مىنىستىرلىكى «كارخانا بوغالتىرلىق مىزانى - باغلىنىشلىق تەرەپلەر مۇناسىۋىتى ھەم ئۇنىڭ سوددىسىنى ئاشكارىلاش»نى ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 4 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. مالىيە مىنىستىرلىكى يېقىندا «كارخانىلارنىڭ بوغالتىرلىق مىزانى - باغلىنىشلىق تەرەپلەرنىڭ مۇناسىۋىتى ھەم ئۇنىڭ سوددىسىنى ئاشكارىلاش»نى ئېلان قىلدى. بۇ 1992 - يىلى «كارخانا بوغالتىرلىق مىزانى» ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن مالىيە مىنىستىرلىكى ئېلان قىلغان تۇنجى كونكرېت بوغالتىرلىق مىزانى، بۇ كونكرېت بوغالتىرلىق مىزانىنى ئېلان قىلىپ يولغا قويۇشتىن مەقسەت پاي چېكىنى بازارغا سالىدىغان شىركەتلەرنىڭ باغلىنىشلىق تەرەپلەر مۇناسىۋىتى ھەم ئۇنىڭ سودا ئۇچۇرىنى ئاشكارىلاشنى يەنمۇ قېلىپلاشتۇرۇپ، پاي چېكىنى بازارغا سالىدىغان شىركەتلەرنىڭ بوغالتىرلىق ئۇچۇرلىرىنىڭ ئىنقىلق دەرىجىسىنى ئاشۇرۇش، بوغالتىرلىق ئۇچۇرلىرىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت.

جالاڭ جەن شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملاردىن جەڭگىۋار قوشۇن، مەدەنىيەتلىك قوشۇنلۇق ئوبرازىنى ساقلاپ، ۋەتەن، خەلقنىڭ مۇھىم تاپشۇرۇقىنى يەردە قويماسلىقنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شېنجېن خەۋىرى. مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جالاڭ جەن شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملارنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە تەكتلەپ مۇنداق دېدى: ئارمىيىمىزنىڭ شياڭگاڭغا كىرىشى ئىسلىمىز ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشىنى ئىسلىگە كەلتۈرگەنلىكىنىڭ مۇھىم بەلگىسى. شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسىملار

شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئەمەلدارى دۇڭ جيەنخۇا مۇنداق دېدى:

كەلگۈسىدىكى ئالاھىدە رايون ھۆكۈمىتى يۈكسەك ئاپتونومىيىنى چوقۇم ساقلىيالايدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى خەۋىرى. شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ تۇنجى مەمۇرىي ئەمەلدارى دۇڭ جيەنخۇا يېقىندا مۇنداق دېدى: شياڭگاڭنىڭ مەنپەئىتى بىلەن دۆلەتنىڭ مەنپەئىتى بىردەك. شياڭگاڭدا «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»، «شياڭگاڭنى شياڭگاڭلىقلار ئىدارە قىلىش» تىن ئىبارەت يۈكسەك ئاپتونومىيىنى ئىشقا ئاشۇرۇش دۆلەتنىڭ تۇپ مەنپەئىتىگە ئويغۇن. ئۇ كەلگۈسىدىكى ئالاھىدە رايون ھۆكۈمىتىنىڭ يۈكسەك ئاپتونومىيىنى چوقۇم ساقلاپ قالالايدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

* * *

شياڭگاڭ تەبىئەت ئېنېرگىيە چوققىسىدىكى لىگشاۋ راۋىقى 5 - ئاينىڭ 28 - كۈنى رەسمىي تىجارەت باشلىدى. لىگشاۋ راۋىقى - كۆكئول ئېچىش، يېمەك - ئىچمەك، نەرسە - كېرەك سېتىۋېلىش ۋە مەنزىرە بىر گەۋدىلەشكەن يەتتە قەۋەتلىك ئىمارەت بولۇپ، ئومۇمىي كۆلىمى 120 مىڭ كۋادرات ئىنگلىزچىسى كېلىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى (فوتو تېلېگراق)

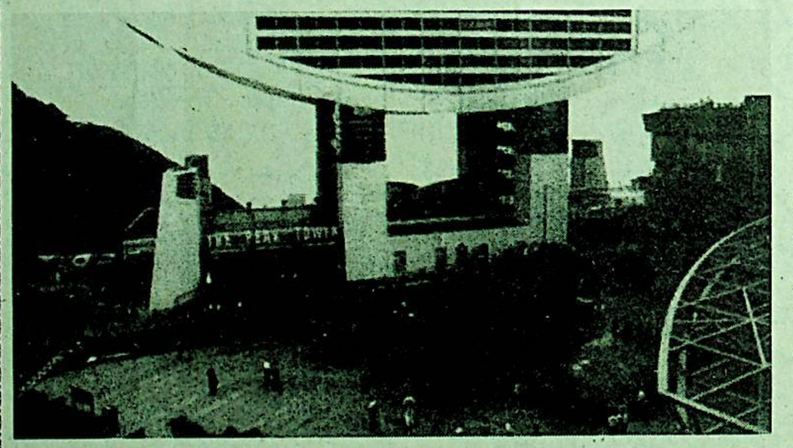

بېيجىڭ شەھىرى شەھەر - بازار ئاھاللىرىنىڭ تۇرمۇش كاپالىتى تەمىنات ئۆلچىمىنى تەڭشىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. بېيجىڭدىكى شەھەر - بازار ئاھاللىرىنىڭ ئاساسىي تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، بېيجىڭ شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى 1997- يىل 6 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ، شەھەر- بازار ئاھاللىرىنىڭ ئۆڭ 190 يۈەنگە ئۆستۈرۈلدى، شەھەر ئەترابىغا يېراق رايون، ناھىيىلەرنىڭ 170 يۈەنگە ئۆستۈرۈلدى.

ئىگىلىنىشچە، بېيجىڭ شەھىرى بۇ قېتىم يەنە شەھەر- بازار ئاھاللىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالىتى دائىرىسىنى كېڭەيتكەن.

مەملىكەت بويىچە % 70 ھېيىپ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تەيەنجىن خەۋىرى. مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، جۇڭگو ھېيىپلەر بىرلەشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋۇچىڭتۆك يېقىندا مۇنداق دېدى: «پۈتۈن مەملىكەت مىزانىڭ شەھەر - يېزىلىرىدا ھېيىپلەرنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش نىسبىتى % 70 كە يەتتى. مەملىكەت بويىچە 60 مىليون ھېيىپنىڭ ياشاش ئەھۋالى يەنمۇ ياخشىلانماقتا.»

ۋۇ چىڭتۆك مۇنداق دېدى: دۆلىتىمىز ھېيىپلەر ئاساسەن پاراۋانلىق جۇڭگودا ھېيىپلەر ئاساسەن پاراۋانلىق كارخانىلىرىغا مەركەزلىك ئىشقا

بوغالتىرلىق ئۇچۇرلىرىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت.

بۇ كونكرېت بوغالتىرلىق مىزانىنىڭ ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلۇشى ئاكسىيە نازارەت قىلىش - باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ئاكسىيە بازارلىرىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتىشىدە ئىجابىي رول ئوينايدۇ.

شياڭگاڭ مۇھىت ئاسراش تەشكىلاتى جۇڭخۇا دېڭىز ئاق دىلفىنىنى قوتقۇزۇۋالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ خەۋىرى. نەسلى قۇرۇپ كېتىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان جۇڭخۇا دېڭىز ئاق دېلفىنىنى قوتقۇزۇش ئۈچۈن شياڭگاڭدىكى بەزى مۇھىت ئاسراش تەشكىلاتلىرى تەشەببۇس قىلىپ ئۇيۇشتۇرغان «جۇڭخۇا ئاق دېڭىز دېلفىنى بايلىقى مەركىزى» 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنى شياڭگاڭدا قۇرۇلدى.

شياڭگاڭ ئەتراپىدىكى دېڭىزدا ھازىر تەخمىنەن 60 تىن 80 گىچە جۇڭخۇا ئاق دېڭىز دىلفىنى بار، بېقىنقى يىللاردىن بۇيان سۇ سۈپىتىنىڭ ئۆزگىرىپ كېتىشىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىغانلىقتىن، ھەر يىلى تەخمىنەن ئون نەچچە دېڭىز ئاق دىلفىنى ئۆلۈپ كېتىۋاتىدۇ. جۇڭخۇا دېڭىز ئاق دېلفىنى بايلىقى مەركىزىنىڭ بىر مەسئۇلى مۇنۇلارنى بىلدۈردى: بۇ تەشكىلات ھەر خىل تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، جۇڭخۇا دېڭىز ئاق دېلفىنى ياشاۋاتقان رايونلاردا سۇنىڭ سۈپىتىنى ساپلاشتۇرۇپ، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇپ، جۇڭخۇا دېڭىز ئاق دېلفىنىنى ياخشى ياشاش شارائىتى بىلەن تەمىن ئېتىدۇ.

«ئېپىۋن ئۇرۇشى» ناملىق فىلىمنى لېنتىغا ئېلىش گۇرۇپپىسى 6 - ئاينىڭ 3 - كۈنى بېيجىڭدا ئاخباراتچىلار، كىنو ئوبزورچىلىرىنى بۇ فىلىمنى كۆرۈشكە تەكلىپ قىلدى.

سۈرەتتە: بۇ فىلىمنىڭ رېژىسسورى شې پۇ (ئوڭدا) ۋە باش نازارەتچى چىڭ جىگو يېغىندا پىكىر ئالماشتۇرماقتا. ئىگلىنىشچە، بۇ فىلىم يېقىندا بېيجىڭدا تۇنجى قېتىم قويۇلىدىكەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

كې شۇلياڭ ئاپتوموبىل بىلەن خۇاڭخې دەريا سىدىن ئۆچۈپ ئۆتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خۇكۇ، 1 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. خۇاڭخې دەريا سىنىڭ شەرق، غەرب قىرغاقلىرىدىكى بىر نەچچە ئون مىڭ تاماشىبىنىڭ ساداسىغا ئەگىشىپ، ئاق رەڭلىك «مىنۇۋېشى» مۇسابىقە ئاپتوموبىلى سەنئى ـ شەنئى جىلغىسىنىڭ شەرقىدىكى بوشلۇقتىن قوزغىلىپ، خەتەرلىك خۇكۇ شارقىراتمىسىدىن ئۆچۈپ ئۆتۈپ، 50 مېتىر يىراقلىقتىكى جىلغىنىڭ غەربىدىكى ئاپتوموبىل سۈپىسىغا سىلىق چۈشتى.

بۇگۈن سائەت 13 تىن 19 مىنۇت يەتتە سېكۇنت ئۆتكەندە «ئاسىيادىكى تۇنجى ئۇچقۇر ئادەم» كې شۇلياڭ بۇ يەردە مۇسابىقە ئاپتوموبىلىنى ھەيدەپ خۇاڭخې دەريا سىنىڭ خۇكۇ شارقىراتمىسىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا ئۇچۇپ ئۆتۈپ، جۇڭگو ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ تەبىئەتنى بويسۇندۇرۇشتىكى يەنە بىر ھەرىكىتىنى ئورۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئالاھىدە ماھارەت يېتىلدۈرۈش بىلەن ئۆتكەن 30 يىللىق ھاياتىدا شانلىق نەتىجە يارىتتى.

مۇسابىقە ئاپوموبىلى يەرگە چۈشكەندىن كېيىن ئۇدۇل ئاپتوموبىل سۈپىسىدىكى قەغەز يەشكىلەر دۆۋىسى ئىچىگە كىرىپ كەتتى، سائەت 13 تىن 22 مىنۇت ئۆتكەندە كې شۇلياڭ خىزمەتچى خادىملار تەرىپىدىن قەغەز يەشكىلەر دۆۋىسى ئىچىدىن «تارتىپ چىقىرىلغاندىن كېيىن، كىشىلەر توپى ئىچىدىن مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ ماھارەتنى بۇ ئاستە كۆرسىتىش سۈپىسىغا چىقتى، گۈلچەمبىرەك ئېسىۋالغان كې شۇلياڭ ھاياجانلانغىنىدىن ھېسسىياتىنى ئىپادىلىيەلمەي كۈلۈمسىرىگەن ھالدا كىشىلەر توپىغا قاراپ «رەھمەت» دېدى. ئۇچۇپ ئۆتۈش ھارپىسىدا تەيۋەندىن كەلگەن كې شۇلياڭ مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: بۇگۈن «ئانا دەريا»دىن ئۇچۇپ ئۆتۈشۈم شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش ھارپىسىدا ۋەتەنگە تەقدىم قىلىدىغان قىممەتلىك سوۋغام.

ھاۋا ئەك ياخشى بولغان ئەھۋالدا ئۇچۇپ ئۆتۈش ئۇچۇن، خۇاڭخې دەريا سىدىن ئۇچۇپ ئۆتۈش ھەرىكىتى بەلگىلەنگەن ۋاقىتتىن بىر سائەت ئىلگىرى سۈرۈلدى، سائەت 12 دىن 40 مىنۇت ئۆتكەندە كې شۇلياڭ ئۇچۇپ ئۆتۈشتىن ئىلگىرىكى بەدەننى ئىسىتش ھەرىكىتىنى قىلىشقا باشلىدى، سائەت 13 تىن ئون مىنۇت ئۆتكەندە كې شۇلياڭ يولغا چىقىش ھالىتىدە تۇردى. سائەت 13 تىن 15 مىنۇت ئۆتكەندە ئۇ ئاپتوموبىلىنى ھەيدەپ سۈرئىتنى تېزلىتىش يولىغا كىردى، بىراق سەكرەش نۇقتىسىغا كەلگەندە يەنە توختاپ قالدى، تۆت مىنۇتتىن كېيىن ئۇ يەنە بىر قېتىم ئاپتوموبىلنى ھەيدەپ ئاپتوموبىل يولىغا كېلىپ، 140 كىلومېتر - سائەتلىك سۈرئەت بىلەن يەر يۈزىدىن ئايرىلدى، بوشلۇقتا بىر نەچچە مىنۇت ئۇچقاندىن كېيىن مۇسابىقە ئاپتوموبىلى خۇاڭخې دەريا سىنىڭ يەنە بىر قېتىنى تۇتاشتۇرىدىغان يەر يۈزىگە سىلىق چۈشتى.

بۇنىڭدىن ئىلگىرى كې شۇلياڭ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئىككى قېتىم گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ دۇڭگۇەن دېگەن يېرىدە سىناق تەرىقسىدە ئۇچقان، 5 - ئاينىڭ 22 - كۈنى يەنە شىئەندە ئاخىرقى قېتىم سىناق تەرىقسىدە ئۇچقان. بۇ ئۇچ قېتىملىق سىناق تەرىقسىدە ئۇچۇشتا تۇنجى قېتىم ئوگۇشسزلىققا ئۇچرىغاندىن باشقا ئىككى قېتىمدا 42 مېتىر ئارىلىقتىن ئوگۇشلۇق ئۇچۇپ ئۆتكەن.

بۇگۈن خۇكۇ شارقىراتمىسى رايونىدا ھاۋا ئوچۇق ئىدى، خۇاڭخې دەريا سىنىڭ شەرق ۋە غەربىي قىرغاقلىرىدا رەڭگارەڭ شارلار ئېسىلغان ئات ھارۋىلار ئوتتۇشۇپ تۇراتتى، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىن كەلگەن تەخمىنەن 50 مىڭ مېھمان ۋە تاماشىبىن كې شۇلياڭنىڭ بۇ ھەرىكىتىنى شۇ جايدىلا ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى.

سۈرەتتە: كې شۇلياڭ ئاپتوموبىلنى ھەيدەپ خەتەرلىك بولغان خۇكۇ شارقىراتمىسىدىن ئۆتمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى (فوتو تېلېگراف)

(بېشى 1 - بەتتە)

مەيدانىنى كۆزدىن كۆچۈردى. شۇ يەرلەرنىڭ ئىلغار پەن - تېخنىكا ۋە باشقۇرۇش سەۋىيىسى ئۇلاردا چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى. ۋەكىللەر ئۆمىكى دېكىلەر زىيارەتتە بولغان دۆلەتلەردىكى سىياسىي، پۇل مۇئامىلە، كارخانا، سودا ساھەسىدىكىلەر ۋە جۇڭگولۇقلار تەشكىلاتى بىلەن كەڭ دائىرىدە ئۇچراشقاندا ئۇلارغا ئاپتونوم رايونىمىز-نىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيانقى ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ۋە مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنىڭ ياخشىلىنىش ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى. قارشى تەرەپ بىلەن دۆلەت سىياسىتى رۇخسەت قىلغان دائىرىدە بىر قاتار ئىقتىساد، تېخنىكا ھەمكارلىق كېلىشىمى ۋە ھەمكارلىق ئەسلەتمىسى ئىمزالىدى، زىيارەت قىلغان دۆلەتلەردىكى بەزى كارخانىچىلارنى، جۇڭگولۇقلارنى، جۇڭگو مۇھاجىرلىرىنى 97 - يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىگە قاتنىشىشقا تەكلىپ قىلدى. ۋەكىللەر ئۆمىكى يەنە ۋانكوۋىر ۋە لوس - ئانژېلېستا جۇڭگو شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى تونۇشتۇرۇش يېغىنى ئاچتى. زىيارەت ئارقىلىق كەڭ دائىرىدە دوست تۇتۇپ، جۇڭگونىڭ شىنجاڭى بىلەن زىيارەت قىلغان دۆلەتلەردىكى خەلقلەرنىڭ دوستلۇقىنى ئىلگىرى سۈردى، ئىككى تەرەپنىڭ چۈشىنىشىنى چوڭقۇرلاشتۇردى، ھەمكارلىشىشقا ئاساس سالدى.

****

ئېلانلار

شىنجاڭ ئەدلىيە مەكتېپىدىن بېرىلگەن مەرىيەمگۈل مەۋۈل نامىدىكى 950158 - نومۇرلۇق دىپلومنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * *

ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتىدىن بېرىلگەن 140881395 - نومۇرلۇق خەلچەم ئىسمىن نامىدىكى پاسپورت بىلەن 653201320601152 - نومۇرلۇق سالاھىيەت گۇۋاھنامىسىنى يوقاتتىم.

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋا رايى: كۈندۈزدىن كېچىگىچە ھاۋا بۇلۇتلۇق بەزىدە ئوچۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 21 ℃ — 13 ℃ بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

ئىككى شېئىر

مۇھەممەتجان سادىق

بەخت

يۈرىكىمدىن چىقىپ
ماڭلىيىمدىن ئاققان ئاق شەبنەم،
چۈشتى باغرى سۆيگۈدەك ئىللىق
تۈپراق ئۈستىگە.
شەبنەمدىن گۈل ئېچىلدى
چېچەپ خۇشپۇراق،
قارىغىنا،
ھاياجان يايدى شەپەق
ئەلنىڭ ھۆسنىگە...
كەلمەكتە،
چاچلىرىدا ئاق،
ئۈمرى شەبنەم بولۇپ ئاققان
مويىسپىتىنىڭ،
سۆيۈنەر زېمىن،
ئۈستىدە مېڭىۋاتقان ئىككى ئاياقتىن.
تارىلىدۇ ھەسەن - ھۈسەن
چېچىلىدۇ يورۇق يۈلتۈزلار
قول باغلىغان ھۆرمەت -
سەكسەن ساپاقتىن...
ۋاھ، قانچىلىك بەختلىك ئۇ!
ئېيتقىنا،
بۇنىڭدىن ئارتۇق بەخت بارمىدۇ
بۇ يورۇق ئالەمدە!؟
ئولتۇرمەن،
كېتىۋاتقان بەختكە قاراپ.
ھاياجان بار،
مۇھەببەت بار،
قولۇمدىكى قەلەمدە!...

تىلەيلى سېخى كەچكۈز

چېچىلىدۇ چاقنىغان كۆزلىرىدىن
گىياھ ۋە گۈللەر،
بىلمىدىم، بۇ مۇھەببىتىمدۇ
دالىلارغا تۆككەن؟!
ئاغزىدىن تۆكۈلىدۇ بۇغداي، گۈرۈچلەر...
بىلمىدىم، بۇ جېنىمدۇ
تۈپراقتا چۆككەن!؟...
قارىغىنا، قانچىلىك مۆلايىم ئۇ،
قول قوشتۇرۇپ تۇرۇشىدا
ئاق كۆكۈلۈكى ...
كۆردۈڭمۇ، قانچىلىك ساددا،
بىر مەسۇم گۈزەللىكتە
خۇشخوي چىراي -
تۇرۇلگەن پۇشقاقلىرى،
ماڭلىيىدىن
شىرىلداپ ئاقىدۇ بۇلاق.
چالىدۇ قۇياشنىڭ ئالتۇن تارىنى
قاداق باسقان قوللىرى بىلەن.
ناخشا ئېيتار ئېتىزلار،
قېنى،
نەدە،
يېشىل تۆت قۇلاق؟!
كۆيمەكتە بۇ ئالەم.
بۇ كۈندۈز،
قۇشلارمۇ سايىدايدۇ
يېشىل سۆگەت شاخلىرىدا،
تېنى ئوت،
چاچماقتا ئۇ، ئېتىزلارغا تەر...
ھەي... بىردەم ئولتۇرساڭچۇ
سايە-سالقىندا!
ئارام ئېلىپ.
سۇۋۇسۇن ھاۋا،
سۇۋۇسۇن كۆيۈۋاتقان يەر...
ئۇخلىساڭچۇ، جاپاكەش دېھقىنىم،
ئۆيۈگگە بېرىپ،
ئاي كۆيۈپ تۇگەي، دېدى
تېخچە سەن ئېتىزلىقتا...
چوغلىنىپ كەلمەكتە كۈن چقىش تەرەپ،
تېخچە سەن سۇ ئىچىدە،
كۆزلىرىڭ
ناخشا كىرىۋاتقان بۇغدايلىقتا...
چاينايسەن مۇزغۇرلىنىپ
ئېرىقتىكى مۇزدەك سۇدا
ئۇنگە زاغرىنى،
چقماقتا كۆزلىرىڭدىن
كۆلۈمسىرەپ كۈن...
بىر پاك،
مەسۇم مۇھەببەتكە
قانغان مايسىلار چاقنىماقتا
گۈزەللىك خەزىنىسىدەك،
ھايا جان -
شۇنىرلىغان ئۇن...
ئاپئاق نېنىنى يەپ
ھاي، ئاشۇ جاپاكەشنى سەتلىگەنلەر
ئۇيالساڭلارچۇ
ئار - نومۇس، ۋىجدان ئالدىدا!...

ھۆرمەت بىلەن تىك تۇرۇپ
ئالەمدىكى
ئەڭ ئۇلۇغ ئىمان ئالدىدا!...
يۈتمىغاي ئۇ، ئاھ،
غەم ئاتلىق پېيالىدىن،
نېرى بولغاي سېغىلقلارنىڭ خىيالىدىن،
چاپسۇن كەتمىنىنى سۆيۈنۈپ
ئارام خۇدا،
قويۇپ بەرگىن ئۆز مەيلىگە!
يايرىسۇن شادلىنىپ يۈرىكى!
ئېچىلسۇن يۈرەكتىكى پورىكى!
ئاق يەكتىكى بىلەن
ئېتىزىدا
ئوخشىسۇن ئۇ، ئاق لەيلىگە!...
بولمىسا سۇلتان جاپاكەش دېھقانلار.
بەزمە-مەشرەپ، نەغمە-ناۋاغا،
قاقمىسا قانات
ناغرىلاردىن ساماغا،
كۆلكىمىز پو ئەمەسمۇ؟!
يارىشامدۇ سەن بىلەن ماڭا،
كۆلمىسە قوللىرى قاداق
يېزا ئوغلى،
چېكمىزگە گۈل قىستۇالغان
ئاشۇ بىر كېچىككىنە ھەۋەسمۇ!؟
دېھقان باي بولمىسا،
زامان ئاي بولماس!
قەلبىمىم
گۈل چاچقىن يوللىرىغا دېھقانىنىڭ
دەستە - دەستە!...
ئەنە ئۇ، مۇرىسىدە كەتمەن.
كىردى باھار كۆلكەن دالىلارغا
يېگىنى تۇرۇپ
قىزغىن،
چوڭ - چوڭ نەپەستە!...
پەرىشتەدەك مۆلايىم.
ساددا،
ئاق كۆڭۈل
دېھقانلارغا تىلەيلى سېخىي كەچكۈز
يەنمۇ ئېكىز
كۆتۈرۈپ قول!
ئاڭلىدىڭمۇ؟
قەدىمدىن ياڭرايدۇ ناخشا،
چىرايىدا مەسۇم تەبەسسۇم،
كۆزىدە قۇياش،

ئۆرگىلەي، دېھقان ئاكا

جابباربار ئەمەت

دېھقان ئاكا، ھەممىتىڭدىن ئۆرگىلەي،
ئەڭ جاپالىق مېھنىتىڭدىن ئۆرگىلەي.
ئۇنچە - مەرۋايىت تېرىڭنى ئاققۇزۇپ،
سەن يارانقان قىممىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

ئېتىزىڭدا ياپيېشىل كۆك مايسىلار،
شوخ شامالدا كۆك دېڭىزدەك چايقىلار،
خۇش پۇرىقى ئىپار بولۇپ تارقىلار،
مول ھوسۇللۇق نېمىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

پاختىزارىڭ زەرقۇياشتىن رەڭ تۇزۇپ،
جلوۋە قىلار غوزىلار كىرپىك سۇزۇپ،
كېپىنەكلەر ئوينىشار ھەريان ئۇزۇپ،
ئاق ئالتۇنلۇق زىننىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

قىرلىرىڭدا ئاپتاپپەرەس، زاراڭزا،
ئېتىزىڭدا زىغىر، زاغۇن ۋە قىچا،
رەڭمۇ رەڭلىك گۈللىرى شۇنچە تازا،
ھوسنى باھار، بەركىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

سىياسەت كەڭ، زامان ساڭا خۇش بېقىپ،
بورداقچىلىق قىلدىڭ كالا، قوي بېقىپ،
كەتمەنلىرىڭ ئۇچار تومۇر قېقىپ،

ئاشلىق، پاختا، مايلىق دان، گۆش - يېمەكلىك،
ئىنسانىيەت تۇرمۇشىغا كېرەكلىك،
ھەممىسىنى سەن ئىشلەيسەن يۈرەكلىك،
ئالەمشۇمۇل قۇدرىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

كومبايىن ۋە تراكتورنىڭ زىل ئۇنى،
ئىگىلەپتۇ ئات - ئۆكۈزنىڭ ئورنىنى،
قانات قىلىپ پەن - بىلىم، تېخنىكىنى،
ئىلگىرىلىگەن شۇ روھىڭدىن ئۆرگىلەي.

كۆردۈم يېشىل كاربىدورنى ھويلاڭدا،
شىڭگىل - شىڭگىل ئۈزۈملىرىڭ باراڭدا،
كۆز چاقنىتار لەئلە - ياقۇت ھەر ياڭزا،
ئاشۇ ئېسىل جەننىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

ئالما، ئۆرۈك، نەشپۈت، گىلاس، شاپتۇلا...
باغلىرىڭدا سەر خىل مېۋەڭ بەك تولا،
داڭقى چىقارغان قوغۇنۇڭ بار جاھانغا،
شېرىن - شېكەر شەربىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

سەن يارانقان بۇ نېمەتلەر ئالامەت،
ئىنسانىيەت بەختى ئۈچۈن كاپالەت،
كى بۇ يولدا غەيرىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

داۋرىڭگى يوق، ياۋاش، نامسىز پالۋانسەن،
سېنىڭ كەمتەر خىسلىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

قاداق - قاداق بولغان بىلەن قولۇڭ گۈل،
قەدەم تاشلاپ ئۆتكەن ھەربىر يولۇڭ گۈل،
تۆھپەڭ سېنىڭ بولغاچ ئەجەپ ساز ۋە مول،
بېڭگى ئامەت، سۈرىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

ئېلىپ كەلدى ساڭا پۈرسەت ئىسلاھات،
پەن - تېخنىكا، شىجائەتنى قىل قانات،
بەيگىلەرگە سەنمۇ ئەمدى سېلىپ ئات،
بۆسۈ ئۆتكەلنى، جۇرىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

يۈرتىمىزنى قىلىپ ئاشلىق بازىسى،
ئاق ئالتۇننى خام ئەشيانىڭ قازىسى،
يۇرۇش قىلغىن، ئۇتۇقلار تارازىسى
كۆتۈرۈلسۇن، ئامىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

دېھقان ئاكا، دەۋران ساڭا كۆز تىكەر،
تاڭ شاملى ھەر كۈنى ئىشكىڭ چېكەر،
قۇچقىن سەنمۇ بېگى - بېگى شان - زەپەر،
كى بۇ يولدا غەيرىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

جەمجىت زېمىن

ئابلىز غوجامنىياز فوتوسى

بىر مەسۇم گۈزەللىكتە
خۇشخۇي چىراي –
يۈرىكىنىڭ گۈللىكى...
چۈشمەيدۇ قولىدىن تولۇن ئاي،

پارچىلار

ئېزىز ئىمىن

دوست دېمە دوستلۇقنى نەپكە چاتقانىنى،
نەپ بولسا ھېچبىيپ دولا قاقمانىنى.
ئالدىڭدا ئۇچۇرۇپ ماختىغان بىلەن،
كەينىڭدىن ئالىيپ زەھەر چاچقانىنى.
* * *
ھايات يولى ئەگرى- توقاي ھەم ئۇزاق،
بار ئۇنىڭدا خىلمۇخىل داۋان، توساق.
بىرلەشكەندە ئەجىر، ئەقىل، شىجائەت،
بەخت قىزى ئاچقاي ساڭا كەڭ قۇچاق.

ئارمان

راھىلە ئېلى

چۆل ئارا يۈرسەم مەن چاڭقاپ، بىراقتا،
كۆرۈندى ئۆركەشلەپ ئاققان بىر دەريا.
يۈگۈرسەم سۇ تامان سەۋدا سىياقتا،
يېتەلمەيۋاتىمەن قىرغاق ئۇزاقتا.

يۈگۈرسەم يۈگۈردى دەريا ئۇزاقتا،
يېتەلمەي بويىغا قالمىدى مادار.
ئۇيالساڭلارچۇ
ئار - نومۇس، ۋىجدان ئالدىدا!...
ئۇ ئەمەس،
بىز قوشتۇرايلى قولىمىزنى،

بىزگە ئەل-ۋەتەننى سۆيدۈش چوڭ پەرز،
ئۇمىدىنى ئاقلىماق بۇرچ ۋە قەرز.
ئاتالسۇن بارلىقىڭ ئەل- ۋەتىنىڭگە،
تۆھپىكار ئوغلانلار ئەلنارا ئەزىز.
* * *
ئۇچرىسا ھايات يولۇڭدا توساق-داۋان،
چېكىنمەستىن ئىلگىرىلىگىن مەنزىل تامان.
كىمدە بولسا پەرھات كەبى غايە-ئىرادە
يوقىلىپ توساق، يولى بولغاي راۋان.

چاقماق بولۇپ چاقاي دېدىم،
سۆيگۈگە ئوت ياقاي دېدىم.
ۋەتەن، ئەلنىڭ چىرايىغا،
يۈزۈم يورۇق باقاي دېدىم.

جىمىرلاپ كۆز قىسىپ ئاقار شەپسىز،
گاھ ئويناپ ئاقالماي قالار شۇكلىنىپ.
ھەۋەسلەر ئوندەيدۇ ئالغا تەخىرسىز،
ئارمانلار ئارمانغا كېلەر يۇكلىنىپ.

شېئىرلار

ساداقەتجان ھاجى

ياشاي دېدىم

ئۇمىد بىلەن ياشاي دېدىم،
دەريالاردەك ئاقاي دېدىم.
ئەجدادلىرىم ئاشالمىغان،
داۋانلاردىن ئاشاي دېدىم.

سۇ باشلىدىم كۆللەرگە مەن،
گۈل تېرىدىم چۆللەرگە مەن.
پۈركىۋېتەي دېدىم ئەلنى،
باشتىن ئاياغ گۈللەرگە مەن.

كامال تاپ

نېمىكى تاپمىغىن، ھالال تاپقايسەن،
ھالالدىن يول تېپىپ كامال تاپقايسەن.
ھارامدىن لوقما يەپ كەچۈرسەڭ ھايات،
ئاخىرى بىر كۈنى زاۋال تاپقايسەن.

نېمىلا تاپساڭ سەن ئەجرىڭ بىلەن تاپ،
يامانغا يېلىنما، قەدرىڭ بىلەن تاپ.
ئەمگەكتىن يارالغان قەدىر ۋە قىممەت،
ھەممىگە ئوخشاشلا كېلىۋېرەر باپ.

نېمىلا تاپساڭ ھەم رۇخسەتتۇر ساڭا،
كۆپ تاپساڭ بار ئامەت ئۇلپەتتۇرساڭا.
قۇرۇق قول ئادەمنىڭ بولمايدۇ قەدرى،
يوقسۇزلۇق ئەڭ ئېغىر كۇلپەتتۇر ساڭا.

كۆرۈنگەن تاغ يىراق ئەمەس

يولۇمدا داۋانلار بار، توزاق ئەمەس،
ئالدىمدا جەننەتنىم بار، دوزاق ئەمەس.
جەننەتنى خىيال قىلىپ مېڭىپ كەلدىم،
كۆزۈمگە كۆرۈنگەن تاغ يىراق ئەمەس.

ھېڭىمدا گۈللىرىم بار، غۇنچە - غۇنچە،
بۇلدۇقلار بۇلاقتا سۇ چېچىپ ئۇنچە.
ئىسلاھات مەنزىلىدە شان قۇچماقتا،
ئىشەنچىم ئۇرغۇپ تۇرار مېنىڭ شۇنچە.

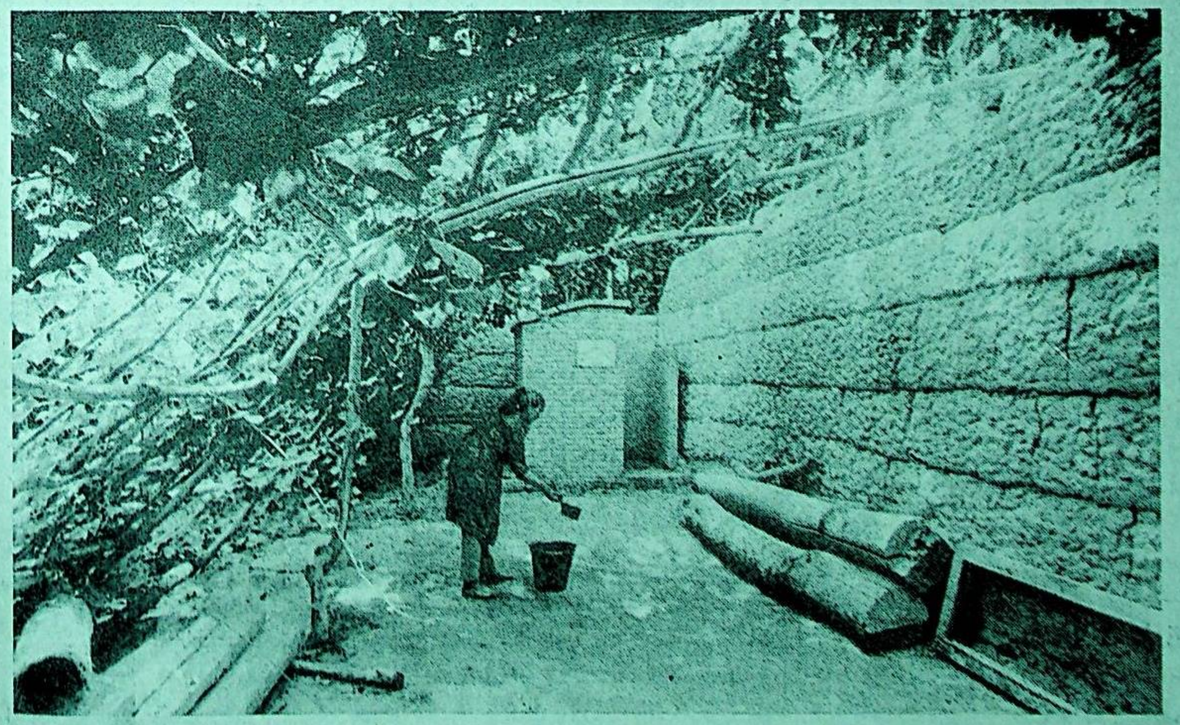

گارقا ھويلا

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

ئىنسانىيەت بەختى ئۇچۇن كاپالەت،
شۇڭا دەيمىز سەندە بار چوڭ كامالەت،
چوڭقۇر ھۆرمەت - ئىززىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

سەن ئاجايىپ پەزىلەتلىك ئىنسان سەن،
ئەڭ جاپاكەش، ئەڭ تىرىشچان، ئىشچانسەن،
كى بۇ يولدا غەيرىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

دېھقان ئاكا، ئىقبال سېنىڭ بەختىڭدۇر،
ھالال ئەمگەك سېنىڭ تاجۇ تەختىڭدۇر،
ئەسىر ھالقىپ ئالغا چامداش ۋاقتىڭدۇر،
شىجائىتىڭ، شەۋكىتىڭدىن ئۆرگىلەي.

پەرىشتە لىرىكىسى

تۇرغۇنجان تۇرسۇن

ئانا، ئانا، قەدىردان ئانا،
ئۇرۇمچىنىڭ كېچىسىدىكى
كوچا چىراغ نۇرى ئاستىدا،
يىراق سەھرا قۇچىقىدىكى
ساڭا ئاتاپ يازدىم لىرىكا...

ئانا، ئانا، قەدىردان ئانا،
مەن ئىگىلەپ كۆرۈمنى ئاچقان
شۇ مۇقەددەس تۇنجى مىنۇتتا،
يېگىپ ئاچچىق تولغاق دەردىنى،
بەختىم ئۇچۇن قىلغانتىڭ دۇئا.

ئانا، ئانا، قەدىردان ئانا،
ماڭدۇر كىرىپ سېنىڭدىن ماڭا،
سازاڭلاردەك يۇرسەم ئۆمىلەپ،
بۇركۇت كەبى پەر قېقىشمىنى
كېچە - كۈندۈز تۇردۇڭ سەن تىلەپ.

ئانا، ئانا، قەدىردان ئانا،
ئاق سۈت بېرىپ ۋە تەتە ئېمىتىپ،
يول ھېگىشنى ئۆگەتتىڭ ماڭا.
قۇلقمىغا تاتلىق پىچىرلاپ،
گەپ قىلىشنى ئۆگەتتىڭ ماڭا.

ئانا، ئانا، قەدىردان ئانا،
سېنىڭ سۆيگۈ تولغان باغرىڭدا
تېزلا ئۆستۈم بولۇپ شوخ بالا.
ئايلاندىم ھەم بەرجەس يىگىتكە،
ياشلىقىڭنى ئوغرىلاپ مانا.

پەرىشتە يوق دۇنيادا ئانا،
ھېنىڭ ئۇچۇن سېنىڭدىن باشقا.
بولالسام بىر كۇنى شائىر،
ھەرپلەردىن ياساپ پەلەمپەي،
ئەپچىقمەن سېنى قۇياشقا.

قىز ۋاپادار، يىگىت مەرد

روزى سايىت

شۇنچە گۈزەل جاھاننىڭ باغ - سەيناسى،
قىز يىگىتلەر شۇ باغنىڭ گۈل - لەيلاسى.
گۈل بولمىسا بۇلبۇلغا باغ زىمىستان،
گۈل ۋە بۇلبۇل نەۋ باھارنىڭ شەيداسى.
ئالەم گۈزەل، ھايات شېرىن جاندوستلار،
پاك سۆيگۈدە گۈزەللىكنىڭ بەرپاسى.

قىزلار ئوماق، قىزلار زىبا، ھايالىق،
قىزلار ۋاپا گۈلشەننىڭ يەكتاسى.
يىگىتلەر شوخ، يىگىتلەر مەرد، ۋاپالىق،
يىگىتلەر ئىشق ئاسمىنىنىڭ ئەنقاسى.
ئالەم گۈزەل، ھايات شېرىن جان دوستلار،
ساداقەتتە مۇھەببەتنىڭ ئاساسى.

قۇياش نۇرلۇق، ئايمۇ يورۇق، ئاسمان پاك،
ھەمراھ ئاڭا چولپان بىلەن زوھراسى.
مېھر - شەپقەت قۇچقىدا ياشنايدۇ،
قىز - يىگىتنىڭ بەختۇ مۇراد دۇنياسى.
ئالەم گۈزەل، ھايات شېرىن جان دوستلار،
بىزگە مەنسۇپ بۇ گۈزەللىك دۇنياسى.

دېھقان بوۋام

ئوسمانجان مۇھەممەت

چاچ، ساقلى ئاقارسىمۇ كۆمۈشتەك،
ياشلار بىلەن بەسلەشكۈدەك ئەپتى بار.
ناخشا توۋلاپ ئىشلەر كۈندە بەك روھلۇق،
ۋۇجۇدىدا مىڭ گۈلخانىڭ تەپتى بار.

كۆزى ئۆتكۈر، تېخى ئۇنىڭ ياشلاردەك،
تومۇرىدا قىرانلىقنىڭ ئەكسى بار.
ئىز سالسىمۇ چىرايىغا مۇشەققەت،
پاك قەلبىدە سانسىز باھار پەسلى بار.

ياشاندى ئۇ، پەرىشتەدەك پاكىزە،
تېنى ساغلام، گويا تاغدەك بەستى بار.
دېھقان بوۋام ياشار مانا مۇشۇنداق،
چۇنكى ۋەتەن ئاتا قىلغان بەختى بار.

تۈركيە خەلقئارا باللار فېستىۋالى ئەنقەرەدە ئۆتكۈزۈلدى

تۈركيە 19 - نۆۋەتلىك خەلقئارا باللار فېستىۋالى يېقىندا ئەنقەرەدە ئۆتكۈزۈلدى. ئاسىيا، ئافرىقا، ياۋروپا قاتارلىق قىتئەلەردىن كەلگەن، ئوخشاشمىغان ئىرقتىكى بىرقانچە مىڭ ئۆسمۈر بالا جەم بولۇپ، بىرلىكتە خۇشال - خۇرام ئويناپ، بىر ھەپتىلىك ۋاقىتنى ناھايىتى كۆڭۈللۈك ئۆتكۈزدى.

↑ سۈرەتتە: جۇڭگولۇق قىزچاقلار فېستىۋالنىڭ كوچا ئايلىنىش پائالىيىتىدە جۇڭگو تىياتىرىدىن ئارىيە كۆرسەتمەكتە.

← سۈرەتتە: تۈركىيە خەلقئارا باللار فېستىۋالىغا قاتناشقان قىرغىزستان باللىرى.

↓ سۈرەتتە: مىسىر قىزلىرى مىللىيچە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، ئەنقەرە كوچىسىدا خۇشال - خورام ئۇسسۇل ئويناماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ياپونىيە NEC شىركىتى دۇنيا بويىچە ئەڭ كىچىك سفېرلىق فوتو ئاپپاراتىنى بازارغا سالدى

ياپونىيە ئېلېكترون شىركىتى يېقىندا دۇنيا بويىچە ئەڭ كىچىك LCD بەلگىلىك سفېرلىق فوتو ئاپپاراتىنى بازارغا سالىدىغانلىقىنى جاكارلىدى. بۇنداق فوتو ئاپپاراتتا تارتىلغان سۈرەتنى سۈيۇقلاندۇرۇلغان كرىستال دىن كۆزگىلى بولىدۇ.

چەت ئەل ئاگېنتلىقلىرىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، بۇ ئاپپاراتنىڭ كەڭلىكى 22 مىللىمېتىر، ئۇزۇنلۇقى 74 مىللىمېتىر، ئېگىزلىكى 102 مىللىمېتىر، ئېغىرلىقى ئاران 185 گرام كېلىدىكەن، بۇ ئاپپاراتقا «AA» چۈشىدىكەن.

خەۋەرگە قارىغاندا، بۇ ئاپپاراتقا خرۇستاللىق كۆرسەتكۈچ ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭدىن تارتىلغان سۈرەتنى كۆرگىلى بولىدىكەن. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە زەرەتلىگۈچ ۋە 35 پارچە سۈرەت ساقلىيالايدىغان، چوڭلۇقى پوچتا ماركىسىچلىك كېلىدىغان قاپتىن بىرى ئورۇنلاشتۇرۇلغان.

بۇ ئاپپاراتنىڭ باھاسى ھازىرچە 570 دوللار قىلىندى، ياپونىيە ئېلېكترون شىركىتى 1- تۈركۈمدە

كېلەچەك ئۈچۈن ئۇرۇق سېلىش

ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ گۈيجۇ قىزلار مائارىپى تۈرى توغرىسىدا

تەپسىلىي خەۋەر

5- ئاينىڭ بېشىدا مۇخبىرلار زىيارەت ئۆمىكى ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ جۇڭگودىكى ئىش بېجىرىش باشقارمىسىنىڭ ئاخبارات ئەمەلدارى گويۈلنىڭ خانىمنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ گۈيجۇ ئۆلكىسى بىلەن بولغان قىزلار مائارىپ ھەمكارلىق تۈرى بويىچە ئۆلكىلىك نۆقتىلارنى زىيارەت قىلدى.

گۈزەل گۈيجۇ زېمىنى 10 مىليوندىن كۆپرەك مياۋزۇ، دوڭزۇ، بويىزۇ قاتارلىق ئاز سانلىق مىللەت خەلقىنى تەربىيەلەپ ئۆستۈردى. ئىقتىسادىي تەرەققىياتى بىر ئىزدا توختاپ قالغان بۇ جاي باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى قىيىن نۆقتىغا ئايلانغان، ۋەھالەنكى قىزلارنىڭ مەكتەپكە كىرىشى بۇ يەردىكى ئەڭ قىيىن مەسىلە ئىكەن. شۇڭا، بۇ يەر ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ دىققىتىنى قوزغىغان.

ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتى 1985- يىلدىن 1995 - يىلغىچە گۈيجۇنىڭ ئاساس مائارىپىغا تەخمىنەن 10 مىليون يۈەن ياردەم قىلدى. گۈيجۇ ئۆلكىسى ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىسىنىڭ «قاتتىق دېتالى»غا ئېرىشتى، شۇنداقلا پۈتۈنلەي يېڭى مائارىپ نۇقتىسىنەزىرى ۋە ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنىڭ «يۇمشاق دېتالى»غىمۇ ئېرىشتى. ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ مەبلىغى ئاساسەن يەرلىك مائارىپ خىزمەتچىلىرى، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە ئاتا - ئانىلارنى تەربىيەلەش، «مائارىپ ئاساس» ئىدىيىسىنى گۈيجۇلىقلار قەلبىدە چوڭقۇر يىلتىز تارتقۇزۇش ئۈچۈن ئىشلىتىلدى. شۇڭا، ئۇ يەردە «باللىرىمىزنىڭ ئوقۇشىغا ب د ت كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان يەردە ئۆزىمىز نېمە ئۈچۈن كۆڭۈل بۆلمەيمىز؟» دېگەن سۆز تارقىلىپتۇ.

ماجياڭ ناھىيىسى لىۋباۋ شېزۇ قىزلار مەكتىپى ماجياڭ ناھىيە بازىرىدىن 18 كىلومېتر يىراقلىققا جايلاشقان، بۇ جاينى تاغلار ئوراپ تۇرغاچقا قاتناش قولايسىز ئىكەن، شۇڭا جىپقا ئولتۇرۇپ مېڭىشقا مەجبۇر بولدۇق. بىز بۇ يەرگە كېلىپ تاغلار باغرىدا ناھايىتى چوڭ بىر تۈزلەڭلىكنىڭ بارلىقىنى، ئۇ يەردە ئىككى قەۋەتلىك بىر مەكتەپ بىناسىنىڭ قەد كۆتۈرۈپ تۇرغانلىقىنى كۆردۇق. بۇ قىزلار مەكتىپى 1989 - يىلى قۇرۇلغان، 1994 - يىلى ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ «نامرات رايونلاردىكى قىزلار مائارىپىنى ئىلگىرى سۈرۈش» تۈرىگە كىرگۈزۈلگەن. شۇنىڭدىن كېيىن، بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇ - ئوقۇتۇش شارائىتى ئۆزلىكسىز ياخشىلانغان، ھازىر بۇ مەكتەپنىڭ رەڭلىك تېلېۋىزىور، سىن قويغۇ، كىيىم تىكىش ماشىنىسى قاتارلىق ئۇسكۇنىلىرى بار ئىكەن. كەنت بويىچە ئوقۇش يېشىغا توشقان قىزلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 1988 - يىلىدىكى % 10 تىن % 100 كە كۆتۈرۈلۈپتۇ.

مۇنتىزم تەربىيە ئېلىش پۈرسىتىگە ئېرىشكەنلىك بەختلىك ئىش ، ھالبۇكى ئوقۇشسىز قالغان ياكى ئوقۇشتىن توختاپ قالغان قىزلار ھەتتا بالاغەتكە يەتكەن قىزلارنىڭ ئەمگەك ماھارىتى تەربىيىسى بىلەن ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ئۈزۈنارا

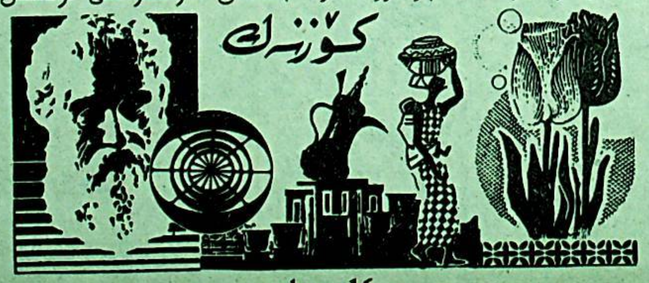

16 - سان

بىرلەشتۈرۈلگەن غەيرىي مۇنتىزم تەربىيە ئېلىشمۇ ئوخشاشلا بەختلىك ئىش. ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتى بىلەن گۈيجۇ ئۆلكىلىك پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى بۇ جەھەتتە «رايون غەيرىي مۇنتىزم تەربىيىسى» ھەمكارلىق تۈرىنى تەسىس قىلدى. كەيلى شەھرى ۋېڭشېك كەنتىدىكى ئايالالار ماھارەت پېتىلدۇرۇش پونكىتىدا، گۈمنلىك ناھىيىسى خۇاشىياۋ كەنتىدىكى ئايالالار تەربىيىسى تولۇقلىما كۇرسىدا ئوقۇشسىز قالغان قىزلار ۋە ئانىلارنىڭ بىر سىنىپتا كۆكتات تېرىش، پەرۋىش قىلىش، كەشتىچىلىك قاتارلىق ئەمەلىي ئىشلىتىلىدىغان تېخنىكىلارنى ئۆگىنىشۋاتقانلىقىنى كۆردۇق.

ئاشۇ بەختسىز ئەما، گاس، گاچا ۋە كەم ئەقىل باللار ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ غەمخورلۇقىغا ئوخشاشلا ئېرىشمەكتە. 1994 - يىلى ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتى گۈيجۇ ئۆلكىلىك مائارىپ كومىتېتى بىلەن ھەمكارلىشىپ «ئالاھىدە تەربىيە» تۈرىنى تەسىس قىلىپ، ئەما، گاس، گاچا، كەم ئەقىل ئوقۇغۇچىدىن جەمئىي 239 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى، ئىككى تۈر يولغا قويۇلغان ناھىيىدىكى مېيىپ باللارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى % 60 كە يېقىن ئۆستى. گۈمنلىك ناھىيىسىنىڭ دادى كەنت باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىسى يې شۆشۇ بېيجىڭدىكى بىر ئالاھىدە تەربىيە نۇقتىسىنى ئېكسكۇرسىيە قىلغاندىن كېيىن چوڭقۇر ئىلھام ئالغان، ئۇ گۈيياڭدا ئەمالار يېزىقىنى ئۆگىنىپ، كەنتكە قايتىپ ئەما باللارغا دەرس ئۆتكەن.

گۈيجۇ ئۆلكىلىك ئاساس مائارىپ باشقارمىسىنىڭ باشلىقى پى جۇنلىن مۇنداق دېدى: «ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ گۈيجۇدىكى يۇمشاق دېتال پائالىيىتى قاتتىق دېتال سېلىنمىسىغا تۈرتكە بولۇپ، پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇشى ۋە قىزلارنىڭ مەكتەپكە كىرىشىنى ئىلگىرى سۈردى. ب د ت باللار فوندى جەمئىيىتىنىڭ بىزنى راسخود ۋە تەجرىبە بىلەن تەمىنلىگەنلىكىگە كۆپتىن-كۆپ تەشەككۇر ئېيتىمىز».

«خەلق گېزىتى»دىن

* * * * * * * *

گۈمخانىلىقتىن كېتىش ياخشىمۇ؟

بۇ يىل 56 ياشقا كىرگەن كابىلا تولىيېۋ كېلىشكەن، قاۋۇل كۆزلىرى،

كەڭلىكى 22 مىللىمېتىر، ئۇزۇنلۇقى 74 مىللىمېتىر، ئېگىزلىكى 102 مىللىمېتىر، ئېغىرلىقى ئاران 185 گرام كېلىدىكەن، بۇ ئاپپاراتقا «AA» بەلگىلىك باتارېيىدىن ئىككىسى بىرى ئورۇنلاشتۇرۇلغان.

بۇ ئاپپاراتنىڭ باھاسى ھازىرچە 570 دوللار قىلىندى، ياپونىيە ئېلېكترون شىركىتى 1ـ تۈركۈمدە 120 مىڭنى ئىشلىمەكچى بولدى.

دوللار قىممىتىنىڭ ئۆرلىشى توغرىسىدا سىگنال

ئىقتىسادىي بايان

غەربتىكى يەتتە دۆلەت گۇرۇپپىسىنىڭ مالىيە مىنىستىرلىرى ۋە بانكا باشلىقلىرى 4ـ ئاينىڭ ئاخىرىدا يەنە ۋاشىنگتونغا يىغىلىپ، ھازىرقى پىرېۋوت نىسبىتى مەسىلىسىنى نۇقتىلىق مۇزاكىرە قىلدى. يىغىندىن كېيىن ئېلان قىلىنغان بايانات تاشقى پىرېۋوت بازىرىغا جىددىي سىگنال بەردى: پىرېۋوت نىسبىتى ئىقتىسادنىڭ تۆپ قانۇنىيىتىنى ئەكس ئەتتۇرۇشى كېرەك، پىرېۋوت نىسبىتىدىكى كۆچلۈك داۋالغۇش ۋە ئىقتىسادنىڭ تۆپ قانۇنىيىتىدىن زور دەرىجىدە چەتنەشتەك ئاچار ئەھۋاللار تاشقى سودىدا يەنە ئېغىر تەڭپۇڭسىزلىق پەيدا قىلدۇ.

بۇنىڭدىن غەربتىكى يەتتە دۆلەتنىڭ دوللار قىممىتىنىڭ ئۆرلىشىدىن قاتتىق ئەنسىرەۋاتقانلىقىنى، مۇبادا دوللارنىڭ قىممىتى يەنە زور دەرىجىدە ئۆرلەپ كېتىدىغان بولسا، ئۇلارنىڭ بىرلىشىپ ئارىلىشىدىغانلىقىدىن بېشارەت بەرگەنلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. بۇ يىل 2ـ ئايدىكى بېرلىن يىغىنىدىن ئىلگىرى، دوللارنىڭ ياپونىيە يېنىغا تېگىشلىش نىسبىتى 1:124.70، ماركا تېگىشلىش نىسبىتى 1:1.6753 بولۇپ، 1995 ـ يىلى 4ـ ئايدىكى پىرېۋوت باھاسىغا سېلىشتۇرغاندا 50 % ۋە 25 % ئۆرلەپ كەتكەنىدى. يېقىنقى ئىككى ئايدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان دوللارنىڭ پىرېۋوت قىممىتى يەنە ئۆرلەپ كەتتى. 4ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنىدىكى نيۇ ـ يورك تاشقى پىرېۋوت بازىرىدا دوللارنىڭ يېنىغا تېگىشلىش نىسبىتى 1:126.94، ماركا تېگىشلىش نىسبىتى 1:1.7330 غا يەتتى.

دوللار پىرېۋوت قىممىتىنىڭ ئۆرلەۋېرىشىدىكى سەۋەب ئاپىرىكىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى ياپونىيە ۋەگېرمانىيىنىڭكىدىن ئالاھىدە ياخشى، ئۇنىڭدىن باشقا ئاپىرىكىنىڭ ئۆسۈم نىسبىتىمۇ نىسپىي يۇقىرىراق. بۇ ئىككى مۇھىم ئامىل مەبلەغ سالغۇچىلارنىڭ دوللارغا بولغان ئېھتىياجىنى كۈچەيتتى، دوللارنىڭ پىرېۋوت قىممىتىنىڭ كەينىدىن ئۆرلىشىگە تۈرتكە بولدى. يېقىندا ھۆكۈمەت ئېلان قىلغان سانلىق مەلۇماتلاردىن ئاپىرىكا ئىقتىسادىنىڭ جانلىنىش ۋەزىيىتىنىڭ كۆچلۈك ئىكەنلىكىنى، قوشما شتات ئامانەت زاپىسى كومىتېتىنىڭ پۇل سىياستىنىڭمۇ قىسىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى، شۇڭا دوللارنىڭ پىرېۋوت قىممىتىنىڭ داۋاملىق ئۆرلەيدىغانلىقىنى كۆرگىلى بولىدۇ. لېكىن غەربتىكى يەتتە دۆلەت مالىيە مىنىستىرلىرىنىڭ قارىشىچە، ھازىر دوللارنىڭ پىرېۋوت قىممىتى ئېھتىيات سەۋىيىگە يېقىنلاپ قالدى، ئەمدى يەنە ئۆرلەۋېرسە بولمايدۇ. دەل مۇشۇنداق ئەنسىرەش تۈپەيلىدىن يەتتە دۆلەت مالىيە مىنىستىرلىرى تاشقى پىرېۋوت بازىرىغا سىگنال بېرىشنى قارار قىلدى.

ئاپىرىكا دوللارنىڭ كۆچىيىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ، بۇ ئىمپورت خىراجىتىنى تۆۋەنلىتىشكە، پۇل پاخاللىق بېسىمىنى پەسەيتىشكە پايدىلىق، يەنە كېلىپ نۇرغۇن چەت ئەل مەبلىغىنى كىرگۈزگىلى بولىدۇ. دەرۋەقە، دوللارنىڭ كۆچىيىشىنىڭ پايدىسىز تەرىپىمۇ بار، تاشقى سودا ئېكسپورتىغا پۈتلىكاشاق بولىدۇ. ئامېرىكىنىڭ ئاپتوموبىل ياساش سودىگەرلىرى: دوللار قىممىتىنىڭ ئېشىشى مەھسۇلاتلىرىنىڭ ئېكسپورت قىلىنىشىنى قىينىلاشتۇرۇۋېتتى، دەپ زارلىماقتا. ياپونىيە ئۆچۈن ئېيتقاندا ياپونىيە يېنىنىڭ كۇرسىنىڭ چۈشۈپ كېتىشى بىر تەرەپتىن، ئېكسپورتنى كېڭەيتىشكە پايدىلىق بولۇپ، ئىقتىسادنىڭ يۇكسىلىشىگە تۈرتكە بولىدۇ، يەنە بىر تەرەپتىن، قاتمۇقات قىينىچىلىق ئىچىدە تۇرغان پۇل مۇئامىلە ساھەسىنىڭ قېيىنچىلىقىنى يەنمۇ كۈچەيتىۋېتىدۇ، يەنە ئامېرىكا ـ ياپونىيە سودا جېدىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىشى مۇمكىن. ئومۇمىي جەھەتتىن قارىغاندا دوللارنىڭ نىسپىي كۆچىيىشى ئامېرىكىغىمۇ، ياپونىيىگىمۇ ھەم پايدىلىق ھەم زىيانلىق. لېكىن ماددا مۇقەررەر ئەكسىگە قايتىدۇ. ئەگەر دوللار زىيادە كۆچەيىپ كەتسە «ھەر ئىككى تەرەپ تەڭ زىيان تارتىدىغان» ئېغىر ئاقىۋەت پەيدا بولىدۇ، شۇڭا يەتتە غەرب دۆلىتىنىڭ مالىيە مىنىستىرلىرى تاشقى پىرېۋوت بازىرىدىكى ئۆزگىرىشكە نازارەت قىلىشقا ھەم زۆرۈر تېپىلغاندا ھەمكارلىشىشقا قوشۇلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

شەك ـ شۈبھىسىزكى، يەتتە غەرب دۆلىتى مالىيە مىنىستىرلىرى ئىقتىسادنىڭ تەڭپۇڭلۇقىنى ۋە مۇقىم راۋاجلىنىشىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن دوللار قىممىتىنىڭ ئۆرلەۋېرىش ۋەزىيىتىنى توسماقچى بولدى. بۇ ھەرىكەت مەلۇم دەرىجىدە ئۇنۇم بېرىشى مۇمكىن، لېكىن بازار ئەھۋالىغا تەسىر كۆرسىتەلمەسلىكى مۇمكىن. يەتتە دۆلەت بىرلىكتە ئارلاشسىمۇ رولى چەكلىك بولىدۇ. دوللار ۋەزىيىتىنىڭ قانداق بولۇشىدا ئاچقۇچ يەنىلا يەتتە غەرب دۆلىتىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىدىكى ئۆزگىرىشكە ۋە ئۇلارنىڭ پۇل سىياسىتىگە باغلىق. سۆنئىي ھالدا ئارلىشىش زىيادە كۆپ بولسا بازار قالايمىقانلىشىپ، چاپچىنى ئالمەن دەپ كۆزىنى قارىغۇ قىلىپ قويۇشتەك ئەھۋال كېلىپ چىقىدۇ.

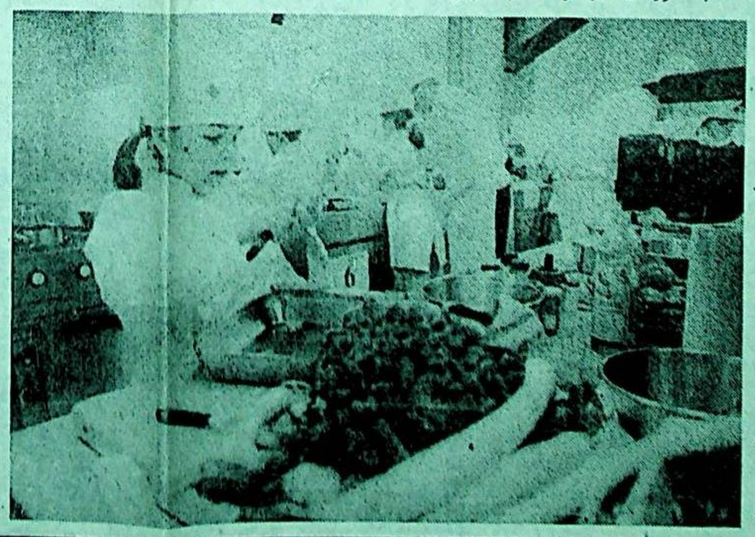

ئورمانلىقتىن كىنشاساغىچە

ـ ئەسكەر ھەم سىياسىيۇن كابىلا

بۇ يىل 56 ياشقا كىرگەن كابىلا تولىمۇ كېلىشكەن، قاۋۇل، كۆزلىرى، ئاغزى چوڭ، قاشىئالىق لېكىن قۇلقى كىچىكرەك كىشى. ئۇنىڭ ئېتىندىن چىچەنلىكى چىقىپ تۇرىدۇ. ئورمانلىقتا ئۆزۈن تۇرغانلىقىدىن بولسا كېرەك، بىشىدا ئارانلا بىر نەچچە تال چاچ قالغان. كابىلا تېخى يېرىم يىل ئىلگىرىلا پۇتكۈل زايىرغا يېيىلغان قوشۇنغا رەھبەرلىك قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ پىشقان سىياسەتچى بولۇپ قالغىنىغا خېلى بولغان. 1960 ـ يىلى ئۇ لومۇمبانىڭ سىياسىي تەشكىلاتىغا قاتناشقان، 1964 ـ يىلى لومۇمباچىلار قانات يايدۇرغان ۋەتەنپەرۋەرلىك قوراللىق كۈرەشكە قاتناشقان ھەم تانگانىكا كۆلى بويىدا «خەلق ئىنقىلابىي پارتىيىسى»نى قۇرغان. 1965 ـ يىلى موبوتو ھاكىمىيەتنى تارتىۋالغاندىن كېيىن، كابىلا زايىر ھۆكۈمەت قوشۇنىغا ھەرگىز تەسلىم بولماي چەت ئەللەردە سەرگەردان بولۇپ، ئۆز غايىسىدىكى ئىشلار بىلەن شۇغۇللانغان. ئۇ 70 ـ يىللاردا زايىرنىڭ شەرقىي قىسمىغا يۇشۇرۇن قايتىپ كېلىپ، يەنە ئەينى ۋاقىتتىكى خەلق ئىنقىلابىي پارتىيىسىگە رەھبەرلىك قىلىپ، كىچىك ئۆلكىسىدە موبوتوغا قارشى پارتىزانلىق ئۇرۇشىنى قانات يايدۇرغان. بۆلتۇر 10ـ ئايدا كونگو (زايىر)نىڭ ئازادلىقىنى قولغا كەلتۈرگۈچى دېموكراتىك كۈچلەردىن بولغان تۆت پارتىيە ئىتتىپاقىنىڭ رەھبەرلىكىگە كۆرسىتىشى بىلەن پېشباشتىن تونۇلغان.

بۆلتۇر يىل ئاخىردا كابىلا زايىرنىڭ شەرق قىسمىدىكى چېگرا رايوندا ھۆكۈمەت قوشۇنلىرىنى مەغلۇب قىلغاندىن كېيىن، بىر قاتار تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، قولغا كەلتۈرگەن زېمىننى مۇستەھكەملىدى. ئۇ ئالدى بىلەن گوما شەھىرىدە ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلەر باش شتابىنى قۇرۇپ دىپلوماتىيە، ئىقتىساد، ئاخبارات قاتارلىقلارغا مەسئۇل ئورگانلارنى تەسىس قىلدى، تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرىنى «مىنىستىر» دېگەن ئاتاقتا ئىگە قىلدى. ئۇ يەنە قوشۇننى تەرتىپكە سېلىشقا كىرىشتى. كابىلا ئىنتايىن ئەستايىدىل ئادەم، ئۇ قوشۇنغا ئىنتىزام جەھەتتە

«خەلق گېزىتى»دىن

* * * * * * * *

قاتتىق تەلەپ قويىدۇ، ئەسكەرلەرمۇ ئۇنىڭدىن ئىنتايىن تەپ تارتىدۇ، ھازىر ئۇ رەھبەرلىك قىلغان ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلەرنىڭ جاسارىتى يۇقىرى، ھۆجۇم ئىقتىدارى ئۇستۇن بولۇپلا قالماستىن، بەلكى شۇ يەردىكى ئامما ئىنكى قىزغىن قارشى ئېلىشقا ئېرىشتى. ئۇنىڭ ئۆزىمۇ بارغانسېرى زايىردىكى ھەرتاپھە زاتلارنىڭ ھمايىسىگە ئېرىشمەكتە.

«جىنلىك كەچلىك گېزىتى»دىن

يېقىنقى كۈندە بىناكارلىق قۇرۇلۇشى سەنئىتى ۋە كۆرگەزمە بۇيۇملىرىنىڭ زامانىۋى خۇسۇسىيىتى پارتلاش شەھىرىنىڭ پىگىپدۇ مەدەنىيەت مەركىزىدە داڭقى چىقاردى، كۆرگەزمىگە قويۇلغان ئاناقلىق ھازىرقى زامان سەنئەتكارلىرىنىڭ ئەسەرلىرىگە ئاساسەن لايىھەلەپ تىكلىگەن كىيىم ـ كېچەكلەرنى بالىلار كىيىشىپ ئېكسكۇرسىيەچىلەرگە كۆرسەتمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

◇

فرانسىيىنىڭ مەملىكەت خاراكتېرلىك بالىلار قورۇما قورۇش، تاماق ئېتىش مۇسابىقىسى يېقىندا پارىژدىكى لىز ئاشخانىسىدا ئۇنكۇزۇلدى. ئۇتۇپ چىققان 15 ياشلىق شاكىچىك يېزا ئىگىلىك مىنىستىرى باشچىلىقىدىكى باھالاش ھەيئەتلىرىگە ئۆزلىرى لايىھىلىگەن قورۇملىرىنى تەبىيارلاپ بەردى.

سۈرەتتە: بىرىنچى بولغان توققۇز ياشلىق قىز تېلېلى رۇيى ئاشخانىدا ئالدىراش ئىشلىمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

◇

شەھەر باشلىقلىرى ھاراق ئىچىپ ئىشقا كەلگەنلىكى ئۈچۈن ۋەزىپىسىدىن ئايرىلىپ قالدى

بېلورۇسىيە زۇڭتۇڭى لوكاشىنكو يېقىندا بورسوف شەھىرىنىڭ ھەممە رەھبەرلىرىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئېلىپ تاشلىدى، بۇنىڭ سەۋەبى ئۇلار ئىش ۋاقتىدا ھاراق ئىچىپ مەس بولۇپ قالغان.

خەلقئارا بېزنېسقا تېلېگراف خەۋەرلىرى ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، بورسوف شەھىرىنىڭ باشلىقى ۋە باشقا رەھبەرلىرى بولۇپ تەخمىنەن 20 نەچچە كىشى شەھەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ «كۆچۈشى»نى تەبرىكلەپ، ئىش ۋاقتىدا كاتتا زىياپەت ئۇيۇشتۇرۇپ، چوڭ يەپ، چوڭ ئىچكەن، بۇنىڭ بىرسى دۆلەت نازارەتچىلىك كومىتېتىغا مەلۇم قىلىپ قويغان، شۇڭا ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئېلىپ تاشلانغان.

لۇكاشىنكو زۇڭتۇڭ يېقىندا رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئەمگەك ئىنتىزامىنى چىڭىتىش جەددىي تەدبىرى توغرىسىدا زۇڭتۇڭ ئىشخانىسىنى زۇڭتۇڭ پەرمانى بېزىشقا بۇيرۇغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 ـ نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇل، پارچە باھاسى: 25 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

（بۇ سان تۆت بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
8
يەكشەنبە
شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە قانچە كۈن قالدى؟
23 كۈن

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى مەبلەغنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئىشلىتىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ياڭ فەن خەۋىر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى مەبلەغ ئىشلىتىش ئۇسۇلى ئۇستىدە پائال ئىزدىنىپ، پۇل بولسىما ئىش قىلمايدىغان، پۇل بولسمۇ ئىشنى قامالماشتۇرۇپ قىلالمايدىغان ھالەتنى ئۆزگەرتىپ، مەبلەغنى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا مەركەزلەشتۈرۈپ ئىشلىتىپ خېلى ياخشى ئۇنۇم ھاسىل قىلدى. بۇ ئۇسۇل ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتىنىڭ مۇئەييەنلەشتۈرۈشىگە ئېرىشتى.

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى نۆۋەتلىق نامرات رايونلارنىڭ بىرى. كۆپ يىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇشۇ ئوبلاستىنىڭ يىرىك يېزا ئىگىلىكىگە سالغان مەبلەغنىڭ كىشى ېشىغا توغرا كېلىدىغان نىسبىتى شنجاڭ بويىچە خېلى يۇقىرى نىسبەتنى ئىگىلەپ كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن مەبلەغنىڭ ئىشلىتىلىشى كۆڭۈلدىكىدەك بولمىغاچقا، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسى يەنىلا ناھايىتى ئاجىز بولۇپ كەلگەنىدى. شۇڭا بۇ ئوبلاست ئۆتكەن يىلى 8-ئايدىن باشلاپ مەبلەغنىڭ ئىشلىتىلىشى تارقاق بولۇشتەك ئەھۋالنى ئۆزگەرتىپ، دۆلەت، ئاپتونوم رايون ئوبلاستقا ئاجرىتىپ بەرگەن ھەر خىل يېزا ئىگىلىك مەبلىغىنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئۆز جايىنىڭ ئەھۋالىغا يارىشا ئىش كۆرۈپ، مەبلەغنى ئەڭ ياخشى ئۇنۇم بېرىدىغان نۆۋەتلىق قۇرۇلۇشلارغا ئىشلىتىپ، بۇ قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ مەبلىغىنىڭ تولۇق بولۇشىغا، پۇتۇن پايدا يەتكۈزۈشىگە ھەم ھەر يىلى مەلۇم يېڭى ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ ئوبلاست قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى باشقۇرۇشتا يېڭى باشلانغان قۇرۇلۇش تۈرلىرىدە ئالدى بىلەن تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەش، دۆلەتنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش تەرتىپى بويىچە تەكشۈرۈپ تەستىقلىغاندىن كېيىن ئىش باشلاش ھەم قۇرۇلۇش تۈرىنىڭ كۆلىمى، مۇھىملىقى تېخنىكىسىنىڭ مۇرەككەپلىك دەرىجىسى بويىچە ئوبلاست، ناھىيە ئۈستىگە ئېلىپ باشقۇرۇشنى يولغا قويدى، كۆلىمى كىچىكرەكلىرىنى ناھىيە باشقۇردى، كۆلىمى چوڭراقلىرىنى ئوبلاست باشقۇردى، ئوبلاست بىلەن ناھىيە ئالاقىلىشىپ، ماسلىشىپ، قوش يۆنىلىشلىك نازارەتنى يولغا قويدى. ئىلگىرى قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئورۇنلار ئۆزلىرى ئالاقىلاشاتتى، ھازىر قۇرۇلۇشقا ئاشكارا خېرىدار چاقىرىش، پۇتۇش باھاسىنى باشقۇرۇش تارماقلىرى تەكشۈرۈپتەستىقلاش يولغا قويۇلدى.

ئوبلاست يەنە ئىقتىسادىي تەپتىش تارماقلىرىنىڭ مەبلەغ باشقۇرۇشتىكى رولىنى كۈچەيتتى، بارلىق مەبلەغنى ئورۇنلاشتۇرۇش، ئاجرىتىش، ھېسابات قىلىشتا مەمۇرىي تەپتىش تارماقلىرىنى نازارەت قىلىشقا تەكلىپ قىلىپ، ھەر بىر تۈرگە ئاجرىتىلغان مەبلەغنىڭ

ئاپتونوم رايون ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1996-يىللىق مۇھىت ئەھۋالى توغرىسىدا

«شنجاڭ ـ 2» شۇيچاڭدا كارامىتىنى كۆرسەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز كالك پىك شۇيچاڭدىن خەۋەر قىلىدۇ: مەملىكىتىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى بازىرىدا داڭقى چىقارغان «شنجاڭ ـ 2» ناملىق كومبايىن قەدىمكى شەھەر شۇيچاڭدا كارامىتىنى كۆرسىتىپ، كىشىلەرنى ھەيران قالدۇردى.

6-ئاينىڭ 3-كۈنى خېنەن ئۆلكىسىدىكى شۇيچاڭ ناھىيىسى كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى جەلپ قىلغان جاي بولۇپ قالدى. دۆلەت يېزا ئىگىلىك ماشىنا سازلىق، ج خ، قاتناش مىنىستىرلىكلىرى قاتارلىق ئالتە تارماق تەشكىللىگەن 19 ئۆلكە (شەھەر، ئاپتونوم رايون) نىڭ رايون ئاتالاپ ماشىنا بىلەن بۇغداي ئورۇش بىرلەشمە جېڭىگە سەپەرۋەر قىلىش يىغىنى بۇ يەردە داغدۇغىلىق ئۆتكۈزۈلدى.

شۇيچاڭ ناھىيىسى شاۋجاۋ يېزىسىنىڭ يۇلى كەنتىدىكى 200 مو بۇغدايلىق يېنىغا ئالتە زاۋۇتتا ئىشلەنگەن 40 كومبايىن قاتار تىزىلغاندى. بۇنىڭ ئىچىدە شنجاڭ كومبايىن گۇرۇھى ئىشلەپچىقارغان «شنجاڭ ـ 2» ناملىق 20 كومبايىن بار ئىدى. «شنجاڭ ـ 2» ناملىق 10 مىڭ كومبايىن ئونتۇرا تۇزلەڭلىككە مول ھوسۇل يىغۇۋېلىشقا ئاتلاندى» دەپ نېزىلغان غايەت زور پىلاكات ھاۋا بوشلۇقىدا لەپىلدەپ تۇراتتى.

چۈشتىن ئىلگىرى سائەت ئوندا ئالايىتەن بېيجىڭدىن كەلگەن يېزا ئىگىلىك مىنىستىرى لىۋجاڭ بۇغدايلىق يېنىدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ئۇنۇمىنى ئەڭ زور دەرىجىدە جارى قىلدۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ يىل ئوبلاست بويىچە يېزا ئىگىلىكىدە يەتتە نۆۋەتلىق تۇر بېكىتىلدى، بۇ ئاساسلىقى سۇ قۇرۇلۇشى ۋە تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ياخشىلاش تۇرى بولۇپ، بۇنىڭ ئىچى بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە قۇرۇلۇش باشلىدى، تۆتى تەستىقلاش باسقۇچىدا تۇرۇۋاتىدۇ، ئاقتۇ ناھىيىسىدە چېپىش پىلانلانغان 120 كىلومېتىرلىق زەيكەشنىڭ 7 كىلومېتىرى پۈتتى. بۇ قۇرۇلۇش پۈتكەندىن كېيىن جامالتېرەك، پىلال، ئۇزمە يېزىلىرى ۋە توتاي دېھقانچىلىق مەيدانىدا تۇتاش كەتكەن 130 مىڭ مو بوز يەر ئۆزلەشتۈرگىلى، 180 مىڭ مو ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى ياخشىلىغىلى بولىدۇ، بۇ ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈشتە زور رول ئويناپدۇ.

◇

ئۇرۇمچى ناھىيىسىدىكى تېببىي

چېتىگە چىققاندا، ئۇلارنىڭ ئالدىدا «شنجاڭ ـ 2، شۇيچاڭ خەلقى سىزنى قارشى ئالىدۇ» دېگەن خەت يېزىلغان چوڭ پىلاكات نامايان بولدى. بۇ چاغدا ئەترايتىن گۇلدۇراس چاۋاك ۋە كۆلكە ساداسى ياڭرىدى.

دۆلەت ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن مىنىستىرى شاۋچىخۇي ماڭا مۇنداق دېدى: بۇ يىل مەملىكەت بويىچە بۇغداي ئورۇشقا چەمئىي 30 مىڭ كومبايىن قاتناشتى، بۇنىڭ ئىچىدە «شنجاڭ ـ 2» كومبايىندىن 10 مىڭى بار، بۇ تولىمۇ قالتىس ئىش.

ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكى يېزا ئىگىلىك جابدۇقلىرى مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى گاۋ يۈەنبىن يېراقتا تۇرغان 20 «شنجاڭ ـ 2» تېخنىكا مۇلازىملىق ئاپتوموبىلىنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ خۇشاللىق بىلەن مۇنداق دېدى: مۇشۇنداق ئىجتىمائىيلاشقان تېخنىكا مۇلازىملىق سىستېمىسى بولغاندىلا، بىرلەشمە جەڭنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

چۈشتىن ئىلگىرى سائەت 12 دە بىرلەشمە جەڭ مۇراسىمى ئايغاقلاشتى. دېھقانلار «شنجاڭ ـ 2» ناملىق كومبايىننىڭ ئەترايىغا ئولىشىۋالدى. ئۇلار شوپۇرلارنىڭ كومبايىننى ئۆزلىرىنىڭ بۇغدايلىقىغا ھەيدەپ بېرىشىنى تەلەپ قىلىپ تۇرۇۋالدى.

مەن بىلەن بىللە كېتىۋاتقان شنجاڭ كومبايىن گۇرۇھى جېڭجۇ شۆبە زاۋۇتىنىڭ باشلىقى لى شنيىڭ ئونغا يېقىن كىشىدىن تېلېفون ئالدى، تېلېفون بەرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى «شنجاڭ ـ 2» ناملىق كومبايىننى سېتىۋېلىشنى تەلەپ قىلدى. جېڭجۇ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى بازىرىدىكى تىجارەت شىركىتىنىڭ دىرېكتورى گې بوباۋ تالىشىپ يۇرۇپ ئەسلىدە شىمالىي رايونغا بېرىلمەكچى بولغان بەش كومبايىننى سېتىۋالدى.

ئاپتونوم رايون ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1996-يىللىق مۇھىت ئەھۋالى توغرىسىدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئاچتى

مۇھىت ئاسراش خىزمىتى جايلار ۋە تارماقلارنىڭ دىققىتىنى قوزغىشى كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون 6-ئاينىڭ 5- كۈنى 25- قېتىملىق دۇنيا مۇھىت كۈنىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1996-يىللىق مۇھىت ئەھۋالى توغرىسىدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئاچتى. يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر مۇھىم سۆز قىلدى، ئاپتونوم رايونلۇق مۇھىت ئاسراش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ئەن خۇيمىن 1996-يىللىق مۇھىت ئەھۋالىدىن دوكلات بەردى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1996-يىللىق مۇھىت ئەھۋالىدىن قارىغاندا، ئاتموسفېرا مۇھىتىنىڭ ئۆزگىرىشى كۆرۈنەرلىك بولۇپ، 16 شەھەرنىڭ ئاتموسفېراسىدا ئومۇمىي لەيلىمە زەررىچىلەرنىڭ قويۇقلۇقى 1995-يىلىدىكىدىن تۆۋەنلىگەن، جەنۇبىي شىنجاڭ بىلەن شىمالىي شىنجاڭنى سېلىشتۇرغاندا، جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ ئاتموسفېراسىدا ئومۇمىي لەيلىمە زەررىچىلەر قويۇقلۇقى يۇقىرى بولغان. باشقا يەتتە تۈرلۈك مۇھىت كۆرسەتكۈچى ئىچىدە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 12 شەھەردە شاۋقۇن ئۆلچەمدىن ئېشىپ كەتكەندىن باشقا، قالغانلىرى مۇڭاپىق تىزگىنلەنگەن، بولتۇر 16 شەھەرنىڭ مۇھىتىنى ئۇنىۋېرسال تىزگىنلەشتە قاراماي شەھىرى، ئۈرۈمچى شەھىرى، ئالتاي، تۇرپان شەھەرلىرى ئالدىنقى ئورۇندا تۇرغان.

مىجىت ناسىر جايلاردىن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ئېكولوگىيە بىلەن مۇھىت مەسىلىسى يەر شارى خاراكتېرلىك مەسىلىگە ئايلانغان بۈگۈنكى كۈندە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇھىت ئاسراش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش جايلار، تارماقلارنىڭ دىققىتىنى قوزغىشى كېرەك. يېقىندا ئاپتونوم رايون مۇھىت ئاسراشقا دائىر بىر «قارار»، بىر «لايىھە» نى تەستىقلاپ تارقاتتى. مۇھىت ئاسراش بويىچە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسىنى يولغا قويۇش، قۇرۇلۇش تۈرلىرىدە مۇھىت ئاسراشنى ئالدى بىلەن ئويلىشىش، كونا بۇلغاش مەنبەلىرىنى چەك قويۇپ تىزگىنلەش، مۇھىت ئاسراش سېلىنمىسىنى كۆپەيتىش قاتارلىقلارنى ياخشى ئەملىيلەشتۈرۈش، قانۇننىڭ ئىجراسىنى كۈچەيتىش لازىم. جەمئىيەتتىكى تارماقلار ئۆزئارا ماسلىشىپ، مەسئۇلىيىتىنى ئېنىق تونۇپ، نازارەت قىلغۇچى تارماق ۋە قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى تارماقلار بىلەن ھەكارلىشىپ، مۇھىتقا بۇزغۇنچىلىق قىلىش قىلمىشلىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىش لازىم.

بىر جۈملە خەۋەرلەر

△ قازاقچە ئىسىم-ئاتالغۇلارنى قېلىپلاشتۇرۇش مۇھاكىمە يىغىنى ئېچىلدى، جانابىل ئىسىم-ئاتالغۇلارنى قېلىپلاشتۇرۇش، تەكشۈرۈش سالمقىنى ئاشۇرۇشنى تەكتىلدى.

△ سانجى شەھىرىدە 5-ئاينىڭ 30-كۈنى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە باغ سەيلىسى، بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى ئۇتۇقلۇق ئۆتكۈزۈلدى.

△ شىنجاڭ ئاۋىئاتسىيە شىركىتى يېقىندا ھېيجىگدا فرانسىيىنىڭ ATR شىركىتى بىلەن «ATR 72 — 210A» تىپلىق بەش ئايروپىلان سېتىۋېلىش توغرىسىدا كېلىشىم ئىمزالىدى.

△ بىگتۈەن 6-ئاينىڭ 2-كۈنىدىن تارتىپ شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن مىليون كىشىلىك ئىمزا قويۇش پائالىيىتىنى باشلىۋەتتى.

△ سىڭدۇرۇپ سۇغىرىش تېخنىكىسى تۇرپاندىكى كىچىك باغۋەنچىلىك مەيدانىدا قوللىنىلىشقا باشلىدى.

ئۇرۇمچى ناھىيىسىدىكى تېببىي خادىملار تۆۋەنگە بېرىپ، سەھىيە، ساقلىقنى ساقلاش، سۇ تازىلىقى، شەخسىي تازىلىق، مۇھىت تازىلىقى بىلىملىرىنى ۋە كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ساۋاتلىرىنى تەشۋىق قىلىپ، ھەر مىللەت دېھقانلارنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

دۇۋەن خولك فوتوسى

ئاپتونوم رايون «ستاتىستىكا قانۇنى»نىڭ ئىجرا قىلىنىشى تەكشۈرىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز مەدەنىيەت مۇھەممەتربېھىم خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون 6-ئاينىڭ 5-كۈنى كەچتە «ستاتىستىكا قانۇنى»نىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈش بويىچە تېلېفون يىغىنى ئاچتى. يىغىندا مەملىكەتنىڭ بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قانۇن-تۈزۈم ئىدارىسى بىرلىكتە بۇ يىل 6-، 7-، 8-ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە «ستاتىستىكا قانۇنى» نىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى تەكشۈرىدىغانلىقىنى ئېلان قىلدى.

قايتا ئۆزگەرتىش كىرگۈزۈلگەن «ستاتىستىكا قانۇنى» ئېلان قىلىنغان بىر يىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ستاتىستىكا تارماقلىرى «ستاتىستىكا قانۇنى» نى ئىجرا قىلىش جەھەتتە نۇرغۇن خىزمەتلەرنى ئىشلەپ ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. بىراق بەزى رايون، تارماق ۋە ئورۇنلاردا «ستاتىستىكا قانۇنى» غا خىلاپلىق قىلىدىغان ئەھۋاللار يەنىلا مەۋجۇت. بولۇپمۇ ستاتىستىكا ماتېرىياللىرىنى كېچىكتۈرۈپ يوللايدىغان، يالغان مەلۇمات بېرىپ، يۇقىرىنى ئالداپ، تۆۋەننى باسىدىغان ئەھۋاللار سادىر بولماقتا.

يىغىن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: جايلار ۋە تارماقلار ستاتىستىكا خىزمىتى قوشۇنى، «ستاتىستىكا قانۇنى»نى ئىجرا قىلىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈش جەريانىدا چوقۇم قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈشى، ستاتىستىكا ماتېرىياللىرىنى كېچىكتۈرۈپ يوللايدىغان، يوللاشنى رەت قىلىدىغان، قانۇنسىز ستاتىستىكا ماتېرىيالى يوللايدىغان ھەرقىكەتلەرنى چەكلىشى، يالغان مەلۇم قىلىدىغان، يوشۇرۇپ مەلۇم قىلىدىغان، سانلارنى ئۆزگەرتىپ مەلۇم قىلىدىغان ھەرقىكەتلەرگە كۈچلۈك زەربە بېرىشى، «ستاتىستىكا قانۇنى» غا خىلاپ ھەرقىكەت ۋە دېلوللارنى سەزگەن ھامان قەتئىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى قادىر يىغىنغا قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى.

تۇرپاندا ئورما باشلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز سائىتار رېۋقىپ خەۋەر قىلىدۇ: باھار بالدۇر كېلىدىغان ئىدىقۇت ۋادىسىدا ئورما باشلىنىپ كەتتى. دېھقانلارنىڭ بۇ يىل بۇغدايدىن مول ھوسۇل ئېلىشقا ئىشەنچىسى كامىل.

بۇ يىل تۇرپان شەھىرىدە 60 مىڭ مودىن ئارتۇق يەرگە بۇغداي تېرىلغانىدى. ئەتىيازدا ھاۋانىڭ تېز ئىسسىشى ۋە يۇقىرى تېمپېراتۇرىنىڭ ئۈزچىل مۇقىم بولۇشى، شۇنداقلا دېھقانلارنىڭ ئوغۇت، سۇغىرىشقا كاپالەتلىك قىلىپ، پەرۋىشنى كۈچەيتىشى نەتىجىسىدە بۇغدايلار ياخشى ئۆسۈپ، تولۇق دان تۇتتى. 2-ئىيۇن مەن ئايدىڭكۆل يېزىسىدا قىزغىن ئورما مەنزىرىسىنى كۆردۇم، بۇ يەردىكى دېھقانلار ئىككى كۈن ئىچىدىلا 1200 مو يەردىكى بۇغدايىنى ئورۇپ بوپتۇ. يېڭىلا يېزىلارنى ئايلىنىپ كەلگەن شەھەر باشلىقى ئابلەت رېۋقىپ ماگا: «بۇ يىل بۇغدايدىن مول ھوسۇل ئېلىش مۇقىملىشىپ قالدى» دېدى.

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى كۈتۈۋېلىنىۋاتقان پەيتتە، ئۈرۈمچى نېفىت-خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى 180 ئايال ئىشچى-خىزمەتچى قاتناشقان دۇمباقچىلار ئەترىتى تەشكىللىدى.

سۈرەتتە: ئەترەت ئەزالىرى مەشق ئۇيۇشتۇرماقتا.

چېن جيەنخۇاڭ فوتوسى

يوپۇرغا ناھىيىسىدە يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىشقا ياخشى تەييارلىق كۆرۈلمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوبۇل سابىر، خانزۇھرە ئىمىر** خەۋەر قىلىدۇ: يوپۇرغا ناھىيىسىدىكى دېھقانلار 90 مىڭ مو بۇغداينىڭ قىش ۋە ئەتىيازدىكى تۇرلۇك پېرۋىشىنى ئوبدان ئىشلىگەنلىكتىن، بۇغدايلار ئوبدان ئوخشىدى. ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسى دېھقانلارنىڭ بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاش ئۈچۈن، يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش پىلانىنى ھەرقايسى يېزا- بازار، مەيدانلارغىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. ھەمدە 22 مىڭ 587 ئائىلە بىلەن 3500 تونناددىن ئارتۇق ئاشلىق سېتىپ بېرىش- سېتىۋېلىش توختامنامىسى ئىمزالدى، بەش ئاشلىق سېتىۋېلىش تارمىقى بىلەن ئاشلىق سېتىۋېلىش، بىخەتەر ساقلاش، يۆتكەش توختامنامىسى تۈزگەندىن سىرت، ئادەمگەرچىلىك ۋە مۇناسىۋەت ئاشلىقى سېتىۋالماسلىقنى تۈزۈملەشتۈردى. 110 كىشىدىن تەركىب تاپقان ئاشلىق جىگلاش، پرېيوم قىلىش، ئامبارغا كىرگۈزۈش، پۇل تارقىتىش ۋە ئاشلىق سېتىپ بەرگۈچى دېھقانلارنى كۈتۈۋېلىش مۇلازىمەت تورى تەسىس قىلدى. 15 ئامبارغا زىياندىش ھاشاراتلارنى يوقىتىش دورىسى چاچتى، 15 بۇغداي ئادالاش ماشىنىسىنى رېمونت قىلدى، ئاشلىق سېتىۋالىدىغان مەبلەغنى غەملەپ قويدى.

تۇغچى يېزىلىق ئاشلىق پونكتى يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىشقا پۈختا تەييارلىق قىلىپ قويدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۆمۈر دوستالى** خەۋەر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىسى تۇغچى يېزىلىق ئاشلىق پونكتى بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش تەييارلىق خىزمىتىنى پۈختا ئىشلىدى. ئۇلار 5 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە دېھقانلارغا دۆلەتنىڭ بۇ يىللىق ئاشلىق سېتىۋېلىش ھەققىدىكى سىياسەت- بەلگىلىمىلىرىنى كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلدى؛ ئاشلىقنىڭ يېڭى سېتىۋېلىش باھاسىنى جەدۋەللەشتۈرۈپ ھەرقايسى كەنت، مەھەللىلەرگە تارقاتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ يىل سېتىۋېلىنىدىغان 800 مىڭ كىلوگرام بۇغداي، 230 مىڭ كىلوگرام قوناق، 20 مىڭ كىلوگرام شال ۋەزىپىسىنى تۇغچى، بۆيلۇق يېزىلىرىدىكى دېھقان ئائىلىلىرىگە ئەمەلىيلەشتۈردى ۋە ئۇلارغا كىنىشكا تارقىتىپ بەردى. ئۇنىڭدىن باشقا، ئىككى ئاشلىق ئامبىرىنى تازىلاپ دېزىنفېكسىيە قىلدى، گىر، قول ھارۋىلىرىنى رېمونت قىلىپ قويدى. ئاشلىق سېتىۋېلىش جەريانىدىكى مۇلازىملىقنى ياخشى قىلىش ئۈچۈن، 50 مىڭ يۈەن پۇل سەرپ قىلىپ، دېھقانلار ئاشلىق سېتىپ بېرىش مەزگىللىرىدە ئۇلاغ - ھارۋىلىرىنى قويىدىغان 1500 كۆتەرات مېتىر كۆلەمدە دەك ياسىدى، 1200 كۆتەرات مېتىر كۆلەمدىكى ئاشلىق قۇرۇتۇش مەيدانىنى رېمونت قىلىپ قويدى.

جۇڭگو بانكىسىنىڭ ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزى چەت ئەل پۇلى تېگىشىش كەسپىدە ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەخمەتجان نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو بانكىسىنىڭ ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەركىزى پۇل مۇئامىلە بازىرىدىكى جەمئىي 9 مىليون 430 مىڭ ئامېرىكا دوللىرىغا يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن % 151 ئاشتى. ئۇلارنىڭ بۇ بانكا تېگىشىپ بەرگەن چەت ئەل پۇلى ئالماشتۇرۇش سودىسىدىكى ئومۇمىي سوممىسى 1 مىليون 200 مىڭ ئامېرىكا دوللىرىغا يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن % 200 ئاشتى.

قاغىلىق يولۇچى توشۇش بېكىتى كۆپ خىل ئېگىلمىكنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئىشقا ئورۇنلىشىش يوللىرىنى كېڭەيتتى

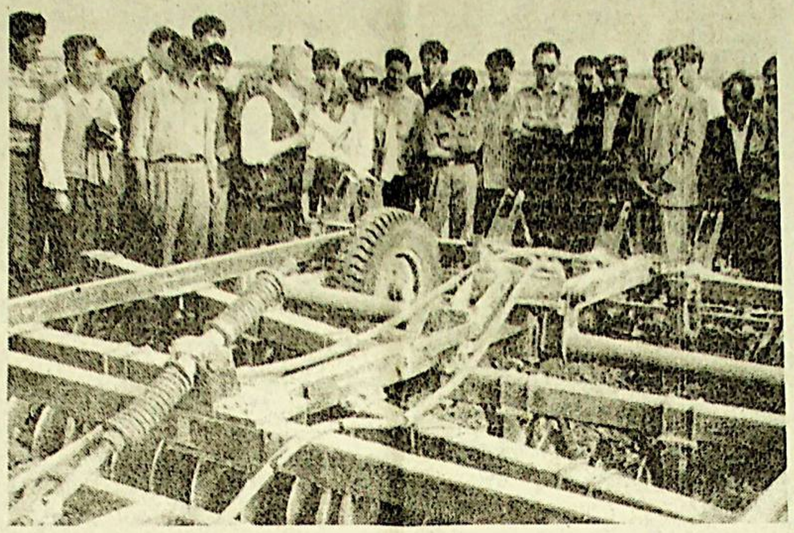

پېزا ئېگىلمىك 4 - شى 64 - تۈمەن - مەيدانى يېقىنقى ئۇچ يىلدىن بۇيان پېزا ئېگىلمىك ماشىنىلىرىنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن 10 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، پېزا ئېگىلمىكىنىڭ ماشىنىلىشىش سەۋىيىسىنى تېزلەتتى.

سۈرەتتە: ھەرقايسى تۈمەن - مەيدانلاردىن كەلگەنلەر بۇ تۈمەن - مەيدانىنىڭ يۇرۇشلەشتۈرگەن يەر تۈزلەش ماشىنىسىنى كۆرمەكتە.

تۇرغان ئۆمەر، تالىپ ماموت فوتوسى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇنسايىم ئۇلۇغ** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىلىك يولۇچى توشۇش بېكىتى يولۇچى توشۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش بىلەن بىر ۋاقىتتا، كۆپ خىل ئېگىلمىكنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئىشقا ئورۇنلىشىش يوللىرىنى كېڭەيتتى.

ئىسلاھاتنىڭ چوڭقۇرلىشىشى، بازار ئېگىلمىكىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ يولۇچى توشۇش بازارلىرىدا رىقابەت كۈچەيدى. قاغىلىق ناھىيىلىك يولۇچى توشۇش بېكىتى رىقابەتە ئۈستۈنلۈكنى ئېگىلەش ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلىپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ يولۇچى توشۇش ئىشلىرىنى تىرىشىپ راۋاجلاندۇرۇش بىلەن بىللە، كۆپ خىل ئېگىلمىكنى يولغا قويۇپ، ئارتۇق ئەمگەك كۈچلىرىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇردى ھەم بېكەتنىڭ ئىقتىسادىي كىرىم مەنبەسىنى كۆپەيتتى. ئۇلار بۇ ناھىيدە ئېچىلمىغان يەرلەرنىڭ بىر قەدەر كۆپ بولۇشىدەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، بۇلتۇردىن بۇيان 200مو بوزيەر ئاچتى، 480 مىڭ يۈەن مەبلەغ چىقىرىپ توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى، تراكتور سېتىۋالدى، سۈغۇرتا ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلىدى، پېڭدىن ئاچقان يەر ئەتراپىغا 16 مىڭ تۇپ مېۋىلىك ۋە مېۋىسىز كۆچەت تىكتى، 50 مو يەردە بېلىق كۆلى چېپىپ، بېلىجان سالدى، 50مو يەردە مېۋىلىك باغ بىنا قىلدى، ئۇلار يەنە ئاچقان يەرگە بېدە، خاسىك، قوغۇن - تاۋۇز، ئاشلىق زىرائەتلىرى تېرىدى، بۇنىڭ بىلەن بۇ بېكەتنىڭ ئىقتىسادىي كىرىم مەنبەسى كۆپەيپلا قالماي يەنە ئىش كۈتۈپ تۇرغان بىر تۇركۈم ياشلار بۇ يەرگە ئىشقا ئورۇنلاشتى، دەم ئېلىشقا ۋە پېنسىيگە چىققان بىر قىسىم ئىشچى - خىزمەتچىلەرمۇ بۇ يەرگە كېلىپ خالىسانە ئەمگەككە قاتناشتى.

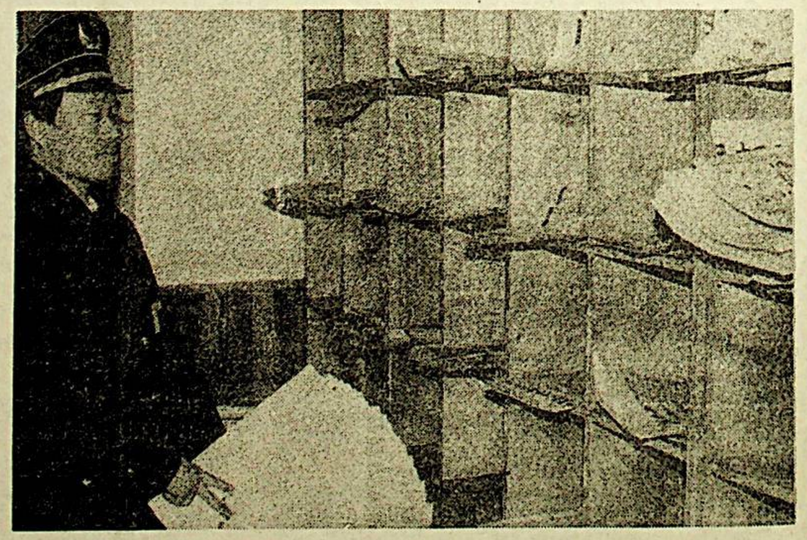

مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ قوللىشى بىلەن ئۇرۇمچى شەھرىنىڭ شۇيموگۇ رايونلۇق پوچتا ئىدارىسىنىڭ لېيداۋان تارماق پوچتا ئىدارىسىدە 5 - ئاينىڭ 12 - كۈنىدىن ئېتىبارەن رەسمىي تىجارەت باشلاندى.

ئۇرۇمچى ئېلېكتر ئىشلىرى ئىدارىسى كەسىپ ئىستىلى قورۇلۇشىنى چىنىك تۈتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر خالىق** خەۋەر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى ئېلېكتر ئىشلىرى ئىدارىسى يېقىندا غەربىي شىمال ئېلېكتر تورى ئىدارىسى تەرىپىدىن «بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئىشلەپچىقىرىش بويىچە ئۆلچەمگە يەتكەن كارخانا» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

ئۇرۇمچى ئېلېكتر ئىشلىرى ئىدارىسى ئۆتكەن يىلى كەسىپ ئىستىلى قۇرۇلۇشنى چىنىك تۈتۈپ، شەھەر ئېلېكتر تورىنى ئۆزگەرتىش ۋە بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئىشلەپچىقىرىش بويىچە ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش تۈرلىرىنى سىناش قانارلىق خىزمەتلەردە ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. توك بىلەن تەمىنلەش سىغىمىنى پېڭدىن 390 مىڭ كىلوۋولت ئامپىر كۆپەيتىپ، 134 مىڭ 500 كىلوۋولت ئامپىرنى ئىشقا كىرىشتۈردى. بۇ، ئۇرۇمچى ئېلېكتر تورىنىڭ 30 يىلدىن بۇيان كۆپەيتكەن ئومۇمىي ئېلېكتر سىغىمىنىڭ % 40 گە توغرا كېلىدۇ. بۇ يىل 3- ئاينىڭ 16 - كۈنى غەربىي شىمال ئېلېكتر تورى ئىدارىسى ئېلېكتر ئېنېرگىيە مىنىستىرلىكىگە ۋاكالىتەن بۇ ئىدارىنىڭ بىخەتەر، مەدەنىيەتلىك ئىشلەپچىقىرىش بويىچە ئۆلچەمگە يېتىش ئەھۋالىنى قاتتىق تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئۆتكۈزۈۋالدى. ئىدارە پارتكومى بۇ نەتىجە ۋە شان - شەرەپنى ھەربىرىلەندۇرگۈچ كۈچ قىلىپ، كەسپ ئىستىلىدا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى ئىستايىدىل تەكشۈردى. بۇ ئىدارىدىكى تۆت نەپەر ئىدارە باشلىقى ۋە مۇئاۋىن ئىدارە باشلىقى ئايىرىم - ئايىرىم ھالدا ئابونىتلارنى زىيارەت قىلىش خىزمىتى گۈرۈپپىسىدىن تۇتنى باشلاپ، ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ، نەق مەيداندا ئىش بېجىردى. ئۇلار 20دىن ئارتۇق ئورۇنغا بېرىپ، ئابونىتلارنىڭ پىكرىنى كەمتەرلىك بىلەن ئاڭلىدى. ئۇلار ئابونىتلار ئالدىرىغانلارنى ھەل قىلدى. ئۇرۇمچى سىر زاۋۇتىنىڭ كاپىل يان تۈزۈرۈكى تېخنىكا ئۆلچىمىگە مۇۋاپىق كەلمىگەچكە توك بېرىش شەرتى ھازىرلانمىغاندى. زىيارەت گۈرۈپپىسى قۇرۇلۇش تارماقلىرىنىڭ يان تۈزۈرۈكلەرنى تېزلىكتە ئالماشتۇرۇۋېتىپ، بىر ھەپتە ئىچىدە توك يوللاپ بولۇشنى قارار قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق پېزا ئېگىلمىك مالىددىي ئىشچىلىرى شىركىتى قاتارلىق ئورۇنلار مەبلەغ قېينىچىلىقى سەۋەبىدىن قۇرۇلۇش ھەققىنى بىرلا قېتىمدا ئاپشۇرۇپ بېرەلمىگەندە، زىيارەت گۈرۈپپىسى ئەمەلىي ئەھۋالغا ئاساسەن ئۇلارنىڭ ئالدى بىلەن % 60 قۇرۇلۇش ھەققىنى ئاپشۇرۇسلا، ئاۋۋال توك يوللىنىپ، قېپقالغان قۇرۇلۇش ھەققىنى كېيىن تولۇقلاپ ئاپشۇرۇشنىڭ رۇخسەت قىلىشنى قارار قىلدى. ئابونىتلارنىڭ ئىنكاسى كۆڭلۈكەرەك بولغان ئېلېكتر تۈسكۈنلىرىنى رېمونت قىلىش، سىناق قىلىش جەھەتتىكى ھەق ئېلىش تۆلۈچمىنىڭ بىردەك بولماسلىق مەسىلىسىگە قارىتا رېمونت قىلىش، سىناق قىلىش دائىرىسى ۋە ھەق ئېلىش تۆلۈچمىنى ئېنىق بېكىتتى. زىيارەت قىلىش گۈرۈپپىسى ئابونىتلار ئۈچۈن چوڭراق 12 مەسىلىنى ھەل قىلىپ بەردى. ئابونىتلار بىردەك: ئېلېكتر ئىشلىرى ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىكى ئەمەلىي ئىش قىلىدىكەن، ئۇنۇمگە ئەھمىيەت بېرىدىكەن، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن ئىشلەيدىكەن، دەپ ماختاشتى.

ئاتۇش تاشيول مەمۇرىي تەكشۈرۈش چوڭ ئەترىتى 100مىڭ

مۇناسىۋەتلىك تورۇنلارنىڭ قوللىشى بىلەن تۇرۇمچى شەھرىنىڭ شۇيمۇگۇ رايونلۇق پوچتا ئىدارىسىنىڭ لیۇداۋان نارماق پوچتا ئىدارىسىدە 5 - ئاينىك 12 - كۈندىن ئېتىبارەن رەسمىي تىجارەت باشلاندى.

سۈرەتتە: پوچتالیون گېزىتلەرنى ئايرىماقتا.

زىبىۋۇللا ئابلىز فوتوسى

ئاقسۇ شەھەرلىك قاتناش ئىدارىسى يولۇچى توشۇش بازارلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھەرلىك قاتناش ئىدارىسى يەككە يولۇچى توشۇش شوپۇرلىرىنىڭ يولۇچىلارنى تالىشىش، نورمىدىن ئارتۇق ئادەم سېلىش ھادىسىلىرىنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلەپ، يولۇچى توشۇش بازارلىرىنىڭ تەرتىپىنى ياخشىلىدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاقسۇ شەھىرىدە يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار كۆپەيدى، بۇنىڭغا ئەگىشىپ ئاپتوموبىللارنى قالايمىقان توختىتىش، يولۇچى تالىشىش، ئاپتوموبىلغا نورمىدىن ئارتۇق ئادەم سېلىش قاتارلىق مەسىلىلەر كۆرۈلدى. بۇ خىل مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، يولۇچى توشۇش بازارلىرىنىڭ تەرتىپىنى ياخشىلاش ئۈچۈن شەھەرلىك قاتناش ئىدارىسى شەھەرلىك يولۇچى توشۇش بىرلەشمە ترانسپورت شىركىتى قۇرۇپ، يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنى بىر تۈتاش باشقۇرۇشنى يولغا قويدى. ھازىر بۇ شىركەتكە قاراشلىق ئاپتوموبىللار 400دىن ئاشتى. بۇ شىركەت 480 ماشىنا يۈەن سەرپ قىلىپ «دوستلۇق» يولى بېكەتۈەن ماي قاچىلاش پونكىتىنىڭ يېنىدىن 6800كۋادرات مېتىردىن كۆپرەك يەرنى سېتىۋېلىپ مۇقىم يولۇچىلار بېكىتى قۇردى. ئۇلار بۇ ئاپتوموبىللارغا قارىتا يول لىنىيىسىنى، خادىملارنى،ئاپتوموبىل قېتىم سانىنى، بېلەت باھاسىنى بېكىتىشتىن ئىبارەت بىر يۈرۈش قائىدە - تۈزۈملەرنى يولغا قويۇپ يولۇچى توشۇشنى قېلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇپ، شەھەردىكى يەككە يولۇچى توشۇش بازارلىرىنىڭ تەرتىپىنى كۈرۈنەرلىك ياخشىلىدى.

بورتالا ئوبلاستىنىڭ يەرلىك باج كىرىمىدە تۆت جەھەتتىن ئېشىش بارلىققا كەلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئابدۇغېنى خۇدابەردى، ئامانجان ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: بورتالا ئوبلاستىنىڭ يەرلىك باج تارماقلىرى مالىيە كىرىمىنىڭ ئېشىشىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مالىيە مەنبەلىرى قۇرۇلۇشى ۋە باج يىغىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتكەنلىكتىن، بۇ يىل 1- پەسىلدە تۆت جەھەتتىن كىرىم ئېشىشتەك ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى. بۇ ئوبلاستنىڭ سودا - سانائەت باج كىرىمىنىڭ ئېشىش ھەجمى داۋاملىق % 10 تىن يۇقىرى بولۇپ، 1 - پەسىلنىڭ پىلان % 1.3 ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى. بۇ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن % 12.85 ئارتۇق؛ يەرلىك بايلىق مەنبە بېجى ۋە تۆز بېجى كىرىمى پىلاندىكىدىن ئۈچ ھەسسە ئاشتى؛ تاپاۋەت بېجى كىرىمى 790 ماشىنا يۈەنگە يېتىپ، پىلاندىكىدىن % 58.96ئاشتى؛ ئۆي - مۇلۇك بېجىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش ئارقىلىق تولۇقلاپ يىغىۋېلىنغان باج كىرىمى 140 ماشىنا يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن ئىككى يېرىم ھەسسە ئاشتى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان توقسۇ ناھىيىلىك يېزا ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسىنىڭ ئامانەت توپلاش، قەرز تارقىتىش خىزمىتى ئىنتايىن جانلىنىپ كەتتى. ئۆزلىرىنىڭ مەبلەغ ئېھتىياجىنى ۋاقتىدا قاندۇرۇۋاتقان يېزا ئامانەت - قەرز كوپېراتىپىدىن كۆڭلى سۆيۈنگەن ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلار بۇ پەرگە كېلىپ بەس - بەستە پۇل ئامانەت قويىدىغان، قەرز ئالىدىغان بولدى.

سۈرەتتە: بازارلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپىدىكىلەر خىزمەت ئۈستىدە.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** فوتوسى

△ بۈگۈر ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ يېڭىسار، دىنار مەركىزىي باج پونكىتى 4 - ئاينىك ئاخىرىغىچە ئايىرىم - ئايرىم ھالدا 35 ماشىنا يۈەن ۋە 28 ماشىنا يۈەن باج يىغىپ، ئالدىنقى يېرىم يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن بۇرۇن % 23 ۋە % 18 ئاشۇرۇپ تۇرۇنداپ بولدى.

مۇھەممەت توختى

△ 3 - ئاينىك 25 - كۈندىن 5 - ئاينىك 10 - كۈنگىچە قاغىلىق ناھىيىسى 15 ماشىنا مو كۆلەمدىكى ئالما، نەشپۈت، شاپتۇل قاتارلىق مېۋىلىك دەرەخلەرگە دورا چېچىپ، زىيانداش ھاشاراتلاردىن ئۈنۈملۈك مۇداپىئە كۆردى.

بارات ئەمەت

△ شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى 4 - شى 62 - تۈەن تەمىنات - سودا ئىدارىسى كېۋەز تېرىلغۇسىغا كېتەرلىك بولغان 77 تونا سۇلياۋ يوپۇقنى يېزا ئىگىلىك ئىشچىلىرىغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بەرگەنلىكتىن، ئۇلار 4 - ئاينىك ئاخىرىغىچە 20 ماشىنا مو كېۋەزنى سۇيەنتلىك تېرىدى.

تۇرسۇنجان تۇردى

△ نىيە ناھىيىسىدە يېزا - بازار كارخانىلىرى ۋە خۇسۇسىي، يەككە سودا - سانائەت كارخانىلىرى تېز تەرەققىي قىلىپ، ھازىر 987 گە، بۇ كەسىپلەر بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار 1400گە، يارانقان ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 18 ملىيون 536 ماشىنا يۈەنگە، تاپشۇرغان باج سوممىسى 896 ماشىنا يۈەنگە، ساپ پايدىسى 2 ملىيون 5000 يۈەنگە، مۇقىم مۇلكى 8 ملىيون 24 ماشىنا يۈەنگە يەتتى.

قاھار مەتروزى

△ بۇ يىل 3 - ئاينىك 28 - كۈنى بۇگۈر ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسى تېرەكبازار يېزا قوشخامان كەنتىدىكى ئوقۇشسىز قالغان 17 ئوقۇغۇچىغا 500 يۈەندىن كۆپرەك نەق پۇل ياردەم قىلىپ، ئۇلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزدى.

مۇھەممەت توختى

△ گۇما ناھىيىسىنىڭ زاڭگوي يېزىسى كونا باغلارنى ئۆزگەرتىشنى چىڭ تۇتۇپ، بۇ يىلنىڭ بەشىدىن 4 - ئاينىك ئاخىرىغىچە يېزا بويىچە 24 كەنتتە 1450 مو باغ، 34ماشىنا 800 تۇپ ھەر خىل مېۋىلىك كۆچەتنى ئۆلدى، 993 مو كۆلەمدىكى كونا باغلارنى ئۆزگەرتتى.

مۇھەممەت ھېيىت

ئاتۇش تاشيول مەمۇرىي تەكشۈرۈش چوڭ ئەترىتى 100ماشىنا يۈەنلىك زىيانىنى تولتۇشالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يالقۇن قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاتۇش تاشيول مەمۇرىي تەكشۈرۈش چوڭ ئەترىتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ناشيولغا مۇناسىۋەتلىك دېلولارنى ۋاقتىدا پاش قىلىپ، ئون ئاي ئىچىدىلا 100 ماشىنا يۈەنلىك ناشيول زىيىنىنى تولتۇشالدى.

بۇ ئەترەت يىل بېشىدا ھەرقايسى ئۇچاستكا، ئىش رايونلىرىدا ناشيول مەمۇرىي تەكشۈرۈش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان خادىملار بىلەن 1997 - يىللىق ئىشلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتناسى ئىمزالاپ، باشقۇرۇش تۈزۈملىرىنى مۇكەممەللەشتۈردى. خادىملارنىڭ ناشيولنى قانۇن بويىچە قوغداپ، دېلو بېجىرىش ئۇنۇمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن «جۇڭخۇا خالق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ناشيول باشقۇرۇش چارىسى»، «جۇڭخۇا خالق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ناشيول باشقۇرۇش چارىسىنى يولغا قويۇشنىڭ تەپسىلىي قائىدىسى»، «مەمۇرىي دەۋا قانۇنى»ۋە دېلو بېجىرىشكە مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملارنى ئۆگىنىشنى كۈچەيتتى، ھەرقايسى ناشيول مەمۇرىي تەكشۈرۈش ئەترەتلىرىنىڭ يىللىق ۋەزىپىسى ۋە بۇ خىزمەتنى مەخسۇس، قوشۇمچە ئىشلەيدىغان خادىملارنى بېكىتتى. ئالتە ئورۇندىكى يول چارلىغۇچىغا تۆت مونتسكلىت ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ دائىملىق چارلاش دائىرىسىنى بەلگىلەپ، يول چارلاپ تەكشۈرۈشنى مۇددەتلىك بەردى. ئۇلار ھېيت - بايرام، دەم ئېلىش كۈنلىرىدىمۇ بەلگىلىمە بويىچە يول چارلاشنى داۋاملاشتۇرۇپ، دېلولارنى ۋاقتىدا پاش قىلدى. نەتىجىدە 1 - ئايدىن 4 - ئاينىك ئاخىرىغىچە بولغان تۆت ئاي ئىچىدە يۈز بەرگەن 63 قېتىملىق تاشيول دېلوسىدىن 61ى ۋاقتىدا پاش قىلىنىپ، پاش قىلىنىش نىسبىتى % 96.8كە يەتتى. ناشيولغا كەلتۈرۈلگەن 105 ماشىنا 852 يۈەنلىك بۇزۇلغان مۇقىملىق زىيانىدىن 100ماشىنا 52يۈەنى تولتۇرۇلۇپ، زىيانىنى تولتۇرۇلۈش نىسبىتى % 95كە يەتتى.

13 ماشىنا 800 يۈەن پۇل ئىگىسىگە قايتۇرۇلدى

ئاقتوغا ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتى مېھمانخانىسىنىڭ مۇلازىمەتچىسى شياۋچى يېقىندا ياتاق نازىلاۋېتىپ، ياستۇق ئاستىدا تۇرغان 13 ماشىنا 800 يۈەن پۇلنى كۆرۈپ قالىدۇ. بۇ ياتاقنا ياتقانلارنى سۈرۈشتۈرۈش ئارقىلىق بۇ پۇلنىڭ مۇچى يېزىسىدىكى ئانارباپ ئىسىملىك قىرغىز كىشىنىڭ ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ ۋە ئۇنىڭغا بۇ پۇلنى دەرھال يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. ئانارباپ شياۋچىغا: بۇ ئاز بولسىمۇ مېنىڭ كۆڭلۈم، دەپ 200 يۈەن تەڭلەيدۇ، لېكىن شياۋچى: بۇ مېنىڭ قىلىشقا تېگىشلىك ئىشىم، دەپ پۇلنى ئېلىشنى رەت قىلىدۇ. بۇ شىركەت ئىشچى - خىزمەتچىلەر يغىنىدا شياۋچىنى تەقدىرلىدى.

سۈرەتتە: شياۋچى خىزمەتداشىنى چاقىرىپ، تېپىۋالغان پۇلنى بىرلىكتە سانىماقتا.

كۆرەش ھاشىم فوتوسى، خەۋىرى

ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتى توغرىسىدا

ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسىدىن ئالىم ياقۇپ، ئابلەت مۇھەممەت

گۈۋژىيۈمن ئېلان قىلغان «جۇڭگونىڭ مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات پروگراممىسى»نى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكىر»دە: «ئالىي مەكتەپلەر، ئوتتۇرا تېخنىكۇملار ۋە تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىنىڭ ھەق ئېلىش ئىسلاھاتى ۋە ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈپ، ئوقۇغۇچىلار ھەق تۆلەپ ئوقۇشقا كىرىدىغان، ئوقۇش پۈتتۈرگەن كۆپ ساندىكى ئوقۇغۇچىلار خىزمەت تېپىشقا تۆزى مەسئۇل بولىدىغان تەدرىجىي يولغا قويۇش، 1997 - يىلى كۆپ ساندىكى مەكتەپلەر يېڭى تۈزۈم بويىچە ئىش كۆرۈپ، 2000 - يىلى كونا ۋە يېڭى تۈزۈلمىنىڭ ئالمىشىشىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم» دەپ كۆرسىتىلگەن. دۆلەت مائارىپ كومىتېتى بۇ «پىكىر»گە ئاساسەن، 1994- يىلىدىن باشلاپ بىر قىسىم نۆۋەتلىك ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئېلىپ بېرىش ۋە ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى سىناق قىلدى. 1995 - يىلى بۇنىڭغا قاتناشقان مەكتەپلەر 247 گە يەتتى. بۇلتۇر 660 تىن ئېشىپ، ئالىي مەكتەپلەر ئومۇمىي سانىنىڭ % 64 نى ئىگىلىدى. دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، بۇ يىل پۈتۈن مەملىكەتتىكى بارلىق ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەممىسى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇش خىزمىتىنى تامامлايدۇ.

دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن، بۇ يىل شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى، شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىدىن ئىبارەت بەش ئالىي مەكتەپتە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئېلىپ بېرىشنى سىناق قىلىشنى تەستىقلىدى. ئۇنىڭدىن سىرت ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى سىناق قىلىدى. شۇ يىلى 40 نەچچە ئالىي مەكتەپ بۇ ئىسلاھاتنى نۆۋەتلىك سىناق قىلدى. 1995 - يىلى بۇنىڭغا قاتناشقان مەكتەپلەر 247 گە يەتتى. بۇلتۇر 660 تىن ئېشىپ، ئالىي مەكتەپلەر ئومۇمىي سانىنىڭ % 64 نى ئىگىلىدى. دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، بۇ يىل پۈتۈن مەملىكەتتىكى بارلىق ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەممىسى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇش خىزمىتىنى تامامлايدۇ.

دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن، بۇ يىل شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى، شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىدىن ئىبارەت بەش ئالىي مەكتەپتە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئېلىپ بېرىشنى سىناق قىلىدى. شۇ يىلى 40 نەچچە ئالىي مەكتەپ بۇ ئىسلاھاتنى نۆۋەتلىك سىناق قىلدى. 1995 - يىلى بۇنىڭغا قاتناشقان مەكتەپلەر 247 گە يەتتى. بۇلتۇر 660 تىن ئېشىپ، ئالىي مەكتەپلەر ئومۇمىي سانىنىڭ % 64 نى ئىگىلىدى. دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، بۇ يىل پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا دۆلەت ۋەزىپىسى ۋە تەڭشەش خاراكتېرلىك پىلاندىن ئىبارەت ئىككى خىل پىلان شەكلى قوللىنىلاتتى، شۇنىڭغا ماس ھالدا يېڭى ئوقۇغۇچىلار ئوخشىمىغان نومۇر تۆلچىمى بويىچە قوبۇل قىلىنىپ، ئۇلارغا ئوخشىمىغان ھەق ئېلىش تۆلچىمى يولغا قويۇلاتتى. بۇ خىل ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى قوش لىنىيىلىك تۈزۈم ئالاھىدە تارىخىي شارائىتتا شەكىللەنگەن بولۇپ، ئەينى ۋاقىتتا ئۇ ئالىي مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇشىدىكى يوشۇرۇن كۈچىنى قېزىپ، ھەرقايسى ساھەلەرنىڭ ئىختىساسلىق خادىملارغا بولغان تەلىپىنى قانائەتلەندۈرۈپ، كىشىلەرنىڭ كۆڭۈل قارىشىنى ئۆزگەرتىشتە ئاكتىپ رول ئويناغان ھەمدە ئالىي مائارىپنىڭ

2. نېمە ئۈچۈن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتى يولغا قويۇلدۇ؟

ئىلگىرى مەملىكىتىمىزدىكى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا دۆلەت ۋەزىپىسى ۋە تەڭشەش خاراكتېرلىك پىلاندىن ئىبارەت ئىككى خىل پىلان شەكلى قوللىنىلاتتى، شۇنىڭغا ماس ھالدا يېڭى ئوقۇغۇچىلار توسقۇنلۇق قىلىشىغا پۈرسەت يارىتىلىپ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى باشقۇرۇشقا تەسىر يەتتى. شۇڭلاشقا بۇ بىزدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا تەلىم - تەربىيە سۇپىتىنى ئۆستۈرۈشكە تەسىر يەكتۈزگەن ئوسالغۇلارنى يېڭىپ، ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنىڭ قەدەمنى تېزلىتىپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ئىختىساسلىق خادىملارنى تەربىيىلەشكە قويغان تەلىپىگە پىلانلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئومۇمىي پىلانى ئېچىدە ئىگىلىگەن نىسبىتىمۇ زور دەرىجىدە ئاشتى. 1992- يىلى % 40 كە يېتىپ، 1993- يىلى % 50 كە يېقىنلاشتى.

تەڭشەش خاراكتېرلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانى نىسبىتىنىڭ تېز سۈرئەتتە ئېشىشى بەزىبىر نۇقسانلارنى ئاشكارىلىدى، بۇنداق تەڭشەش خاراكتېرلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانى نىسبىتىنىڭ بارغانسېرى ئېشىشى ئىككى خىل پىلان كەلتۈرۈپ چىقارغان ئىككى خىل قوبۇل قىلىش نومۇرى چېكى ئارىسىدىكى پەرقنىڭمۇ بارغانچە چوڭىيىشى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش، ئوقۇش - ئوقۇتۇش ۋە باشقۇرۇش ئىشلىرىغا نۇرغۇنلىغان قىيىنچىلىقلارنى ئېلىپ كېلىپ، تەلىم - تەربىيە سۇپىتىنىڭ ئۆسۈشىگە ئېغىر دەرىجىدە تەسىر يەتكۈزدى. تەڭشەش خاراكتېرلىك پىلان نىسبىتى زور دەرىجىدە ئېشىۋاتقان ئەھۋالدا نەتىجىسى بىر قەدەر تۆۋەن بەزى ئوقۇغۇچىلار ئۆز خراجىتى بىلەن ئالىي مەكتەپكە ئوقۇشقا كىردى؛ نەتىجىسى بىر قەدەر يۇقىرى بەزى ئوقۇغۇچىلار ئىقتىسادىي ئەھۋالىنىڭ ياخشى بولماسلىقى سەۋەبىدىن ئالىي مەكتەپكە كىرەلمەي قالدى. كىشىلەر بۇ خىل ئەھۋالغا «نومۇر يەتمىسە پۇل ئارقىلىق تولۇقلاش» دەپ نام بەردى. يۇقىرىقىدەك ئەھۋاللار سەۋەبىدىن، ئوبيېكتىپ جەھەتتىن جەمئىيەتنىڭ توسقۇنلۇق قىلىشىغا پۈرسەت يارىتىلىپ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى باشقۇرۇشقا تەسىر يەتتى. شۇڭلاشقا بۇ بىزدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا تەلىم - تەربىيە سۇپىتىنى ئۆستۈرۈشكە تەسىر يەكتۈزگەن ئوسالغۇلارنى يېڭىپ، ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنىڭ قەدەمنى تېزلىتىپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ئىختىساسلىق خادىملارنى تەربىيىلەشكە قويغان تەلىپىگە ماسلىشىپ، ئادەتتىكى مائارىپ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ، ئوتتۇرا مەكتەپ، ئوتتۇرا ھەم ئوتتۇرا دەرىجەدىن يۇقىرى كەسپىي مائارىپلا غەيرىي مەجبۇرىي مائارىپقا ئەگىشىپ، خراجەت تاپشۇرۇپ ئوقۇشنى يولغا قويۇش دۇنيادىكى نۇرغۇن دۆلەتلەر ئورتاق قوللىنىپ كېلىۋاتقان ئۇسۇل، دەپ كۆرسەتتى. مەملىكىتىمىزدە سىناق قىلىپ يولغا قويۇلغان مەكتەپلەرنىڭ ئەھۋالىغا قارىغاندا، ھەمىسى بىر قەدەر ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشتى، جەمئىيەتمۇ تەدرىجىي قوبۇل قىلدى.

ئالىي مائارىپ غەيرىي مەجبۇرىي مائارىپ بولغانىكەن، ئۇنداقتا ھەممىلا ئادەم بۇنىڭدىن بەھرىمەن بولالمايدۇ. مەبلەغ سالغاندىلا ئاندىن مەھسۇلات ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ. بۇ جەھەتتە ئالىي مەكتەپلەرنىڭمۇ ئۆزىگە لايىق قىيىنچىلىقى بار. دۆلەتنىڭ ئالىي مائارىپقا سالغان سېلىنمىسى يىلمۇيىل كۆپەيسە بارغان بولسىمۇ مال باھاسىنىڭ ئۆسۈش ئامىلىنى چىقىرىۋەتكەندە، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ خام چوت ئىچىدىكى ئومۇمىي ئىشلار راسخوتى ئەكسىچە تۆۋەنلەپ كەتتى. دۆلەت سالغان سېلىنما يېتىشمەيۋاتىدۇ. «بىرلەشتۈرۈش» يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ھاۋالە بىلەن تەربىيىلىنىدىغان، ئۆز خراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلاردىن كېلىدىغان كىرىم

5. ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئېلىپ بارغاندىن كېيىن ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار قانداق ئىشقا ئورۇنلىشىدۇ؟

ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەر «بىرلەشتۈرۈش» ئېلىپ بارغاندىن كېيىن، ئومۇمەن دۆلەتنىڭ مەخسۇس تۈردىكى ئوقۇش مۇكاپات پۇلىدىن بەھرىمەن بولىدىغان ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن توختام بويىچە خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. خىزمەت قىلىش ۋاقتى بەش يىلدىن كەم بولمايدۇ. بۇ ئوقۇغۇچىلار ئەگەر توختام بويىچە خىزمەتكە ئورۇنلاشمىسا، پۈتۈن تەربىيىلەش پۇلىنى - مەكتەپتە ئالغان ئوقۇش مۇكاپات پۇلى ۋە مەلۇم مىقدارىدىكى توختامغا خىلاپلىق قىلىش پۇلىنى تۆلەيدۇ. باشقا ئوقۇغۇچىلار دۆلەتنىڭ خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇش رۇش فاكتورى، سىياسەتلىرىنىڭ يېتەكچىلىكى ۋە ماكرولۇق تەڭشەش ئاستىدا خىزمەت تېپىشقا تۆزى مەسئۇل بولىدۇ. خىزمەت تېپىشقا تۆزى مەسئۇل بولۇش دېگەنلىك ئەركىن ھالدا خىزمەت تېپىش دېگەنلىك ئەمەس، ئالىي مائارىپ خىزمىتى دۆلەتنىڭ خىزمىتى، دۆلەت ئالىي مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن زور مىقداردا مەبلەغ ئاجرىتىدۇ. ئالىي مەكتەپ تەربىيىلىگەن ئىختىساسلىق كىشىلەرنىڭ دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتى ئۈچۈن خىزمەت قىلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. ھازىرقى ئوقۇغۇچىلار تاپشۇرغان ئوقۇش راسخوتى پەقەت تەربىيىلەش ھەققىنىڭ ئاز بىر قىسمىدۇر، تەربىيىلەش ھەققىنىڭ كۆپ قىسمىنى يەنىلا دۆلەت ئاجرىتىپ بېرىدۇ. شۇڭا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۈرۈش» ئېلىپ بارغاندىن كېيىن، دۆلەت ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇشىدا ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى «بىرلەشتۈرۈش» ئۇسۇلى بويىچە قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچىلارنى ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن يەنىلا پىلانلىق تەقسىم قىلىشنى قارار قىلدى.

6. «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ئىقتىسادى جەھەتتە نامرات ئائىلىلەردىن 30 ى بار. شۇنىڭ ئۈچۈن ئىلگىرىمۇ بىر قىسىم كىشىلەر پەرزەنتلىرىنى ئالىي مەكتەپلەردە ھەق تاپشۇرۇپ ئوقۇتۇشتا قىينىلاتتى. بۇنىڭدىن كېيىنمۇ بۇ خىل ئەھۋال يەنە بىر مەزگىل داۋاملىشىشى مۇمكىن. شۇڭا بۇ «بىرلەشتۈرۈش» كە تەسىر يەتكۈزىدىغان سەۋەب بولالمايدۇ.

بىر نەچچە يىلدىن بۇيانقى ھەرقايسى ئالىي مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەھۋالىغا دائىر ستاتىستىكىغا قارىغاندا، ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلار مەكتەپلەردىكى ئومۇمىي ئوقۇغۇچى سانىنىڭ تەخمىنەن % 15 نى ئىگىلەيدىكەن. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بۇ ئىشقا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلدى ھەمدە 1995 - يىلىدىن باشلاپ ھەر يىلى 15 مىليون يۈەن پۇل ئاجرىتىپ، ئالىي مەكتەپلەردىكى ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىپ كېلىۋاتىدۇ. «بىرلەشتۈرۈش» يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بۇ مەخسۇس مەبلەغنى داۋاملىق ئاجرىتىپ، ئۇنى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچىلاردىن يىغقان ئوقۇش پۇلى كىرىمىنىڭ مەلۇم نىسبىتى بىلەن قوشۇپ ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلار ئۈچۈن ئىشلىتىدۇ.

ھەق ئېلىش جەھەتتە، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بېكىتكەن ئومۇمىي پرىنسىپ: «ھۆكۈمەت سالىدىغان مەبلەغ بىر قەدەر ئاز بولۇش، مەكتەپلەرنىڭ راسخوتىنى كېمەيتىۋەتمەسلىك، ئوقۇغۇچىلارنىڭ يۈكىنى بەك ئېغىرلاتىۋەتمەسلىك ۋە نامرات ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇيالىشىغا كاپالەتلىك قىلىش» تىن ئىبارەت.

يۇقىرىقى ئامىللاردىن باشقا يەنە ئەخلاقىي، ئەقلىي جەھەتتە ياخشى ئوقۇغۇچىلارنى مۇكاپاتلايدىغان «مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچىلار مۇكاپاتى» تەسىس قىلىندۇ. ئوقۇش مۇكاپات پۇلى ئالغانلار شۇ پۇل بىلەن ئوقۇش ھەققىنى تۆلىيەلەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا دۆلەت يەنە دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق، سۇ ئىشلىرى، گېئولوگىيە، كانچىلىق، نېفىت، دۆلەت مۇداپىئەسى قاتارلىق ساھەلەردىكى ئالىي مەكتەپلەردە مەخسۇس تۈر بويىچە ئوقۇش مۇكاپاتى تەسىس قىلىدۇ. جەت،

«بىرلەشتۇرۇش» ئېلىپ بېرىشنى ستاق قىلىشنى تەستىقلىدى. ئۇنىڭدىن سىرت مىنىستىرلىكلەرگە قاراشلىق شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتى، شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى ۋە تارىم بوز يەر ئۆزلەشتۇرۇش ئۇنىۋېرسىتېتلىرىمۇ بۇ يىل «بىرلەشتۇرۇش»نى يولغا قويىدۇ.

ئۇقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۇرۇش» ئىسلاھاتى دېگەن نېمە؟ نېمە ئۈچۈن بۇ ئىسلاھات يولغا قويۇلدۇ؟ تۆۋەندە بۇ مەسىلىلەر ھەققىدە قىسقىچە توختىلىپ ئۆتىمىز:

1. ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۇرۇش» ئىسلاھاتى. «بىرلەشتۇرۇش» بىر خىل ئاممىباب ئاتاش، دۆلەت ماارىپ كومىتېتى ئوقۇغۇچىلار مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ئېلىپ بارغان بىر خىل ئىسلاھات تەدبىرى. بۇ خىل ئىسلاھات ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئورۇنلىرىنى ئاز بىر قىسىم ئادەم ئىچىدىلا ئەمەس، بەلكى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك بارلىق ئورۇن ۋە كىشىلەرنى ئومۇميۈزلۈك سەپەرۋەر قىلىپ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشىنىڭ ئوچۇقلۇق ۋە ئادىللىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن ئوتتۇرىغا قويۇلغان يېڭى بىر خىل ئىسلاھات تەدبىرى.

2. «بىرلەشتۇرۇش» ئىسلاھاتى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ئىقتىسادىي جەھەتتە قىيىنچىلىق بار ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەسىلىسى قانداق ھەل قىلىنىدۇ؟ قىسمەن رايونلاردا، بولۇپمۇ ئىقتىسادىي ئانچە تەرەققىي قىلمىغان رايونلاردا «بىرلەشتۇرۇش» نى يولغا قويغاندىن كېيىن، بىر قىسىم ئامما بۇنىڭدىن كېلىپ چىققان ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقلارنى بەرداشلىق بېرەلمەسمىكىن، دەپ ئەنسىرەيدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈر ئىستېپ ئوتتۇش كېرەكى، ئىقتىسادىي قىيىنچىلىق «بىرلەشتۇرۇش» ئىسلاھاتىدىن كەلگەن ئەمەس. ئەمەلىيەتتە رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭكىدىن خېلىلا تۆۋەن، تەرەققىياتىمۇ بىر قەدەر ئاستا، دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون بېكىتكەن ئالاھىدە تەربىيىلىنىدىغان، ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلاردىن كېلىدىغان كىرىم مەۋجۇت بولمايدۇ. شۇ سەۋەبتىن مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇش - ئوقۇتۇش ئىشلىرىغا زور دەرىجىدە تەسىر يېتىدۇ.

ھەق ئېلىش ئاساسلىقى، مېخانىزمنى ئۆزگەرتىپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆگىنىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاش بولۇپ، ماارىپ خراجىتىنىڭ مالىيىدىن ئاجرىتىپ بېرىدىغان قىسمىنى ئازايتىش دېگەنلىك ئەمەس. بۇ ھەقتە دۆلەتنىڭ تەسەۋۋۇرى: «ھەق ئېلىش ئۆلچىمىنى ئەمەلىي تەربىيىلەش ھەققىنىڭ تۆتتىن بىرى ئىچىدە كونترول قىلىپ، مەكتەپ باشقۇرۇش تەننەرخى بىلەن ئاممىنىڭ كۆتۈرۈش ئىقتىدارىغا تەڭ ئېتىبار بېرىش» تىن ئىبارەت.

كىشىلەرنىڭ كۆز قارىشىنى ئۆزگەرتىشتە ئاكتىپ رول ئوينىغان ھەمدە ئالىي ماارىپىنىڭ تەرەققىياتى ۋە مەكتەپ باشقۇرۇش ئۇنۇمىنىڭ ئېشىشىنى مەلۇم دەرىجىدە ئىلگىرى سۈرگەن. لېكىن 1992- يىلدىن كېيىن، مەملىكىتىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىدا زور بۆسۈش بولدى، دۆلىتىمىزدە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش ئۈلگىسى تىكلەندى، جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا بولغان تەلىپىمۇ بارغانسېرى ئاشتى. ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش مەسىلىسىدىن ئالغاندا، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى ئومۇمىي پىلان سانى ئۆزلۈكسىز زوربېيىلا قالماستىن، تەڭشەش خاراكتېرلىك ئىسلاھاتنى تەلەپ قىلدى.

3. ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۇرۇش» بىلەن ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنىڭ قانداق مۇناسىۋىتى بار؟ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۇرۇش» ئىسلاھاتىنى ئېلىپ بېرىش ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىغا پايدىلىق. ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا «بىرلەشتۇرۇش» ئىسلاھاتى ئېلىپ بارغاندىن كېيىنكى بىر خىل پىلان شەكلى، بىر خىل كونترول قىلىش نومۇر چېكى ئوقۇغۇچىلار مەنبەسىنىڭ سۈپىتىنىڭ كاپالەتلىك قىلىشقا پايدىلىق بولۇپ، ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى ياخشى ئاساسقا ئىگە قىلىدۇ. بۇ جەرياندا ئۆزى دەرس بېرىۋاتقان ساندىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرس ئۆزلەشتۇرۇش نىسبىتى% 40 تىن تۆۋەن بولغان 29 نەپەر ئوقۇتقۇچى خىزمەتتىن توختاپ، بىلىم ئاشۇرۇشقا تەشكىللەندى. نەتىجىسى ئالاھىدە بولغان 57 نەپەر ئوقۇتقۇچى ۋە توققۇز نەپەر مەكتەپ مۇدىرى مۇكاپاتلاندى. نەتىجىسى تۆۋەن بولغان 10 نەپەر مەكتەپ مۇدىرىغا جەريمانە قويۇپ بىر تەرەپ قىلىش چارىسى قوللىنىلدى. 26 نەپەر ئوقۇتقۇچى ۋە مەكتەپ مۇدىرى ئومۇمىي ئوقتۇرۇش چەقرىپ تەنقىد قىلىندى.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن قىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: ئارىشاق ناھىيىلىك ماارىپ ئىدارىسى ماارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، مەكتەپ مۇدىرلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلارنى قەرەللىك ھالدا سېلىشتۇرۇپ باھالاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئوقۇتۇش تەلىم - تەربىيە سۈپىتىنى ئۆستۈرمەكتە.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئارىشاق ناھىيىلىك ماارىپ ئىدارىسى خىزمەت ئورنىدىكى مەكتەپ مۇدىرلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلارنى قەرەللىك ھالدا سېلىشتۇرۇپ باھالاش تۈزۈمىنى يولغا قويدى. لايىقەتسىزلەرنى ئىشتىن توختىتىپ ئۆلارنى كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە تەشكىللەپ، سەۋىيە ئۆستۈرۈش مۇددىتى بېكىتىپ بەردى. بۇ جەرياندا ئۆزى دەرس بېرىۋاتقان سىنىپلاردىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرس ئۆزلەشتۇرۇش نىسبىتى% 40 تىن تۆۋەن بولغان 29 نەپەر ئوقۇتقۇچى خىزمەتتىن توختاپ، بىلىم ئاشۇرۇشقا تەشكىللەندى. نەتىجىسى ئالاھىدە بولغان 57 نەپەر ئوقۇتقۇچى ۋە توققۇز نەپەر مەكتەپ مۇدىرى مۇكاپاتلاندى. نەتىجىسى تۆۋەن بولغان 10 نەپەر مەكتەپ مۇدىرىغا جەريمانە قويۇپ بىر تەرەپ قىلىش چارىسى قوللىنىلدى. 26 نەپەر ئوقۇتقۇچى ۋە مەكتەپ مۇدىرى ئومۇمىي ئوقتۇرۇش چەقرىپ تەنقىد قىلىندى.

* * *

ئارىشاق ناھىيىسىدە مەكتەپ مۇدىرلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلارنى قەرەللىك ھالدا سېلىشتۇرۇپ باھالاش تۈزۈمى يولغا قويۇلۇپ ئوقۇتۇش سۈپىتى ئۆستۈرۈلدى

سۈرەتتە: گۆھەرخان كېسەل تەكشۈرمەكتە.

سىدىق قاۋۇز فوتوسى

* * *

گۆھەردەك گۆھەرخان

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز سىدىق قاۋۇز

«ئاق خالاتلىق پەرىشتە» لەر دەپ تەرىپلىنىدىغان مېھرى ئىللىق كىشىلەر ئۆزلىرىنىڭ ئەقىل - پاراسىتى، مۇشەققەتلىك ئەمگىكى ئارقىلىق ئاغرىقا سەۋەب، ئۆلۈمگە ئامال قىلىپ، سانسىز كىشىلەرنى لەنىتى كېسەل ئازابىدىن قۇتقۇزۇپ، ھەتتا ھايات شامى ئۆچۈش ئالدىدا تۇرغان نۇرغۇن ئۇمىدسىز بىمارلارغا ئىككىنچى قېتىم ھاياتلىق ئاتا قىلماقتا. خوتەن تىببىي مەكتەپ دوختۇرخانىسىدىكى ئايالار كېسەللىكلىرى دوختۇرى، كاندىدات مۇدىر ۋراج، كومپارتىيە ئەزاسى گۆھەرخان ئەشۇلارنىڭ بىرىدۇر.

گۆھەرخان 1971 - يىلى 7 - ئايدا شىنجاڭ تىببىي ئىنستىتۇتىنى پۈتتۈرۈپ، خىزمەت ھاياتىنى باشلىغاندىن كېيىن ئايالار كېسەللىكلىرىنى داۋالاش بىلەن مەشغۇل بولۇپ، نۇرغۇن ئانىلار ۋە بالىلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزدى. مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارغا ھەر ھەپتىسكە ئالتە سائەتتىن 12 سائەتكىچە دەرس ئۆتۈپ ئۇلارنى ئايالار كېسەللىكىگە ئائىت بىلىملەر ۋە دائىم ئۇچرايدىغان كېسەللىكلەرنى داۋالاشقا دائىر ساۋاتلار بىلەن قوراللاندۇردى. ئۇ جاپالىق ئىزدىنىپ دەرسلىكىنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزى تۈزدى ۋە خەنزۇچە ماتېرىياللاردىن پايدىلىنىپ تەييارلىدى. ئۇ يېتىشتۇرگەن 500 دىن كۆپرەك شاگىرت ھەر قايسى ناھىيە ۋە يېزا - بازار دوختۇرخانىلىرىدا ئاساسلىق دوختۇر بولۇپ ئىشلىمەكتە.

گۆھەرخان زۆرۈرىيەت تۈغۇلغان چاغلاردا كىچىك كۆندۈز، ھېيت - بايرام دېمەي بىمانىدىل ئىشلىدى، نۇرغۇن دەم ئېلىش كۈنلىرىنى بىمارلارنىڭ ئاغرىق ئازابىنى يېنىكلىتىش بىلەن ئۆتكۈزدى. بىمارلارغا قىزغىن مۇئامىلە قىلىپ ۋە كۆيۈنۈپ داۋالاپ، ئۇلارنىڭ قەلبىدە ھاياتقا نىسبەتەن ئۇمىد چىرىغىنى ياندۇردى. 25 يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بېرى ئۇنىڭ شېرالىق قىولىدا 10 مىڭغا يېقىن ئاغرىقنىڭ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلتۈردى.

گۆھەرخان ئالدىراش بولسىمۇ ئۆگىنىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى. 1989 - يىلى 1-ئايدىن باشلاپ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى بىلەن تىببىي مەكتەپ دوختۇرخانىسى ھەمكارلىشىپ داۋالاشنى يولغا قويغاندى. گۆھەرخان ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسىدىن كەلگەن مۇئەخەسسەلەرنىڭ مۇرەككەپ كېسەللەرگە دىئاگنوز قويۇش، كېسەل تارىخىغا قاراپ بىمارنىڭ ئەھۋالىنى ئانالىز قىلىش تېخنىكىسىنى ئىستايىدىل ئۆگىنىپ، داۋالاش ئەمەلىيىتىدە ئۆرنەك قىلدى. ئۇ قېتىرقىنىپ ئۆگىنىش، ئەمەلىيەتكە چوقۇقۇر چۆكۈپ تەتقىق قىلىش ئارقىلىق كەسپىي قابىلىيىتىنى داۋاملىق ئۆستۈرۈپ، 1993 - يىلى كاندىدات مۇدىر ۋاقالىق ئۇنۋانىغا ئېرىشتى.

گۆھەرخان 1978 - يىلىدىن بۇيان مەكتەپ بويىچە كۆپ قېتىم مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى ۋە ئىلغار خىزمەتچى بولۇپ باھالاندى. 1986 - يىلى ۋىلايەت بويىچە «8 - مارت» قىزىل بايراقدارى، 1989-، 1994 - يىللىرى ۋىلايەتلىك سەھىيە سىستېمىسى بويىچە ئىلغار خىزمەتچى، ئالدىنقى يىلى ۋىلايەت بويىچە مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى بولدى.

* * *

مارالۇبشى ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى ئۆز رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇسەجىت ھۇسا** خەۋەر قىلىدۇ: مارالۇبشى ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى قانۇن تەشۋىقاتىنى كۈچەيتىپ، قانۇننى ئىجرا قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ ئىدارە تۇرلۇك شەكىللەردىن پايدىلىنىپ ئامما ئىچىدە «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى»، «ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى» قاتارلىق قانۇن - نىزاملارنى تەشۋىق قىلىپ، ھەر مىللەت ئىستېمالچىلارنىڭ ئۆز ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قانۇن ئارقىلىق قوغداش ئاڭلىلقىنى ئۆستۈردى. ئامما ئىچىدىن كەلگەن تۇرلۇك ئەرز - شىكايەتلەرگە ئىستايىدىل مۇئامىلە قىلىپ ئۇنى ۋاقتىدا تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ، بىر قىسىم ساختا، ناچار مەھسۇلاتلارغا قاتتىق زەربە بەردى. بۇ يىل 3 - ئايدا ئالغىر يېزىسىدىكى ئۇيغ يەككە تىجارەتچى ئىچكى ئۆلكىدىن 230 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ئون تارتىش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ ئىشقا كىرىشتۈرگەندە، سۈپەت جەھەتتە مەسىلە كۆرۈلۈپ، تىجارەتچىلەر ئەھۋالنى ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسىگە ئىنكاس قىلغاندى، تېخنىك خادىملار ئون تارتىش ماشىنىسىنىڭ سۈپەت ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، مەھسۇلاتنىڭ ئۆلچەمگە يەتمىگەنلىكىنى ئاشكارىلىدى. ئىشلەپچىقارغۇچى ئورۇن ۋەكىللىرى ئىدارىگە كېلىپ ئەھۋال ئىگىلىگەندىن كېيىن، ئىدارە ئىشلەپچىقارغۇچى ئورۇننىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلمىي ۋە تېخنىكىلىق جەھەتتىن ياردەم بېرىپ، ئىشلەپچىقارغۇچى ئورۇننىڭ ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلىرىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشىگە ياردەم بەردى. ئىشلەپچىقارغۇچى ئورۇن ئىدارىنىڭ ياردىمىدە ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلىرىنىڭ سۈپىتى ئۆستۈرۈلگەندىن كېيىن، ئىدارە ئۇلارغا «سۈپەت كاپالەتلىك مەھسۇلات» دېگەن ئىسپاتلاپ ئۇنى ئالماشتۇرۇپ بېرىش توغرىسىدا گۇۋاھلىق بېجىرىپ بەردى. ئۇنىڭدىن باشقا بۇ ئىدارە يەنە ھېيىت - بايرامىلارنىڭ ئالدى - كەينىدە ساختا، ناچار تاۋارلارنىڭ ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزۈشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، سودا - سانائەتنى مەمۇرىي باشقۇرۇش، مال باھا، سەھىيە قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن بىرلىكتە ھەرقايسى سودا بازارلىرىنى تەكشۈرۈپ، 55 مىڭ 640 يۈەن قىممىتىدىكى 40 نەچچە خىل ناچار، ساختا تاۋار ۋە سۈپىتى ئۆزگەرگەن ناچار دورىنى ئېنىقلاپ چىقىپ ئامما ئالدىدا كۆيدۈردى. بۇ يىل ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەزگىلىدە ساختا، ناچار ئۇسۇلدىچىقىرىش ۋاستىلىرىنىڭ دېھقانلارنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ئۇلار ناھىيىلىك دېھقانچىلىق تېخنىكا كېڭەيتىش مەركىزى بىلەن بىرلىكتە كوچ تەشكىللەپ، دۆلەت ئۆلچىمىگە يەتمىگەن ئۇسۇلدىچىقىرىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى يوق 1711 تونىنا ئوغۇتنى بىر تەرەپ قىلدى ھەمدە كەنت كادىرلىرى، دېھقانلارغا قارتا ئۇسۇلدىكى ۋاقتى، زاۋۇت ئادرېسى، پىرسەنتى ئېنىق بولمىغان ئوغۇتلارنى سېتىۋالماسلىقى توغرىسىدا تەشۋىقات ئېلىپ بېرىپ ئۇلارنىڭ ساختا، ناچار ئوغۇتلارنى پەرق ئېتىش ئىقتىدارىنى ئاشۇردى.

ئۇرۇمچى بارغانسىرى گۈزەللەشمەكتە

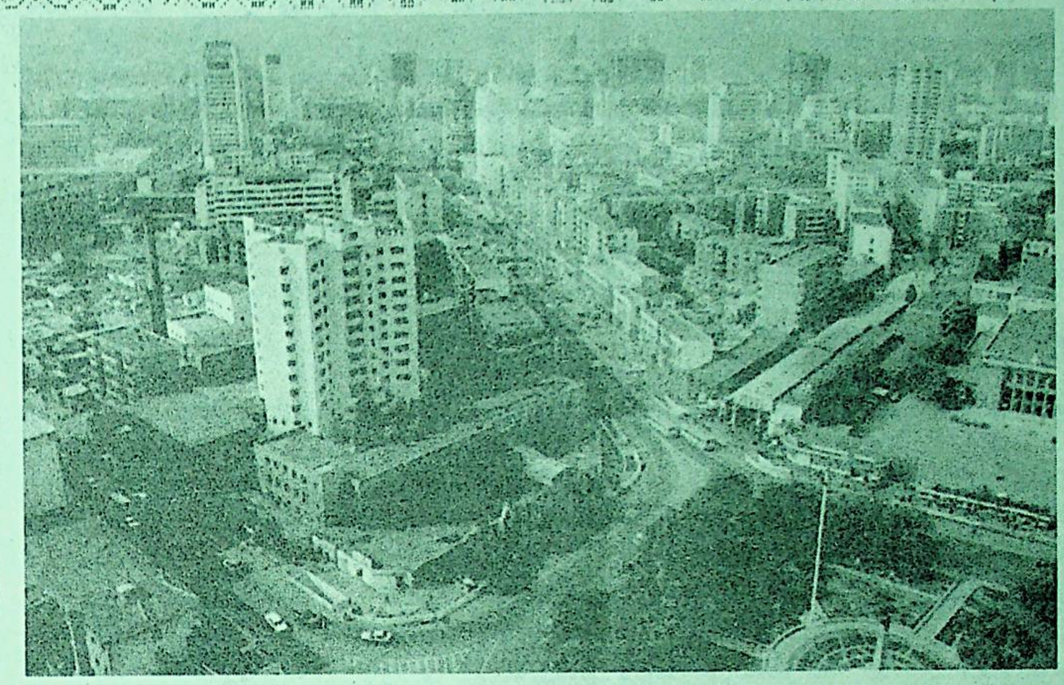

ھازىرقى بېيىمىن

↑ ئازادلىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىكى بېيىمىن.

→ قەد كۆتۈرگەن بىنالار، كىشىنى مەھلىيا قىلىدىغان گۈلزارلىقلار.

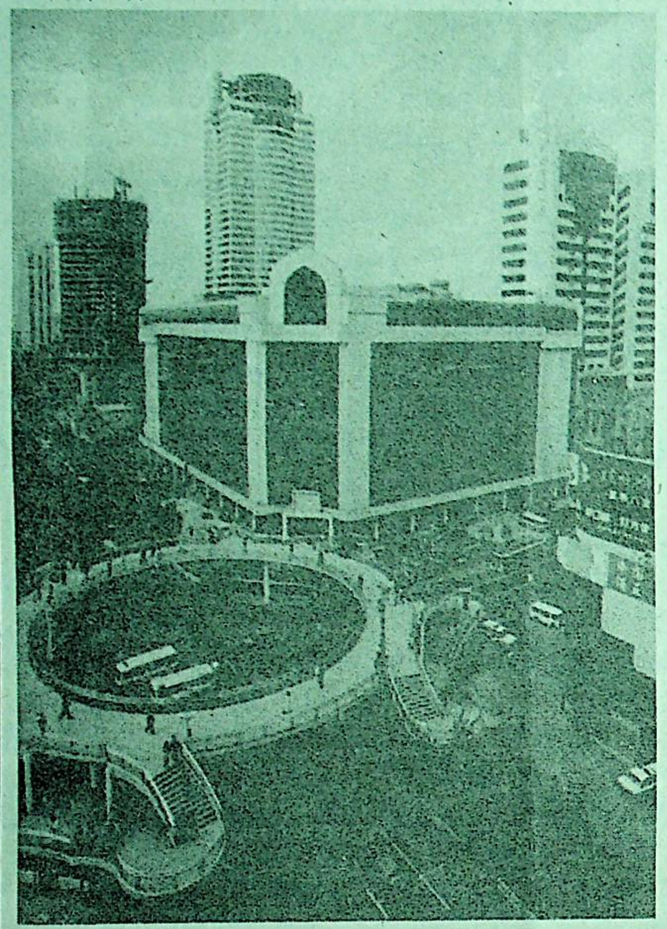

داشىزى ئايلانمىسى

مۇخبىر بۇنىڭدىن سەككىز يىل ئىلگىرى بۇ يەرنىڭ سۈرىتىنى تارتقاندا ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بىناسىلا بار ئىدى. (ئوڭدىكى سۈرەت) يېقىندا مۇخبىر داشىزىدا ئەسلىدىكى پاكار-پاكار دۇكانلارنىڭ ئورنىدا سودا سارايلىرى ۋە ئېگىز بىنالار قەد كۆتۈرگەن كۆرۈنۈشنى سۈرەتكە ئالدى. (ئۇستۈنكى سۈرەت)

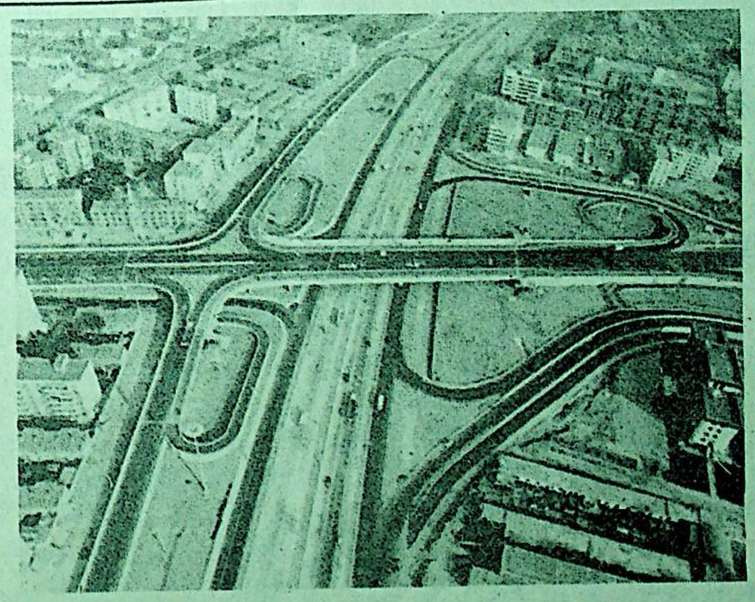

كۆۋرۈكلەر ئۆزگەردى

ئازادلىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىكى ياغاچتىن ياسالغان چوڭ كۆۋرۈكنىڭ ئورنىغا (ئاستىنقى ئوڭدىكى سۈرەت) زامانىۋى بېتون كۆۋرۈك سېلىندى. (ئاستىنقى سولدىكى سۈرەت) چوڭ كۆۋرۈكنىڭ ئوتتۇرىسىدىن شىۋىڭ يولى كۆۋرۈكىگە قارايدىغان بولسىڭىز، قۇرۇلمىسى مۇۋاپىق، ھەممە تەرەپكە تۇتاشقان ئۆتۈشمە كۆۋرۈكنى كۆرۈسىز. (ئۇستۈنكى ئوڭدىكى سۈرەت)

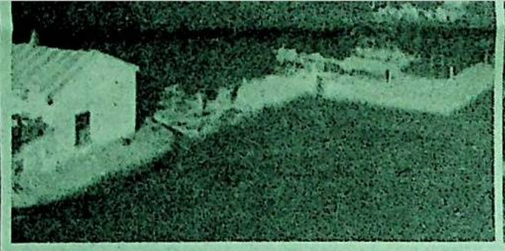

1986-يىلىدىكى شىنجاڭ سەنئەت مەكتىپى (سولدىكى سۈرەت).
بۈگۈنكى شىنجاڭ سەنئەت ئۇنىۋېرسىتېتى (ئىلگىرى شىنجاڭ سەنئەت مەكتىپىنىڭ) تاشقى كۆرۈنۈشى. (ئوڭدىكى سۈرەت)

سەنئەت ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ يېڭى قىياپىتى

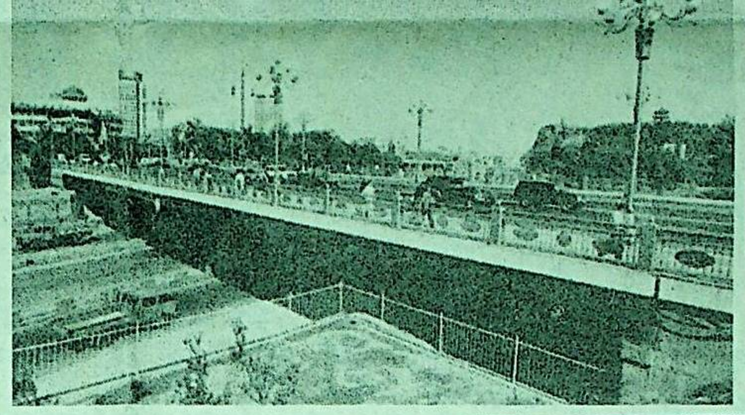

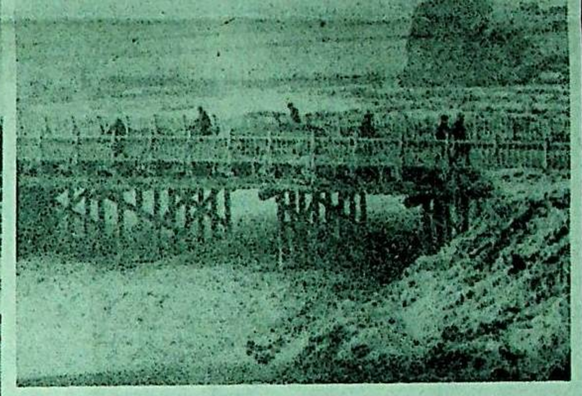

جەنۇبىي پويىز ئىستانسىسى كېڭەيدى

↘ 1965- يىلىدىكى ئۈرۈمچى تۆمۈر يول ئىدارىسىنىڭ ئۈرۈمچى پويىز ئىستانسىسى

↓ ئۈرۈمچى پويىز ئىستانسىسىنىڭ بۈگۈنكى قىياپىتى

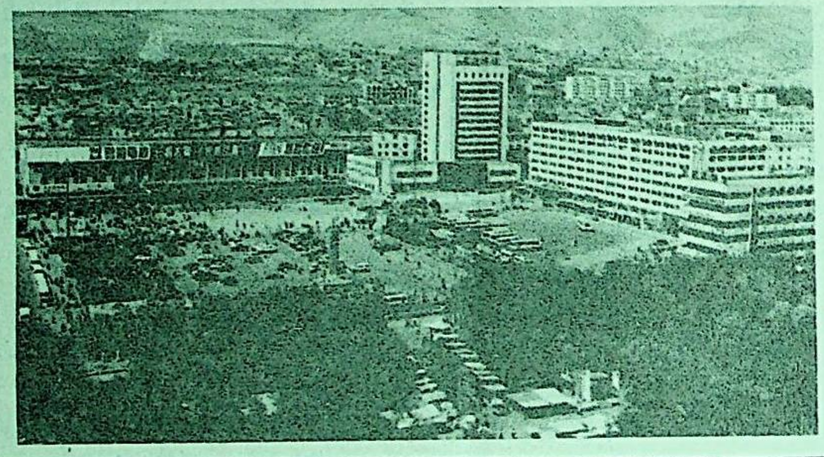

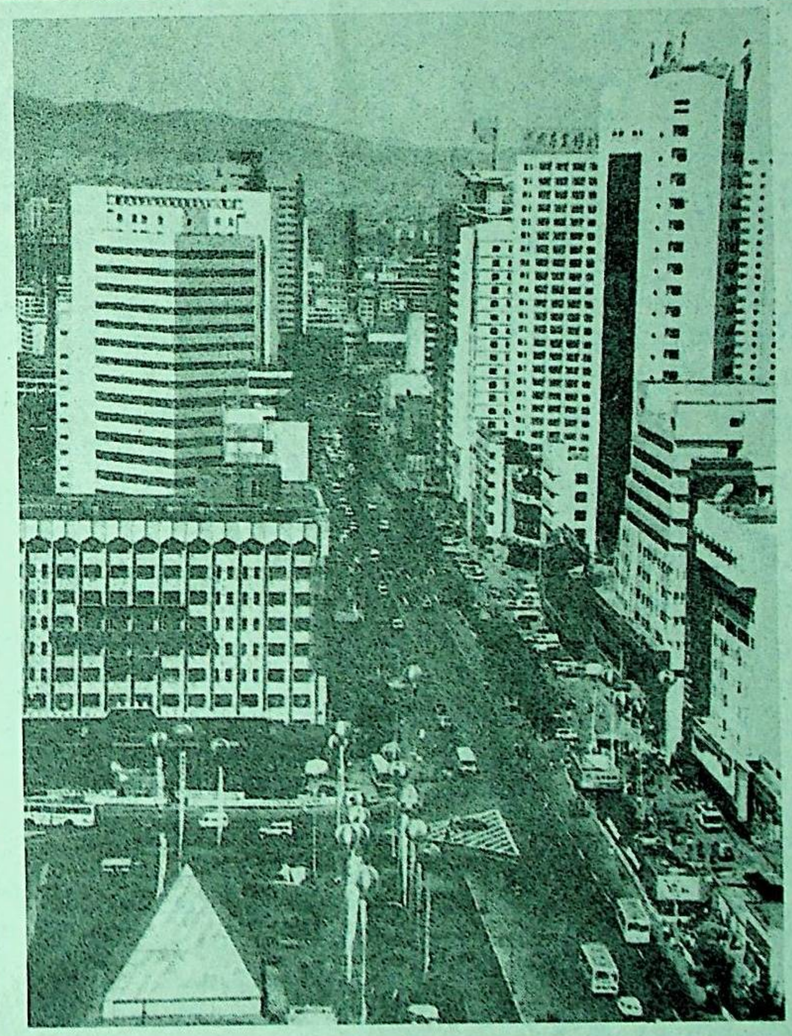

نەنمىنىڭ قىياپىتى

ھازىرقى نەنمىن ۋە «خەلق» يولى (ئوڭدىكى سۈرەت)

60- يىللاردىكى نەنمىن كوچىسى مەركىزىدىكى گۈللۈك (ئاستىنقى سۈرەت).

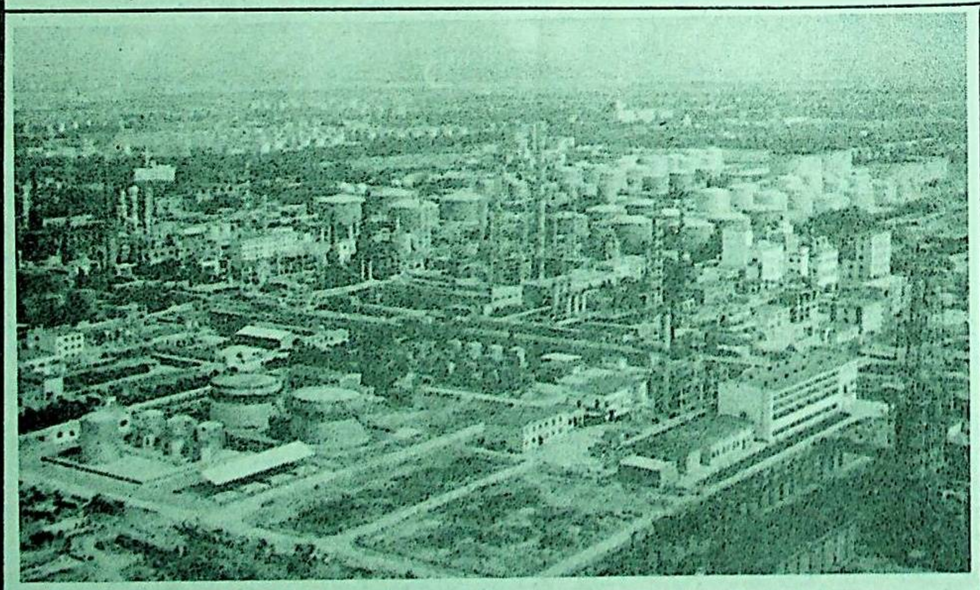

نېفىت - خىمىيە سانائىتى قەد كۆتۈردى

قەدىمكى زىمىن گۈمۈددا زامانىۋى نېفىت- خىمىيە سانائىتى كارخانىسى - ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى قەد كۆتۈردى.

بۇ يەتتىكى سۈرەتلەرنى ئۆز مۇخبىرلىرىمىز غەيرەت مەمتىمىن، سۇڭ شىجىن ۋە ئۈرۈمچى شەھەرلىك شەھەر-بېزا قۇرۇلۇشى گازىتخانىسى، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز سۇي ئولۇق تارتقان.

تەدرىس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يانگزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپارانى: 5818200، تېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇلۇق، پارچە باھاسى: 25 پۇلۇق (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 报 (ئۇيغۇرچە) (بۇ سان ئالته بەت)

1997 - يىل
ئىيۇن
9
دۈشەنبە

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1——57)

شياڭگاڭنىڭ ئۆتكۈنچى قانچە كۈن قالدى؟

22 كۈن

مۇھىم خەۋەرلەر

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش شوئارلىرى

1. 1997 - يىلى 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنى دۆلتىمىز ھۆكۈمىتى شياڭگاڭغا يۈرگۈزۈلىدىغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى قەسلىگە كەلتۈرىدۇ
2. «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم» نىڭ يولغا قويۇلۇشى ۋەتەننى تىنچ بىرلىككە كەلتۈرۈشنى ئاشۇرۇشنىڭ ئۇلۇغ باشلىنىشى
3. «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم» نى يولغا قويۇش فاكتىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، شياڭگاڭنى شياڭگاڭلىقلار ئىدارە قىلىشى، يۇكسەك ئاپتونومىنى يولغا قويۇپ، شياڭگاڭنىڭ ئۇزاق مۇددەت ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملىقىنى ساقلايلى
4. شياڭگاڭ نېگىزلىك قانۇنى - شياڭگاڭنىڭ ئاۋاتلىقى ۋە مۇقىملىقىنىڭ تۈپ كاپالىتى
5. 100 يىللىق دۆلەت ئىچى - نومۇسنى ئاقلاپ، شياڭگاڭنىڭ قايتىپ كېلىشىنى خۇشال - خۇرال كۈتۈۋالايلى
6. شياڭگاڭنىڭ قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلەيلى، گۈزەل كەلگۈسنى ئورتاق يارىتايلى
7. شياڭگاڭنىڭ كەلگۈسى تېخىمۇ گۈزەل بولغۇسى
8. شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى شياڭگاڭنىڭ قايتىپ كېلىشىنى خۇشال - خۇرام كۈتۈۋالىدۇ

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا مەدھىيە

قېرىنداشلارچە مۇھەببەت

- قازاق چارۋىچى ئابدەن ئائىلىسىنىڭ قاردا قاپسىلىپ قالغان خەنزۇ كانچىلارنى قۇتقۇزغانلىقى توغرىسىدا ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **شىن شىفۇ** نىڭ

1996-يىل قىشتا ئالتاي ياپىلىقىدا ئۇدا يەتته كېچە-كۈندۈز قار ياغدى، قارنىڭ قېلىنلىقى تۆۋلەكلەردە 80 سانتىمېتىرغا، تاغلىق رايونلاردا 1.5 — 2 مېتىرغا يەتتى. بۇنداق ئەھۋال 30 يىلدىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغانىدى.

قاتتىق قار - شۇنىڭغان تۆپەيلىدىن قاتناش ئۈزۈلۈپ قالدى. ئوتۇن، ئېغىل - قوتانلار ئۆرۈلۈپ چۈشتى، نۇرغۇن چارۋا - مال سوغۇق، ئاچلىقتىن ئۆلدى، قار كۆچۈش تۆپەيلىدىن ئون نەچچە ئادەم ئۆلدى، بىر قانچە يۈز ئادەم ئۇششۇپ قالدى؛ مىڭدىن كۆپرەك كان قازغۇچى تاغ ئارىسىدا قاپسىلىپ قېلىپ، ئوزۇق-تۈلۈكى تۈگەپ، ھاياتى خەۋپ ئىچىدە قالدى.

ئېغىر ئاپەت ئالدىدا، كۆكتوقاي ناھىيىسىنىڭ دۇرە يېزىسىدىكى قازاق چارۋىچى ئابدەننىڭ ئائىلىسىدىكىلەر كەڭ قورساقلىق ۋە سېخىيلىق بىلەن خەۋپ ئىچىدە قالغان ئۈچ خەنزۇ كان ئىشچىسىنى ۋە يۈزدىن ئارتۇق كان قازغۇچىنى پۈتۈن كۈچى بىلەن قۇتقۇزۇپ، مىللەتلەر «ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش» دەيدىغان دەۋرىمىزگە خاس تەسىرلىك مەدھىيە ناخشىسىنى ياڭراتتى.

«سېرجان خەنزۇ كادىرنى قوغداش ئۈچۈن پارتلاتقۇچ بومبىغا باتۇرلارچە ئېتىلغان، ئەجابا، قار-شۇنىڭغان پارتلاتقۇچتىنمۇ قورقۇنچلۇقمۇ؟»

1997-يىل 1-ئاينىڭ 3-كۈنى سەھەردە ھاۋا تۇتۇق بولۇپ، قار تۇچقۇنداپ تۇراتتى، ئابدەن بوۋاينىڭ ئوغلى سەرىك ئىككى سېپەردىشى بىلەن ئوتۇن ئەكىلىۋېتىپ، قارلىق دالىدا بىر ئادەمنىڭ يانقانلىقىنى كۆردىدۇ. سەرىك ئۇچىدىلەن ئۇنى كىگىز ئۆيگە ئەكىلىدۇ. قۇتقۇزۇۋېلىنغان ئادەم ئاستا-ئاستا ھوشىغا كېلىپ، ئۆزىنىڭ ئىسمىنى سېرجان دەپ ئاتايدىغانلىقىنى، ئۇنىڭ كەسىپىنىڭ كان قازغۇچى ئىكەنلىكىنى، بۇرۇلتوقاي ناھىيىلىك ئالتۇن شىركىتى 3-كېنىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى چېن باۋگو بىلەن شوپۇر ياڭ ۋېنشېڭنىڭ ئۆزىنىڭ ئارقىسىدا ئۆمۈلەپ كېلىۋاتقانلىقىنى، ئۇلارنىڭمۇ ھاياتىنىڭ خەۋپ ئىچىدە قالغانلىقىنى ئېيتىدۇ.

سەرىك دەرھال ئۆيىگە قايتىپ ئۇلارنى قۇتقۇزۇش توغرىسىدا دادىسى ئابدەن بىلەن مەسلىھەتلىشىدۇ. ئابدەن ئەمدىلا 18 ياشقا كىرگەن ئوغلىغا: «مەن ئۆزۈم باراي، سەن بەك ياش، تەجرىبەڭ كەمچىل، بوران قاتتىق، قار قېلىن، قار ھەر ۋاقىت كۆچۈشى مۇمكىن، ئەھۋال ناھايىتى خەتەرلىك» دەيدۇ، غەيرەت-جاسارىتى ئۇغۇپ تۇرىدىغان سەرىك دەرھال مۇنداق دەيدۇ: «سىز ياشىنىپ قالدىڭىز، سالامەتلىكىڭىز ياخشى ئەمەس، يەنىلا مەن باراي. ئالدىمىزدا يولۇاسى يوق ھەم پارتلاتقۇچ دورىمۇ يوق، سېرجان خەنزۇ كادىرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن باتۇرلۇق بىلەن ئالغا ئېتىلغان يەردە، شۇنىڭغان پارتلاتقۇچ بومبىسىدىن قورقۇنچلۇقمۇ؟» دەيدۇ. ئابدەن ئوغلىنىڭ بۇ سۆزىدىن تەسىرلىنىپ كېتىدۇ ۋە ئوغلىغا قار كۆچۈشتىن ئېھتىيات قىلىشنى، ئامال قېلىپ ئۇلارنى قۇتقۇزۇپ كېلىشنى تاپىلايدۇ.

سەرىك 11 يېگىتنى ئەگەشتۈرۈپ، قار-شۇنىڭغانغا قارىماي قېلىن قارنى كېچىپ، جورت جىلغىسىنى بويلاپ ئالغا ئىلگىرىلەيدۇ، ئۇلار «بۇزاۋ» دېگەن يەردىن ئوتۇنىنى بىلەنلا «گۈلدۇر» قىلغان سادا بىلەن تەڭ قار گۈمۈرۈلۈپ چۈشىدۇ، ئۇلار سەل كېچىككەن بولسا كۆچكەن قارنىڭ ئاستىدا قېلىشى مۇمكىن ئىدى، ئادەملەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇلار ھېچ نەرسىگە قارىماي داۋاملىق ئىلگىرىلەيدۇ.

چېن باۋگو بوش ئاۋاز بىلەن: «مېنى قوتقۇزۇۋېلىڭلار!» دەيدۇ، سەرىك: «بىز ئالايىتەن سىلەرنى قوتقۇزغىلى كەلدۇق»، - دەيدۇ، كان باشلىقى چېن باۋگو: «ياڭ شياۋدوڭ ئارقامدا قالغانىدى» دەيدۇ. سەرىك دەرھال ئادەملەرنى ئىككى گۇرۇپپىغا بۆلىدۇ، ئالته كىشى چېن باۋگونى يۆدەپ قايتىدۇ، قالغان ئالته كىشى ياڭ شياۋدوڭنى ئىزدەيدۇ. سەرىك قاتارلىقلار 50 — 60 مېتىر ماڭا-ماڭمايلا، قاردا بىر ئادەمنىڭ سەل-سەدر قىلمايلا يانقانلىقىنى كۆردىدۇ، سەرىك ئىنتايىن ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنى نوقۇيدۇ ۋە ئۇ كىشىنىڭ ھالسىز ئىگراۋاتقانلىقىنى ئاڭلايدۇ. ئۇ يىندىكىلەرگە: «تېز بولۇڭلار، ئۇ تېخى ھايات ئىكەن، يۆدەپ مېڭىڭلار» دەپ ۋارقىرايدۇ.

دەسلەپتە ئۇلار ئىككى ئادەمنى يۆدەپ ماڭىدۇ، قار بەك قېلىن بولغاچقا، مېڭىش قىيىن بولىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ ئىككىسى ئۇششۇپ كەتكەن پوتى قارغا تەگسىلا ئاغرىق ئازابىدىن ۋارقىراپ كېتىدۇ. شۇڭا ئۇلار ئىككىسىنى ھاپاش قىلىپ مېڭىشقا مەجبۇر بولىدۇ. يېقىلىپ چۈشمەسلىك ئۈچۈن ئىككى كىشى ئۇلارنى يۆلەپ ماڭىدۇ، ئۇچ ئادەم ئالدىدا يول ئېچىپ ماڭىدۇ. قېلىنلىقى بىر مېتىردىن ئاشىدىغان قېلىن قاردا 70 — 80 كىلوگرام كېلىدىغان ئادەمنى يۆدەپ مېڭىش ھەقىقەتەن تەس ئىدى. شۇنداقتىمۇ، ئۇلار نۆۋەت بىلەن كۆتۈرۈپ ئالغا ئىلگىرىلەيدۇ...

شۇنداق قىلىپ ئۇلار قېلىن قاردا ئۇششۇپ قالغان ئىككى ئادەمنى كۆتۈرۈپ، شۇنىڭغان بىلەن توپ توغرا بىر كېچە

(ئاخىرى 6 - بەتته)

شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مەلۇم قىسمى تۇرۇشلۇق جايدىكى ھەر مىللەت ئۆسمۈر - بالىلار مەكتىپىگە بېرىشتا قېينىلىپ كەلگەنىدى. قىسىم بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندىن

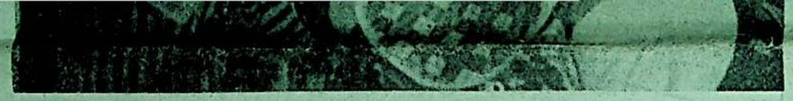

شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مەلۇم قىسىمى تۇرۇشلۇق جايدىكى ئەھەر مىللەت تۇسمۇر - بالىلار مەكتەپكە بېرىشتا قىينىلىپ كەلگەنىدى. قىسىم بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، مەخسۇس ئاپتوموبىلىنى «خەلقنى سۆيۈش نۆۋەتچى ئاپتوموبىلى»غا ئۆزگەرتىپ، بالىلارنى مەكتەپكە ئاپىرىپ- ئەكېلىپ قويۇپ، ئامانىنى غەمدىن خالاس قىلدى.

ۋاڭ ۋېيدۇڭ فوتوسى

ئاپتونوم رايونىمىزدا شەھەر، يېزىلارنىڭ تەرەققىياتى تېز بولماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەۋلان سابىت** خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز شەھەر - يېزا قۇرۇلۇشىدا مەبلەغ سېلىش تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىپ، مەبلەغ توپلاش يوللىرىنى كۆپەيتكەنلىكتىن، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان شەھەر، يېزا قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتى تېز بولماقتا. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، بۇلتۇر بىر يىلدىلا ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە شەھەر قۇرۇلۇشى مۇقىم مۇلكىگە سېلىنغان مەبلەغ 840 مىليون يۈەنگە، يېزا (بازار) قۇرۇلۇشىغا سېلىنغان مەبلەغ 1 مىليارد 620 مىليون يۈەنگە يېتىپ،شەھەر، بازارلارنىڭ ئۇنىۋېرسال ئىقتىدارى ئاشقان.

ئاپتونوم رايونىمىز دۆلەتنىڭ زور كۆچ بىلەن مەدەت بېرىشى ئارقىسىدا نۆۋەتلىق شەھەر، بازار قۇرۇلۇش تۈرىنى تۈرغۇزۇپ، شەھەر، بازارلارنى پىلانلاش، لايىھىلەش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. شەھەر، بازارلارنىڭ قۇرۇلۇشىنى 21 - ئەسىرگە لايىق، مۇكەممەل، كۆركەم قىلىشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، شەھەرلەرنىڭ سۇ بىلەن تەمىنلەش، سۈيۇقلاندۇرۇلغان نېفىت گازىنى ساقلاش، ئىسسىقلىق بىلەن تەمىنلەش، كېرەكسىز سۇ چىقىرىش ۋە بىر تەرەپ قىلىش قاتارلىق ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشىنى پۈختا ئاساسقا ئىگە قىلدى. ئاپتونوم رايونىمىز شەھەرلەردىكى كىرىمى تۆۋەن شەھەر ئائىلىلىرىنىڭ ئۆي شارائىتىنى ياخشىلاشنى شەھەر قۇرۇلۇشى تۈرىگە كىرگۈزۈپ، سەككىز شەھەردە «ماكانلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى»نى يولغا قويدى. 1995 - يىلى ۋە 1996 - يىلى دۆلەت ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ «ماكانلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى»غا جەمئىي 750 مىليون مەبلەغ سېلىپ، ئاپتونوم رايونىمىز شەھەر، بازارلىرىدىكى كىرىمى تۆۋەن ئائىلىلەرنىڭ ئۆي شارائىتىنىڭ ياخشىلىنىشىغا زور كۆچ بىلەن يار دەم بەردى. ئاپتونوم رايونىمىز چوڭ، ئوتتۇرا شەھەرلەر قۇرۇلۇشىغا بىرلەشتۇرۇپ، ناھىيە دەرىجىلىك شەھەر ۋە يېزا- بازارلار قۇرۇلۇشىنىڭ قەدىمىنمۇ تېزلەتتى. ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ بازار قۇرۇلۇشىنى سىناق نۇقتىسى قىلىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن بىر قىسىم يېزا، كەنتلەردە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئۆي شارائىتىنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بارىدى. بۇلتۇر بىر يىل ئىچىدە 66 مىڭ كۋادرات مېتر كۆلەمدە تاۋار ئۆي سېلىنىپ، 53 مىليون 550 مىڭ يۈەن مەھسۇلات قىممىتى يارىتىلدى.

ئۇرۇمچىدىكى بىر قىسىم مۇھاجىرلار ۋە مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابئاتلىرى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن سۆھبەت يېغىنى ئۆتكۈزدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىگۈل تۇردى** خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق مۇھاجىرلار بىرلەشمىسى 6 - ئاينىڭ 5 - كۈنى چوشتىن كېيىن، ئۇرۇمچىدىكى بىر قىسىم شياڭگاڭلىق، ئاۋمېن، تەيۋەنلىك مۇھاجىرلار ۋە مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابئاتلىرىنى جەم قىلىپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن سۆھبەت يېغىنى ئۆتكۈزدى.

سۆھبەت يېغىنىدا كۆپچىلىك بىردەك مۇنداق دېيىشتى: قايسى دۆلەت، قايسى رايون خەلقى بولسۇن، ھەممىسى ئۆز دۆلىتىنىڭ قۇدرەت تېپىشىنى، تىنچ، مۇقىم بولغان ئىجتىمائي مۇھىت بولۇشىنى ئارزۇ قىلىدۇ. دۆلىتىمىز ئۆتكەن ئېسىتاق، شياڭگاڭنى ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىش پەخرلىنىدىغان زور ئىش. بىز شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى، ۋەتەننىڭ يەنىمۇ قۇدرەت تېپىپ گۈللىنىشىنى بەكمۇ ئارزۇ قىلىمىز. شۇنداقلا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، «ئىككى مەدەنىيەت» قۇرۇلۇشىغا تېگىشلىك ھەسسە قوشۇپ، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى قىزغىن كۈتۈۋالىمىز.

ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئەي بولغان تۆل بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن % 3.4 ئاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋىر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز ئاز كۆرۈلدىغان قاتتىق سوغۇق، قار - بوران ۋە ئېغىر قۇرغاقچىلىق قاتارلىق تەبىئىي ئاپەتلەر ئۇستىدىن غەلىبە قىلىپ، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدا يەنە بىر مول ھوسۇل يېلىنى كۈتۈۋالدى. بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 5 - كۈنىگىچە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئەي بولغان تۆل 13 مىليون 534 مىڭ 600 تۇياقنا بېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن % 3.4 ئاشتى. ئالتاي، خوتەن، سانجى قاتارلىق ۋىلايەت، ئوبلاستلاردا تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى % 98 كە يەتتى.

ئۆتكەن يىلى تۇرلۇك تەبىئىي ئاپەتلەر يۈز بەرگەندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرى ۋە چارۋىچىلىق تارماقلىرى پائال ھەرىكەتكە كېلىپ، ئاپەت رايونىغا كۆپ قېتىم خىزمەت گۇرۇپپىسى ئەۋەتىپ، چارۋىچىلارنى ئاپەت ئۇستىدىن غەلىبە قىلىپ، ئۆز - ئۆزىنى قوتقۇزۇشقا تەشكىللىدى، ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ ۋە مالىيە كۈچى ئاجرىتىپ ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلارغا ۋاقتىدا يار دەم بېرىپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئۆزىمىز دەرىجىگە چۈشۈردى. تولۇقسىز مەلۇماتلارغا قارىغاندا، بۇلتۇر قىشتىن بۇ يىل ئېتىيازغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلاردا ئالدىنقى سەپكە بېرىپ چارۋىچىلارنىڭ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، خەتەردىن قوتقۇزۇش خىزمىتىگە يار دەم بەرگەن مال دوختۇرلىرى، پەن - تېخنىكا خادىملىرى ۋە كادىرلار 20 مىڭ ئادەم (قېتىم)غا ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋا مالىلارنى قوغداشقا سېلىنغان مەبلەغ 327 مىليون يۈەنگە يەتكەن، بۇنىڭ 264 مىليون يۈەنىنى چارۋىچىلار چىقارغان. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاشلىق تارماقلىرى چارۋىچىلىق رايونلىرىنى مۇقىم باھادا 48 مىليون 600 مىڭ كىلوگرام يەم - بوغۇز بىلەن تەمىنلىگەن.

مەملىكەت ئىچىدە ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىنىڭ يايما ئورنىنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن تىزىملاتقانلار ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن كۆپ بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **يالڭ فەننىڭ** شىنجاڭ خەلقارا يەرمەنكە مەركىزىدىن ئۇقۇشچە، بۇ يىل ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىگە مەملىكەت بويىچە ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىنىڭ يايما ئورنىنى سېتىۋېلىشقا تىزىملاتقانلار 650 كە يېتىپ،ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن ئېشىپ كەتكەن. ئالاقىدار ئەربابلارنىڭ مۆلچەرلىشىچە، بۇ يىل ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىدە يايما ئورۇنلىرى ئېھتىياجىنى قاندۇرالمايدىغان ئەھۋال كۆرۈلۈشى مۇمكىن ئىكەن.

ھازىر يەرمەنكە مەركىزى ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىگە جەددىي تەييارلىق قىلماقتا. كۆرگەزمە مەركىزىنىڭ ئەتراپىنى كۆكەرتىش ئۈچۈن ھازىرغىچە 900 مىڭ يۇەن ئىشلىتىلدى. ئوقۇشمۇچە، بۇ نۆۋەتلىك ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىنىڭ مۇلازىملىق سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، بۇ يىل كۆرگەزمە مەركىزى 10 مىڭ يۇەندىن كۆپرەك پۇل خەجلىگەن.

ئاقسۇ، قۇمۇلدا ئۆتكۈزۈلگەن 1997 - يىللىق يېزىلارغا باب كېلىدىغان پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرى سەييارە يەرمەنكىسى نەتىجىلىرى بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇل ھەمدۇل** خەۋىر قىلدۇ: پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلىنىشىنى تېزلىتىش، پەن - تېخنىكىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇش مەقسىتىدە، 5 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن 17 - كۈنىگىچە ئاقسۇ، قۇمۇلدا ئۆتكۈزۈلگەن «شىنجاڭ يېزىلىرىغا باب كېلىدىغان پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرى سەييارە يەرمەنكىسى» نەتىجىلىك بولدى.

بۇ قېتىمقى يەرمەنكىدە يېزا ئىگىلىكى ۋە ئوتتۇرا- كىچىك كارخانىلار، يېزا - بازار كارخانىلىرىغا باب كېلىدىغان پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرى كۆرگەزمە قىلىندى، تېخنىكا ئۆتۈنۈپ بېرىش، تېخنىكا سودىسى، تېخنىكا مۇلازىمىتى، يېڭى مەھسۇلاتلارنى سىنىتىش- سىنتۇبلىش ئۇستىدە كېڭىشىلدى، پەن - تېخنىكا جەھەتتىن مەسلىھەت بېرىش، پەننى ئومۇملاشتۇرۇش بويىچە لېكسىيە سۆزلەش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىلدى. يەرمەنكىگە 7000 ئادەم (قېتىم)دىن كۆپرەك كىشى قاتناشتى. 30 مىڭ پارچىدىن كۆپرەك ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە پەن - تېخنىكا ماتېرىيالى تارقىتىلدى، 700 دىن ئارتۇقراق كىشى پەننى ئومۇملاشتۇرۇش بويىچە لېكسىيە سۆزلەش يېغىنىغا قاتناشتى. سودىلاشقان پەن - تېخنىكا تۈرى 34 كە، سودىلىشىش سومىسى 1 مىليون 158 مىڭ يۇەنگە، مۇددىئا خاراكتېرلىك پەن - تېخنىكا تۈرى 189 غا، پەن - تېخنىكا تۈرلىرىنىڭ پۈتۈشۈش سومىسى 9 مىليون 260 مىڭ يۇەندىن كۆپرەككە يەتتى.

ئاپتونوم رايونىمىز مۇھەممەت نىياز بۇلتۇرقى ئۇخشاش

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئالىيە قادىر** خەۋىر قىلدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 5 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانا، ئۇرۇمچى شەھەرلىك ماتارىپ ئىدارىسى، «شىنجاڭ ئاياللىرى» ژۇرنىلى بىرلىكتە ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانىدا، «مەن كۆتۈپخانىنى سۆيىمەن» دېگەن تېمىدا سۆھبەت يېغىنى ئۆتكۈزدى. يېغىنغا ئۇرۇمچى شەھىرىدىكى مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ 350 تىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىسى ۋە مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشتى.

بۇ قېتىمقى يېغىن ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك كىتاب ئوقۇش قىزغىنلىقىنى ئاشۇرۇش، تېخىمۇ كۆپلىگەن ئوقۇغۇچىلارنى كىتابقا، كۆتۈپخانىغا جەلپ قىلىش، ئۇلارنى كىتاب ئوقۇپ بىلىم ئېلىشقا رىغبەتلەندۇرۇش مەقسىتىدە ئۆتكۈزۈلگەن بولۇپ، يىغىندا، ئوقۇغۇچىلار ۋەكىللىرى «مەن كىتابنى سۆيىمەن» ، «مەن كۆتۈپخانىنى سۆيىمەن» ، «كىتاب- بىلىمنىڭ ئاچقۇچى» دېگەن تېمىلاردا نەسىر، ماقالە ئوقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ بىلىم ئېلىشقا بولغان قىزغىنلىقىنى ئىپادىلىدى.

يىغىن ئاخىرلاشقاندا ئوقۇغۇچىلار كۆتۈپخانىنىڭ مىللىي تىل - يېزىقتىكى كىتابلار بۆلۈمىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدى. كۆتۈپخانا ئوقۇغۇچىلارغا ھەقسىز كىتاب كۆرۈش كىنىشكىسى تارقىتىپ بەردى.

ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانا قاتارلىق ئۇچ ئورۇن «مەن كۆتۈپخانىنى سۆيىمەن» دېگەن تېمىدا سۆھبەت يېغىنى ئۆتكۈزدى

تارباغاتاي ۋىلايىتى يېقىندا «شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش فوتو سۈرەت ۋە ھۆسن خەت كۆرگەزمىسى» ئاچتى.

كۆرگەزمىگە بەش ناھىيە، ئىككى شەھەردىكى كەسىپىي، ئىشتىن سىرتقى ئاپتورنىڭ 1000 غا يېقىن ئەسىرى قويۇلدى.

جاڭ شىگدىڭ فوتوسى

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» بويىچە گېزىت ئوقۇش، زېھىن سىناش مۇسابىقىسىنىڭ سوئاللىرى

ئاپتونوم رايونلۇق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى، ئىتتىپاق كومىتېتى، مائارىپ كومىتېتى، ئەدلىيە نازارىتى، «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى، شىنجاڭ ھەربىيلىرى گۇرۇھى بىرلىكتە باشقۇرغان

1. بوش ئورۇننى تولدۇرۇش سوئالى:

1. «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» ـــــ يىل ـــــ ئاينىڭ ـــــ كۈنى ئېلان قىلىنغان.

2. 1984 - يىل 12 - ئاينىڭ 19 - كۈنى جۇڭگو ھۆكۈمىتى بىلەن ئەنگلىيە ھۆكۈمىتى شىيالڭگاك مەسىلىسى توغرىسىدا قوشما بايانات ئىمزالاپ، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتىنىڭ ـــــ يىل ـــــ ئاينىڭ ـــــ كۈنى شىيالڭگاڭغا يۈرگۈزىدىغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدىغانلىقىنى مۇئەييەنلەشتۈردى. شۇنىڭ بىلەن جۇڭگو خەلقىنىڭ شىيالڭگاڭنى قايتۇرۇۋېلىش يولىدىكى ئۇزاقتىن بۇيانقى ئارزۇسى ئەملەكە ئاشتى.

3. «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى»نىڭ 1 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە ئاساسلانغاندا: «شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ـــــ ئايرىلماس ـــــ».

4. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونغا «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى»دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، يۇقىرى ئاپتونومىيە ھوقۇقى بېرىدۇ، ئۇنى مەمۇرىي باشقۇرۇش ھوقۇقى، ـــــ ھوقۇقى، مۇستەقىل ـــــ ھوقۇقى ۋە ئاخىردا قاراپ چىقىش ھوقۇقىدىن بەھرىمەن قىلىدۇ.

5. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايوندىكى ئاھالىلەر ۋە باشقا كىشىلەرنىڭ ـــــ ۋە ـــــ قانۇن بويىچە كاپالەتكە ئىگە قىلىدۇ.

6. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدا ـــــ تۈزۈم ۋە سىياسەت يولغا قويۇلمايدۇ، ئەسلىدىكى كاپىتالىستىك تۈزۈم ۋە تۇرمۇش ئۇسۇلى ساقلاپ قېلىنىپ، ـــــ يىلغىچە ئۆزگەرتىلمەيدۇ.

7. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ـــــ دۆلەت بايرىقى ۋە دۆلەت بەلگىسىنى ئاسقاندىن باشقا، ـــــ رايون بايرىقى ۋە رايون بەلگىسىنى ئىشلەتسىمۇ بولىدۇ.

8. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يۇقىرى ئاپتونومىيە ھوقۇقىدىن بەھرىمەن بولىدىغان ـــــ رايوندۇر، ئۇ ـــــ خەلق ھۆكۈمىتىگە بىۋاستە قارايدۇ.

9. مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي باشلىقىنى

مۇسابىقىگە قاتنىشىشتا بىلىشكە تېگىشلىك ئىشلار

1. مۇسابىقىگە قاتنىشىش ۋاقتى: جاۋاب 6 - ئاينىڭ 18 - كۈنىدىن بۇرۇن پوچتىدىن ئەۋەتىلىشى كېرەك (شۇ جايىنىڭ پوچتا تامغىسى ئاساس قىلىنىدۇ).

2. مۇسابىقىگە قاتناشقۇچى ئوبيېكتلار: پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئەر - ئايال، قېرى - ياش ھەر مىللەت پۇقرالارنىڭ ھەممىسى قاتناشسا بولىدۇ.

3. جاۋاب بېرىش تەلىپى: گېزىتتىن كۆپەيتىپ بېسىپ ياكى باشقا قەغەزگە يېزىپ بېرىلگەن جاۋابلارمۇ ئىناۋەتلىك بولىدۇ. جاۋابنى موي قەلەم ياكى دۇۋەت قەلەم بىلەن يېزىشى كېرەك. بولمىسا ئىناۋەتسىز. جاۋابقا شۇ كىشىنىڭ ئىسىم - فامىلىسى، ئالاقىلىشىش ئادرېسى ۋە پوچتا نومۇرى ئەستايىدىل يېزىلىشى كېرەك.

4. پوچتىدىن ئەۋەتىلىدىغان ئورۇن: ئۈرۈمچى شەھىرى ساغلاملىق يولى 2 - نومۇرلۇق قورۇ – ئاپتونوم رايونلۇق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسى، پوچتا نومۇرى 830003

5. مۇكاپاتلىنىدىغان سان: بۇ قېتىمقى گېزىت ئوقۇش بويىچە زېھىن سىناش مۇسابىقىسىدە 10 بىرىنچى دەرىجىلىك مۇكاپات، 20 ئىككىنچى دەرىجىلىك مۇكاپات، 50 ئۈچىنچى دەرىجىلىك مۇكاپات بارلىققا كەلتۈرۈلىدۇ.

6. ئورۇنلار تەشكىللىك ھالدا كوللېكتىپ جاۋاب بېرىپ مۇسابىقىگە قاتناشسا، ئاپتونوم رايونىنىڭ «شىيالڭگاك نېگىزلىك قانۇنى» تەشۋىقات ھەپتىلىكىنى ئۈيۇشتۇرۇشتا مۇنەۋۋەر ئورۇن مۇكاپاتىنى باھالاشقا قاتناشتۇرۇلىدۇ.

ئاپتونوم رايونلۇق «شىيالڭگاك نېگىزلىك قانۇنى» ھەپتىلىكى ئىشخانىسى

1997 - يىل 6 - ئاينىڭ 9 - كۈنى

25. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتى پۇل ۋە پۇل مۇئامىلە سىياستىنى ـــــ بەلگىلەپ، پۇل مۇئامىلە كارخانىلىرىنىڭ ۋە پۇل مۇئامىلە بازارلىرىنىڭ ـــــ ئەركىنلىكىگە كاپالەتلىك قىلىدۇ ھەمدە ئۇنى قانۇن بويىچە باشقۇرىدۇ ۋە نازارەت قىلىدۇ.

26. شىيالڭگاك پۇلى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ـــــ پۇلى بولۇپ، داۋاملىق ـــــ.

27. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ئەركىن پورت بولۇش ئورنىنى ساقلاپ قالىدۇ ـــــ بېجى ئالمايدۇ، ـــــ بۇنىڭ سىرتىدا.

28. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ـــــ دېگەن نام بىلەن «تاموژنا بېجى ۋە سودىغا دائىر ئومۇمىي كېلىشىم»، خەلقئارا توقۇلما بۇيۇملار سودىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارغا ئالاقىدار خەلقئارا تەشكىلاتلارغا ۋە خەلقئارا سودا كېلىشىملىرىگە قاتناشسا بولىدۇ.

29. چەت ئەل پاراخوتلىرى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى تەۋەسىگە كىرمەكچى بولسا، ـــــ ئالاھىدە رۇخسىتنىي ئالىدۇ، قالغان پاراخوت - كېمىلەر شىيالڭگاك پورتىغا شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇنى بويىچە كىرىپ چىقىدۇ.

30. چەت ئەلنىڭ ئاۋىئاتسىيە ۋاستىلىرى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەھكىمىسىگە تەۋە بولىدۇ. ( )

64. شىيالڭگاڭدا يولغا قويۇلۇپ كەلگەن ئەسلىدىكى زاسپىداتتاللىق تۈزۈمىنىڭ پرىنسىپلىرى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى كۇچكە ئىگە بولغاندىن كېيىن ئەمەلدىن قالىدۇ. ( )

65. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ئاخىرقى سوت مەھكىمىسىنىڭ ۋە يۇقىرى سوت مەھكىمىسىنىڭ باش سوتچىلىقىنى شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ چەت ئەلدە ئولتۇراقلىشىش ھوقۇقى بولمىغان دائىملىق ئاھاللىرى ئىچىدىكى جۇڭگو پۇقرالىرى ئۆتەيدۇ. ( )

66. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايوندا تاشقى پىرېۋوتنى تىزگىنلەش سىياستى يولغا قويۇلمايدۇ، شىيالڭگاك پۇلى ئەركىن ئايرىۋاشلىنىدۇ. ( )

67. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايوندا ئەركىن سودا سىياستى يولغا قويۇلۇپ، مال، شەكىلسىز مال - مۇلۇك ۋە كاپىتالنى يۈرۈشتۇرۇپ تۇرۇش ئەركىنلىكىگە كاپالەتلىك قىلىنىدۇ. ( )

68. شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى مۇستەقىل تاموژنا بېجى رايونى بولىدۇ. ( )

69. چەت ئەللەر شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايوندا كونسۇل ئورگانلىرى ياكى باشقا رەسمىي، يېرىم رەسمىي ھۆكۈمەت ئورگانلىرى تەسىس قىلماقچى بولسا، ئۇنى مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈشى شەرت. ( )

70. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى تېخى ئېتىراپ قىلمىغان دۆلەتلەر شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايوندا پەقەت خەلق ئاپپاراتلىرىنلا تەسىس قىلىدۇ، كونسۇل ئورگىنى تەسىس قىلىشقا بولمايدۇ. ( )

3. بىرىنى تاللاپ جاۋاب بېرىش سوئالى:

71. «شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە» مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» ـــــ دىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ.

A 1997-يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى
B 1990-يىل 4-ئاينىڭ 4-كۈنى
C 1997-يىل 4-ئاينىڭ 4-كۈنى
D 1990-يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى

72. «شىيالڭگاك پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» جەمئىي ـــــ ماددا.

A 160 ماددا B 116 ماددا
C 126 ماددا D 136 ماددا

9. مەركىزىي خەلق مۆكۈمىتى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي باشلىقىنى ۋە ـــــ ئورگانلارنىڭ ئاساسلىق ئەمەلدارلىرىنى تەيىنلەيدۇ.

10. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇن چىقىرىش ئورگىنى تۇزگەن قانۇنلار ـــــ ئەنگە ئالدۇرۇلۇشى كېرەك، ئەنگە ئالدۇرۇش شۇ قانۇنىنىڭ ـــــ تەسىر يەتكۈزمەيدۇ.

11. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئاھالىسى قىسقارتىپ شياڭگاڭ ئاھالىسى دەپ ئاتىلىدۇ، ئۇ ـــــ لىق ئاھالە ۋە ـــــ لىق ئاھالىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

12. شياڭگاڭ ئاھاللىرى ـــــ ئالدىدا باببارابۇر.

13. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ دائىملىق ئاھالىسى قانۇن بويىچە ـــــ ھوقۇقىغا ۋە ـــــ ھوقۇقىغا ئىگە.

14. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقلىقىنى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ـــــ ياشقا تولغان، شياڭگاڭدا ئادەتتە ئۇدا ئولتۇراقلاشقىنىغا ـــــ يىل بولغان ھەمدە چەت ئەلدە ئولتۇراقلىشىش ھوقۇقى بولمىغان دائىملىق ئاھالىسى ئىچىدىكى جۇڭگو پۇقراسى ئۇستىگە ئالىدۇ.

15. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي باشلىقىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى ـــــ يىل بولىدۇ، ئۇدا ـــــ قېتىم ۋەزىپە ئۆتەشكە بولىدۇ.

16. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ـــــ مەمۇرىي رايون باشلىقىنىڭ تەدبىر كۆرۈشىگە يارەملىشىدىغان ئورگان.

17. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ـــــ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي ئورگىنى.

18. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ـــــ جىنايى ئىشلار تەپتىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ، ئۇ ھېچقانداق مۇداخىلىگە ئۇچرىمايدۇ.

19. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇن كېڭىشى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ـــــ ئورگىنىدۇر.

20. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قانۇن كېڭىشىنىڭ يىغىن ئۆتكۈزۈشتىكى قانۇندا بەلگىلەنگەن ئادەم سانى بارلىق ئەزالارنىڭ ـــــ ئاز بولماسلىقى كېرەك.

21. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدىكى ھەر دەرىجىلىك سوت مەھكىمىلىرى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئورگانلىرىدۇر، ئۇلار شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايوندا ـــــ ھوقۇقىنى يۈزگۈزىدۇ.

22. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى، ئاساسلىق ئەمەلدارلىرى، مەمۇرىي كېڭەش ئەزالىرى، قانۇن كېڭىشىنىڭ ئەزالىرى، ھەر دەرىجىلىك سوت مەھكىمىلىرىنىڭ سوتچىلىرى ۋە باشقا ئەدلىيە خادىملىرى خىزمەتكە كىرگەندە قانۇن بويىچە جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ـــــ قانۇنىنى ھىمايە قىلىش، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ـــــ مەمۇرىي رايونىغا سادىق بولۇش ھەققىدە قەسەم بېرىشى كېرەك.

23. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى بارلىق مالىيە كىرىمىنى ئېھتىياجى ئۈچۈن ئىشلىتىدۇ، ـــــ ھۆكۈمەتكە تاپشۇرمايدۇ.

24. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتى شياڭگاڭنىڭ ـــــ پۇل مۇئامىلە مەركىزى بولۇش ئورنىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، مۇۋاپىق ئىقتىسادىي ۋە قانۇنىي شارائىت يارىتىپ بېرىدۇ.

قانۇنى» جەمئىي ـــــ ماددا.

A 160 ماددا B 116 ماددا

C 126 ماددا D 136 ماددا

73. «شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» نىڭ 1-ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە ئاساسلانغاندا، ـــــ جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئايرىلماس قىسمى.

A تەيۋەن. B ئاۋمېن

C شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى D باشقىلار

74. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى تەۋەسىدىكى يەر ۋە تەبىئىي بايلىقلار ـــــ ئىگىدارلىقىدا بولىدۇ، شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتى ئۇنى باشقۇرۇش، ئىشلىتىش، ئېچىش، ئىجارىگە بېرىشكە ياكى شەخسلەر، قانۇنىي ئىگىلەرنىڭ ياكى تەشكىلاتلارنىڭ ئىشلىتىشىگە ياكى ئېچىشقا تەستىقلاپ بېرىشكە مەسئۇل بولىدۇ، ئۇلاردىن كىرگەن كىرىم پۇتۇنلەي شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتىنىڭ باشقۇرۇشىغا مەنسۇپ بولىدۇ.

A دۆلەتنىڭ B مەمۇرىي رايون باشلىقىنىڭ

C شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ D قانۇن كېڭىشىنىڭ

75. «شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسلانغاندا، مەمۇرىي رايون باشلىقى قانۇن كېڭىشىنى تارقىتىۋېتىشتىن بۇرۇن مەمۇرىي كېڭەشمىنىڭ پىكرىنى ئېلىشى كېرەك. مەمۇرىي رايون باشلىقى بىر قېتىملىق ۋەزىپە ئۆتەش مەزگىلىدە قانۇن كېڭىشىنى پەقەت ـــــ قېتىم تارقىتىۋېتەلەيدۇ.

A تۆت قېتىم B ئۈچ قېتىم

C ئىككى قېتىم D بىر قېتىم

76. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقىنىڭ ئورنى بوش قالغاندا، ـــــ ئاي ئىچىدە «شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى» نىڭ 45 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە يېڭى مەمۇرىي رايون باشلىقى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلۈشى كېرەك.

A بىر ئاي B ئىككى ئاي C تۆت ئاي D ئالتە ئاي

77. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئاساسلىق ئەمەلدارلىقىنى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ شياڭگاڭدا ئۇدا ئولتۇراقلاشقىنىغا ـــــ يىل بولغان ھەم چەت ئەلدە ئولتۇراقلىشىش ھوقۇقى بولمىغان دائىملىق ئاھالىسى ئىچىدىكى جۇڭگو پۇقرالىرى ئۇستىگە ئالىدۇ.

A بەش يىل B ئون يىل C 15 يىل D 20 يىل

78. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتى قانۇنلارغا رىئايە قىلىشى، شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ـــــ ئالدىدا جاۋابكار بولۇشى كېرەك.

A مەمۇرىي كېڭىشى B قانۇن كېڭىشى

C قانۇن مەھكىمىسى D مەمۇرىي مەھكىمە

79. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قانۇن كېڭىشىنىڭ 1-نۆۋەتلىك ۋەكالەت مۇددىتى ئىككى يىل بولغاندىن باشقا، قالغان ھەر نۆۋەتلىكىنىڭ ۋەكالەت مۇددىتى ـــــ يىل بولىدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قالغان پاراخوت - كېمىلەر شياڭگاڭ پورتىغا شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇنى بويىچە كىرىپ چىقىدۇ.

30. چەت ئەللىك ئاۋىئاتسىيە ۋاستىلىرى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىغا كىرمەكچى بولسا، ـــــ ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاھىدە رۇخسىتىنى ئېلىشى كېرەك.

31. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتى دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىنى ـــــ مەيدۇ، دىنىي تەشكىلاتلارنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ـــــ مايدۇ، شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇنغازىرت كەلمەيدىغان دىنىي ھەرىكەتلەرنى چەكلىمەيدۇ.

32. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتىنىڭ ۋەكىللىرى مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىغا بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك ئىشلار ئۈستىدە ئۆتكۈزىدىغان دىپلوماتىك ـــــ گە جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتى ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ ئەزاسى سۈپىتىدە قاتناشىدۇ.

33. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ئىقتىساد، سودا، پۇل مۇئامىلىسى، دېڭىز قاتنىشى، خەت - ئالاقە، سايامەت، مەدەنىيەت، تەنتەربىيە قاتارلىق ساھەلەر بويىچە دۆنيادىكى ھەرقايسى دۆلەتلەر، ھەرقايسى رايونلار ۋە ئالاقىدار خەلقئارا تەشكىلاتلار بىلەن ـــــ دېگەن نامدا ـــــ مۇناسىۋەت باغلىسا ۋە شۇ مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرسا بولىدۇ.

34. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنىنى ئىزاھلاش ھوقۇقى ـــــ دا بولىدۇ.

35. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت بايرىقى قانۇنى بايراق.

36. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت بايرىقى ـــــ جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ـــــ ۋە ـــــ.

37. ھەر بىر پۇقرا ۋە تەشكىلات دۆلەت بايرىقىنى ـــــ ۋە ـــــ لازىم.

38. دۆلەت بايرىقىنى ۋە ئۇنىڭ سىزما نۇسخىسىنى تاۋار ماركىسى ۋە ـــــ غا ئىشلىتىشكە، شەخسىي ـــــ پائالىيىتىدە ئىشلىتىشكە بولمايدۇ.

39. ئاممىۋى سورۇنلاردا قەستەن كۆيدۈرۈش، بۇزۇش، سىزىۋېتىش، پاسكىنا قىلىۋېتىش، دەسسەش قاتارلىق ئۇسۇللار بىلەن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت بايرىقىنى ھاقارەت قىلغانلارنىڭ جىنايى ئىشلار جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ؛ قىلمىشى يېنىكرەك بولغانلار ئامانلىق ساقلاش ئىشلىرى بويىچە باشقۇرۇش ۋە جازالاش نىزامىدىكى جازالاش بەلگىلىمىسى بويىچە ـــــ ئورگانلىرى تەرىپىدىن ـــــ كۆندىن تۆۋەن توختىتىپ قويۇلىدۇ.

40. «دۆلەت بايرىقى قانۇنى» ـــــ - يىل ـــــ - ئاينىڭ ـــــ - كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلدى.

2. توغرا - خاتالىقىغا ھۆكۈم قىلىش سوئاللىرى:

41. شياڭگاڭنىڭ ئىسلىدىكى قانۇنلىرى، يەنى ئومۇمىي قانۇن، ئادالەت قانۇنى، نىزام، بېقىنما قانۇن ۋە ئادەت قانۇنىنىڭ مۇشۇ قانۇنغا زىت كېلىدىغانلىرىدىن ياكى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇن چىقىرىش ئورگىنى تۈزۈتىش كىرگۈزگەنلىرىدىن باشقىلىرى ساقلاپ قېلىنىدۇ. ( )

42. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي ئورگانلىرى، قانۇن چىقىرىش ئورگىنى ۋە ئەدلىيە ئورگانلىرى جەزمەن جۇڭگو ئېزىقىنى ئىشلىتىشى كېرەك. ( )

48. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق سوت مەھكىمىسىدە دۆلەت مۇداپىئەسى، دىپلوماتىيە قاتارلىق دۆلەت ھەرىكىتىنى باشقۇرۇش ھوقۇقى بولمايدۇ ( ).

49. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئاھالىسى ئېچىدىكى ھەرقانداق پۇقرا قانۇن بويىچە دۆلەت ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا قاتناشسا بولىدۇ. ( )

50. مەركەزدىكى تارماقلار، ئۇلكىلەر، ئاپتونوم رايونلار، بۇاستە قاراشلىق شەھەرلەر شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدا ئورگان تەسىس قىلماقچى بولسا، پەقەت شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمەتنىڭ ماقۇللۇقىنى ئالسىلا بولىدۇ. ( )

51. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ۋاقىتلىق ئاھالىسى مەزكۇر رايوندا تۇرۇش ھوقۇقى بولغان كىشىلەردۇر. ( )

52. شياڭگاڭ ئاھاللىرى دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىگە ئىگە، ئاشكارا دىن تارقىتىش ۋە دىنىي پائالىيەت ئۆتكۈزۈش ھەم ئۇنىڭغا قاتنىشىش ئەركىنلىكىگە ئىگە. ( )

53. شياڭگاڭ ئاھاللىرىنىڭ نىكاھ ئەركىنلىكى ۋە ئېختىيارىي پەرزەنت كۆرۈش ھوقۇقى قانۇن ئارقىلىق قوغدىلىدۇ. ( )

54. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ باشلىقىدۇر، ئۇ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونغا ۋەكىللىك قىلىدۇ. ( )

55. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنىغا ئاساسلانغاندا، مەمۇرىي رايون باشلىقى پەقەت شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ئالدىدا جاۋابكار بولىدۇ. ( )

56. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن چاغدا شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ئاخىرقى سوت مەھكىمىسىنىڭ باش سوتچىسىغا ئۆز مال-مۈلكىنى مەلۇم قىلىشى، ئەنگە ئالدۇرۇشى لازىم. ( )

57. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي كېڭىشىنىڭ ئەزالىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى ئۇلارنى تەيىنلىگەن مەمۇرىي رايون باشلىقىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتىدىن ئېشىپ كەتسە بولىدۇ. ( )

58. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايوندا پاكلىق مەھكىمىسى تەسىس قىلىنىدۇ، ئۇ خىزمەتنى ئۆز ئالدىغا ئىشلەيدۇ، مەمۇرىي كېڭەش ئالدىدا جاۋابكار بولىدۇ. ( )

59. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمەتنىڭ باشلىقى ـــــ شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقىدۇر. ( )

60. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇن كېڭىشى پەقەت شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ چەت ئەلدە ئولتۇراقلىشىش ھوقۇقى بولمىغان دائىملىق ئاھاللىرى ئىچىدىكى جۇڭگو پۇقرالىرىدىن تەركىب تاپىدۇ. ( )

61. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قانۇن كېڭىشىنىڭ رەئىسلىكىنى پەقەت شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ چەت ئەلدە ئولتۇراقلىشىش ھوقۇقى بولمىغان دائىملىق ئاھالىسى ئىچىدىكى جۇڭگو پۇقراسى ئۈستەيدۇ. ( )

62. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قانۇن كېڭىشىنىڭ ئەزالىرى يېغىنغا قاتنىشىۋاتقاندا ۋە يېغىنغا كېتىۋاتقاندا قولغا ئېلىنمايدۇ. ( )

63. شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئاخىرىدا قاراپ چىقىش ھوقۇقى شياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق يۇقىرى سوت

«ئۇمىد قۇرۇلۇشى» قەشقەردە ياخشى ئېلىپ بېرىلماقتا

لىمگۈل ياسىن

1993 - يىلى قەشقەر شەھىردە «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئوقۇشسىز قالغان ۋە مەكتەپتىن چېكىنىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان ئۆسمۇر - بالىلار مەكتەپ قوينىغا قايتىپ كېلىپ، خاتىرجەم ئوقۇش پۇرسىتىگە ئىگە بولدى.

تەشكىل ئۇلارنى ئۇنتۇمىدى

ئىلگىرى شەھەرلىك پىئونېرلار خىزمىتى كومىتېتىدىكى يولداشلار مەكتەپلەرگە بارغاندا، تەربىيچىلەر، مۇئەللىملەر ئۆسمۇر - بالىلارنىڭ قىينىچىلىقىنى ئىنكاس قىلىشاتتى. 1993 - يىلنىڭ ئاخىرى شەھەرلىك ئىتتىپاق كومىتېتى ئالاھىدە قېينىچىلىقى بار 1210 ئوقۇغۇچىنىڭ ئەھۋالىنى ئاپتونوم رايونلۇق «ئۇمىد قۇرۇلۇشى»نى تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتىگە مەلۇم قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتى تەكشۈرۈش ئارقىلىق دەسلەپكى قەدەمدە 318 ئالاھىدە قېينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىغا «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» بويىچە ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. ياردەمگە ئېرىشكەن بۇ سەبىي بالىلارنىڭ قەلبىدە خاتىرجەملىك، چېھرىدە خۇشاللىق ئەكس ئەتتى. ئاتا - ئانىلىرىنىڭ قەلبىدە بولسا بالىلىرىنىڭ كەلگۈسىگە بولغان ئۇمىد - ئارزۇلىرى ئەكس ئەتتى.

جەمئىيەت ۋە خەلق ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى

قەشقەردە يەنە نۇرغۇن ئوقۇغۇچىلار مەكتەپ سرتىدا ئىدى. بۇ مەسىلىنى تۆۋەن ھەل قىلىش ئۈچۈن 1995 - يىلى شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى «ئۇمىد قۇرۇلۇشى»غا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، شەھەردىكى ھەرقايسى ساھەلەرنى «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» ئۈچۈن ياردەمنى ئايماسلىقتا دەۋەت قىلدى. ھەرقايسى ئىدارە، كەسىپىي ئورۇنلار، زاۋۇت، كارخانىلار، كادىرلار، ئىشچىلار، دېھقانلار ھەتتا ئوقۇغۇچىلارمۇ «ئۇمىد قۇرۇلۇشى»غا بەس - بەستە پۇل ئىئانە قىلدى. قەشقەر ۋىلايەتلىك ئىتتىپاق كومىتېتى، ۋىلايەت دەرىجىلىك ئورگانلار بىر قېتىمدىلا 17 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى. شەھەرلىك سودا- سانائەتنى مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى 12 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى. يەككە تىجارەتچى مەھەممەت ساۋۇت بەش ئۆسمۈرنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگىچە كېتىدىغان خراجىتىنى ئۈستىگە ئالدى. قىسقا ۋاقىت داۋاملاشقان «ئۇمىد قۇرۇلۇشى»غا ياردەم بېرىش پائالىيىتىدە شەھەر بويىچە جەمئىي 92 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل يىغىلىپ، 500 بالىغا «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» بويىچە ياردەم بېرىش ئورۇنلاشتۇرۇلدى.

مەبلەغ جايىغا ئىشلىتىلدى

قەشقەر شەھەرلىك پىئونېرلار خىزمىتى كومىتېتى «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» تەشۋىقات خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، 20 مىڭ پارچىدىن ئارتۇق تەشۋىقات ۋەرەقىسى تارقاتتى. ياردەم بەرگۈچى ئورۇن ياكى شەخس بىلەن ياردەمگە ئېرىشكۈچى ئۆسمۈرگە كارتوچكا تارقىتىپ، ئۇلارنىڭ مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇردى.

ئۇنىكەن يىلنىڭ ئاخىرى ئاپتونوم رايونلۇق ياشلار - ئۆسمۈرلەر تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتى، قەشقەر شەھەرلىك مۇپەتتىش ئىدارىسى «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» مالىيىسىنى مۇپەتتىش قىلىپ، ئىئانە قىلىنغان پۇللارنىڭ جايىغا ئىشلىتىشگە كاپالەتلىك قىلدى.

يېزا ئىگىلىك 4 - شى 64 - تۈمەن مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپ تولۇق ئوتتۇرا 2 - يىللىق سىنىپىنىڭ ئوقۇغۇچىسى، مۇنەۋۋەر ئىتتىپاق ئەزاسى گۈلنىسا ياقۇپ دەرس ۋە دەرستىن سىرتقى پائالىيەتلەردە ساۋاقداشلىرىغا ئۈلگە بولدى. ئۇ بوش ۋاقىتلىردا 100 پارچىدىن كۆپ رەسىم سىزىپ، «تارىم غۇنچىلىرى» ژۇرنىلىدا 12 پارچە، «كۆكدالا چېچەكلىرى» گېزىتىدە ئالتە پارچە گۈزەل سەنئەت ئەسىرىنى ئېلان قىلدى. ئۇ تۈمەن ۋە مەكتەپ بويىچە كۆپ قېتىم «ئۆچە ياخشى ئوقۇغۇچى» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: گۈلنىسا (ئوتتۇرىدا) گۈزەل سەنئەت كۇرۇژوكىدىكى ساۋاقداشلىرىغا رەسىم سىزىش بويىچە ئۈلگە كۆرسەتمەكتە. تۇرغان ئۆمەر فوتوسى

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا «17 - ئىيۇن» خەلقئارا چۆللىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كۈنى»نى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز قابدۇۋېلىجان مەمتىمىن خەۋەر قىلىدۇ: 17 - ئىيۇن «خەلقئارا چۆللىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كۈنى»دۇر. بۇ كۈن شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئالاھىدە تەنتەنە ئىچىدە ئۆتكۈزۈلدى. بۇ كۈنى ئۇنىۋېرسىتېتتا «چۆللىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئېكولوگىيىلىك مۇھىت» تېمىسىدا ئىلمىي مۇنازىرە يىغىنى ئېچىلدى. يىغىنغا ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىلىرى، شۇنداقلا شىنجاڭ ئىلىم ساھەسىدىكى ئالىملار قاتناشتى. يىغىندا ئوقۇغۇچىلار ئۆز ئارا ئىلمىي مۇنازىرە ئېلىپ باردى.

بايىنغولىن ئوبلاستىدىكى ئىككى دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرى جىنايى ئىشلار ۋە ئىقتىسادىي جىنايەت دېلولىرىنى تەكشۈرۈشنى چىڭ تۇتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇراخمان قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى ئىككى دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت بىلەن تەمىن ئېتىش ئۈچۈن بۇلتۇردىن باشلاپ جىنايى ئىشلار ۋە ئىقتىسادىي جىنايى ئىشلار دېلولىرىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى.

بۇ ئوبلاستتىكى ئىككى دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرى مەركەز، ئاپتونوم رايون ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، جەمئىيەت ئامانلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش قىلمىشلىرى ۋە جەمئىيەتنىڭ ئىقتىسادىي تەرتىپىنى بۇغىر دەرىجىدە قالايمىقان قىلىشتەك جىنايى ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىپ، دېلو بېجىرىشتە مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، بىر تۈركۈم جىنايى ئىشلار ۋە ئىقتىسادىي جىنايى ئىشلار دېلولىرىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. بۇلتۇر يىل بېشىدىن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ باشلىرىغا قەدەر 1593 جاۋابكارنى قانۇن بويىچە قولغا ئېلىشقا تەستىقلىدى ھەم ئۇنىڭدىن 1514 جاۋابكارنى قانۇن بويىچە ئەيىبلەشنى قارار قىلدى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئىككى دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرى تۈرلۈك ئىقتىسادىي جىنايى ئىشلار دېلولىرىدىن 126 پارچىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭدىن 73 پارچە دېلولىرىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. بۇلتۇر دېلودىكى 86 جاۋابكارغا دېلوتۈرغۈزۈپ، ئۇنى تەكشۈرۈپ تەھقىقلەپ ئاخىرلاشتۇردى ھەم بۇ جەريانىدا دۆلەت، كوللېكتىپنىڭ 34 مىليون 196 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ئىقتىسادىي زىيىنىنى قايتۇرۇۋالدى. بۇنىڭ بىلەن ئوبلاستنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقى ئۇنۇملۇق قوغدالدى ھەمدە ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا پۇختا ئاساس سېلىندى.

پوسكام ناھىيىلىك خەلق تەپتىش مەھكىمىسى خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇققا قارشى تۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئىقتىسادىي تەرتىپنى قوغدىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوسمانجان ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىلىك خەلق تەپتىش مەھكىمىسى بۇلتۇر 4 - ئايدىن باشلاپ، خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇققا قارشى تۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرتىپىنى قوغدىدى.

بۇ مەھكىمە خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇققا قارشى تۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشتە ئالدى بىلەن ئىشنى مەركەز ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ چېرىكلىشىشكە، جۇملىدىن خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇققا قارشى تۇرۇشقا دائىر ئالاقدار بەلگىلىمىلىرىنى تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇشنى چىڭ تۇتۇشتىن باشلىدى. بۇ جەريانىدا 32 قېتىم چوڭ - كىچىك تەشۋىقات پائالىيىتى ئېلىپ باردى. 8000 پارچىدىن ئارتۇق تەشۋىقات ماتېرىيالى تارقاتتى. رادىئو، تېلېۋىزوردىن پايدىلىنىپ بەش قېتىم سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئاچتى. مەھكىمە يەنە ج خ، سوت قاتارلىق تارماقلار بىلەن بىرلىشىپ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ناھىيىدە يامان تەسىر پەيدا قىلغان سۇلۇك X، پاك X قاتارلىقلارنىڭ خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇق جىنايىتىنى تەكشۈرۈپ تەھقىقلىدى. دېلو بېجىرىشتە خادىملارنى، ۋەزىپىسىنى، ۋاقتىنى ۋە سۈپەتنى بېكىتىشتىن ئىبارەت «تۆتىنى بېكىتىش»نى يولغا قويۇپ، قانۇنىي تەرتىپكە كاپالەتلىك قىلدى. بۇ مەھكىمە بۇلتۇر 4 - ئايدىن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە ئامما مەلۇم قىلغان سەككىز پارچە ئىقتىسادىي دېلونى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭدىن خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇق قىلمىشى بار ئالتە كىشى بىلەن خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇق قىلمىشى پەۋقۇلئاددە ئېغىر بولغان ئۈچ پارچە دېلونى تەكشۈرۈپ ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلدى. بۇ جەريانىدا دۆلەت ۋە كوللېكتىپنىڭ 69 مىڭ

ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق تەپتىش مەھكىمىسى دېلو بېجىرىشنى نازارەت قىلىش كارتۇچكا تۈزۈمىنى يولغا قويدى

ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق تەپتىش مەھكىمىسى 5 - ئايدىن باشلاپ، تەپتىش خادىملىرىنىڭ دېلو بېجىرىشنى قانۇن بويىچە ئېلىپ بېرىشنى تېخمۇ كۈچەيتىش مەقسىتىدە دېلو بېجىرىشنى نازارەت قىلىش كارتۇچكا تۈزۈمىنى يولغا قويدى.

بۇ كارتۇشكا تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ ھەرقايسى بۆلۈم، ئىشخانىلىرىغا، شۇنداقلا ھەرقايسى رايون، ناھىيىلەردىكى تەپتىش مەھكىمىلىرىگە تارقىتىلدى. ئۇنىڭغا جاۋابكار ياكى جىنايەت گۇمانداري تەپتىش خادىملىرىنىڭ دېلو بېجىرىشنى قانۇن بويىچە ئېلىپ بارغان - بارمىغانلىقى ھەققىدىكى پىكرىنى يازىدۇ. دېلو بېجىرىش جەريانىدا بېسىم ئىشلىتىش، ناتوغرا يوللار ئارقىلىق پۇل ئېلىش قاتارلىق قانۇنغا خىلاپ ئەھۋاللار كۆرۈلسە، تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن كېيىن، ئالاقدار تەپتىش خادىملىرىغا چارە كۆرۈلىدۇ.

دېلو بېجىرىشنى نازارەت قىلىش كارتۇچكا تۈزۈمىنىڭ يولغا قويۇلۇشى دېلو بېجىرىشنى قانۇن بويىچە ئېلىپ بېرىش، ئىنتىزامنى كۈچەيتىش جەھەتتىكى يېڭى ئىش بولۇپ، ئۇ تەپتىش خادىملىرىنىڭ قانۇننى توغرا ئىجرا قىلىش، پاك - دىيانەتلىك بولۇپ قانۇننىڭ نوپۇزىنى قوغداش، جاۋابكار ياكى جىنايەت گۇمانداربنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش ۋە ھەققىي جىنايەتچىلەرنىڭ قانۇن تورىدىن چۇشۇپ قالماسلىقىنى تېخىمۇ ئىلگىرى سۈرۈش رولىنى ئوينايدۇ.

قەشقەر ۋىلايەتلىك ئىجتىمائىي پاراۋانلىق باش شىركىتى مېيىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تەمىناتىنى ياخشىلىدى

ئۆستۇرۇش ئۇچۇن، مەخسۇس پۇل ئاجرىتىپ، مېيىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ پاراۋانلىق

چۆللىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كۈنى»نى خاتىرىلەش پائالىيىتى ئوتكۈزۈلدى

ئاپتونوم رايونلۇق كۆكەرتىش كومىتېتى، ئورمانچىلىق نازارىتى قاتارلىق ئورۇنلار ئۈيۈشتۇرغان «17 - ئىيۇن» خەلقئارا چۆللىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كۈنىنى خاتىرىلەش، چۆللىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، قۇملىشىشنى تىزگىنلەش، ۋەتەننى باغۇ بوستانلىققا ئايلاندۇرۇش، ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇقنى قوغداش، كېيىنكى ئەۋلادلارغا بەخت يارتىش مەزمۇن قىلىنغان تەشۋىقات پائالىيىتى 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوتكۈزۈلدى.

يەرلەرنىڭ قۇملىششى ۋە چۆللىششى دۇنياۋى خاراكتېرلىك ئاپەت بولۇپ، 20 - ئەسىرنىڭ 60 - يىللىرىدىن بۇيان دۇنيادىكى قۇرغاق، يېرىم قۇرغاق رايونلاردىكى ئاھاللەرنىڭ تېز سۈرئەتتە كۆپىيىشى ۋە يەر ئېچىش كۆلىمىنىڭ كېڭىيىشىگە ئەگىشىپ، يەرشارى خاراكتېرلىك چۆللىشىش پەيدا بولدى. شىنجاڭ مەملىكىتە بويىچە قۇملۇق ۋە چۆللۈكلەرنىڭ كۆلىمى ئەڭ چوڭ، تارقىلىشى ئەڭ كەڭ، زىيىنى ئەڭ ئېغىر بولغان رايون. نۆۋەتتە شىنجاڭدىكى تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ 2/1 قىسمى قۇم - بوراننىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ، ھەر يىلى 1 مىليارد 764 مىليون يۈەن قىممىتىدىكى دورا ئۇسۇلۇكلەر زىيانغا ئۇچراۋاتىدۇ. نۇرغۇن سۇ ئامبىرى، كارىز، ئېرىق - ئۆستەڭ قاتارلىق سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرى قۇم- بوراندا كۆمۈلۈپ كېتىۋاتىدۇ. 120 مىليون مو ئوتلاق ئېغىر دەرىجىدە قۇملىششىنىڭ تەسىرىگە ئۇچراۋاتىدۇ. بۇلار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سانائىتى، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ۋە خەلقنىڭ تۇرمۇشىغا ئېغىر تەسىر يەتكۈزمەكتە.

ئاپتونوم رايونىمىزدا چۆللىشىشتىن ساقلىنىش قۇرۇلۇشى يولغا قويۇلغان ئالتە يىلدىن بۇيان، زور كۈچ بىلەن كۆچەت تىكىپ ئورمان بەرپا قىلىش ئارقىلىق، 8 مىليون 955 مىڭ مو يەر تىزگىنلەندى، نەچچە مىڭ كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا بوراندىن ساقلىنىش، قۇم تىزگىنلەش ئورمان بەلباغلىرى بەرپا قىلىندى. «17- ئىيۇن» دىكى تەشۋىقات پائالىيىتىدە ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى چۆللىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، شىنجاڭنى باغۇ بوستانلىققا ئايلاندۇرۇش ھەققىدە ساۋاتنى ئېگە بولدى.

زۆھرە ئىسمايىل

ئىلى ئوبلاستلىق تەنتەربىيە كومىتېتى يېقىندا يېغىن ئېچىپ، 1996 - يىللىق ئومۇمىي خەلق ساغلاملىقىنى ئاشۇرۇش پائالىيىتىدە ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار ئورۇن بولغان ئىلى يۈك توقۇمچىلىق زاۋۇتى قاتارلىق توقۇز ئورۇن ۋە ئىلى ئوبلاستى بويىچە ئىلغار ئورۇن بولغان ئىلى پوچتا- تېلېگراف ئىدارىسى قاتارلىق سەككىز ئورۇننى تەقدىرلىدى.

سۈرەتتە: ئىلغار ئورۇنلارنىڭ ۋەكىللىرى.

تۇرسۇن مۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

ئابدۇۋۇپۇلجان مەمتىمىن خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك ئىجتىمائىي پاراۋانلىق باش شىركىتى 1993 - يىلىدىن بۇيان ئىجتىمائىي پاراۋانلىق ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، مېيىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تەمىناتىنى يىلدىن - يىلغا ياخشىلىدى.

بۇ شىركەت 1993 - يىلى زىيانىنى پايدىغا ئايلاندۇرغاندىن بۇيان، قائىدە- تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، كارخانىنىڭ تىجارەت تۈرلىرىنى كېڭەيتتى. ھازىر شىركەتكە قاراشلىق مېھمانخانا، رېستوران، رەڭلىك سۈرەت چوڭايتىش مەركىزى، بېزەش شىركىتى، باسما زاۋۇتى قاتارلىق ئورۇنلار مۇستەقىل تىجارەت بىلەن شۇغۇللىنىپ، تىجارەت دائىرىسىنى كېڭەيتتى. 1993 - يىلى بۇ شىركەتنىڭ يارانقان ساپ پايدىسى 50 مىڭ يۈەن بولغان بولسا، 1996 - يىلى 80 مىڭ يۈەنگە يەتتى. شىركەت پايدا ئالغاندا ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ بولۇپمۇ مېيىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تەمىناتىنى ياخشىلاشقا ئالاھىدە دىققەت قىلىدۇ. ھازىر شىركەتتە 32 مېيىپ ئىشچى - خىزمەتچى بولۇپ، ئومۇمىي ئىشچى - خىزمەتچى سانىنىڭ 57% نى ئىگىلەيدۇ. شىركەت رەھبەرلىرى مېيىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مۇۋاپىق ئىشقا قويۇپ، ئۇلارنىڭ ئىش ھەققىنىڭ ئادەتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر بىلەن ئوخشاش بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى؛ پاراۋانلىق ۋە داۋالىنىش جەھەتتە مېيىپلەرگە ئالاھىدە ئېتىبار بەردى؛ ئۆي تەقسىم قىلغاندا مېيىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئالدىن ئويلاشتى؛ مېيىپ ئىشچى- خىزمەتچىلەر توي قىلسا شىركەت ئۇلارغا 300 يۈەندىن 500 يۈەنگىچە ياردەم پۇلى بەردى؛ ھەر يىلى 5 - ئاينىڭ 18 - كۈنى «خەلقئارا مېيىپلەرگە ياردەم بېرىش كۈنى»دە مېيىپلەرگە مەخسۇس پاراۋانلىق پۇلى تارقىتىپ بەردى ۋە ئۇلارنى كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىگە ئۈيۈشتۈردى.

سۈرۈش رولىنى ئويناپدۇ.

گۈلزەپەر نەجمدىن

قارىماي شەھىرى جەرەنبۇلاق ج خ شۆبە ئىدارىسى كادىر - ساقچىلارنىڭ مەدەنىيەت ئۆگىنىشى بىلەن كەسپىي ئۆگىنىشنى چىڭ تۇتۇپ، كۇرس ئېچىپ، 250 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى.

سۈرەتتە: كۇرسانتلار تەسىرات ئالماشتۇرماقتا.

ئەخمەتجان موللا رەخمەت فوتوسى

قانداق ئوقۇغۇچىلار ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشەلەيدۇ؟

ئېزىز توختىھاجى

ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار تەقسىمات جەريانىدا كۆپ قېتىم ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار بىلەن ئۇچرىشىش، سۆھبەتلىشىش ئارقىلىق ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ تەلىپىنىڭ ناھايىتى يۇقىرى ئىكەنلىكىنى ھېس قىلماقتا. بۇ تەلەپلەر ئاساسەن تۆۋەندىكى بىر نەچچە تۈرگە يىغىنچاقلانغان.

بىرىنچى، ئەخلاقىي، ئەقلىي ۋە جىسمانىي جەھەتتىن ئەتراپلىق يېتىلگەن ئوقۇغۇچىلار ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشكەن. ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار ئۆزلىرى قوبۇل قىلغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ سىياسىي جەھەتتە ئىشەنچلىك، كەسپىي جەھەتتە يېتىلگەن بولۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. شۇڭا ئۇلار ئوقۇغۇچىلارغا سىياسىي جەھەتتىن يۇقىرى تەلەپ قويۇپلا قالماي، يەنە ئۇلارنىڭ كەسپىي ئۇقتىدارىغىمۇ قارايدۇ. ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار تەلەپ قىلغان ئوقۇغۇچىلار - سىياسىي جەھەتتە تەربىيىلىنىشكە ئىنتىلىدىغان، تۆت ئاساسىي پرىنسىپتا چىڭ تۇرىدىغان، تەشكىلىي ئىنتىزامغا ئاڭلىق رىئايە قىلىدىغان، بەلگىلىك تەشكىللەش ئۇقتىدارىغا ئىگە، نەزەريىنى ئەمەلىيەتتە ئىشلىتەلەيدىغان ئوقۇغۇچىلاردۇر.

ئىككىنچى، كۆپ خىل ئۇقتىدارغا ئىگە مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچىلار قارشى ئېلىشقا ئېرىشكەن. ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار ھەر تەرەپتىن يېتىلگەن مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشقا قىزىقىدۇ. ئۆگىنىش نەتىجىسى ئادەتتىكىچە بولغان ئوقۇغۇچىلار ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇن تەرىپىدىن ئاساسەن شاللىۋېتىلىدۇ. كۆپ خىل ئۇقتىدارغا ئىگە مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئالاھىدىلىكى شۇكى، ئۇلارنىڭ خاراكتېرى ئوچۇق، كاللىسى ئۆتكۈر، ھەر تەرەپلىمە يېتىلگەن بولىدۇ. ئۇلارنىڭ يەنە ئەدەبىيات - سەنئەت، تەنتەربىيە، نۇتۇق، ئىجتىمائىي ئالاقە قاتارلىق جەھەتتىمۇ مەلۇم دەرىجىدە ئالاھىدىلىكى بولىدۇ. بۇنداق ئوقۇغۇچىلار چېتىلىش دائىرىسى كەڭ، خادىملاردىن كۆپ ئۇقتىدارلىق بولۇشنى ئاساسىي پرىنسىپتا چىڭ تۇرىدىغان، تەشكىلىي ئىنتىزامغا ئاڭلىق رىئايە قىلىدىغان، بەلگىلىك تەشكىللەش ئۇقتىدارىغا ئىگە، نەزەريىنى ئەمەلىيەتتە ئىشلىتەلەيدىغان ئوقۇغۇچىلاردۇر.

ئىككىنچى، كۆپ خىل ئۇقتىدارغا ئىگە مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچىلار قارشى ئېلىشقا ئېرىشكەن. ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار ھەر تەرەپتىن يېتىلگەن مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشقا قىزىقىدۇ. ئۆگىنىش نەتىجىسى ئادەتتىكىچە بولغان ئوقۇغۇچىلار ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇن تەرىپىدىن ئاساسەن شاللىۋېتىلىدۇ. كۆپ خىل ئۇقتىدارغا ئىگە مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچىلارنىڭ خىزمەتكە چىقىپلا ئالمىشىپ كېتىشىنى، تەقسىماتقا بويسۇنماسلىقىنى خالىمايدۇ. شارائىتى ناچار ئىدارىلەر ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەيدانى مۇستەھكەم بولۇشىغا ئەھمىيەت بېرىدۇ. ھەتتا بەزى ئورۇنلار مەكتەپكە مەخسۇس ئادەم ئەۋەتىپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلەيدۇ. ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇن ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ تەقسىماتقا بويسۇنۇشىنى،تەكەبـ

تەلەپ قىلىدىغان ئورۇنلار تەرىپىدىن كۆپىرەك قارشى ئېلىنىدۇ. بولۇپمۇ چەت ئەل مەبلىغى بىلەن قۇرۇلغان كارخانىلار، بىرلىشىپ مەبلەغ سالغان كارخانىلار ۋە تاشقى ئىشلار خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئورۇنلار بۇنداق «كۆپ ئۇقتىدار»لىق ئوقۇغۇچىلارغا ئالاھىدە قىزىقىدۇ.

ئۇچىنچى، مەيدانى مۇستەھكەم، جاپاغا چىداپ كۆرەش قىلىش روھىغا ئىگە ئوقۇغۇچىلار ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشكەن. ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ ئالدىنقى سەپتە ئىشلەيدىغان ئوقۇغۇچىلارنى بويسۇنماسلىقىنى خالايدۇ. ھەتتا بەزى ئورۇنلار ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشلىتىشكە موھتاج. ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا بۇنداق ئوقۇغۇچىلار ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىدۇ.

جەريانىدا دۆلەت ۋە كوللېكتىپنىڭ 69 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇلىنى قايتۇرۇۋالدى.

ئېلىمىزنىڭ ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم رايونىدا دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمىنىڭ ئېشىش ھەجمى شەرقىي قىسىم رايوندىكى دېھقانلار ئوتتۇرىچە كىرىمىنىڭ ئېشىش ھەجمىدىن يۇقىرى بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى بېيجىڭ خەۋىرى. ئېلىمىزنىڭ ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم رايونلىرى پۈرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، مەۋقەنى ئۆز پېرىنسىپىغا بايلىق ئۇستۇنلۇكىگە قويۇپ، يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنى ئۆز پېرىنسىپ ئىقتىسادىنى گەۋدىلەندۈرۈشنىڭ بۆسۈش ئېغىزى سۈپىتىدە تۇنجىلىقتىن، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى، يېزا ئىقتىساد ۋە دېھقانلارنىڭ كىرىمى ماس قەدەمدە تېز ئاشتى. خېنەن، سىچۈەن، سەنشى، شەنشى، گەنسۇ، شىنجاڭدىكى دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

ئېشىش ھەجمى شەرقىي قىسىم رايونلىرىدىكى دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمىنىڭ ئېشىش ھەجمىدىن يۇقىرى بولدى.

خېنەن ئۆلكىسىدە بۇلتۇر ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىندى ۋە چارۋىچىلىق، دېھقانچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەش سانائىتى تېز راۋاجلاندى. دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1579 يۈەنگە يېتىپ ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 13.8 ئاشتى. 1996-يىلى سىچۈەن ئۆلكىسىنىڭ ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلىدا تارىختا ئەڭ يۇقىرى رېكورت يارىتىلدى. پۈتۈن يىلدا دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1453 يۈەنگە يېتىپ % 25.5 ئاشتى. شەنشى ئۆلكىسىدە ئاشلىق، ياغلىق دان، مېۋە-چېۋە، كۆكتات، چارۋىچىلىق قاتارلىق يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرى داۋاملىق ئېشىش بىلەن بىللە، دېھقانلارنىڭ كىرىمىمۇ زور دەرىجىدە ئاشتى. بۇلتۇر ئۆلكە بويىچە دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1557.19 يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 28.9 ئاشتى، دېمەك بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ئېشىش ھەجمى ئەڭ زور بولغان بىر يىل بولدى. شەنشى ئۆلكىسىدە يېزا ئىگىلىكى 9-بەش يىللىق پىلانىنىڭ تۇنجى يىلىدا ياخشى باشلىنىش ھاسىل قىلىندى. بولۇپمۇ دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1165 يۈەنگە يېتىپ ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 10 ئاشتى. بۇلتۇر گەنسۇ ئۆلكىسىدە دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1100 يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 24.4 ئاشتى، دېمەك يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان دېھقانلار كىرىمىنىڭ ئېشىشى ئەڭ تېز بولغان بىر يىل بولدى. ئاشلىقتىن ۋە پاختىدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىنغانلىقتىن شىنجاڭ دېھقانلىرىنىڭ كىرىمى تېز ئاشتى. ھەر خىل تەبىئىي ئاپەتكە ئۇچرىغان ئەھۋال ئاستىدىمۇ بۇلتۇر شىنجاڭ دېھقانلىرىنىڭ ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1290 يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن % 13.5 ئاشتى، مۇقىم ئېشىش ۋەزىيىتى داۋاملىق ساقلاپ قېلىندى.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

- چياۋشى شەنشىدە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە دېلك شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەريىسىنى يەنىمۇ ئىلگىرىلەپ جانلىق ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتكە ئايلاندۇرۇش لازىم، دەپ تەكتلىدى
- مالىيە مىنىستىرلىكى، جۇڭگو خەلق بانكىسى جايلاردىن رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، بۇ يىللىق زايوم تارقىتىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداشقا ھەقلىي كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى
- مەملىكەت بويىچە مەدەنىيەتتە ئىلغار ناھىيەلەرنىڭ 5-قېتىملىق تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنى گەنسۇدا ئوتكۈزۈلدى
- «100 يىللىق ئار-نومۇسنى ئاقلاپ شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش» ناملىق چوڭ تېپتكى كۆرگەزمە بېيجىڭدا ئېچىلدى
- يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى قاتارلىق بەش مىنىستىرلىك، كومىتېت، ئىدارىنىڭ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىلىرى جايلارغا بېرىپ دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى تەكشۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو خەلق بانكىسى بانكا مەبلىغىنىڭ بەلگىلىمىگە خىلاپ ھالدا پاي چېكى بازارلىرىغا ئېقىپ كىرىشىنى چەكلەش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقاردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 5-ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگو خەلق بانكىسى بۈگۈن «بانكا مەبلىغىنىڭ بەلگىلىمىگە خىلاپ ھالدا پاي چېكى بازارلىرىغا ئېقىپ كىرىشىنى چەكلەش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» چىقاردى، قىسقارتىلمىسى تۆۋەندىكىچە:

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بانكا مەبلىغى ھەر خىل شەكىللەر ئارقىلىق بەلگىلىمىگە خىلاپ ھالدا پاي چېكى بازارلىرىغا ئېقىپ كىرىپ، پاي چېكى بازارلىرىدا ھايانكەشلىك قىلىپ، پۇل مۇئامىلە تەرتىپىنى قالايمىقانلاشتۇردى، پۇل مۇئامىلە خېيىم - خەتىرىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتتى، بانكا مەبلىغىنىڭ ھەر خىل شەكىللەر ئارقىلىق پاي چېكى بازارلىرىغا ئېقىپ كىرىشىنى قاتتىق چەكلەش، پۇل مۇئامىلە خېيىم-خەتىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقى ئارقىلىق جۇڭگو خەلق بانكىسى تۆۋەندىكى قارارنى چىقاردى:

1. ھەرقايسى سودا بانكىلىرى ھەم ئۇلارنىڭ شۆبە، تارماق ئاپپاراتلىرىنىڭ ئىناۋەتلىك ھاۋالە مەبلەغ سېلىش ۋە پاي چېكى كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىشىنى قاتتىق چەكلەش كېرەك.

2. بارلىق سودا بانكىلىرى ئاكسىيە بىرژىسى ۋە جايلاردىكى ئاكسىيە سودىسى مەركەزلىرىدىن ئاكسىيە سېتىۋېلىشنى ۋە ئاكسىيە سودىسى بىلەن شۇغۇللىنىشنى توختىتىش كېرەك.

3. جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ھەرقايسى سۆبلىرى سودا بانكىسى بىلەن ئىناۋەتلىك ھاۋالە مەبلەغ سېلىش شىركىتى، ئاكسىيە شىركەتلىرى ھەم غەيرىي بانكا پۇل مۇئامىلە ئورگانلىرى ئوتتۇرىسىدىكى قىسقا مۇددەتلىك قەرز پۇل بېرىش كەسپىنى قاتتىق باشقۇرۇش كېرەك.

4. ئاكسىيە بىرژىسىدا چەقىم ئېشىپ كېتىش قېلىمشىنى قەتئىي چەكلەش كېرەك.

5. مۇئامىلىدارلارنىڭ كاپالەت فوندىنى باشقۇرۇشنى چىڭتىش كېرەك.

6. كارخانىلار قەرز پۇلغا پاي چېكى سېتىۋالماسلىقى كېرەك.

7. جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ ھەر دەرىجىلىك شۆبىلىرى بەلگىلىمىگە خىلاپ ھەر خىل قېلىمشىلارنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك.

لەنجۇ شەھىرىدىكى 11 ئالىي مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى يېقىندا شەرق قىزارىدى مەيدانىدا «جۇڭخۇانى سۆيۈش، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى.

سۈرەتتە: لەنجۇ ئۇنىۋېرسىتېتى قانۇن فاكۇلتېتىنىڭ ئوقۇغۇچىسى شۇ خەينا (ئوتتۇرىدا) پائالىيەتكە قاتناشقان كىچىك دوستلارغا شياڭگاڭغا ئالاقدار بىلىملەرنى سۆزلەپ بەرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى جايلاردىن شاخ-شۇمبىلارنى كۆيدۈرۈۋېتىشنى قاتتىق مەنئى قىلىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى ھەر يىلى بەزى جايلارنىڭ يازلىق، كۈزلۈك يىغىم مەزگىللىرىدە شاخ - شۇمبىلارنى كۆيدۈرۈپ، چىقىدىكەن، ئۇنىڭ تەركىبىدىكى ئازوت، فوسفور، كالىي نۆۋەتتە مەملىكەت بويىچە ئىشلىتىلۈاتقان خىمىيىۋى ئوغۇت ئومۇمىي مىقدارىنىڭ تۆتتىن بىر قىسمىغا باراۋەر

ئۇرۇمچى شەھىرى 97 ، يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىگە پائال تەييارلىق قىلماقتا

100 ئەتىۋارلىق قۇش لەنجۇدا تەبىئەت دۇنياسىغا قويۇۋېتىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى لەنجۇ خەۋىرى. 100 دىن ئارتۇق ئەتىۋارلىق قۇش لەنجۇدا 5-ئاينىڭ 31-كۈنى گەنسۇ ئۆلكىسى شىنلۇڭشەن دۆلەت دەرىجىلىك تەبىئىي مۇھاپىزەت رايونىغا قويۇپ بېرىلدى. قىزىل پوكان قىرغاۋۇل، قۇر قاتارلىق قۇشلار قەپەستىن ئۇچۇپ چىققاندا ئامما كىركۈزۈش، ئالماشتۇرۇش، ئۆزلىرى كۆپەيتىش، ئارىيەتكە ئېلىش قاتارلىق ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، ئەتىۋارلىنىدىغان ھايۋانات ۋەقۇشلارنى كۆپەيتىش پەن تەتقىقات خىزمىتىنى پائال قانات يايدۇردى، ماۋزە دەسلەپكى قەدەمدە كۆك يۇزلۇك مايمۇن، سولەۋسۇن قاتارلىق ئوندىن ئارتۇق ئەتىۋارلىق

ئۇرۇمچى شەھىرى 97 ، يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىگە پائال تەييارلىق قىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز كالك پىلك خەۋىر قىلدىدۇ: ئۇرۇمچى شەھىرى 97 ، يىللىق ئۇرۇمچى يەرمەنكىسىنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنى باشلۇۋەتتى. يېقىندا شەھەر باشلىقى مەمتىمىن زاكىر باشقا جايلارنىڭ ئۇرۇمچىدىكى ئىش بېجىرىش ئورگانلىرىنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن بىرلىكتە يەرمەنكىنىڭ تەييارلىق خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ چىقتى. ئۇ تۇرلىرى بويىچە ئۇچۇر ئېلان قىلىش يېغىندا، ئۇرۇمچى شەھىرىدە خىمىيە سانائىتى، يېنىك سانائىتى، توقۇمىچىلىق، ئۇل مۇئەسسەسلىرى، داۋالاش ۋە دورىگەرلىك، سودا قاتارلىق 200 دىن كۆپرەك ئالاقدار كەسىپ

جايلارنىڭ يازلىق، كۆزلۈك يىغىم مەزگىللىرىدە شاخ - شۇمبىلارنى كۆيدۈرۈپ، مۇھىتنى ئېغىر دەرىجىدە بۇلغىغان، بايلىقنى ئىسراپ قىلغانلىق ئەھۋالىنى كۆزدە تۇتۇپ يېقىندا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، جايلاردىن شاخ- شۇمبىلارنى كۆيدۈرۈۋېتىشنى قاتتىق مەنئى قىلىپ، زىرائەتلەرنىڭ شاخ - شۇمبىلىرىنى ئېتىزلىقلاردا قالدۇرۇش خىزمىتىنى ھەققىي ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ شاخ - شۇمبىلىرى مۇھىم يېزا ئىگىلىك بايلىقى، مۆلچەرلىنىشچە مەملىكىتىمىزدە ھەر يىلى 500 مىليون توننىدىن ئارتۇق شاخ - شۇمبا ئىشلىتىلۇاتقان خىمىيىۋى ئوغۇت ئومۇمىي مىقدارىنىڭ تۆتتىن بىر قىسمىغا باراۋەر كېلىدىكەن. ھەر يىلى بىر مو تېرىلغۇ يەردە 300 دىن 500 كىلوگرامغىچە دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ شاخ - شۇمبىلىرى قالدۇرۇلسا، ئاشلىق ھوسۇلىنى 25 كىلوگرامدىن كۆپەيتىپ ئاشۇرغىلى بولىدىكەن. شۇڭا شاخ- شۇمبىلارنى ئېتىزلىقلاردا قالدۇرۇش مۇھىتنى ساپلاشتۇرۇشنىڭ ئۈنۈملۈك تەدبىرى بولۇپلا قالماستىن يەلكى تۇپراق تەركىبىدىكى ئورگانىك ماددىلارنى كۆپەيتىپ، تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ ئۈنۈمدارلىقىنى ئۆستۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە ئىكەن.

جۇڭگو ئاكسىيە نازارەتچىلىكى كومىتېتىنىڭ باش قىلىش، مەلۇم قىلىش مەركىزى قۇرۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. جۇڭگو ئاكسىيە نازارەتچىلىكى كومىتېتىنىڭ «ئاكسىيە قەرەللىك مال بازارلىرىدا خېيىم - خەتەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش يىلى» پائالىيىتى ئىشخانىسى يېقىندا جۇڭگو ئاكسىيە نازارەتچىلىكى كومىتېتىنىڭ پاش قىلىش، مەلۇم قىلىش مەركىزى قۇرۇشنى قارار قىلدى ھەم ئىككى ئاشكارا پاش قىلىش، مەلۇم قىلىش تېلېفونى ئورنىتىپ، جەمئىيەتنىڭ، ئامما-نىڭ ئاكسىيە قەرەللىك مال بازارلىرىدىكى قانۇنغا، قائىدىگە خىلاپ قىلمىشلارنى پاش قىلىش، مەلۇم قىلىشغا قولايلىق يارىتىپ بەردى. پاش قىلىش، مەلۇم قىلىش تېلېفون نومۇرى: (010) 67653134 (010) 67653090

ھازىر دەسلەپكى قەدەمدە كۆك يۇزلۈك مايمۇن، سولەۋسۇن قاتارلىق ئوندىن ئارتۇق ئەتىۋارلىق ھايۋان ۋە قۇشتىن 400 دىن ئارتۇقنى كۆپەيتتى.

باشلىقى مەمتىمىن زاكىر باشقا جايلارنىڭ ئورۇمچىدىكى ئىش بېجىرىش باشقارمىلىرىنىڭ مۇدىرلىرى سۆھبەت يېغىنى ھەم ئىقتىسادىي ھەمكارلىق داۋالايش ۋە دورىگەرلىك، سودا قاتارلىق 200 دىن كۆپرەك ئالاقىدار كەسىپ- لەرنىڭ تۇرلىرى ئاپتونوم رايونىمىز- نىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكىلەرنىڭ ھەمكارلىشىپ ئېچىشىنى كۈتۈپ تۇرۇۋاتىدۇ، دېدى.

ھازىر، ئورۇمچى شەھىرى 96 يىللىق ئورۇمچى يەرمەنكىسىدە ئىمزالانغان تۇرلەرنى ئەملىيلەشتۈ- رۈش خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىمەكتە، شۇنىڭ بىلەن بىللە، 97 يىللىق ئورۇمچى يەرمەنكىسىنىڭ ھەرقايسى تۈرلىرىگە قاتنىشىشنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ئەتراپلىق، ياخشى ئىشلىمەكتە.

(بېشى 2 - بەتتە)

A بىر يىل B ئىككى يىل C ئۈچ يىل D تۆت يىل

80. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ جۇڭگو تەۋەلىكىدە بولمىغان دائىملىق ئاھالىلىرى ۋە شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ چەت ئەللەرزە ئولتۇراقلىشىش ھوقۇقى بولغان دائىملىق ئاھالىلىرىمۇ شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قانۇن كېڭىشىنىڭ ئەزالىقىغا سايلانسا بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىگىلىگەن نىسبىتى قانۇن كېڭىشىنىڭ بارلىق ئەزاسىنىڭ _____ پىرسەنتىدىن ئېشىپ كەتمەسلىكى كېرەك.

A . ئون B . 20 C . 30 D . 40

81. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى ئەينى زاماندىكى مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىلغان جاي توغرىسىدىكى قائىدە بويىچە، مەھسۇلاتلار ئۇچۇن _____ تارقىتىپ بەرسە بولىدۇ.

A . مەھسۇلاتنىڭ ئىشلەپ چىقىرىلغان جايىنى ئىسپاتلاش قەغىزى

B . مەھسۇلاتنىڭ چۈشەندۈرۈشنامىسى

C . مەھسۇلاتنىڭ كېلىش مەنبەسى ئىسپاتى

D . مەھسۇلات ئىجازەتنامىسى

82. 1985 - يىل 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنىدىن 1997 - يىل 6 - ئاينىڭ 30 - كۈنىگىچە بولغان مەزگىلدە تەستىقلانغان ياكى ئەسلىدە قەرەلنى ئۆزارتىش ھوقۇقى بېرىلمىگەن بولسىمۇ قەرەلى ئۆزارتىلغان، قەرەلى 1997 - يىل 6 -ئاينىڭ 30 - كۈنىدىن ئېشىپ كېتىدىغان، ئەمما 2047 - يىل 6 - ئاينىڭ 30 - كۈنىدىن ئېشىپ كەتمەيدىغان بارلىق يەر توختاملىرىدىكى يەرلەردىن ئىجارە ئالغۇچىدىن 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن تارتىپ يەر ھەققى تولۇقلاپ ئېلىنمايدۇ، لېكىن ھەر يىلى شۇ يەردىن شۇ كۈنى ئېلىنىدىغان باج مۆلچەرىنىڭ _____ نىگە تەڭ ئىجارە ھەققى ئېلىنىدۇ.

A 1% B 2% C 3% D 4%

83. «شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى»غا تۈزىتىش كىرگۈزۈش ھوقۇقى _____ دا بولىدۇ.

A . قانۇن كېڭىشى B . مەمۇرىي رايون باشلىقى

C . مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى D . مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى

84. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ قانۇن كېڭىشى _____ ئارقىلىق ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلىدۇ.

A . تەيىنلەش B . سايلام

C . تەبئىي يوسۇندا D . قانۇن چىقىرىش

85. پۇتۇن كۇنلۇك ئوقۇش تۈزۈمىدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەر تەتىل ۋاقتىدىن باشقا چاغلاردا ھەپتىدە _____ قېتىم بايراق چىقىرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزىدۇ.

A . بىر B . ئىككى C . ئۈچ D . تۆت

4. كۆپنى تاللاپ جاۋاب بېرىش سوئالى:

86. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىغا «شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى»دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن يۇقىرى ئاپتونومىيە ھوقۇقى بېرىدۇ، ئۇنى _____ دىن بەھرىمەن قىلىدۇ.

A . مەمۇرىي باشقۇرۇش ھوقۇقى

B . قانۇن چىقىرىش ھوقۇقى

C . مۇستەقىل ئەدلىيە ھوقۇقى

D . ئاخىرقى قاراپ چىقىش ھوقۇقى

87. «شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى»دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسلانغاندا، شىياڭگاڭنىڭ ئەسلىدىكى قانۇنلىرى _____ نى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

A . ئومۇمىي قانۇن

B . ئادالەت قانۇنى

C . نىزام، بېقىنما قانۇن

D . ئادەت قانۇنى

88. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى _____ نى ئاساسا بولىدۇ.

A . جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت بايرىقى

B . جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت بەلگىسى

C . شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ رايون بايرىقى

D . شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ رايون بەلگىسى

89. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى _____ بەرگەن باشقا ھوقۇقلاردىن بەھرىمەن بولىدۇ.

A . مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى

B . مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى

C . مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى

D . مەمۇرىي رايون باشلىقى

90. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ دائىملىق ئاھالىلىرى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت:

A . شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قۇرۇلۇشتىن ئىلگىرى ياكى كېيىن شىياڭگاڭدا تۇغۇلغان جۇڭگو پۇقرالىرى؛

B . شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قۇرۇلۇشتىن ئىلگىرى ياكى كېيىن شىياڭگاڭدا ئادەتتە ئۇدا ئولتۇراقلىشىش ۋاقتى يەتتە يىلدىن ئاشقان جۇڭگو پۇقرالىرى؛

C ۋە B A تارماقچىغا كىرىدىغان ئاھاللەرنىڭ شىياڭگاڭدىن باشقا جايلاردا تۇغۇلغان جۇڭگو تەۋەلىكىدىكى پەرزەنتلىرى؛

D . شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قۇرۇلۇشتىن ئىلگىرى ياكى كېيىن ئىناۋەتلىك ساياھەت گۇۋاھنامىسى بىلەن شىياڭگاڭغا كىرگەن، شىياڭگاڭدا ئادەتتە ئۇدا ئولتۇراقلىشىش ۋاقتى يەتتە يىلدىن ئاشقان ھەمدە شىياڭگاڭنى دائىمىي تۇرۇشلۇق جاي قىلغان جۇڭگو تەۋەلىكىدە بولمىغان كىشىلەر.

91. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى شۇ يەرنىڭ ئۆزىدە _____ ئارقىلىق ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلىدۇ، مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن تەيىنلىنىدۇ.

A . سايلام ئۇنتكۈزۈش B . كېڭىشىش C . تەيىنلەش D . بىرلەشمە كېڭەش

92. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ مەمۇرىي رايون باشلىقى ۋەزىپىسىنى قىسقا مۇددەت ئادا قىلالمايدىغان ۋاقىتلىق _____ تەرتىپ بويىچە ئۇنىڭ ۋەزىپىسىنى ۋەكالىتەن ۋاقىتلىق ئۆتەپ تۇرىدۇ.

A . مەمۇرىي مەھكىمە باشلىقى

B . مالىيە مەھكىمىسى باشلىقى C . قانۇن مەھكىمىسى باشلىقى D . قانۇن كېڭىشى رەئىسى

93. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونلۇق ھۆكۈمىتىدە _____ ۋە ئىدارىلەر، باشقارمىلار، مەھكىمىلەر تەسىس قىلىنىدۇ.

A . مەمۇرىي مەھكىمە B . مالىيە مەھكىمىسى

C . قانۇن مەھكىمىسى D . باشقىلار

94. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدا _____ سوت مەھكىمىسى ۋە باشقا مەخسۇس سوت كوللېگىيىسى تەسىس قىلىنىدۇ.

A . ئاخىرقى سوت مەھكىمىسى

B . يۇقىرى سوت مەھكىمىسى

C . رايونلۇق سوت مەھكىمىسى

D . ھۆكۈم - كېسىم مەھكىمىسى سوت كوللېگىيىسى

95. تۆۋەندىكى سورۇنلاردا ياكى ئاپپاراتلار تۈرۈشلۇق ئورۇنلاردا ھەر كۇنى دۆلەت بايرىقى چىقىرىلىشى كېرەك:

A . بېيجىڭدىكى تەيەنئەنمېن مەيدانى B . گوۋۇيۈەن

C . دىپلوماتىيە منىستىرلىكى D . چېگرا مۇداپىئەسى ۋە دېڭىز مۇداپىئەسى قاراۋۇلخانىلىرى

5. قىسقىچە جاۋاب بېرىش سوئاللىرى:

96. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى قايسى ئاساسىي ھاجەتنىڭ كونكرېت قانۇنىي ئىپادىسى؟

97. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنىنى تەييارلاپ چىقىشقا قانچىلىك ۋاقىت كەتتى؟

98. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنىغا ئاساسلانغاندا، شىياڭگاڭنىڭ ئەسلىدىكى قانۇنلىرى قايسى شەكىلدىكى قانۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؟

99. شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونىدا يولغا قويۇلىدىغان قانۇنلار نەچچە قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؟

100. دۆلەتنىڭ بىرلىكى ۋە بىخەتەرلىكىنى قوغداش ئۈچۈن، شىياڭگاڭ پەۋقۇلئاددە مەمۇرىي رايونى قانداق قىلمىشلارنى ئۆز ئالدىغا قانۇن چىقىرىپ مەنئى قىلىشى كېرەك؟

ئۈرۈمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزدىن كېچىگىچە ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 26 °C - 14 °C بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

كومپيۇتېر تورىدىكى سىستېمىسى

ئىمام ئابلىز

كومپيۇتېر تور سىستېمىسى كومپيۇتېر تېخنىكىسى بىلەن ئالاقىلىشىش تېخنىكىسىنىڭ يېرىكمىسى، ھازىرقى زامان پېنگى پەن- تېخنىكىسىنىڭ ۋە كومپيۇتېر تەرەققىياتىنىڭ مەھسۇلى بولۇپ، جۇغراپىيىلىك ئورنى ئوخشاش بولمىغان، مۇستەقىل ئىقتىدارغا ئىگە كۆپلىگەن كومپيۇتېر سىستېمىلىرىنى ئالاقىلىشىش ئۇسكۇنىلىرى ئارقىلىق ئۆزئارا تۇتاشتۇرۇپ، قانۇنىي دېتال، يۇمشاق دېتال ۋە سانلىق مەلۇمات ئۇچۇرلىرىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرىدىغان سىستېما.

ھەرقانداق بىر كومپيۇتېر تور سىستېمىسى قانۇنىي دېتال، يۇمشاق دېتال ۋە ئالاقىلىشىش كېلىشىمى قاتارلىقلار ئارقىلىق نورمال يۇرۇشلەشتۇرۇلىدۇ. قانۇنىي دېتال ۋە يۇمشاق دېتال كومپيۇتېر تورىنى تەشكىل قىلىدىغان ئاساسلىق قىسىم.

كومپيۇتېر توربىدىكى قانۇنىي دېتاللار

(1) مۇلازىمەتچى ماشىنا. بۇ كومپيۇتېر توربىدىكى تور مۇلازىمىتىنىڭ مەركىزى بولۇپ، كۆلىمى چوڭ، سۈرئىتى تېز، سىغىمى چوڭ ماگنىتلىق دىسكىلارنى تېز سۈرئەتتە ئوقۇيالايدىغان كۈچلۈك ئىقتىدارغا ئىگە بىر ياكى بىر قانچە كومپيۇتېردىن تەركىب تاپىدۇ.

(2) خىزمەت پونكتى. بۇ، تورغا تۇتاشتۇرۇلغان ھەر بىر كومپيۇتېر ۋە توربىدىكى خىزمەت پونكتلىرىنى كۆرسىتىدۇ.

(3) ماسلاشتۇرغۇچ. ئۇ ئادەتتە تور كارتىسى دەپمۇ ئاتىلىدۇ. توربىدىكى سانلىق مەلۇماتلارنى بىر تەرەپ قىلىش ۋە توردا ئالاقىلىشىشقا ئوڭايلىق يارىتىش ئۈچۈن ھەر بىر خىزمەت پونكتىدىكى كومپيۇتېرلارغا، مۇلازىمەتچى ماشىنىغا بىردىن تور كارتىسى سەپلىنىدۇ.

(4) ئۇچۇرلارنى يەتكۈزۈش ئۇسكۇنىلىرى. بۇ، پۈتكۈل توربىدىكى ھەرقايسى كومپيۇتېرلارنى ئۆزئارا تۇتاشتۇرىدىغان ئۇسكۇنە.

كومپيۇتېر توربىدىكى يۇمشاق دېتاللار

1) ئاساسلىق مەشغۇلات سىستېمىسى

2) تور مەشغۇلات سىستېمىسى

3) بەلگىلىك مقداردىكى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان يۇمشاق دېتاللار

4) مەخسۇس سىستېما باشقۇرۇشقا ئىشلىتىلىدىغان يۇمشاق دېتاللار

قانالقىلىش كېلىشىمى

تورغا قاتناشقان ھەرقايسى ئابونتلارنىڭ ئىشلەتكەن ماشىنىلىرى، مەشغۇلات سىستېمىسىنىڭ ئىقتىدارى ۋە ئۇنىڭ تېپىلىرى ئوخشاش بولمىغاچقا، ئۇلار ئورتاق رېئايە قىلىشقا تېگىشلىك بىر يۇرۇش تور كېلىشىمى تۈزۈلىدۇ. ئۇنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى بىر گۇرۇپپا ئۇچۇرلارنى قوبۇل قىلىش ۋە يەتكۈزۈش جەريانىدىكى كىرگۈزۈش- چىقىرىش شەكلى ھەم ئۇنى كونترول قىلىش ئۇسۇلىدىن ئىبارەت بولۇپ، ھەربىر ئابونتنىڭ بۇ كېلىشىمدىكى بەلگىلىمىلەرگە قاتتىق ئەمەل قىلىشى تەلەپ قىلىنىدۇ.

كومپيۇتېر توري تورغا قاتناشقان ئابونتلارنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنىنىڭ يىراق - يېقىنلىقى، تورنىڭ قاپلىنىش دائىرىسىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى بويىچە يىراق مۇساپىلىك تور ۋە رايون توري، يەنى قىسقا مۇساپىلىك تور دەپ ئىككىگە بۆلىنىدۇ. خەلقئارا ئەڭ داڭلىق تور Internet بولۇپ، پۈتكۈل توردىكى يەر شارىنى قاپلىغان ئەڭ چوڭ ئۇچۇر توري ھېسابلىنىدۇ. بۇ تور ARPA توري ئاساسىدا تەرەققىي قىلدۇرۇلغان بولۇپ، ھازىرغا قەدەر 150تىن ئارتۇق دۆلەت ۋە رايون بۇ تورغا قاتناشقان، ئابونتلارنىڭ سانى 32 مىليوندىن ئېشىپ كەتكەن. مەلۇماتلارغا ئاساسلانغاندا، ئىلمىي تەتقىقات ساھەسى بۇ توردا ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدىكەن. ئۇنىڭدىن قالسلا سودا ساھەسى بولۇپ، بۇ ئىككىسى توردىكى بارلىق ئابونتلارنىڭ 75 % نى ئىگىلەيدىكەن.

كومپيۇتېر تورنىڭ ئىقتىدارى

بىرىنچى، يۇمشاق دېتال، قاتتىق دېتال ۋە سانلىق مەلۇمات ئۇچۇر مەنبەسىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولغىلى بولىدۇ.

ئىككىنچى، جۇغراپىيىلىك ئورنى تارقاق جايلاشقان ئىشلەپچىقىرىش ئورۇنلىرى ياكى كەسپىي تارماقلارنى تور ئارقىلىق ئۆزئارا تۇتاشتۇرۇپ، ھەرقايسى نۇقتىلاردىكى كومپيۇتېردا ساقلىنىۋاتقان سانلىق مەلۇمات ئۇچۇرلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا توپلاپ، بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدۇ.

ئۈچىنچى، كومپيۇتېرنىڭ ئىشەنچلىلىكىنى ۋە ئەمەلىي قوللىنىشچانلىقىنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ. كومپيۇتېر تورغا تۇتاشتۇرۇلغاندىن كېيىن مەشغۇلات داۋامىدا زاپچاسلاردىن كاشىلا كۆرۈلسە، كومپيۇتېر ئاپتوماتىك ھالدا تورنىڭ بىر قىسىم نۇقتىلىرىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان زاپاس ئۇسكۇنىلەردىن پايدىلىنىپ، مەشغۇلاتنى نورمال داۋاملاشتۇرىدۇ.

تۆتىنچى، سانلىق مەلۇمات ئۇچۇرلىرىنى تارقاقلاشتۇرۇپ بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدۇ.

بەشىنچى، يۇمشاق دېتال ۋە قاتتىق دېتال ئۇسكۇنىلىرى جەھەتتىكى چېقىلمالارنى تېجەپ قالغىلى بولىدۇ.

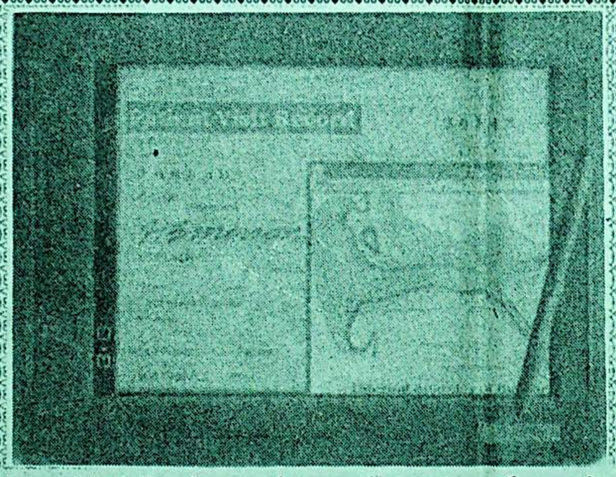

دۇڭجى شىركىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بىر خىل رەڭلىك قەلەمنى خاتىرە دەپتېر كومپيۇتېرغا كىرگۈزدى. بۇ قەلەم 24 سانتىمېتىر كەڭلىكتىكى رەڭلىك ئېكراندا ھەر خىل خاتىرىلەرنى بىمالال يازالايدۇ. ئۇ خاتىرە دەپتېر ۋە رەڭلىك قەلەمدىن تەركىب تاپقان بىر يۇرۇش كومپيۇتېر بولۇپ، ئومۇمىي ئېغىرلىقى ئىككى كىلوگرام كېلىدۇ. لىنىلىق بىر تال باتارىيىدە 3 ـ 6 سائەت خىزمەت ئىشلىيەلەيدۇ.

«دۇنيا بىلىملىرى رەسىملىك ژۇرنىلى»دىن

ئۇسۇلمۇك يېغىنى قانداق ساقلاش كېرەك؟

ئابدۇكېرىم قۇربان

ئىنسانلار كۈندە ئىسسىقلىق ئۆتكۈزۈشى ياخشى بولغاچقا، يانغىنك تېمپېراتۇرىسىنى مۇلايىم ئۆزگەرتىپ تۇرىدىغان ئۇسۇلمۇك يېغىنى قانداق ساقلاش كېرەك؟

كېۋەزنىڭ ئىقتىسادىي قىممىتى

ماموت سوبى

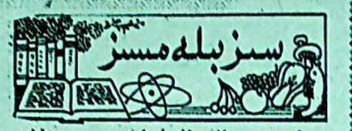

كېۋەزنىڭ ئاساسلىق مەھسۇلاتى پاختا بولۇپ، پاختا توقۇمچىلىق سانائىتىنىڭ ئاساسلىق خام ئەشياسى. ئۇ ئېلىمىزنىڭ توقۇمچىلىق خام ئەشياسىنىڭ 70% نى ئىگىلەيدۇ. چىگىت يېغى مەھسۇلات مقدارى ئېلىمىزنىڭ ئۆسۈملۈك يېغى مەھسۇلات مقدارىنىڭ 1/4 قىسمىنى ئىگىلەيدۇ. ئېلىمىزنىڭ 1/5 نوپۇسى چىگىت يېغى ئىستېمال قىلىدۇ. چىگىتنىڭ يۇزدىكى بىر قەۋەت قىسقا تۈت قىممەتلىك سانائەت خام ئەشياسى بولۇپ، تۈتىلىك پوپايكا، تۈتىلىك رەخت، تاختا قەغەز ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ. كېۋەز ئۇنىڭدىن ئېسىل پارلاق تۈز ئاقسۇ بولىدۇ. يەنە سۈلياۋ، ئەينەك قەغەز قاتارلىقلارنى ياسىغىلى بولىدۇ. چىگىت شاكىلى ھەم كۆپ خىل ئوزۇقلۇق قىلىنىدىغان زەمبۇرۇغ ۋە دورا زەمبۇرۇغى ئىشلەپ چىقىرىشتىكى ئىنتايىن ئەرزان خامئەشيا ماتېرىيالى بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن ئىسپرت، گلىتسېرىن قاتارلىق ئون خىلدىن كۆپ خىمىيە سانائىتى مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ. كېۋەز ئوقى (شادىسى) بىلەن قەغەز ئىشلەپ چىقارغىلى، بولۇپمۇ چىگ، چىداملىق قىلىن قەغەز ۋە سانائەتتە ئىشلىتىلىدىغان ئوراش قەغىزى، ئۆي سايمانلىرىنى ياساشقا ئىشلىتىلىدىغان تالالىق پەنەركە ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ. كېۋەز يېلىتىزى ۋە پوستىدىن ئاستا خاراكتېرلىك كاناي ياللۇغىنى داۋالايدىغان كۆپ خىل دورا ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ. كېۋەز چېچەكى نېرۋىنى ياخشىلاش، مېڭە، يۈرەكنى قۇۋۋەتلەش خۇسۇسىيىتىگە ئىگە. ئۇر - ئاياللاردا بولىدىغان تۇنۇقاقلىق كېسەللىكىگە كېۋەزنىڭ سۇس ئوتتا قاينىتىلغان شەربىتىنى بېرىشكە بولىدۇ. كېۋەزنىڭ ھۆل يوپۇرمىقىنى سىقىپ، ھەر خىل كۆيۈك يارىلىرىغا، قېچىشقاقتا چاپلا، يۇنۇمى ياخشى بولىدۇ.

مەلۇماتلارغا ئاساسلانغاندا، ھەر 50 كىلوگرام ساپ پاختىنىڭ قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرىنى خام ماتېرىيال قىلىپ، كۆپ قېتىم پايدىلىنىش ئارقىلىق 130 خىلدىن كۆپ ماتېرىيال ئىشلەپچىقارغىلى بولىدىكەن.

ئەنگلىيە ئالىملىرى بالدۇر تۇغۇلۇپ قېلىش ھادىسىسىنىڭ سىرىنى ئاچتى

ئالىملار يېقىندا خىلىدىن بېرى تىببىي ساھەدىكىلەرنىڭ بېشىنى ئاغرىتىپ كەلگەن بالا بالدۇر تۇغۇلۇپ قېلىش ھادىسىسىنىڭ سىرىنى ئاچتى. تۇرلۇك تەتقىقات نەتىجىلىرىگە قارىغاندا، ھامىلدارلىقنىڭ جىنسىي يولى، بالىياتقۇ بوينى ۋە جىنسىي ئەزاسىنىڭ مىكروبتىن يالۇغلىنىشى بالىنىڭ بالدۇر تۇغۇلۇشىدىكى ئاساسلىق سەۋەب ئىكەن.

ئەنگلىيە ھامىس ھېتېر دوختۇرخانىسىدىكى پروفېسسور ئادېرىنىڭ تەتقىقاتىغا ئاساسلانغاندا، مىكروبنىڭ «ھامىلىنى مىدىرلىتۇۋېتىش» جەريانى كۆپ ھالدا جىنسىي يولدىن باشلىنىدىكەن، بۇ يول ھەمىدىن ئوڭاي يۇقۇملىنىدىكەن؛ مىكروب ئاندىن بالىياتقۇ بوينىغا ئۆتۈپ، بالىياتقۇغا كىرىدىكەن، بالىياتقۇ مۇسكۇل پەردىسى يۇقۇملىنىپ قىسقىرايدىكەن ـ دە، ھامىلىنى تۆۋەنگە قىستاپ، بالدۇر تۇغۇلۇش ھادىسىسى ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە بالدۇر تۇغۇلۇپ قېلىش ھادىسىسىنى ئېنىقلاشتا قالاق دۆلەتلەر ۋە ئىلغار دۆلەتلەرنىڭ مەھەللىلىرىدە ئاساسەن پەرقلەندۈرۈش كېرەك. ئالدىنقىسىدا ھامىلدار بولۇپ 37 ھەپتە ئىچىدە بالا تۇغۇلىدۇ، كېيىنكىسىدە 34 ھەپتە ئىچىدە تۇغۇلىدۇ.

تىببىي ساھەدىكىلەرنىڭ تەكشۈرۈشىگە قارىغاندا، ھېتېپ تۇغۇلغان بالىلارنىڭ 50% دىن بالدۇر تۇغۇلغان بالىلار ئىكەن، تۇغۇلۇپ بىر ھەپتىدىن تۆت ھەپتىگىچە بولغان ۋاقىت ئىچىدە تۇغۇلۇپ كەتكەن بالىلارنىڭ 75% بالدۇر تۇغۇلغان بالىلار ئىكەن.

پروفېسسور ئادېرنىڭ ئاشكارىلىشىچە، تىببىي ساھەدىكىلەر ھازىر مىكروب بىلەن يۇقۇملىنىشتىن بالدۇر تۇغۇلۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش دورىسى يازمىقچى. تۆۋەتە دوڭ كېلىۋاتقان ئاساسلىق مەسىلە دورىنىڭ بىرلا ۋاقىتتا ھامىلىنى مىدىرلىتۇۋېتىدىغان ئىككى خىل ھورمىنغا تەسىر يەتكۈزۈشىدىن ساقلىنىش

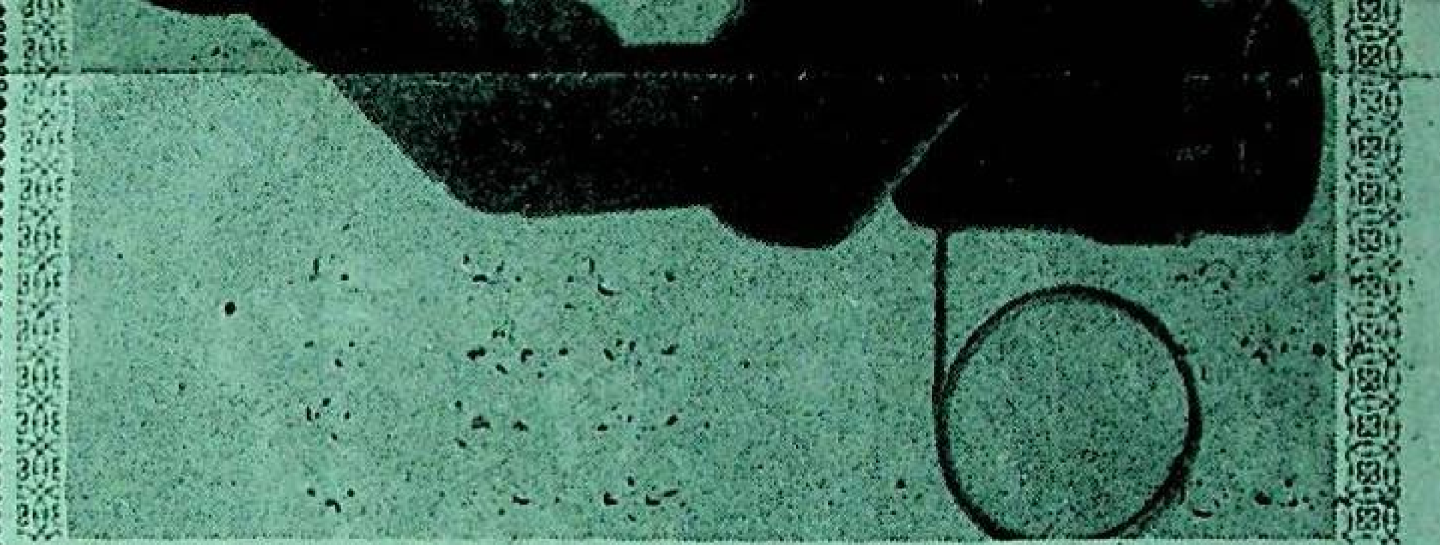

سۇرەتتىكى مىكروسكوپ ئەسلىدە KGB نىڭ خىزمەت قورالى ئىدى. ھازىر ئۇنى 15 ـ 20 دوللار خەجلىسىڭىزلا سېتىۋالالايسىز. ئۇنىڭ تەرەپتىكى بىر كۆزلۈك مىكروسكوپ بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى ئۈچ سانتىمېتىر، ئۇ نەرسىلەرنى 2.5 ھەسسە چوڭايتالايدۇ. يېنىدىكى ھالقا بارماققا ئۆتكۈزۈپ، مىكروسكوپنى مۇقىملاشتۇرۇش رولىنى ئوينايدۇ. سولدىكىسى قوش كۆزلۈك مىكروسكوپ بولۇپ، نەرسىلەرنى 2.5 ھەسسە چوڭايتالايدۇ.

«دۇنيا بىلىملىرى رەسىملىك ژۇرنىلى» دىن

مەسلىھەت

ئىنسانلار كۈندىلىك تۇرمۇشىدا ئۇن ۋە ياغ قاتارلىقلارنى زاپاس ساقلاشقا ئادەتلەنگەن. بۇلارنىڭ ئىچىدە ئۇسۇملۇك يېغىنى ساقلاش ناھايىتى مۇھىم. چۈنكى ئۇسۇملۇك يېغىنىڭ بۇزۇلۇشى تېمپېراتۇرا، كۈن نۇرى، ساقلىنىدىغان قاچا ۋە سۇ قاتارلىق ئامىللارغا مۇناسىۋەتلىك. ئۇسۇملۇك يېغى بۇزۇلسا مۇنداق ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ: بىرىنچى، ياغنىڭ كىسلاتالىقى ئېشىپ، ئەسلىدىكى سارغۇچ رەڭدىن قوڭۇر رەڭگە ياكى قېنىق قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىدۇ. ئىككىنچى، بۇزۇلغان ياغدىن ئوت ـ چۆپ پۇرىقى، سىر پۇرىقى ھەتتا سېسىق بېلىق پۇرىقى چىقىدۇ. ئۈچىنچى، ياغنىڭ ھەر خىل فىزىكىلىق، خىمىيىلىك تەڭپۇڭلۇقى بۇزۇلۇپ، يود ماددىسى تۆۋەنلەپ، كىسلاتالىق، ئىشقارلىق قىممىتى، ئېغىرلىقى، يېپىشقاقلىقى، ئېرىش ـ قېتىش نۇقتىسى ئېشىپ كېتىدۇ. شۇڭا ئۇسۇملۇك يېغىنى ساقلاشتا تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىش كېرەك.

1. ياغ قاچىلانغان قاچا ـ قومۇچ ئوڭاي داتلاشمايدىغان مېتالدىن ياسالغان بولۇشى كېرەك. ئەگەر تۆمۈر ۋە مىستىن ياسالغان قاچا بولسا، ئۇنىڭ ئىئونى ياغنىڭ كىسلاتالىششىنى تېزلىتىۋېتىدۇ. بۇ مېتاللارنىڭ ئىسسىقلىق ئۆتكۈزۈشى ياخشى بولغاچقا، ياغنىڭ تېمپېراتۇرىسىنى ئۆرلىتىۋېتىپ، كىسلاتالىشىش دەرىجىسىنى بىر ھەسسە ئاشۇرۇۋېتىدۇ.

2. ياغ قاچىلانغان قاچا ياغ بىلەن لىق تولدۇرۇلۇشى ۋە ئېغىزى مەھكەم ئېتىلىشى لازىم. چۈنكى ياغ يۈزىدىكى كىسلاتارود مولېكۇلىسى ياغنىڭ كىسلاتالىششىنى ئىلگىرى سۈرۈۋېتىدۇ.

3. ياغنى كۈن نۇرى چۈشمەيدىغان سالقىن يەردە قويۇش، كۈن نۇرى ئۆتكۈزمەيدىغان قاچىدا ساقلاش كېرەك. بولمىسا كۈن نۇرى ياغقا تەسىر قىلىپ، ئۇنىڭ كىسلاتالىششى تېزلىشىپ، خىمىيىلىك ئىنئونلار ئاجراتمىسىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

4. كۆپرەك ياغ ساقلىماقچى بولغانلار ياغنىڭ كىسلاتالىششىغا قارشى NDCA , BHT , BHA ۋە ۋىتامىن E نى ياغ ئىچىگە سېلىپ ساقلاش كېرەك.

ئەگەر كىشىلەر بۇزۇلغان ياغنى بىلمەي ئىشلىتىپ قالسا، تاماقنى يەپ ئىككى سائەتتىن كېيىن بېشكىرەك بولغاندا، قورسىقى ئاغرىپ، ئىچى سۈرىدۇ، ئېغىرراق بولغاندا، كۆڭلى ئېلىشىپ قۇسىدۇ ۋە زەھەرلىنىپ قالىدۇ.

قىستاپ، بالدۇر تۇغۇلۇش ھادىسىسىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىكەن.

پروفېسسور ئادىر مۇنداق دېگەن: دوختۇرلار بالدۇر تۇغۇلۇش ھادىسىسىگە ھۆكۈم چىقىرىشتا، بالىياتقۇ بويىنىنىڭ كېڭىيىش دەرىجىسىنى كۆزىتىپ، شۇبەدۇك يولتىنىك قىسقارغان ـ قىسقارمىغانلىقىغا قاراپ ھۆكۈم چىقىرىشى كېرەك. ئۇ مۇنداق قارايدىكەن: بالىنىڭ بالدۇر تۇغۇلۇشى تۇيۇقسىز بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرىنى قوللىنىش كېرەك.

پروفېسسور ئادىر مۇنداق دېگەن: بالىنىڭ

خىل فېرمېنتقا تەسىر يەتكۈزۈشىدىن ساقلىنىش ئىكەن. چۈنكى بىر خىل فېرمېنت مىكروبنىڭ ئىمدىنقلىشى ئارقىدا بىلىش سۇيىگە تەسىر كۆرسىتىپ، بالا ھەمرىيىنىڭ بالدۇر قىسقىرىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىكەن. زىيادە تېزگىسلەشمۇ قورساق پەردىسىنى زەخىملەندۈرىدىكەن، بۇنىڭ بىلەن ئاياللارنىڭ سالامەتلىكىگە زىيان يېتىدىكەن. ئىنسانلار ئىلگىرى بالدۇر تۇغۇلۇشنىڭ سەۋەبىنى بىلەلمەي كەلگەنىدى، ھازىر بۇ سىر ئېچىلاندى. بالدۇر تۇغۇلۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۇسۇلى پات ئارىدا دۇنياغا كېلىدۇ.

دۆمبىچە ئۇسۇلدا بەل قايرىلىشنى داۋالاش

تاھىر سۇلتان

تىببىي ساۋات

ئېلىمىز تىبابەتچىلىكىدە دۆمبىچە ئۇسۇل بىلەن بەل قايرىلىشنى داۋالاش ئۇزاق تارىخقا ئىگە، ئۇ ئاددىي ھەم بىخەتەر، ئۈنۈملۈك ئۇسۇل. بۇ ئۇسۇل بىلەن بەل قايرىلىشنى داۋالىغاندا ناركوز دورىسى ئىشلىتىش ھاجەتسىز. پەقەت كېسەلنىڭ تۆۋەنكى بېرىم بەدىنىنىڭ ئېغىرلىقىدىن پايدىلىنىپ، سوزۇشلا كۇپايە قىلىدۇ. دىئاگنوز ئېنىق بولسىلا، بۇ ئۇسۇلنى قوللىنىشقا بولىدۇ. شۇنداقلا بۇ خىل داۋالاشنى دوختۇردىن باشقا كىشىلەر ئىشلىسىمۇ بولىدۇ. دۆمبىچە ئۇسۇلدا بەل قايرىلىشنى داۋالاش ئۇسۇلى مۇنداق:

داۋالىغۇچى بىلەن كېسەل كىشى بىر-بىرىگە دۈمبىسىنى قىلىپ يېقىن تۇرىدۇ. ئاۋۋال داۋالىغۇچى بىلەن كېسەل كىشى جەينەك بوغۇمىنىڭ يىغىلىش جايىنى گىرەلەشتۈرۈپ، ئاندىن داۋالىغۇچى بېلىنى ئالدىغا ئەگكەندە، ساغرىسى كېسەل كىشىنىڭ بەل ئاستى قىسمىنى تىرەپ، بېلىنى ئارقىسىغا ئەگدۈرىدۇ. كېسەل كىشى ئىككى پۇتىنىڭ يەر يۈزىدىن كۆتۈرۈلگەنلىكىنى ھېس قىلغاندا، داۋالىغۇچى ئالدىغا تېخىمۇ ئېگىشىپ، تىز بوغۇمى بىلەن داس بوغۇمى بەلگىلىك بۇلۇڭ ھاسىل قىلغۇچە ئېگىلىپ، داس قىسمىنىڭ ئەگرىلىك دەرىجىسىنى تەدرىجىي چوڭايتىپ، يوتا قىسمىنى قورساق قىسمىغا يېقىنلاشتۇرىدۇ ھەمدە پۇت ئۇچىسىنى كۆتۈرىدۇ ـ دە، يەر يۈزىگە كۈچەپ سىلكىيدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە تىزنى تۈز قىلىدۇ. بۇ چاغدا كېسەل كىشىنىڭ بەل قىسمى زىيادە ئېگىلىدۇ ۋە ئۇزۇنىسىغا سوزۇلىدۇ. بۇ خىل داۋالاشنىڭ ئۈنۈمى تېز كۆرۈلىدۇ.

چاقىرغۇنى ئىشلىتىش ۋە ئاسراش

ئابدۇكېرىم ئىسمائىل

سىز چاقىرغۇنى سېتىۋالغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئىقتىدارى، ئىشلىتىش ئۇسۇلى ۋە ئېكرانىدا كۆرسىتىلىدىغان بەلگىلەرنى تونۇۋېلىڭ.

چاقىرغۇڭىزغا بىخەتەرلىك زەنجىرىنى سېلىپ، يوقاپ كېتىش، چۈشۈپ كېتىپ بۇزۇلۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىڭ. بولۇپمۇ قىلىن كىيىنگەندە، ۋاراڭ ـ چۇرۇڭ مۇھىتلاردا، يىغىنلاردا چاقىرغۇڭىزنىڭ تىترىتىپ بەلگە بېرىش ئىقتىدارىدىن پايدىلىنىڭ. بۇنداقتا باشقىلارغىمۇ تەسىر يەتكۈزمەيسىز، ئەتراپتىكىلەرگە ئەدەپلىك مۇئامىلە قىلغان بولىسىز.

باتارىيە ئالماشتۇرۇشتىن ئىلگىرى خاتىرىلىۋېلىشقا تېگىشلىك ئۇچۇرلارنى خاتىرىلىۋېلىڭ. چۈنكى باتارىيە ئالماشتۇرغاندا كونا ئۇچۇرلار يۇيۇلۇپ كېتىدۇ. دوستلىرىڭىز، خىزمەتداشلىرىڭىزغا چاقىرغۇڭىزنىڭ نومۇرىنى ئېيتىپ بەرگەندە، تېلېفون نومۇرىنى توغرا ئېيتىپ بېرىڭ، باشقىلارنى خاتا چاقىرىپ ئاۋارىچىلىق كەلتۈرۈشتىن ساقلىنىڭ.

جىددىي ئالاقىلىشىدىغان ئىشىڭىز بولۇپ، يەر ئاستى يولى، يەر ئاستى بازىرى قاتارلىقلاردىن چىققاندىن كېيىن چاقىرىش ئىستانسىسىغا تېلېفون بېرىپ، سىزگە ئۇچۇر بار-يوقلۇقىنى سوراڭ. چۈنكى چاقىرغۇڭىز يەر ئاستى يولى، لىفت، بىر قىسىم ئاپتوموبىللارنىڭ ئىچىدە سىرتتىن كەلگەن سىگناللارنى قوبۇل قىلالمايدۇ.

ئەگەر چاقىرغۇ ئاپپاراتىڭىزنى مەلۇم سەۋەبلەر بىلەن ۋاقىتلىق توختىتىش زۆرۈر بولسا، چاقىرىش ئىستانسىسىنىڭ تىجارەت بۆلۈمىدە رەسمىيەت ئۆتەڭ، قايتا ئىشلىتىش زۆرۈر بولغاندا باشقىدىن رەسمىيىتىنى بېجىرسىڭىزمۇ بولىدۇ.

چاقىرغۇڭىز يوقاپ كەتسە، سالاھىيەت گۇۋاھنامىڭىز بىلەن ئىسپاتلىرىڭىزنى ئېلىپ بېرىپ، چاقىرغۇڭىزنى توختىتىش رەسمىيىتى ئۆتەشنى ئۇنتۇماڭ.

چاقىرغۇ يۇقىرى تېخنىكىلىق ئېلېكترونلۇق بۇيۇم بولۇپ، ئىقتىدارى يۇقىرى بولسىمۇ ناھايىتى نازۇك بولغاچقا، ئۇنى ئاسراشقا توغرا كېلىدۇ.

چاقىرغۇڭىز ھۆل بولۇپ كەتسە، ئاۋۋال باتارىيىنى چىقىرىۋېتىپ، سۇ سۈمۈرەلەيدىغان يۇمشاق لاتا بىلەن سۈرتۈپ شامال ئۆتىدىغان جايدا ياكى شامالچىدا قۇرۇتۇڭ، ھەرگىز ئوتقا، ئاپتاپقا قاقلاپ قۇرۇتماڭ، ئۇنىڭ قىزىلقاتاشەكلى ئۆزگىرىپ، ئىچكى زاپچاسلىرىنىڭ كاردىن چىقىشىدىن ساقلىنىڭ.

ئەگەر باتارىيىدىن سۇيۇقلۇق ئېقىپ چىقىپ كەتكەن بولسا، باتارىيىنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسپىرتلىق پاختا بىلەن تازىلاپ، شامال ئۆتىدىغان يەردە قۇرۇتۇڭ، مۇشۇنداق قىلسىڭىز چاقىرغۇڭىزنىڭ ئېكرانىدا خەت، رەقەم چىقماسلىق، ئاۋاز يوقاپ كېتىش، توك سەرپىياتى ئېشىپ كېتىش، رەقەم ۋە خەتلەرنىڭ سىزىقى كەم چىقىشتەك كاشىلىلارنى ھەل قىلالايسىز. بولمىسا ئۆز ۋاقتىدا رېمونت قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرمىسىڭىز، ئۇنىڭ ۋاقتى ئۆزىراپ كەتسە، بۇنىڭدىن كېلىدىغان زىيان تېخىمۇ كۆپىيىدۇ.

ھال كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە يوقىتىش ئۇسۇللىرى

مەتمىن ياسىن

ھېزىمگىلىك ساۋاتى

ھال كېسەللىكنىڭ بوغدايغا يەتكۈزىدىغان زىيىنى ناھايىتى ئېغىر بولۇپ، بۇ كېسەللىك ھەر يىلى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەممە جايلىرىدا ئوخشىمىغان دەرىجىدە يۈز بېرىدۇ. بۇ خىل كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە يوقىتىشتا تۆۋەندىكى ئۇسۇللارنى قوللىنىش كېرەك.

1) 500 گرام ياۋا سامساقنى ئۇششاق چاناپ، بەش كىلوگرام سۇغا ئارىلاشتۇرۇپ، بىر سائەت دۇملەپ قاينىتىپ تىندۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ سۈيىنى ھال چۈشكەن بوغدايغا تەكشى چېچىش كېرەك.

2) 500 گرام پەمىدۇر يوپۇرمىقىنى چاناپ، ئۈچ كىلوگرام سۇغا قوشۇپ، بىر سائەت دۇملەپ قايناتقاندىن كېيىن تىندۇرۇپ، ئۇنىڭ سۈيىنى بوغدايغا چېچىش كېرەك.

3) 500 گرام ياڭاق يوپۇرمىقىنى چاناپ، يەتتە كىلوگرام سۇغا ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇماچ ھالەتكە كەلگىچە قاينىتىش كېرەك. قاينىتىلغان سۇ تىندۇرۇلغاندىن كېيىن ئۇنىڭ بىر كىلوگرامىنى بىر كىلوگرام سۇغا ئارىلاشتۇرۇپ، بوغدايغا چېچىش كېرەك.

4) چولۇك دەرىخى قوۋزىقىدىن 500 گرامنى چاناپ، بەش كىلوگرام سۇغا قوشۇپ بىر سائەت دۇملەپ قايناتقاندىن كېيىن تىندۇرۇپ، سۈيىنى بوغدايغا چېچىش كېرەك.

5) 500 گرام يىكەننىي چاناپ، يەتتە كىلوگرام سۇغا بىر كېچە ـ كۈندۈز چىلاپ، ئۇنىڭ تەمى چىققاندىن كېيىن سۈيىنى بوغدايغا چېچىش كېرەك.

6) 500 گرام قىرىقىزنى توغراپ، بەش كىلوگرام سۇغا قوشۇپ ئېلىشتۇرۇپ، قىيام ھالەتكە كەلگەندىن كېيىن بوغدايغا چېچىش كېرەك.

7) ئۆژمە يوپۇرمىقى ۋە ئەمەنىدىن 500 گرامنى چاناپ، يەتتە كىلوگرام سۇدا بىر كېچە ـ كۈندۈز تۇرغۇزۇپ ئاندىن بوغدايغا چېچىش كېرەك.

بۇ دورىلارنى تەكشى چېچىش ئۈچۈن پۈركۈش ماشىنىلىرى بىلەن چېچىش كېرەك.

تاماكا چېكىشنىڭ 12 چوڭ زىيىنى

تۇرسۇن مۇھەممەت شەۋكەت

(1) چىشنى سارغايتىۋېتىدۇ، چىشتا قاراداغ پەيدا قىلىدۇ ياكى چىشنى بوشىتىۋېتىدۇ.

(2) پۇرۇقنىڭ ھىد سېزىش ئىقتىدارىنى تۆۋەنلىتىپ، ئىشتىھانى تونۇۋالىدۇ.

(3) ئېغىز بوشلۇقى ۋە تىل ياللۇغى كېسەللىكلىرىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

(4) يۇتقۇنچاق ۋە كېكىرتەك ياللۇغىنى پەيدا قىلىدۇ.

(5) كاناي ۋە تارماق كانايىنى زەخىملەندۈرىدۇ.

(6) ئۆپكە راكىنى پەيدا قىلىپ، ئۆپكە تۇبېركۇليوزنى ئېغىرلاشتۇرۇۋېتىدۇ.

(7) يۈرەك كېسەللىكلىرىگە گىرىپتار بولغانلارنىڭ ئۆمرىنى قىسقارتىدۇ.

(8) قان بېسىمىنى ئۆرلىتىۋېتىدۇ.

(9) قىزىلئۆڭگەچ شىللىشىق پەردىسىنى زەخىملەندۈرۈپ، ئاشقازان يارىسىنى پەيدا قىلىدۇ.

(10) نېرۋا ئاجىزلىق كېسەللىكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتىنى تۆۋەنلىتىۋېتىدۇ.

(11) ئادەمنى ۋاقىتسىز قېرىتىۋېتىدۇ.

(12) ھامىلدار ئاياللارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، قورساقتىكى تۆرەلمىگە تەسىر قىلىپ، كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ ساغلام چوڭ بولۇشىغا زىيان يەتكۈزىدۇ.

دۆلىتىمىز ب د ت غا شىياگاڭغا مۇۋاپىق كېلىدىغان تۈنجى تۈركۈمدىكى خەلقئارا كۆپ تەرەپلىمىلىك شەرتنامىلەر تىزىملىكىنى تاپشۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 6-ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق مۇۋەققەت ۋەكىلى ۋاڭ شۆشيەن مۇشۇ ئاينىڭ 6-كۈنى جۇڭگونىڭ 7-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن باشلاپ شىياڭگاڭغا مۇۋاپىق كېلىدىغان كۆپ تەرەپلىمىلىك شەرتنامىلەر توغرىسىدا ب د ت نىڭ باش كاتىۋى ئاناناغا دىپلوماتىيە نوتىسى ۋە شىياڭگاڭغا مۇۋاپىق كېلىدىغان 24 تۈرلۈك خەلقئارا كۆپ تەرەپلىمىلىك شەرتنامە تىزىمىنى تاپشۇردى.

نوتىدا مۇنداق دېيىلدۇ: جۇڭگو-ئەنگلىيە قوشما باياناتىغا ئاساسەن، جۇڭگو 1997-يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن باشلاپ شىياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ. شىياڭگاڭ شۇ كۈندىن باشلاپ جۇڭگونىڭ مەمۇرىي رايونىغا ئايلىنىدۇ. دىپلوماتىيە ۋە دۆلەت مۇداپىئە ئىشلىرىنى مەركىزىي ھۆكۈمەت باشقۇرغاندىن باشقا، شىياڭگاڭ يۇقىرى ئاپتونومىيە ھوقۇقىدىن بەھرىمەن بولىدۇ. جۇڭگو-ئەنگلىيە قوشما باياناتى ۋە شىياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئىگىزلىك قانۇنىغا ئاساسەن، ئومۇمەن جۇڭگو قاتناشقان خەلقئارا كېلىشىملەر شىياڭگاڭنىڭ ئەھۋالى ۋە ئېھتىياجىغا ئاساسەن، شىياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى ھۆكۈمىتىنىڭ پىكرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن شىياڭگاڭغا مۇۋاپىق كېلىشىدۇ. ئومۇمەن جۇڭگو قاتناشمىغان، لېكىن شىياڭگاڭغا مۇۋاپىق كېلىدىغان خەلقئارا كېلىشىملەر شىياڭگاڭغا داۋاملىق مۇۋاپىق كېلىۋېرىدۇ. ۋاڭ شۆشيەن نوتىدا بۇ شەرتنامىلەرنى ساقلىغۇچى ب د ت باش كاتىۋىنىڭ جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ بۇ قارارىنى شەرتنامە تۈزۈشكۈچى بارلىق تەرەپكە ئۇقتۇرۇپ قويۇشنى تەلەپ قىلدى.

يۇقىرىدا ئېيتىلغان 24 تۈرلۈك خەلقئارا كۆپ تەرەپلىمىلىك شەرتنامىنىڭ ئۇنىغا جۇڭگو قاتناشقان، قالغان 14 گە جۇڭگو قاتناشمىغان، لېكىن شىياڭگاڭغا داۋاملىق مۇۋاپىق كېلىدۇ.

جۇڭگو بىلەن ئىراق ھەمكارلىشىپ نېفىتلىك ئېچىش توختامى ئىمزالىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، باغداد، 4 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. جۇڭگو بىلەن ئىراق مۇشۇ ئاينىڭ 4 - كۈنى باغدادتا ھەمكارلىشىپ ئىراقنىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى ئېخادبو نېفىتلىكىنى ئېچىش توختامى ئىمزالىدى.

ئىراقنىڭ نېفىت مىنىستىرى رېشىت ئىمزا قويۇش مۇراسىمىدا مۇنداق دېدى: ئېخادبو نېفىتلىكىنى ئېچىش توختامى - ئىراق بىلەن جۇڭگو تۈنجى قېتىم نېفىت ساھەسىدە ئىمزالىغان ھەمكارلىشىش توختامى بولغانلىقى ئۈچۈن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. ئۇ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: بۇ توختامنىڭ ئىمزالانغانلىقى ئىككى دۆلەتنىڭ باشقا ساھەلەردىكى ھەمكارلىشىش دائىرىسىنى كېڭەيتىش ئۈچۈن يول سېلىپ بەردى.

جۇڭگو نېفىت - تەبىئىي گاز باش شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى جويۇڭكاڭ مۇنداق دېدى: نېفىتلىك ئېچىشتا ھەمكارلىشىش - جۇڭگو ئىراق دۆلەتلىرى ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقىنىڭ مۇھىم بىر ساھەسى. ئىراقنىڭ نېفىت زاپىسى دۇنيادا 2 - ئورۇندا تۇرىدۇ، ئىراق - نېفىت چىقىدىغان چوڭ دۆلەت. جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ، جۇڭگو نېفىت ئىمپورتىنى كۆپەيتىدۇ، جۇڭگو شىركەتلىرى ئىراقنىڭ نېفىت تارماقلىرى بىلەن پائال ھەمكارلىشىدۇ.

خەۋپسىزلىك كېڭىشى ئىراقنىڭ نېفىت بەدىلىگە يېمەكلىككە ئېرىشىش پىلانىنى ئىجرا قىلىش مۇددىتىنى ئۇزارتىشنى قارار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 4 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى بۈگۈن قارار ماقۇللاپ، ئىراقتىكى ماددىي ئەشيا ئېغىر دەرىجىدە يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنى پەسەيتىش ئۈچۈن مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنىدىن باشلاپ ئىراقنىڭ نېفىت بەدىلىگە يېمەكلىككە ئېرىشىش پىلانىنى ئىجرا قىلىش مۇددىتىنى ئالتە ئاي ئۇزارتىشنى قارار قىلدى.

ئامېرىكا زۇڭتۇڭىنىڭ ياردەمچىسى بېرگېر ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى:

جۇڭگوغا سودىدا ئېتىبار بېرىشكە قارشى تۇرۇش ئامېرىكا بىلەن جۇڭگونىڭ ئىستراتېگىيىلىك سۆھبىتىنى يوققا چىقىرىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 6- ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئامېرىكا زۇڭتۇڭىنىڭ دۆلەت خەۋپسىزلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل ياردەمچىسى بېرگېر مۇشۇ ئاينىڭ 6- كۈنى ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: جۇڭگوغا سودىدا ئېتىبار بېرىشكە قارشى تۇرۇش ئامېرىكا بىلەن جۇڭگونىڭ «ئىستراتېگىيىلىك سۆھبىتى»نى يوققا چىقىرىدۇ.

بۇ، بېرگېر نيۇ - يوركتا ئۆتكۈزۈلىدىغان دىپلوماتىك مۇناسىۋەت كومىتېتى يىغىنىدا قىلماقچى بولغان سۆزىدىكى ئاگاھلاندۇرۇش. بۇ سۆز ئىلگىرى ۋاشىنگتوندا ئېلان قىلىندى.

بېرگېر مۇنداق دېدى: پارلامېنتنىڭ بەزى ئەزالىرى جۇڭگوغا سودىدا ئېتىبار بېرىشكە قارشى تۇرۇۋاتىدۇ، بۇ ماھىيەتتە «بىزنىڭ جۇڭگو بىلەن بولغان ئىقتىسادىي مۇناسىۋىتىمىزنى ۋەيران قىلىدۇ»، بۇنىڭ نەتىجىسىدە ئامېرىكا جۇڭگودىن ئىبارەت بېگى گوللىنىۋاتقان بۇ بازارغا ئۆزىنىڭ تاۋارلىرىنى ئېكسپورت قىلالماس بولۇپ قالىدۇ.

بېرگېر يەنە ئىلگىرىلەپ مۇنداق دېدى: «جۇڭگونى دۈشمەن دەپ قاراش ئۇنى راستىنلا بىرگە دۈشمەن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن.» ئۇ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: پەقەت جۇڭگو بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى كۈچەيتكەندىلا، ئامېرىكىنىڭ مەنپەئىتىگە تېخىمۇ پايدىلىق، «بۇ، مۇشۇ نۆۋەتلىك ھۆكۈمەت بېكىتكەن فاڭجېن».

ئاۋسترالىيىنىڭ سابىق زۇڭلىسى مۇنداق دېدى:

جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى دۇنياغا پايدىلىق

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يەنتەي، 7- ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئاۋسترالىيىنىڭ سابىق زۇڭلىسى خوك بۈگۈن ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ تەرەققىيات مۇنبىرىدە سۆزلىگەن نۇتۇقىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى پۈتۈن دۇنيا ئۈچۈن پايدىلىق. APEC نىڭ ئەزالىرى ئەڭ زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، جۇڭگونى تېزدىن بۇ تەشكىلاتقا كىرگۈزۈشى لازىم.

خوك بەزىلەرنىڭ جۇڭگو دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرسە دۇنياغا تەھدىت سالىدۇ، دېگەن سۆزىگە قارىتا بۇ سۆزنى قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: بەزىلەر جۇڭگو كېيىنكى ئەسىردىكى 25 يىل ئىچىدە دۇنيادىكى ئىقتىسادتا چوڭ دۆلەتكە ئايلانغاندىن كېيىن، دۇنياغا تەھدىت سالىدۇ، دەپ ئەنسىرەشمەكتە، بۇنداق ئەنسىرەشنىڭ ئاساسى يوق. ئۇ بۇ توغرىلىق مۇنداق ئىككى سەۋەبنى مىسال قىلدى: بىرىنچى، جۇڭگو ئۆتكەنكى 2000 يىلدىن ئارتۇق ۋاقىتتا دۇنيادىكى قۇدرەتلىك دۆلەت بولسىمۇ، زومىگەرلىك قىلمىغان. تارىخنى ئۇنتۇپ قالساق بولمايدۇ؛ ئىككىنچى، جۇڭگودا 1مىليارد 200 مىليون ئاھالە بار، ئاھالىنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، جۇڭگو تىنچ مۇھىتقا موھتاج، بۇ، جۇڭگوغا پايدىلىق. دېمەك، جۇڭگو تەھدىتى سەپسەتىسىنىڭ ھېچقانداق ئاساسىي يوق.

ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايون ئىقتىسادىي تەرەققىيات مۇنبىرى - 2- نۆۋەتلىك APEC خەلقئارا سودا كۆرگەزمىسى ئاچىدىغان مۇنبەر. APEC نىڭ باشلامچىسى ۋە تەشەببۇسچىسى بولغان خوك مەخسۇس جۇڭگونىڭ يەنتەيگە كېلىپ، تۇنۇگۈن ئېچىلغان 2- نۆۋەتلىك APEC خەلقئارا سودا كۆرگەزمىسىگە قاتناشتى ۋە نۇتۇق سۆزلىدى.

6- ئاينىڭ 5-كۈنى، جۇڭگو يۈننەن ئاخبارات سۈرەت نەشرىياتىنىڭ مۇدىر مۇخبىرى ۋۇجيالىن (ئوڭدا)نىڭ يۈننەندىكى تاغلىقلارنى ئاساسىي تېما قىلغان بىر گورۇپپا ئەسەرلىرى جىنس ئانىلار خەلقئارا فوندى جەمئىيىتىنىڭ ئەمەلىي فوتو سۈرەت مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. سۈرەتتە: ۋۇجيالىن جىنس ئانىلار لېكائۇمۇرلۇك مۇۋەپپەقىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن جەنۇبىي ئافرىقىلىق فوتوگراف ماگوبىن بىلەن سەمىمىي پاراڭلاشماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

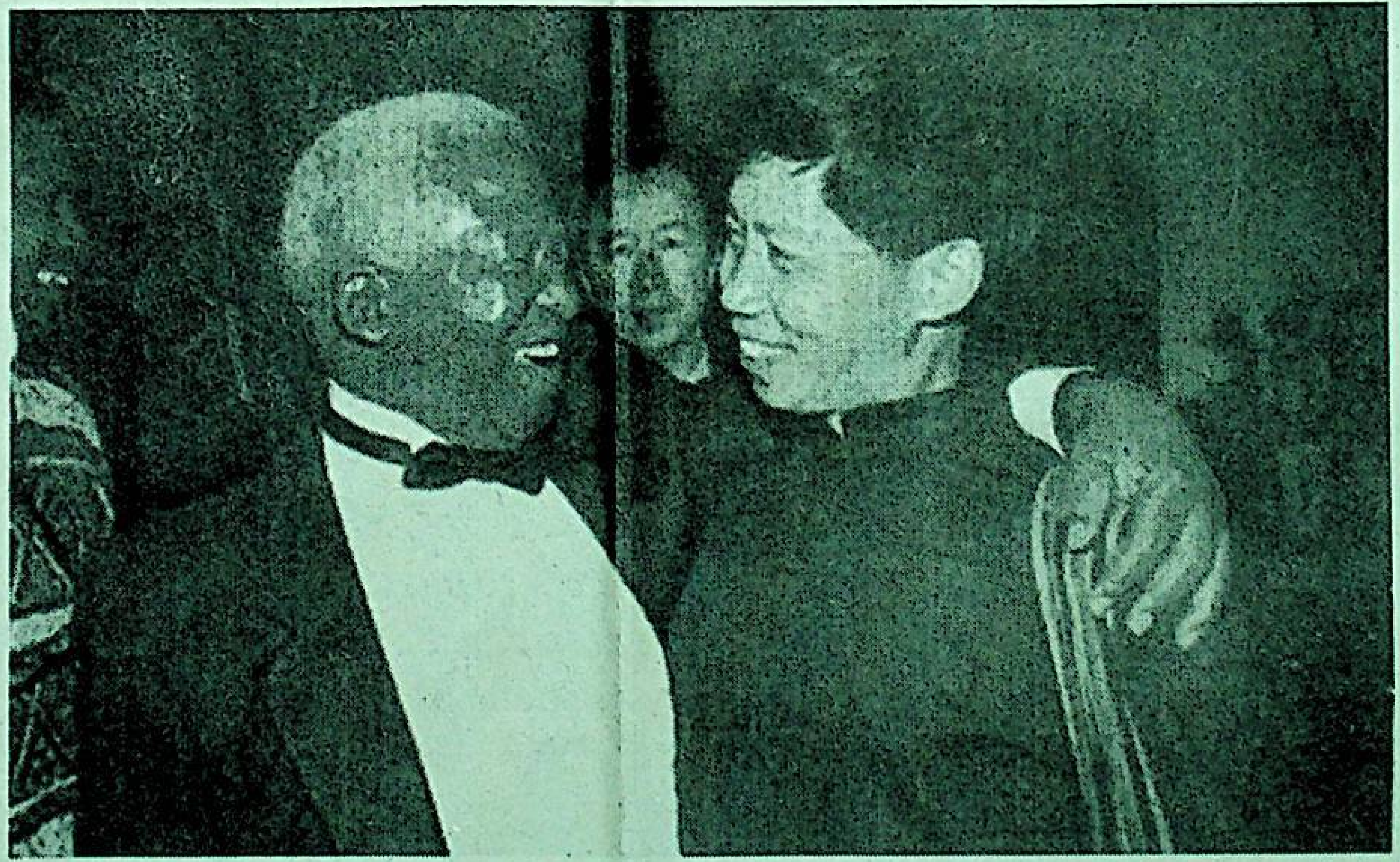

(بېشى 1 - بەتتە)

قېرىنداشلارچە مۇھەببەت

ئېلىشىپ، تاڭ ئاتاي دېگەندە ئۈچ ئۆيگە 4ـ 5 كىلومېتىر كېلىدىغان ئۇيدىر قارىغا كېلىدۇ. دە مېڭىشقا مادارى يەتمەي قالىدۇ. يىقىن ئەتراپتىكى كان قازغۇچىلار ئۇلارنى كۆرۈپ

بېرىپ، سۈيۈقئاش قاتارلىق مىزىلىك تاماقلارنى ئېتىپ بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سالامەتلىكى ناھايىتى

ئوغلىغا بىر ھەپتە يەتكىدەك ئوزۇقلۇق تەييارلاپ بېرىدۇ ھەم چاڭغا تېپىلىشنى ئۆگىتىدۇ.

ئايروپىلان ئابدەمن بوۋاينىڭ ئۆيى ئالدىغا قونىدۇ. ئابدەمن ئائىلىسىدىكىلەر ئازادلىق ئارمىيىنىڭ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن

ئەتىسى ئۇن نەچچە كان ئوقتىسىدىن 100 نەچچە ئادەم كېلىدۇ، ئابدەمن بوۋاي: «ئۆزىمىزگە ئازراق ئېلىپ

خالىمايمەن، بارنى تەڭ يەيمىز، ئۆلسەك تەڭ ئۆلىمىز» دەيدۇ.

بەرىپ، سۈيۈقئاش قاتارلىق مېزىلىك تاماقلارنى ئېتىپ بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سالامەتلىكى ناھايىتى تېز ئەسلىگە كېلىدۇ.

چېسىن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭ پۈتى ئۈششۈپ قالغاچقا چوڭ، كىچىك تەرتىنگە قويالمايتتى. ئابدەن ۋە ئۇنىڭ ئايالى ئۇلارنىڭ تەرتىنگە قاچا تۇتتىدۇ.

ئابدەننىڭ ئايالى يېقىندىلا چوڭ ئوپېراتسىيە قىلىنغان بولۇپ، پۈتى مېيىپ ئىدى، شۇڭا ئۇلارنىڭ ئاھارىتىگە قاچا تۇتقاندا يېرىم تىزلىنىپ تۇرۇشقا مەجبۇر بولاتتى، چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭ بۇنىڭدىن ناھايىتى خىجىل بولدۇ، ئابدەننىڭ ئايالى ئۇلارنىڭ خىجىل بولۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ چوڭقۇر مۇھەببەت بىلەن: «خىجىل بولماڭلار، باللىرىمنىمۇ مۇشۇنداق چوڭ قىلغان، سىلەر مېنىڭ ئوغلۇمغا ئوخشاش، ھەرگىز تارتىنماڭلار» دەيدۇ. ئىككىيلەن تەسىرلەنگىنىدىن يىغلاپ كېتىشىدۇ.

ئابدەن ئائىلىسىنىڭ خەنزۇ كانچىلارنى قۇنۇقۇزغانلىق ئىش-پائالىيەتلىرى ئەتراپتىكى ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ مەدھىيىلىشىگە ئېرىشىدۇ، ئايرىم كىشىلەر ئۇنى مەسخىرە قىلغاندا ئۇ ئايالى بىلەن باللىرىغا مۇنداق دەيدۇ: «ماۋجۇشى مەلۇم ئادەملەرنىڭ قارشى تۇرۇشىغا ئۇچراش يامان ئىش ئەمەس، ياخشى ئىش دېگەن، بىز ياخشى ئىش قىلدۇق، ئۇلارنىڭ بىر پۇڭ پۇلىنمۇ ئالمىدۇق، قايسى مىللەت بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ھەممىسى بىزنىڭ قېرىندىشىمىز، ئادەم دېگەن ئاق كۆڭۈل، تۇز بولۇشى، باشقىلارغا كۆيۈنۈشى كېرەك».

«خەنزۇ قېرىنداشلارنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ھەر قانداق زور قىينىچلىق ۋە خەتەرگە يولۇقساقمۇ، خەۋەر يەتكۈزمەن»

ئابدەن ئائىلىسىدىكىلەر چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭنى داۋالاش ئۈچۈن قولىدىن كېلىدىغانلىكى ئامالنى قىلغان بولسىمۇ، بۇ جاي تاغ ئارىسى بولغانلىقى، قار قېلىن بولغانلىقى، ئۇنىڭ ئۈستىگە، ياللۇغ قايتۇرىدىغان دورا تاپقىلى بولمىغانلىقى ئۈچۈن، بەشىنچى كۈنىگە كەلگەندە چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭنىڭ قىزتمىسى ئۆرلەپ، ئوڭ كۆنگىچە يانمايدۇ، ئابدەن بوۋاي ئۆزى تاغدىن چۈشۈپ خەۋەر يەتكۈزمەكچى بولدۇ. قار يەنىلا يېغىۋاتاتتى، چېن باۋگو بوۋاينىڭ تەۋەككۈلچىلىك قىلىشىغا قەتئىي قوشۇلمايدۇ ۋە تەسىرلەنگەن ھالدا: «سىز پىشكەللىككە ئۈچرىسىڭىز، ئىككىمىز يۈرىسىزنى كۆتۈرەلمەيمىز» دەيدۇ، ئابدەن بوۋاي چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭنىڭ قەتئىي قوشۇلمايۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىككىيلەننىڭ يەنىلا ئۆزىنىڭ خەۋەر ئېلىشىغا موھتاج بۇلىقىنى ئويلاپ، 24 ياشلىق ئىككىنچى ئوغلى مۇرالنى خەۋەر يەتكۈزۈشكە ئەۋەتمەكچى بولدۇ. ئۇ ئوغلىغا بىر ھەپتە يەتكىدەك ئوزۇقلۇق تەييارلاپ بېرىدۇ ھەم چاڭغا تېيىلىشنى ئۆگىنىدۇ.

1-ئاينىڭ 8-كۈنى ئەتىگەندە مۇرال ئوزۇقلۇقلارنى ئېلىپ قار-شۇرغانغا قارىماي ئۆزى يالغۇز يولغا چىقىدۇ. ئۇچئۆيدىن سار بولاقتىكى ئاراسان چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتىغچە بولغان ئارىلىق 30 نەچچە كىلومېترلا كېلەتتى. بىراق ئارىلىقتا بىر قانچە چوڭ تاغدىن ھالقىپ ئۆتۈشكە، بولۇپمۇ تىك يارلىق كوپىر تاش دەيدىغان يەردىن ئۆتۈشكە توغرا كېلەتتى. ئۇ جايدا تاغ تىك قورام تاشلار بىلەن ئورالغان بولۇپ، ھەمشە قار كۆچۈپ تۇراتتى، قىشتا بۇ جايدىن ئۆتۈشكە ھېچ كىممۇ جۈرئەت قىلالمايتتى. بولۇپمۇ 30 يىلدىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغان بۇ قېتىمقى يەتتە-سەككىز كۈن قار-شۇرغان تۆپەيلىدىن بۇ جايغا ھېچ كىممۇ كەلمىگەن جۈرئەت قىلالمايتتى.

چوڭقۇر جىلغىلارنى قارىكۆمۈشتەكەن، مۇرال ھەرۋاقىت چوڭقۇر جىلغىغا چۈشۈپ كېتىش خەۋپىگە قارىماي، چاڭغا بىلەن قارلىق دالىدا تېيىلىپ كېتىۋاتاتتى. تاغقا چىقىش تېخىمۇ قىيىن بولغاچقا، چاڭغا بىلەن بىر قەدەمدىن بىر قەدەمدىن يۇقىرىغا يامىشاتتى، بىر سائەت يامىشقان بولسىمۇ تاغقا چىقالمىدى.

ۋەقەدىن كېيىن مۇرال: «ئەينى ۋاقىتتا مەن چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭنى قۇتقۇزۇش يولىدا قانچىلىك قىينىچىلىق ۋە خەۋپكە تۇچۇرىسامۇ خەۋەر يەتكۈزۈشۈم كېرەك، دېگەن نىيەتتىلا بولغانىدىم» دېدى. مۇرال كوپىر تاشتىن ئۆتكەندىكى ئەھۋالىنى مۇنداق سۆزلەپ بەردى: «تاغ قاپتىلىنى بويلاپ چاڭغا بىلەن تاغ قاپتىلىغا چىقىپ ئارام ئېلىۋالاي، دەپ ئەمدىلا ئولتۇرۇشۇمغا توساتتىن تاغ يېرىلىپ كەتكەندەك «گۈمبۇر» قىلغان ئاۋاز بىلەن تەڭ قار غايەت زور قورام تاش ۋە دەرەخلەرنى دۆملىتىپ مەن تۇرغان جايدىن يەتتە - سەككز مېتىر نېرىغا چۈشتى». مەن ئۇنتايىن قورقۇپ كەتتىم. دەرھال ئورنۇمدىن تۇرۇپ جان - جەھلىم بىلەن كوپىرتاش تەرەپكە قاراپ ئېتىلدىم. تاغدىن قار كۆچتى. تاشلار غۇلاپ چۈشۈپ يېنىمدىن ئۆتۈپ كەتتى. مەن ھېچ نەرسىگە قارىماي تاغ ئېغىزىغا قاراپ ئۆمىلەپ ئاخىرى بۇ خەتەرلىك جايدىن ئۆتۈپ كەتتىم. مۇرال توپتوغرا ئىككى كۈندۈز، بىر كېچىدە 30 نەچچە كىلومېتر يول يۈرۈپ، 1 - ئاينىڭ 9 - كۈنى كەچ سائەت 11 دە ئاراسان چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتىغا يېتىپ كېلىدۇ. قوراللىق ساقچى كومانىدىر - جەڭچىلىرىنىڭ يارىدىمىدە ئۇ ئالتاي قوراللىق ساقچى قىسمى چېگرا مۇداپىئە تارماق ئەترىتى، بۇرۇلتوقاي ناھىيىلىك ئالتۇن شىركىتىگە چېن باۋگو قاتارلىق كىشىلەرنىڭ ئۇششۇپ قالغانلىق ئەھۋالىنى دوكلات قىلىدۇ.

1-ئاينىڭ 14-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن بىر تال ئۇچار ئايروپىلان ئابدەن بوۋاينىڭ ئۆيى ئالدىغا قونىدۇ. ئابدەن ئائىلىسىدىكىلەر ئازادلىق ئارمىيىنىڭ قۇتقۇزۇش ئۇچۇن ئايروپىلان ئەۋەتىدىغانلىقىنى خىيالىغمۇ كەلتۈرمىگەنىدى، بوۋاي خۇددى كىچىك بالىغا ئوخشاش سەكرەپ كېتىدۇ ۋە ئۆيگە يۈگۈرۈپ كىرىپ: «چېن باۋگو! شياۋياڭ! سىلەرنى قۇتقۇزۇشقا ئايروپىلان كەلدى» دەپ ۋارقىرايدۇ. بىر ئائىلە كىشىلىرى چېن باۋگو بىلەن شياۋياڭنى ئۇزىتىشقا تەييارلىق كۆرىدۇ. كاسىرە ئوغلىنىڭ تويى ئۈچۈن تەييارلاپ قويغان ئىككى يوتقانىنى تۆت پارچە قىلىپ كېسىپ چېن باۋگو بىلەن شياۋياڭنىڭ پۇتلىرىنى ئوراپ قويىدۇ. ئابدەن بوۋاي بېشىدىكى قولاقچىسىنى چېن باۋگوغا كىيگۈزۈپ قويىدۇ، كاسىرە مومای كۆزىگە ياش ئېلىپ تورۇپ چېن باۋگو بىلەن شياۋياڭنىڭ پىشانىسىگە سۆيۈپ «باللىرىم، تېز ساقىيىپ كېتىڭلار!» دېگەن تىلىكىنى بىلدۈرگەندە چېن باۋگو بىلەن شياۋياڭ ئىختىيارسىز كاسىرەنى چىڭ قۇچاقلاپ يىغلاپ كېتىدۇ ۋە «دادا! ئاپا! سىلەر بىزگە قايتا ھايات بەردىڭلار...» دەيدۇ. بىر ئائىلە كىشىلىرى چېن باۋگو بىلەن شياۋياڭنى ئايروپىلانغا كۆتۈرۈپ چىقىرىدۇ، ئابدەن بوۋاي ناھايىتى تەسلىكتە ئايروپىلانغا چىقىپ چېن باۋگو بىلەن شياۋ ياڭنىڭ قوللىرىنى قاتتىق قىسىپ تۇرۇپ ئۇلارغا: «سىلەر چوقۇم ناھايىتى تېز ياخشى بولۇپ كېتىسىلەر» دەپ تەسەللىي بېرىدۇ. بوۋاينىڭ مېھرىبان چىرايىغا قاراپ چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭ ئۆكسۈپ تۇرۇپ: سىز بىزنى قۇتقۇزۇۋالدىڭىز، بىز سىزنىڭ شەپقىتىڭىزنى ئۇمۇرۋايەت ئۇنتۇمايمىز، دەيدۇ.

چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭ ئۇرۇمچىگە ئېلىپ كېلىندى، ھازىر داۋالىنىۋاتىدۇ.

«سىلەرنىڭ ئاچلىقتىن ئۆلۈپ كېتىشىڭلارغا قاراپ تۇرالمايمەن، ئۆلسەك بىللە ئۆلىمىز»

چېن باۋگو بىلەن ياڭ شياۋدۇڭلار ئېلىپ كېتىلدى، ئابدەن بوۋاينىڭ كۆڭلى ئارام تاپتى، لېكىن ئۇ تېخىمۇ ئېغىر ئەھۋالغا دۇچ كېلىشىنى خىيالىغمۇ كەلتۈرمىگەنىدى.

1-ئاينىڭ 16-كۈنى ئۇچئۆي ئەتراپىدىكى بىر قانچە ئون كان قېزىش ئۇقتىسىدىكى كىشىلەر ئابدەننى ئىزدەپ كېلىپ: «ئوزۇق-تۈلۈكىمىز ئۈزۈلۈپ قالدى!» دەيدۇ.

تەجرىبىلىك ئابدەن بوۋاي قىش كىرىشتىن بۇرۇنلا كىلىمات ئۆزگىرىشىنى مۆلچەرلەپ يەتتە تونىنا ئون غەلەتە قويغانىدى. بوۋاي ھەرقايسى كان ئۇقتىسىدىكىلەرنىڭ قايتىپ بېرىپ قانچىلىك ئادەمنىڭ ئاشلىقىنىڭ ئۈزۈلۈپ قالغانلىقىنى ئېنىقلاپ، ئەتىسى ئون ئىلىشقا كېلىشىنى تاپىلايدۇ. ئابدەن بوۋاي: «سىلەرنىڭ ئاچلىقتىن ئۆلۈپ كېتىشىڭلارنى ئەتىسى ئۈن نەچچە كان ئوقتىسىدىن 100 نەچچە ئادەم كېلىدۇ، ئابدەن بوۋاي: «ئۆزىمىزگە ئازراق ئېلىپ قېلىپ، قالغان ئاشلىقنى سىلەرگە بېرەي»، دەيدۇ. شۇ چاغدا كان قازغۇچىلارنىڭ پۈلى يوق ئىدى، ئابدەن بوۋاي: «پۇل بولسۇن-بولمىسۇن ئادەم ئوقتۇزۇش مۇھىم» دەيدۇ.

بىر مۇنچە كىشى ئابدەن بوۋايغا ئاق ھۆججەت بېرىدۇ.

ئابدەن بوۋاي: ئۈن بولغان بىلەن ياغ، گۆش، كۆكتات بولمىسا ئاماق ئەتكىلى بولمايدۇ، قاتتىق سوغۇققا بەرداشلىق بەرگىلىمۇ بولمايدۇ، دەپ ئويلايدۇ-دە، سەككىز ئېنىكىنى ئۆلتۈرۈپ ئاچ قالغان كانچىلارغا بۆلۈپ بېرىدۇ. كانچىلار ئابدەن بوۋاينىڭ باشقىلارنىلا ئويلايدىغان روھىدىن چوڭقۇر تەسىرلىنىدۇ. كان قازغۇچىلار زىيارىتىمىنى قوبۇل قىلغاندا، مۇنداق دېدى: «ئابدەن بوۋاي بىزگە ئۆز ئوغۇنىدەك قارىدى، ئۇ بىزنى يېمەك-ئىچمەك بىلەن تەمىنلىگەن بولسا، بىز ئاچلىقتىن ئۆلۈپ كەتكەن بولاتتۇق».

ئابدەننى تونۇيدىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى ئاق كۆڭۈل، ئۆز، باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان ئادەم دېيىشىدۇ. ئابدەن قايسى مىللەت بولسۇن، كىم قېينىچىلىققا يولۇققۇچە قالسا، قىزغىنلىق بىلەن ياردەم قولىنى سۇنىدۇ.

گەنسۇدىن كەلگەن خۇيزۇ ياش ياقۇپ مۇنداق بىر ئىشنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇ: ئۇنىڭ پۇتى سۇنۇپ كەتكەندە ئالتۇن قازغۇچى خوجايىن ئۇنىڭ ئۆلۈك-تېرىكى بىلەن كارى بولماي ئۇنى تاشلاپ كەتكەن، ئابدەن بوۋاي ئۇنى ئۆيگە ئەكىلىپ داۋالاپ بىر يىل باقىدۇ، ئەمما ئۇنىڭدىن بىر پۇڭ ھەق ئالمايدۇ. نامرات ئائىلە ئوغانبايمۇ شۇنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇكى، ئابدەن بوۋاي ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنىڭ ئوقۇشىغا ياردەم بەرگەن. ئۇنىڭ بىر ئوغلى ئوتتۇرا تېخنىكومنى پۈتتۈرگەن، بىر ئوغلى چىگدائدا ئۇنىۋېرسىتتا ئوقۇۋاتىدۇ.

نامرات ئائىلە خامى ئابدەننىڭ بەش يىلدىن بۇيان ئۆزىگە ھەر يىلى 350 يۈەندىن ياردەم بېرىپ كېلىۋاتقانلىقىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇ.

شىنجاڭ رەڭلىك مېتال ئىدارىسىنىڭ 3-كېنىدىكى شوپۇرلار ئابدەن تىلغا ئېلىنسا، ئۇنى «90-يىللاردىكى ھايات لېي فېڭ!» دەپ ماختايدۇ.

ئابدەن ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئاڭلىق قوغدىغانلىقى، ئالىيجاناب ئىنسانىي پەزىلىتى، چوڭقۇر مېھر-شەپقىتى، باشقىلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئۆزىنى ھەممە كىشى ئابدەن بوۋايغا ئوخشاش بولسا، بۇ دۇنيا نېمىدېگەن گۈزەل بولۇپ كېتەتتى-ھە!

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇل، پارچە باھاسى: 25 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

（بۇ سان ئالته بەت）

1997 - يىل
ئىيۇن
10
سەيشەنبە

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنىغا قايتىپ كېلىشىگە قانچە كۈن قالدى؟

21 كۈن

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

يېڭى خەۋىرى

● ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار، نەمۇنىچىلارنىڭ ئىش -پائالىيەتلىرىنى دوكلات قىلىش ئۈمكى ئاپتونوم رايون مەركىزىدە بەش قېتىم دوكلات بەردى. دوكلاتنى 3000 دىن كۆپرەك كىشى ئاڭلىدى. شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى دوكلات يېغىنىنىڭ ئەھۋالىنى نەق مەيدانىدىن ئۇلاپ كۆرسەتتى، ھەرقايسى تەشۋىقات ۋاستىلىرى ئارقا-ئارقىدىن خەۋەر قىلدى. ھەر قېتىملىق دوكلات يېغىندا يېغىن زالى ئادەم بىلەن لىق تولدى.

ئۆز خەۋىرىمىز

ۋاڭ لېچۈەن ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ۋەكىللەر يېغىنىنىڭ يېپىلىش مۇراسىمىدا مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى كۈتۈۋالايلى

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن يەن خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ۋەكىللەر يېغىنىنىڭ يېپىلىش مۇراسىمىدا قىلغان سۆزىدە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ خىزمەتلەرنى يۈكسەك سىياسىي مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچ بىلەن ياخشى ئىشلەپ، پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن كۈتۈۋېلىشنى تەكىتلىدى.

ۋاڭ لېچۈەن «روھنى ئۇرغۇتۇپ، تىرىشىپ ئىشلەپ، پارتىيىنىڭ 15- قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى ئەمەلىي ھەرىكىتىمىز بىلەن كۈتۈۋالايلى» دېگەن تېمىدا سۆز قىلدى. ئۇنىڭ سۆزى مۇنداق ئۈچ قىسىمغا بۆلۈنىدۇ: 1. ئىقتىسادىي خىزمەتلەرنى تىرىشىپ ياخشى ئىشلەش؛ 2. ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقنى قوغداش مەسلىسى توغرىسىدا؛ 3. پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ۋە چىرىكلىككە قارشى كۈرەشنى يەنمۇ ياخشى تۇتۇش.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي خىزمەتلىرىدە ئىلگىرىكىگە قارىغاندا تېخىمۇ ياخشى ئۇنۇم ھاسىل قىلىندى. دېھقانچىلىقنىڭ تېرىلغۇ تەبىيارلىقى ۋە تېرىلغۇدىن تارتىپ ھازىرقى پەرۋىشكە قەدەر ئىشلىرى بالدۇر، پۈختا تۇتۇلدى. ئاشلىق، پاختا تېرىلغۇسىدا پىلاندىكى نىشان كۆرسەتكۈچى ئوڭۇشلۇق ئورۇندالدى. ئۆتكەن يىلدىكىگە سېلىشتۇرغاندا، ئاشلىق، پاختا خېلى زور كۆلەمدە ئاشتى. چارۋىچىلىقتا ئۆتكەن يىلى قىش ۋە بۇ يىل ئەتىيازدا ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - چارۋا مالىلارنى قوغداش جەھەتتە كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلىندى. 5- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر، تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن زور سالماقتا ئېشىپ، يېقىنقى يىللاردىكى ئەڭ ياخشى رېكورت يارىتىلدى، يازلىق ئىشلەپچىقىرىش يۈزلىنىشىدىن قارىغاندا، چارۋىچىلىقتىن يەنە مول ھوسۇل ئېلىشتىن ئۈمىد بار. سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ سۈرئىتى قىيىنچىلىق داۋامىدا تېزلىدى، ئۇنۇمى ياخشىلاندى. زىيانىنى تۆگىتىش، پايدىنى ئاشۇرۇش خىزمەتلىرىدە دەسلەپكى نەتىجە قولغا كەلتۈرۈلدى، بولۇپمۇ دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ يۈكسىلىشى خېلى تېز بولدى، سانائەتنىڭ قوشۇلما قىممىتى ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن ئون نەچچە پوئىنت ئاشتى. ئومۇمەن ئېيتقاندا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ھەرىكەت ئەھۋالى ياخشى بولدى، بىز مۇشۇ ئاساستا ئىقتىسادىي خىزمەتنىڭ سالمىقىنى زورايتىپ، بۇ يىللىق ئىقتىسادىي خىزمەت ۋەزىپىلىرىنىڭ ئورۇندىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم.

（ئاخىرى 6 - بەتتە）

ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك كادىرلار يۇقىرى ھوسۇللۇق، تېخنىكىلىق ئۇلۇغ كۆرسەتكۈچ ئېتىزىنى تۇتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەر قىلدۇ: ئاقسۇ ۋىلايىتى يېزا ئىگىلىكىگە مەسئۇل كادىرلارنى يۇقىرى ھوسۇللۇق، تېخنىكىلىق ئۇلۇغ كۆرسەتكۈچ ئېتىزىنى تۇتۇشقا تەشكىللەپ، كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلدى. ۋىلايەت بويىچە بۇ يىل ۋىلايەت، ناھىيە دەرىجىلىك جەھەتتىكى تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، كادىرلارنىڭ ئۇلۇغ ئېتىزى تۇتۇشىنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ئىلگىرىكىدەك شارائىتى ياخشى، ھوسۇلى يۇقىرى، مۇقىم يەرلەرنى تاللاپ تۇتۇشتىن بۇ يىل تۆۋەن، ئوتتۇرا، يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى تەڭ

قايتا - قايتا غولغولا قىلىش، دەرىجىمۇدەرىجە سايلاپ كۆرسىتىلگەن ۋەكىل نامزاتلىرى ئىچىدە ھەر مىللەتنىڭ ھەر دەرىجىلىك پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلىرى، ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى، خىزمەت ئىلغارلىرى، مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسىسلەر، قەھرىمانلار بار، ئۇلار ھەرقايسى قاتلاملاردىكىلەرنى ۋە ئىقتىساد، پەن-تېخنىكا، سىياسىي - قانۇن، مائارىپ، مەدەنىيەت،

（ئاخىرى 6 - بەتتە）

ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ۋەكىللەر يېغىنى چاقىرىلدى

يېغىندا ئاپتونوم رايونىمىزدىن پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر سايلاپ چىقىلدى

ۋاڭ لېچۈەن «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدىن پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر نامزاتلىقىغا ئادەم كۆرسەتىشكە ئالاقىدار مەسىلىلەر توغرىسىدا ئىزاھات»نى بەردى، يېغىنغا ئابلەت ئابدۇرېشىت رياسەتچىلىك قىلدى، يېغىنغا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ سابىق مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ ئېنماۋ ۋە ھامىدىن نىياز، جانابىل، قېيۇم باھاۋۇدۇن، جاك ۋېنيۇ، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، ۋاڭ چۈەنيۇ، خەلچەم ئىسلام، لى فېڭزى، ئابدۇرېھىم ھامىد، جاك يۈنچۈەن، چېن دېمىن، ۋۇدۇنفۇ، خۇجىيايەنلەر قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن يەن خەۋەر قىلدۇ: ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ۋەكىللەر يېغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنىدىن 9 - كۈنىگىچە ئۆرۈمچى «كوڭبىلۇن» مېھمانخانىسىدا ئۆتكۈزۈلدى.

يېغىندا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدىن پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر سايلاپ چىقىلدى.

يېغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت رياسەتچىلىك قىلدى.

يېغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدىن پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر نامزاتلىقىغا ئادەم كۆرسەتىشكە ئالاقىدار مەسىلىلەر توغرىسىدا ئىزاھات» بەردى.

يېغىنغا قاتناشقان 400دىن كۆپرەك ۋەكىل

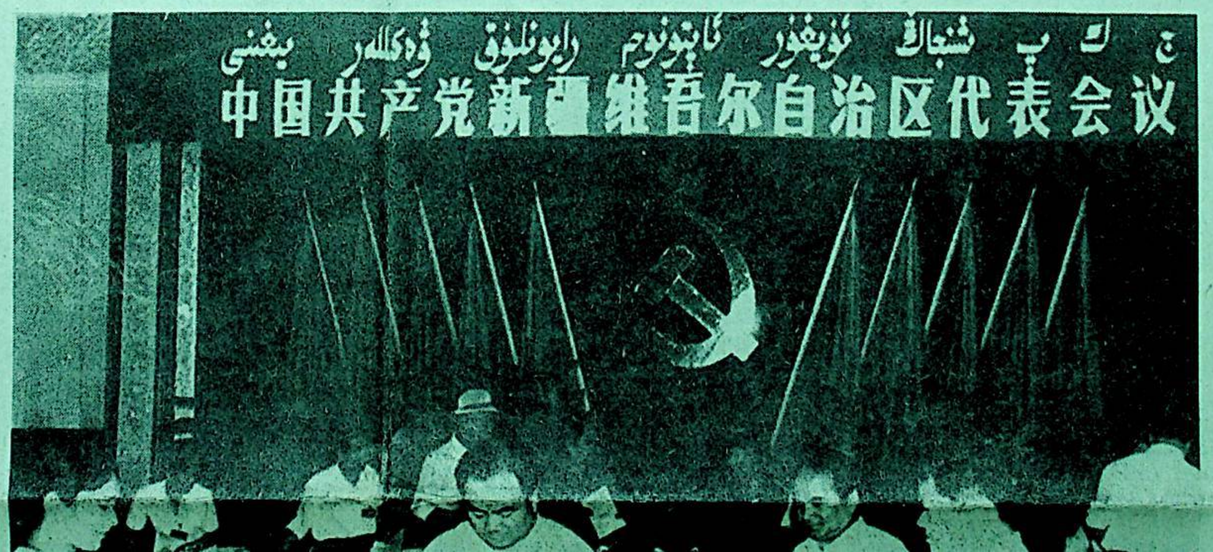

ئادەم كۆرستىشكە ئالاقىدار مەسىلىلەر توغرىسىدا «ئىزاھات» بەردى.

يىغىنغا قاتناشقان 400دىن كۆپرەك ۋەكىل ئەترابلىق غولغۇلا ۋە مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزدىن پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان 36 ۋەكىلنى سايلاپ چىقتى.

ئاپتونوم رايونىمىزدا پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر نامزاتلىرىنى كۆرستىش خىزمىتى 1996 - يىل 12 - ئاينىڭ 26 - كۈنى باشلىنىپ، 1997 - يىل 1 - ئاينىڭ ئاخىرىدا ئاساسىي جەھەتتىن ئاخىرلاشقان، تۆۋەندىن يۇقىرىغا كۆرستىش، يۇقىرىدىن تۆۋەنگە چۈشۈرۈش،

سۈرەتتە: يولداش ۋاڭ لېچۈەن، يولداش ئابلەت ئابدۇرېشىت سايلام بېلەتى تاشلىماقتا.

ۋاڭ ۋېيجۈن فوتوسى

قېيۇم باھاۋۇدۇن شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە تەقدىرلەش يىغىنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

مەكتەپلەر مەدەنىيەتلىك، ئىتتىپاق بولۇشتا ئۈلگە بولۇشى لازىم

ئۈز مۇخبىرىمىز جاڭ يۈ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 4 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاچقان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە تەقدىرلەش يىغىنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جان تومۇرى، مەزمۇنلۇق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتى ئارقىلىق مەكتەپتە ۋە جەمئىيەتتە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈللىرىنى ئېچىلدۇرۇشىمىز لازىم.

تەقدىرلەش يىغىنىدا قېيۇم باھاۋۇدۇن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىدىكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە تەقدىرلەنگەن 31 ئىلغار كوللېكتىپ ۋە 70 ئىلغار شەخسنى قىزغىن تەبرىكلىدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەشنىڭ ئاساسى، ئۇ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جان تومۇرى. مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقى بولمايدىكەن، ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپ باغچىسىدا خاتىرجەم ئوقۇشىدىن سۆز ئاچقىلى بولمايدۇ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىدىن تېخىمۇ سۆز ئاچقىلى بولمايدۇ. بىز مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈشىمىز لازىم، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقنى كۆز قارىچۇقىمىزنى ئاسرىغاندەك ئاسرىشىمىز، ھەممىمىز مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئاڭلىق قوغداشنىڭ نەمۇنىچىلىرىدىن بولۇشىمىز كېرەك.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئاساس مائارىپىغا ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەيدىغان مۇھىم بازا، ئىنسان روھىنىڭ ئىنژېنېرلىرىنى يېتىشتۈرىدىغان بۆشۈك، بىز مەزمۇنلۇق پائالىيەت ئارقىلىق مەكتەپلەرنى مەدەنىيەتلىك، ئىناق بولۇشتا ئۈلگىلىك ئورۇن قىلىپ قۇرۇپ چىقىشىمىز كېرەك.

شىنجاڭ ج خ چېگرا مۇداپىئە باش ئەترىتى چېگرا رايونلىرىنى مەركەزلىك تەرتىپكە سالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ليۇخۇيلىن خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ ج خ چېگرا مۇداپىئە باش ئەترىتى چېگرا رايونلىرىنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقىنى مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىشنى پائال كۈچەيتىپ، زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىپ، دەسلەپكى نەتىجىگە ئېرىشتى.

4 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىدا شىنجاڭ ج خ چېگرا مۇداپىئە باش ئەترىتى تەشكىللىگەن 30 خىزمەت گۇرۇپپىسى چېگرا جايلارنىڭ 1 - سېپىگە بېرىپ، قاتتىق زەربە بېرىش، تۈزەش خىزمىتىنى تەكشۈردى ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلدى، ھەرقايسى پورتلاردىكى چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتلىرى تەكشۈرۈش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، باشقۇرۇش رايونلىرىدىكى ھەر خىل قانۇنغا خىلاپ جىنايى ھەرىكەتلەرگە شىددەتلىك زەربە بېرىپ، چېگرا باشقۇرۇش رايونلىرىنىڭ بىخەتەرلىككە خەۋپ يەتكۈزىدىغان پايدىسىز ئامىللارنى تۈگەتتى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 7 - نۆۋەتلىك ئىشتىن سىرتقى سەنئەت كۆرىكى ئۆتكۈزۈلدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىنساي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش مەقسىتىدە، ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى 6- ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن 20 - كۈنىگىچە ئۈرۈمچىدە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 7- نۆۋەتلىك ئىشتىن سىرتقى سەنئەت كۆرىكى ئۆتكۈزىدۇ.

بۇ كۆرەككە ئاپتونوم رايون ۋە ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەر، بىر قىسىم نازارەت، ئىدارە، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش- قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى، شىنجاڭ ھەربىي رايونىغا قاراشلىق زاۋۇت، كارخانىلاردىن 31 ئۆمەك، 1500 گە يېقىن ئادەم قاتنىشىدۇ، 26 مەيدان ئويۇن قويۇلىدۇ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۆزى يېزىپ ئۆزى ئورۇندايدىغان نومۇرلار ئومۇمىي نومۇرلارنىڭ 60 % نى ئىگىلەيدۇ. بۇ بۇ قېتىمقى كۆرەكنىڭ روشەن ئالاھىدىلىكى.

ئۈلگە كۆرستىش ئېتىزىنى تۇتۇشقا تەشكىللەپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى. ۋىلايەت بويىچە بۇ يىل ۋىلايەت، ناھىيە دەرىجىلىك كادىرلار، يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە دېھقانچىلىق پەن - تېخنىكا خادىملىرى تۇتقان كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش تېخنىكىسى بويىچە ئۈلگە كۆرستىش ئېتىزى بىلەن قوماندانلىق ئېتىزىنىڭ كۆلىمى 1 مىليون مودىن كۆپرەككە يېتىپ، ئومۇمىي كېۋەز كۆلىمىنىڭ ئاز كەم يېرىمىنى ئىگىلىدى.

كادىرلارنى يۇقىرى ھوسۇللۇق ئۈلگە كۆرستىش ئېتىزى، قوماندانلىق ئېتىزى ۋە تەجرىبە ئېتىزى تۇتۇشقا تەشكىللەش - ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئوتتۇرا، يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزلارغا ئۆزگەرتىپ، ئاشلىق، پاختا ھوسۇلىنى مۇقىم ئاشۇرۇشتا قوللانغان ئاساسلىق تەدبىرنىڭ بىرى. بۇ تەدبىرنىڭ يولغا قويۇلۇشى ھەر دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىشنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈش، نۇقتا ئارقىلىق ئومۇمىي دائىرىنىڭ خىزمەتلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىلمىي تېرىقچىلىق قىلىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش قاتارلىق جەھەتلەردە مۇھىم تۈرتكىلىك رول ئوينىدى. ۋىلايەت بۇ شارائىتى ياخشى، ھوسۇلى يۇقىرى، مۇقىم يەرلەرنى تاللاپ تۇتۇشتىن بۇ يىل تۆۋەن، ئوتتۇرا، يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى تەڭ تۇتۇشقا ئۆزگەرتىپ، ئاساسىي ھۇجۇم نىشانىنى تۆۋەن ھوسۇللۇق نامرات، چەت، شارائىتى ناچار جايلارغا، كېسەللىك، زىيانداش ھاشارات ئاپەتى كۆپ كۆرۈلىدىغان رايونلارغا قاراتتى. تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئوتتۇرا، يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزلارغا ئۆزگەرتىش بويىچە تېخنىكىلىق ئۈلگە كۆرستىلىدىغان ھەر بىر پارچە ئېتىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا شۇ ئېتىزنى تۇتقان كىشىنىڭ ئىسمى، ۋەزىپىسى، ھوسۇل كۆرسەتكۈچى يېزىلغان تاختاي ئورنىتىلدى. مەسئۇلىيەتنى ئاشۇرۇش تەدبىرى، مۇكاپاتلاش- جازالاش چارىسى ئېنىق ئوتتۇرا قويۇلۇپ، ئۈلگە ئېتىزى تۇتقان كادىرلارنىڭ ھوقۇق- مەجبۇرىيىتى ئايدىڭلاشتۇرۇلدى. دېھقانچىلىق تېخنىك خادىملىرى ئۇلارنىڭ خىزمىتىگە يېقىن ماسلىشىپ، ھەر جەھەتتىن ئاكتىپ مۇلازىمەت قىلدى. نۆۋەتتە ئاقسۇ ۋىلايىتىدە كادىرلارنىڭ يۇقىرى ھوسۇللۇق، تېخنىكىلىق ئۈلگە كۆرستىش ئېتىزى تۇتۇشىنىڭ دائىرىسى دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ ھەممە تۈرلىرىگىچە كېڭىيىشكە يۈزلەندى.

شىخەنزە باش مەيدانىنىڭ پاختىچىلىق بازىسىدا يېڭى چىگىت ئايرىش ئۈسكۈنىسى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەندىن كېيىن، چىگىت ئايرىش سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىندى.

ئۆز مۇخبىرىمىز فەن خاۋ فوتوسى

ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش بەيگىسىگە چۈشكەن تۇلپار

ئۆمەر ھامۇت (ئۆز مۇخبىرىمىز)

مەن بۇلتۇر دەل - دەرەخلەر غازاڭ تاشلاشقا باشلىغان ئۆكتەبىرنىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىدە يەنجى ناھىيىسىنىڭ شىكشىن يېزىسىدا زىيارەتتە بولدۇم. يېزا مەركىزىدىكى كەڭ، ئازادە ئاسفالت يول، يول بويلىرىدىكى سېمونت ئىستولبىلارغا ئورنىتىلغان كوچا چىراغلىرى، مەكتەپكە ۋېلىسىپىتلىق كېلىپ-كېتىۋاتقان ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ كۈلكە- چاقچاقلىرى كىشىدە بۇ يېزىنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى تەرەققىياتىغا قىزىقىش پەيدا قىلماي قالمايتتى.

يېزا باشلىقى موللا روزى مېنى بۇ يېزىنىڭ نەمدۇن، كونشەھەر قاتارلىق كەنتلىرىگە باشلاپ باردى.

قارىماي ياتقۇزۇلغان، شېغىل يېيىتىلغان تۈپتۈز يېزا، كەنت يوللىرىنىڭ ئىككى تەرىپى ۋە ھەر بىر پارچىسى 200 مودىن ئاشىدىغان سالا ئېتىزلارنىڭ ئەتراپى يوپۇرماقلىرى ئالتۇن رەڭگە كىرىشكە باشلىغان ئورمان بەلباغلىرى بىلەن قاپلانغان بولۇپ، ئېرىق - ئۆستەڭلەردىكى قىشلىق ئۇسا ئۈچۈن تۇتۇلغان سۇ بۇ يېزىدىكىلەرنىڭ يېزا ئىگىلىكىدىن 17- يىلمۇ مول ھوسۇل ئالغانلىق خۇشاللىقىغا تەڭكەش قىلغاندەك يېقىملىق شىلدىرلاپ ئېقىپ تۇراتتى. ئۇيغۇر، خەنزۇ، خۇيزۇ، دۇڭشياڭزۇ، سالا، زاڭزۇ قاتارلىق توققۇز مىللەت دېھقانلىرىنىڭ بەزىلىرى يول بويلىرىغا رەتلىك سېلىنغان ئۆيلىرىنىڭ ھويلا - ئاراملىرىدا قۇرۇتۇش ئۈچۈن يايغان باش قوناقلىرىنى ئۆرۈپ، قۇرىغانلىرىنى ئۇدۇللۇق دان قىلسا، يەنە بەزىلىرى ھوسۇلى يىغىۋېلىنغان ھوددە يەرلىرىنى كۈزلۈك ئۇسا قىلىۋاتاتتى. بەزىلىرى كەنت، گۇرۇپپىلارنى بىرلىك قىلغان ھالدا ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا جىددىي ئىشلەپ، سۇ تۇرۇبىسى كۆمسە، يەنە بەزىلىرى چارۋا ماللارنىڭ قىشلىق يەم - خەشەكى ئۈچۈن سىلوس ياساش بىلەن ئالدىراش ئىدى.

يېزىلىق ئىگىلىك باشقۇرۇش پونكىتىنىڭ باشلىقى ھەبىبۇل ئاكا كۆرسەتكەن دىئاگراما جەدۋىلىدىكى سانلىق مەلۇماتلار بۇ يېزىدىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئۆز يېرىنىڭ شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈپ، ھاللىق سەۋىيىگە تېزرەك

خەلق ھۆكۈمىتى ئۆز يېرىنىڭ مۇشۇ ئالاھىدە- لىكىگە ئاساسەن، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىشتە تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپتۇ.

ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قۇرۇلۇشىنى يېزا خىزمىتىدىكى چوڭ ئومۇملۇق، دەپ قاراپ چىڭ ۋە ياخشى تۇتۇش. يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزا ئىسلاھاتى يولغا قويۇلغاندىن بۇيانقى خىزمەتلىرىنى يەكۈنلەش ئارقىلىق، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشىنىڭ بىر تۈرلۈك ئىجتىمائىي سىستېما قۇرۇلۇشى ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر تونۇپ، ئۇنىڭغا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرگەن ۋە رەھبەرلىكنى قاتلاممۇ قاتلام كۈچەيتكەن. يېزىلاردا ئۇدا ئۈچ يىل ئېلىپ بېرىلغان سوتسىيالىستىك ئىدىيىۋى تەربىيە ۋە ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش بويىچە چوڭ مۇھاكىمىگە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارغا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ توپ بىلىملىرى، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشنىڭ بەلگىسى ھەم ئۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان مەزمۇنلارنى بىلدۈرگەن. بۇ جەرياندا تەكشۈرۈپ، تەتقىق قىلىشنى كۈچەيتىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قۇرۇلۇشى داۋامىدا ھەر دەرىجىلىك كادىرلاردا كۆرۈلگەن قارىغۇلارچە ئىش كۆرۈش، بىر تەرەپلىمىلىك خاھىشىنى ۋاقتىدا تۈزەتكەن. كەنتلەر ۋە ئائىلىلەردىن تىپ تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنىڭ تاۋار ئىشلەپچىقىرىشىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، ئائىلە ئىگىلىكىنى جانلاندۇرۇش، مەنىۋى مەدەنىيەتكە ئەھمىيەت بېرىش، كوللېكتىپ ئىقتىسادىنى زورايتىشقا دائىر تەجرىبىلىرى، قوللانغان ئۇسۇللىرىنى ۋاقتىدا كېڭەيتىپ، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە ئاممىنى ئۈنۈملۈك تەجرىبە، پايدىلىق ئۇسۇللارغا ئىگە قىلغان. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشنىڭ قەدەم- باسقۇچلىرى ھەم شۇ يىلقى ئاساسلىق ھۇجۇم نىشانىنى بەلگىلەپ، كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ بۇ

بېيىش يولى (15)

ھوسۇلىنى ئاشۇ- رۇشقا قاراتقانلىق- تىن ئومۇمىي ھوسۇل يىلمۇ يىل ئاشقان؛ ئىككىنچى، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، چارۋىچىلىق بىلەن ئورمانچىلىقنىڭ يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىدە ئىگىلىگەن نىسبىتىنى ئۆستۈرگەن، تۆت يىلدىن بۇيان، بۇ يېزا دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، ھەر بىر ئاز سانلىق مىللەت دېھقان ئائىلىسى ئۈچتىن بەشكىچە قوي، بىردىن ئىككىگىچە كالا، خەنزۇ دېھقانلار ئائىلىسى ئىككىدىن ئۈچكىچە چوشقا بورداشنى تەشەببۇس قىلىپ، 1996- يىلىغا كەلگەندە يېزا بويىچە چارۋا مالنىڭ قوتان قالدۇقىنى 35مىڭ تۇياقتا، ھەر بىر ئائىلىگە توغرا كەلگەن چارۋا مالنى تۆت - بەش تۇياقتا، بورداپ سېتىلغان چوڭ - كىچىك چارۋا مالنى 30 مىڭ تۇياقتا يەتكۈزگەن. دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنىڭ راۋاجلىنىشى دېھقانچىلىقنى مول، سۈپەتلىك مەھەللىۋى ئوغۇت مەنبەسىگە ئىگە قىلغان. ئىلگىرى بۇ يېزىدا ئاشلىق تېرىلغۇ يېرىنىڭ ھەر موسىغا 1000 كىلوگرام مەھەللىۋى ئوغۇت بېرىلگەن بولسا، 1996 - يىلى ھەر مو ئاشلىق يېرىگە بېرىلگەن مەھەللىۋى ئوغۇت 3000 كىلوگرامغا يەتكۈزۈلگەن.

بۇ يېزا ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ياخشىلاش، ئورمانچىلىقنى يۈكسەلدۈ- رۈشكىمۇ ئەھمىيەت بەرگەن. بۇنىڭدا ئورمان تورلىرىنى تەڭشەپ، ئېتىز - ئېرىق ئەتراپى ئورمان بەلباغلىرىنى قوغداش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، مېۋىلىك دەرەخ ۋە ئىقتىسادىي ئورماننى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ھۇجۇم نىشانى، تۆۋەن ھوسۇللۇق باغلارنى ئۆزگەرتىش، تۈزلەڭلىكلەرنى كۆكەرتىشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، دەل - دەرەخ ۋە ئورمان

ئۆستەڭ 81 كىلومېتىرغا يەتكۈزۈلۈپ، يىلدىن - يىلغا كېڭەيتىلىۋاتقان تېرىلغۇ يەر يېتەرلىك سۇ بىلەن تەمىنلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىنغان. قارىماي ياتقۇزۇلغان يېزا، كەنت يولىنى 25كىلومېتىرغا، 51 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرنىڭ %85نى يۇقىرى ھوسۇللۇق ئاشلىق يېرىگە يەتكۈزگەن، 15 مىڭ مو ئوتلاقنى ياخشىلىغان، 10 مىڭ مو بوز يەر ئاچقان. نەتىجىدە بۇ يېزىنىڭ يېزا ئىگىلىك زاپاس كۈچى ئېشىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكىدىن ئۇدا مول ھوسۇل ئېلىشىغا پۇختا ئاساس سېلىنغان.

پەن، مائارىپقا تايىنىپ يېزىنى گۈللەندۈرۈش يولىدا ماڭغان. شىكشىن يېزىسى بۇ جەھەتتە دېھقانلارنىڭ پەن، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش بىلەن بىللە سورتلۇق ئۇرۇقلۇقلارنى ئومۇملاشتۇرۇش، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ زىرائەت ئۆستۈرۈش، خىمىيىۋى دورىلار ئارقىلىق ئوت - چۆپ يوقىتىش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇش، دېھقانچىلىق مەشغۇلاتلىرىنى ماشىنىلاشتۇ- رۇش، چارۋا مال نەسلىنى ياخشىلاش جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتقان. بۇنىڭدا ئاۋۋال ھەر يىلى قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش پائالىيىتىدىن پايدىلىنىپ، دېھقانلارنى تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق، ئورمانچىلىق، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى ئاسراش قاتارلىق تېخنىكىلار بويىچە تەربىيىلەپ، ھەر بىر ئائىلىدە بىردىن ئىككىگىچە ئەسقاتىدىغان تېخنىكا ئىگىلىگەن ئادەم بولۇش، ھەر بىر كەنتتە 15 - 30 غىچە پەن - تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىدىغان ئائىلە بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرغان، شۇنىڭ بىلەن بىللە، يېزا يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان ئوبلاست، ئاپتونوم رايوندىكى يېزا ئىگىلىك، پەن - تېخنىكا تارماقلىرىدىن ئالىي دەرىجىلىك ئاگرونوملارنى تەكلىپ قىلىپ، ئاشلىق زىرائەتلىرى سورتىنىڭ سۈپىتى، تۇپراقنىڭ ئۈنۈمدارلىقى، يېڭى سورتلارنى كىرگۈزۈش ۋە ئومۇملاشتۇرۇش

تۇزۇپ ۋە ئايرىم خەيردار ئىزدەپ سېتىپ بەرگەن مېۋە - چېۋە، كۆكتات ۋە باشقا ئىقتىسادىي زىرائەت- لىرىنىڭ قىممىتى 500 مىڭ يۈەنگە يەتكەن.

بۇ خىزمەتلەر ياخشى ئىشلەنگەچكە شىكشىن يېزىسىنىڭ يېزا ئىگىلىكى تېز تەرەققىي قىلىپ، كوللېكتىپ ئىقتىسادى زورىيىشقا باشلىغان، دېھقانلارنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى ئۆسكەن. يېزا بويىچە دېھقانلارنىڭ ئۆي شارائىتى ياخشىلانغان، ھەر بىر يېزا نوپۇسىغا توغرا كېلىدىغان ئۆي كۆلىمى 20 كۋادرات مېتىرغا يەتكەن، خىش - سېمونت، خىش، ياغاچ قۇرۇلمىلىق ئۆيلەر دېھقان ئۆيلىرىنىڭ %30نى ئىگىلىگەن. %80 دېھقان ئائىلىسى تۇرۇبا سۈيى ئىچىدىغان بولغان، نامرات ئائىلىلەر 1992 - يىلدىكىدىن %70 ئازايغان.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇش ئارقىلىق، ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى پۇختا ئىجتىمائىي ئاساسقا ئىگە قىلغان. شىكشىن يېزىلىق پارتكوم، ھۆكۈمەت دېھقانلارنىڭ ماددىي تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ياخشىلىنىش قەدىمىنى تېزلىتىش بىلەن بىللە، «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»بەرپا قىلىش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، يېزا ئىدىيە - مەدەنىيەت بازىسىنى پۇختا ئىگىلىگەن. بۇنىڭدا دېھقانلار ئارىسىدا تۈرلۈك شەكىللەردىن پايدىلىنىپ، سوتسىيالىستىك ئەخلاق تەربىيىسىنى، ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى بوشاشتۇرماي ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخستىن ئىبارەت ئۈچ تەرەپنىڭ مەنپەئەتىگە توغرا مۇئامىلە قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئاشۇرغان. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ياخشى ئادەم، ياخشى ئىشلار ئارقىلىق كادىرلار ۋە ئاممىنى تەربىيىلەپ يېزىدىكى توققۇز مىللەتتىن بولغان كادىرلار، ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلار ۋە ھەر مىللەت ئاممىسى ئوتتۇرىسىدىكى ئۆزئارا ئىشىنىش، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، بىر - بىرىگە ياردەم بېرىش، كۆيۈنۈش كەيپىياتىنى قوغۇقلاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايون بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ئورۇنلار قاتارىدىن ئورۇن ئالغان. يېزا ئوخشاش بولمىغان

دېھقانلارنىڭ شەرەپ تۇيغۇسىنى كۈچەيتكەن- لىكتىن، ئۇلار ئارىسىدا ئۈلگىگە يېتىش بويىچە ئۆزئارا ئۆگىنىپ، بىر - بىرىگە ياردەم بېرىپ، تەڭ ئالغا باسىدىغان كەيپىيات قويۇقلاشقان. شۇڭا 1996 - يىلى يەتتىدىن يۇقىرى يۇلتۇزغا ئېرىشكەن مەدەنىيەتلىك ئائىلە يېزا بويىچە ئومۇمىي ئائىلىنىڭ %98نى ئىگىلىگەن.

بۇ يېزا ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»لەرنى بارلىققا كەلتۈرۈش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، يېزىنىڭ ئاممىۋى مەدەنىيەت، تەنتەربىيە، مائارىپ، سەھىيە ئىشلىرىنى ماس قەدەمدە تەرەققىي قىلدۇرۇشقىمۇ يېتەرلىك ئەھمىيەت بەرگەن. بۇلتۇردىن بۇيان دۆلەتنىڭ ياردىمىنى قولغا كەلتۈرۈش، يېزا، كەنت، دېھقانلار بىرئازدىن چىقىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ 380 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، يېزىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ سەككىزىنى يۈرۈشلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشىنى تاماملاپ، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلىغان. دېھقانلارنىڭ پەن - تېخنىكا ۋە مائارىپنىڭ ئەھمىيىتىگە بولغان قارىشىنىڭ ئۆزگىرىشى، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنىڭ ئۈزلۈكسىز ياخشىلىنىشىغا ئەگىشىپ، يېزىنىڭ مائارىپ ئىشلىرىدا ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كەلگەن. ئوقۇش يېشىدىكى باللارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى%100كە، سىنىپتىن كۆچۈش نىسبىتى % 100كە، تۇراقلىنىش نىسبىتى% 99.8كە يەتكەن. يېزا يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ھەر يىلى 15 مىڭ يۈەندەك مەبلەغ ئاجرىتىپ ۋالىبول، ۋاسكېتبول، يېنىك ئاتلېتىكا تۈرلىرى بويىچە مۇسابىقە ئۆتكۈزۈپ، ئاممىۋى تەنتەربىيە ئىشلىرىنى جانلاندۇرغان، شۇڭا بۇ يېزا 1996 - يىلى كۈزدە دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى تەرىپىدىن مەملىكەت بويىچە ئاممىۋى تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن دەپ تەقدىرلەنگەن، ئۇلار ئاممىۋى مەدەنىيەت ئىشلىرىنىمۇ مۇناسىپ ھالدا يۈكسەلدۈرگەن، يېزىلىق مەدەنىيەت پونكىتى، كەنت مەدەنىيەت ئۆيلىرىنىڭ ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاش، تۈرلۈك ئوقۇشلۇقلىرىنى بېكىتلاش، تولۇقلاش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشقا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، مەدەنىيەت ئۆيلىرىنى باشقۇرۇش تۈزۈملىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مەدەنىيەت

كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئۆز ئېرىنىڭ شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈڕۇپ، هاللىق سەۋىبىگە تېزرەك ئېتىشنىڭ چارە - تەدبىرلىرى ئۈستىدە پائال ئىزدىنىپ، جاپاغا چىداپ كۆرەش قىلىپ، يېقىنقى تۆت يىلدىن بۇيان، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا پۈختا قەدەم بىلەن ئىلگىرىلەۋاتقانلىقىنى ئىسپاتلاپ تۇراتتى. يەتتە كەنت، 53 مەھەللە - گۇرۇپپا، 20 مىڭغا يېقىن نوپۇسقا ئىگە بۇ يېزا 1992 - يىلى 48 مىڭ مو يەردىن 14 مىليون كىلوگرام ئاشلىق ئالغان، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 36 مىليون يۈەن، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىم 883 يۈەن بولغان بولسا، 1996 - يىلى ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى كۆرۈنەرلىك ئازايتىلغان ئەھۋالدىمۇ، ئاشلىق هوسۇلىنى 17 مىليون كىلوگرامغا، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 105 مىليون 31 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمنى 1800 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئىلگىرىكىدىن ئاشلىق هوسۇلىنى ئاز كەم % 29، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى ئىككى هەسسىگە يېقىن، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمنى بىر هەسسە ئاشۇرۇپتۇ، تۆت يىلدىن بۇيان دۆلەتكە 21 مىليون كىلوگرام ئاشلىق، 720 مىڭ كىلوگرام ياغلىق دان سېتىپ بېرىپتۇ. بۇ يېزىنىڭ هەر يىلى سېتىپ بەرگەن ئاشلىقى يەنجى ناهيىسىنىڭ شۇ يىلى دۆلەتكە سېتىپ بەرگەن ئومۇمىي ئاشلىقىنىڭ % 50 دىن ئىگىلەيدىكەن.

- يېزىمىز، - دېدى ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ يېزا باشلىقى موللاروزى، - يەنجى ئويمانلىقىنىڭ جەنۇبىغا، خوراسان تېغى باغرىغا جايلاشقان. يېزا هۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، يېزىمىزنىڭ قىياپىتى، دېهقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشىدا ياخشىلىنىش بولدى، ئەمما تەرەققىيات قەدىمىمىز ئانچە تېز بولالمىدى. يېزىمىز هاللىق سەۋىبىگە يېتىشتىكى سىناق نۇقتىسى قىلىنغاندىن كېيىن، هەر دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ئاممىدا هاللىق سەۋىبىگە يېتىش بويىچە ئۆزلۈكسىز ئىزدىنىش، تەخىرسىزلىك ۋە ئۆز - ئۆزىدە بېسىم تۇيغۇسى پەيدا بولدى. بۇنىڭ بىلەن تۇرلۇك ئىشلاردا قەدەمنى چوڭ هەم پۈختا تاشلاپ يېڭى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتۇق.

يېزا باشلىقىنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، شىكەشسىز يېزىسى بايىنغولىن ئوبلاستىنىڭ ئاشلىق بازىسى ئىكەن. يېزىلىق پارتكوم، ھۆكۈمەت تۈزۈلمىسى بەلگىلەپ، كەنت پارتىيە يېتەكچىلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ بۇ جەريانىدىكى جەڭگىۋار قورغانلىق ۋە باشلامچىلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشىنى چىڭ تۇتقان. بۇنىڭدا پارتىيە ئەزالىرىدىن ئالتىدە باشلامچى بولۇش، يەنى يېزا ئىقتىسادىنى زورايتىشقا ئەقىل كۆرسىتىشتە باشلامچى بولۇش، 2 -، 3 - كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشتا باشلامچى بولۇش، دۆلەتكە ياغلىق دان سېتىپ بېرىشتە باشلامچى بولۇش، هويلا - ئارام ئىگىلىكىدە دېهقانچىلىق، باقمىچىلىقنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ، ئومۇمىيۈزلۈك راۋاجلاندۇرۇشتا باشلامچى بولۇش؛ پىلانلىق پەرزەنت كۆرۈشتە باشلامچى بولۇش، يېزىنىڭ پەن - تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش ئائىلىسى بولۇشتا باشلامچى بولۇش؛ تۆتىنى ئۇنتۇماسلىق، يەنى: ئېتىقادىنى قەتئىيلەشتۈرۈپ، غايىنى ئۇنتۇماسلىق، بېيىغاندا دۆلەتنى ئۇنتۇماسلىق، تارقاق ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللانغاندا كوللېكتىپنى ئۇنتۇماسلىق، ئۆزى بېيىغاندا باشقىلارنى ئۇنتۇماسلىقنى تەلەپ قىلىپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ باشلامچىلىق، نەمۇنىلىك ئىش پائالىيەتلىرى ئارقىلىق ئاممىنى تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ ئورتاق بېيىپ، هاللىق سەۋىبىگە يېتىش ئىشەنچىسىنى ئاشۇرغان.شۇ ئاساستا كەسىپ قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەپ، تاۋار ئىشلەپچىقىرىشىنى زور كۆچ بىلەن راۋاجلاندۇرغان. كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش بۇ يېزىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى يۆكسەلدۇرۇشىدە مۇهىم رول ئويناغان. بۇ يېزا كەسىپ قۇرۇلمىسىنى مۇنداق ئۈچ جەهەتتىن تەڭشىگەن: بىرىنچى، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، ئاشلىق هوسۇلىنىڭ مۇقىم ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىش شەرتى ئاستىدا، ئاشلىق زىرائەتلىرى كۆلىمىنى مۇۋاپىق قىسقارتقان، قىزىلچا، شوخلا، ياغلىق دان قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنى كۆپەيتىپ، ئاشلىق زىرائەتلىرى كۆلىمى بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنىڭ نىسبىتىنى ئالتىدە تۆتكە يەتكۈزگەن. 1996 - يىلى يېزىنىڭ شوخلا تېرىلغۇ كۆلىمى بازار ئېھتىياجى تۈپەيلىدىن مۇۋاپىق قىسقارتىلغان بولسىمۇ، ئىقتىسادىي زىرائەتتىن قىلىنغان كىرىم 3 مىليون 700 مىڭ يۈەنگە يەتكەن، ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى 12 مىڭ موغا يېقىن ئازايتىلغان بولسىمۇ، ماددىي ۋە پەن - تېخنىكا جەهەتتىكى سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، مۇهىم نۇقتىنى بىرلىك نىشانىنى بەلگىلەپ، كەنت پارتىيە ياچەيكىلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ بۇ جەريانىدىكى جەڭگىۋار قورغانلىق ۋە باشلامچىلىق، نەمۇنىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشنى چىڭ تۇتقان. بۇنىڭدا پارتىيە ئەزالىرىدىن ئالتىدە باشلامچى بولۇش، يەنى يېزا ئىقتىسادىنى زورايتىشقا ئەقىل كۆرسىتىشتە باشلامچى بولۇش، 2 -، 3 - كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشتا باشلامچى بولۇش، دۆلەتكە ياغلىق دان سېتىپ بېرىشتە باشلامچى بولۇش، هويلا - ئارام ئىگىلىكىدە دېهقانچىلىق، باقمىچىلىقنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ، ئومۇمىيۈزلۈك راۋاجلاندۇرۇشتا باشلامچى بولۇش؛ پىلانلىق پەرزەنت كۆرۈشتە باشلامچى بولۇش، يېزىنىڭ پەن - تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش ئائىلىسى بولۇشتا باشلامچى بولۇش؛ تۆتىنى ئۇنتۇماسلىق، يەنى: ئېتىقادىنى قەتئىيلەشتۈرۈپ، غايىنى ئۇنتۇماسلىق، بېيىغاندا دۆلەتنى ئۇنتۇماسلىق، تارقاق ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللانغاندا كوللېكتىپنى ئۇنتۇماسلىق، ئۆزى بېيىغاندا باشقىلارنى ئۇنتۇماسلىقنى تەلەپ قىلىپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ باشلامچىلىق، نەمۇنىلىك ئىش پائالىيەتلىرى ئارقىلىق ئاممىنى تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ ئورتاق بېيىپ، هاللىق سەۋىبىگە يېتىش ئىشەنچىسىنى ئاشۇرغان.شۇ ئاساستا كەسىپ قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەپ، تاۋار ئىشلەپچىقىرىشىنى زور كۆچ بىلەن راۋاجلاندۇرغان. كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش بۇ يېزىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى يۆكسەلدۇرۇشىدە مۇهىم رول ئويناغان. بۇ يېزا كەسىپ قۇرۇلمىسىنى مۇنداق ئۈچ جەهەتتىن تەڭشىگەن: بىرىنچى، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، ئاشلىق هوسۇلىنىڭ مۇقىم ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىش شەرتى ئاستىدا، ئاشلىق زىرائەتلىرى كۆلىمىنى مۇۋاپىق قىسقارتقان، قىزىلچا، شوخلا، ياغلىق دان قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنى كۆپەيتىپ، ئاشلىق زىرائەتلىرى كۆلىمى بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنىڭ نىسبىتىنى ئالتىدە تۆتكە يەتكۈزگەن. 1996 - يىلى يېزىنىڭ شوخلا تېرىلغۇ كۆلىمى بازار ئېھتىياجى تۈپەيلىدىن مۇۋاپىق قىسقارتىلغان بولسىمۇ، ئىقتىسادىي زىرائەتتىن قىلىنغان كىرىم 3 مىليون 700 مىڭ يۈەنگە يەتكەن، ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى 12 مىڭ موغا يېقىن ئازايتىلغان بولسىمۇ، ماددىي ۋە پەن - تېخنىكا جەهەتتىكى سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، مۇهىم نۇقتىنى بىرلىك

ئۇزلۇكسىز ئۆرلىتىش كۆزقارىشىنى مۇهىم نۇقتا قىلىپ، دەل - دەرمەخ ۋە ئۇرمان قۇرۇلمىسىنى ئەلالاشتۇرغان. 1996 - يىلى مېۋىلىك باغ كۆلىمى ئەسلىدىكىدىن بىر هەسسە كۆپەيگەن. يېزا بويىچە دېهقانچىلىق رايونلىرىنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى % 32.8 كە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن دەرەخنى 680 تۈپكە يەتكۈزۈپ يول بويلىرى، ئېتىز - ئېرىق ئەتراپىنى ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇشتا ياخشى نەتىجىگە ئېرىشكەنلىكى ئۈچۈن 1996 - يىلى مەملىكەت بويىچە ئورمانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدىكى 100 ئۆلگىلىك يېزا قاتارىدىن ئورۇن ئالغان؛ ئۇچىنچى، يېزىلاردىكى كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرغان. يەنجى ئويمانلىقىدىكى نېفىتلىك قۇرۇلۇشنى ئۆز يېزىسىنىڭ يېزا - بازار كارخانىلىرىنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان 2 -، 3 - كەسىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى ياخشى پۇرسەت، دەپ بىلىپ، سودا - سانائەت، يېمەك - ئۇچمەك، بورداقچىلىق، كۆكتاتچىلىق، ترانسپورت، مۇلازىملىق قاتارلىق كونا - يېڭى كەسىپلەر ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلگەن ئۇنۇبۇرسال ئىگىلىك قۇرۇلمىسىنى شەكىللەندۈرگەن. نەتىجىدە 1995 - يىلى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي كىرىمى 84 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1992- يىلىدىكىدىن % 10 ئاشقان.

ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشنى ئىزچىل چىڭ تۇتۇپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ زاپاس كۈچىنى ئاشۇرغان. بۇ يېزا يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشى مەركەز قىلىنغان ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بېرىپ، قۇرۇلۇش سالمىقىنى ئاشۇرغان. تۆت يىلدىن بۇيان يېزا بويىچە هەر بىر ئەمگەك كۈچى يىلدا ئىككى مېتىر سۇ سىغىمىغا ئېرىق - ئۆستەك ياساش، هەر بىر مەھەللە گۇرۇپپا 200 مېتىر ئېتراپىدا يەر تۈزلەش، هەر بىر كەنت 3000 مېتىر كەنت يولىغا شېغىل يانقۇزۇش تەلىپىنى ئونتۇرىغا قويغان هەم 1 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ توپلاپ، سۇ قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتكەن، ئۇنىڭ بىلەن 1996 - يىلى يېزا بويىچە سۇ سىغىمىغا ئېرىق - سۇپىتى، ئۇيۇرقانىڭ ئۇنۇمدارلىقى، يېڭى سورتلارنى كىرگۈزۈش ۋە ئومۇملاشتۇرۇش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا ساقلىنىۋاتقان هەم ۋاقىتدا ھەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەرنى ۋاقىتدا ئۆزىتەكەن. نەتىجىدە ئاشلىق زىرائەتلىرىنىڭ سورتى ئۆچ قېتىم ئالماشتۇرۇلۇپ، سورتلۇق ئۇرۇقلۇقلار ئومۇمىلاشتۇرۇلغان كۆلەم % 100 كە يەتكۈزۈلگەن. هازىر % 70 ئاشلىق زىرائەتلىرى ۋە بىر قىسىم ئىقتىسادىي زىرائەتلەر سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلىدىغان بولغان. ئاشلىق تېرىلغۇ يېرىنى بېرىلگەن ئوغۇت كۆپەيتىلىپ، سورتلۇق ئۇرۇقلۇق تېرىلغاچقا، ئاشلىقنىڭ بىرلىك هوسۇلى ئىلگىرىكى 338 كىلوگرامدىن هازىر 456 كىلوگرامغا كۆپەيگەن. يېزا دېهقانلارنى تەربىيەلەش، مەدەت بېرىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەچكە، يېزا بويىچە چوڭ - كىچىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى 385 تىن 547 گە كۆپەيىپ، هەر 100 دېهقان ئائىلىسىگە 25 يېزا ئىگىلىك ماشىنىسى توغرا كەلگەن. زىياندىاش هاشارانلارنى خىمىيىۋى دورىلار ئارقىلىق يوقىتىش قاتارلىق دېهقانچىلىق تېخنىكىسىمۇ پائال كېڭەيتىلگەن.

دېهقانلارنى بازارغا يۆزلەندۈرۈشنى تۈرلۈك مۇلازىملىق بىلەن تەمىنلەش بىلەن بىرلەشتۈرگەن. بۇ يېزا تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنى كېڭەيتكەندە، ئىشلەپچىقىرىشتىن بۇرۇنقى، ئىشلەپچىقىرىش داۋامىدىكى ۋە ئىشلەپچىقىرىشتىن كېيىنكى ئۇنۇمۇبرسال ئىجتىمائىي مۇلازىملىقنىڭ يېتىشىپ مېڭىشىغا مەدەت بەرگەن. ئىلگىرى شوخلىنىڭ بازىرى ياخشى بولغاچقا، دېهقانلار ئۇنى كۆپ تېرىغان. يېزىلىق ئىگىلىك باشقۇرۇش پونكتى بۇلتۇر شوخلا كونسېرۋاسىي ئىشلەپ چىقىرىدىغان مەلۇم بىر زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىنى يېرىم توختاتماقچى بولغانلىق ئۈچۈرىنى ئۇققاندىن كېيىن، يېزىغا تەكلىپ بەرگەن. يېزا شوخلىنىڭ تېرىلغۇ كۆلىمىنى 1500 مو قىسقارتىپ دېهقانلارنى بەھۇدە زىياندىن ساقلاپ قالغان. يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى، تېخنىكا پونكتى دېهقانلارنى ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدا يېزا ئىگىلىك ماددىي ئەشيالىرى ۋە تېخنىكا مۇلازىملىقى بىلەن يېتەرلىك تەمىنلىگەن، يېزىلىق ئىگىلىك باشقۇرۇش پونكتى دېهقانلار ئىشلەپ چىقارغان مېۋە - چېۋە، كۆكتات ۋە، باشقا ئىقتىسادىي زىرائەتلىرىنىڭ سېتىپ چىقىرىلىشىغا ۋاستىچى بولغان. بۇ پونكتىنىڭ بۇلتۇر ۋە بۇ يىل دېهقانلارغا ۋاكالتەن توختام

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى تىنلىغار ئورۇنلار قاتارىدىن ئورۇن ئالغان. يېزا ئوخشاش بولمىغان كەسىپ ۋە ساهە، ئوخشاش بولمىغان ياشتىكىلەرنىڭ روهىي هالىتىگە ئاساسەن، گۇرۇپلاشقان ئىتتىلىش، بىلىمگە ئىنتىلىش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان مەدەنىيەت، قانۇن- تۈزۈم، تېخنىكا ئۆگىنىش كۇرسىدىن 260 قارار ئېچىپ، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە ئاممىنى 31 مىڭ ئادەم (قېتىم)دىن كۆپرەك تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىپ، يېڭى ئىستىل تىكلەش، ئىجتىمائىي ئەخلاققا ئەهمىيەت بېرىش، مەدەنىيەتلىك، ئادەبلىك بولۇش، مۇهىت تازىلىقىغا رىئايە قىلىش ئائىلىلىقىنى ئۆستۇرۇپ، پەن، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۇرگەن. شۇنىڭ بىلەن بىللە، يېزا تەۋەسىدىكى ئازغان ياشلارغا مەخسۇس قانۇن- تۈزۈم ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، چوڭ دېلو سادىر قىلمايدىغان، كىچىك ئىشلاردىن قول ئۈزمەيدىغان ياشلارنى تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ غايىلىك، ئەخلاقلىق، سوتسىيالىستىك ئاڭغا ئىگە كىشىلەردىن بولۇشىغا يار دەم بېرىپ، قاتلامىمۇ قاتلام «تۆت بولماسلىق» يەنى جىنايى ئىشلار دېلوسى بولماسلىق، جىنايى ئىشلار جىنايەتچىسى بولماسلىق، ئامانلىق ساقلاش دېلوسى يۈز بەرگەن بولماسلىق، چوڭ هادىسە يۈز بەرگەن بولماسلىق توغرىسىدا ئەھمىيەتلىك ئىشلەر ئۈستىدە پائال ئىزدىنىپ، جاپاغا چىداپ كۆرەش قىلىپ، يېقىنقى تۆت يىلدىن بۇيان، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا پۈختا قەدەم بىلەن ئىلگىرىلەۋاتقانلىقىنى ئىسپاتلاپ تۇراتتى. يەتتە كەنت، 53 مەھەللە - گۇرۇپپا، 20 مىڭغا يېقىن نوپۇسقا ئىگە بۇ يېزا 1992 - يىلى 48 مىڭ مو يەردىن 14 مىليون كىلوگرام ئاشلىق ئالغان، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 36 مىليون يۈەن، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىم 883 يۈەن بولغان بولسا، 1996 - يىلى ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى كۆرۈنەرلىك ئازايتىلغان ئەھۋالدىمۇ، ئاشلىق هوسۇلىنى 17 مىليون كىلوگرامغا، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 105 مىليون 31 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمنى 1800 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئىلگىرىكىدىن ئاشلىق هوسۇلىنى ئاز كەم % 29، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى ئىككى هەسسىگە يېقىن، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمنى بىر هەسسە ئاشۇرۇپتۇ، تۆت يىلدىن بۇيان دۆلەتكە 21 مىليون كىلوگرام ئاشلىق، 720 مىڭ كىلوگرام ياغلىق دان سېتىپ بېرىپتۇ. بۇ يېزىنىڭ هەر يىلى سېتىپ بەرگەن ئاشلىقى شۇ يىلى دۆلەتكە سېتىپ بەرگەن ئومۇمىي ئاشلىقىنىڭ % 50 دىن ئىگىلەيدىكەن.

- يېزىمىز، - دېدى ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ يېزا باشلىقى موللاروزى، - يەنجى ئويمانلىقىنىڭ جەنۇبىغا، خوراسان تېغى باغرىغا جايلاشقان. يېزا هۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، يېزىمىزنىڭ قىياپىتى، دېهقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشىدا ياخشىلىنىش بولدى، ئەمما تەرەققىيات قەدىمىمىز ئانچە تېز بولالمىدى. يېزىمىز هاللىق سەۋىبىگە يېتىشتىكى سىناق نۇقتىسى قىلىنغاندىن كېيىن، هەر دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ئاممىدا هاللىق سەۋىبىگە يېتىش بويىچە ئۆزلۈكسىز ئىزدىنىش، تەخىرسىزلىك ۋە ئۆز - ئۆزىدە بېسىم تۇيغۇسى پەيدا بولدى. بۇنىڭ بىلەن تۇرلۇك ئىشلاردا قەدەمنى چوڭ هەم پۈختا تاشلاپ يېڭى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتۇق.

يېزا باشلىقىنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، شىكەشسىز يېزىسى بايىنغولىن ئوبلاستىنىڭ ئاشلىق بازىسى ئىكەن. يېزىلىق پارتكوم، ھۆكۈمەت «هاللىق سەۋىبىگە يەتكەن «ئون يۈلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»بەرپا قىلىش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يېزا، كەنتلەردىكى بۇ خىزمەتكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرىنىڭ ئەزالىرىنى تولۇقلاپ ۋە كۈچەيتىپ، تەكشۈرۈپ، تەقسىق قىلىشقا ئەهمىيەت بېرىپ، هاللىق سەۋىبىگە يەتكەن «ئون يۈلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»لەرنىڭ شەرتىنى دېهقانلارنىڭ ئائىلە مەدەنىيىتىنى موللاشتۇرۇش، ئائىلە مۇهىتىنى گۈزەللەشتۇرۇش تەلىپىگە ئۇيغۇنلاشتۇرغان. بۇنىڭ بىلەن دېهقانلار ئائىلىسىنىڭ سەرەمجانلاشتۇرۇلۇشى ۋە تازىلىقدا كۆرۈنەرلىك ئۆزگىرىش بولغان. يېزا بويىچە ئۆلچەملىك ھاجەتخانىلار % 98 كە يەتكەن، يېزا هاللىق سەۋىبىگە يەتكەن «ئون يۈلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»بەرپا قىلىش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، مەدەنىيەت ئۇيۇشمىلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مەدەنىيەت پونكتى، مەدەنىيەت ئۆيىلىرىنىڭ رولىنى ئوبدان جارى قىلدۇرغان. شۇڭا يېزىلىق مەدەنىيەت پونكتى ئوبلاست بويىچە ئىلغار مەدەنىيەت پونكتى بولۇپ تەقدىرلەنگەن، كەنت مەدەنىيەت ئۆيىلىرىمۇ ئوبلاست تەرىپىدىن ئۆلچەمگە يەتكەن دەپ قارىلىپ، تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋۈلىنغان. بۇ يېزىنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىشلىرىنى چىڭ تۇتۇشى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىكى يەنە بىر ئالاهىدىلىكى بولغان. يېزا سىمسىز رادىئونىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتىنى % 100كە يەتكۈزگەندىن كېيىن، يېزىدا سىملىق تېلېۋىزور پروگراممىلىرىنى ئۇلاپ ئائىلىتىش پونكتى قۇرۇپ 1996 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر يېزا بويىچە % 41دېهقان ئائىلىسىنى 12قانالدا كۆرسىتىلىدىغان سىملىق تېلېۋىزور نومۇرلىرىنى كۆرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلغان. هەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ 150 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىپ، يېزىلىق دوختۇرخانا ۋە كەنت داۋالاش ئۆيلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىنى يېڭىلاش، داۋالاش ئۇسكۇنىلىرىنى ئىلغارلاشتۇرغان. هازىر يېزىلىق دوختۇرخانىدا B چاۋ ۋە رېنتگېن ئاپپاراتىنى تولۇقلاپ، دېهقانلارنىڭ كېسەل كۆرسىتىش شارائىتىنى زور دەرىجىدە ياخشىلىغان. كەنتلەردىكى داۋالاش ئۆيلىرىنىڭ % 87 نى ئالاهىدە دەرىجىلىك داۋالاش ئۆيلىرى ئۆلچەمگە يەتكۈزگەن. يېزا بويىچە كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئورنىتىقان ئۆزۈن يوللۇق پروگراممىلىق تېلېفون 100دىن ئاشقان. يەنە 200دىن ئارتۇق دېهقان ئائىلىسى تېلېفون ئورنىتىش توغرىسىدا يېزىلىق پوچتا - تېلېگراف پونكتىغا ئىلتىماس سۇنغان. يېزا، كەنت، مەھەللەرگە سىمسىز رادىئو كانىيى ئورنىتىش ۋە يېزىنىڭ توك يەتكۈزۈش سىم يولىنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىنىڭ تەييارلىق ئىشلىرىنى پۈتتۈرگەن. يېزا نوپۇسىنىڭ كۆپەيگەنلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، يېزا بازىرىنىڭ ئۈل مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشى قەدىمىنى تېزلىتىپ، يېزىنى بازارغا ئۆزگەرتىش تەييارلىقىنى ياخشى ئىشلىگەن.

قىسقىسى، بۇ يېزا يېزا ئىگىلىكى پۈختا قەدەم بىلەن تەرەققىي قىلىۋاتقان، ئېلىكتر، قاتناش، ئالاقە، ماتارىپ، سەهىيە ئىشلىرى يىلسېرى تەرەققىي قىلىپ، هاللىق سەۋىبىگە يېتىش قەدىمىنى پۈختا هەم چوڭ تاشلاۋاتقان ئۈمىدلىك زېمىنغا ئايلانغان.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جان تومۇرى

ئەكلىماكان باغرىدا ياڭرىغان ئىتتىپاقلىق كۈيى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جۇمە نىياز روزى

بىز قۇم - بوران توختىماي چىقىپ تۇرغان ماي ئېيىنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا تەكلىماكاننىڭ ئىچكىرىسىگە جايلاشقان قاراقاش ناھىيىسىنىڭ قاراياي يېزىسى بىلەن شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش- قۇرۇلۇش بىڭتۇەننىڭ 47 - تۇەنىدە زىيارەتتە بولدۇق. ئاڭلىغان، كۆرگەنلىرىمىز ۋە بۇ يەردىكى بوز يەر ئۆزلەشتۈرگۈچىلەر بىلەن ئۇيغۇر دېھقانلىرىنىڭ ئىناق ئوتۇپ، ئۆزئارا ھەمكارلىشىپ، بىرلىكتە ئىلگىرىلەپ تەكلىماكان باغرىدا ئىتتىپاقلىق كۈيىنى ياڭرىتاقانلىقى بىزنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى.

قاراياي يېزىسى قاراقاش ناھىيىسىنىڭ غەربىي شىمالىغا جايلاشقان بولۇپ، ئۇچ تەرىپىنى تەكلىماكان چۆلى قورشاپ تۇرىدۇ، ئۇلار شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش- قۇرۇلۇش بىڭتۇەننىڭ 47 - تۇەنى بىلەن قوشنا. يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن كۆپ يىللاردىن بۇيان يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، دېھقانلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتەكلەشتە 47 - تۇەن بىلەن بولغان ئىتتىپاقلىق، ھەمكارلىقنى ئىزچىل تەكىتلەپ، كادىرلار ۋە دېھقانلار ئارىسىدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى ئۈزۈلدۈرمەي ئېلىپ بېرىپ، «ئىككى ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسىنى كىشىلەر قەلبىگە چوڭقۇر سىڭدۈردى؛ يېزا خىزمەت ئورۇنلاشتۇرغاندا، تەكشۈرۈش، سىلىشتۇرۇپ باھالاش ئېلىپ بارغاندا ياكى كادىرلارنى يىللىق تەكشۈرۈپ باھالاش قاتارلىقلاردا ئالدى بىلەن شۇ كىشىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا ئەھمىيەت بەرگەن - بەرمىگەنلىكىنى مۇھىم شەرت قىلدى.

47 - تۇەن رەھبەرلىكى تۇەندىكىلەرگە ئۇيغۇر دېھقانلىرىنىڭ ئۆرپ - ئادىتىگە ھۆرمەت قىلىش، ئۇلار بىلەن ئىجىل - ئىناق ئۆتۈشنى تەكىتلەپ كەلدى. قاراياي يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى باشتىن ئاخىر مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قەدىرلەش، تۇەن بىلەن ھەمكارلىشىپ، ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىپ، ئېلىپ بېرىلىۋاتقان ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈرۈشنى تەكىتلىدى.

كېچىكىدىن باشلاپلا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قەدىرلەيدىغان ياخشى كەيپىياتنى شەكىللەندۈردى. ھەر يىلى پاختا يىغىۋېلىشنىڭ جىددىي مەزگىللىدە يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ مەسئۇللىرى ئوقۇغۇچىلارنى باشلاپ، تۇەن پاختىزارلىقىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ پاختىلىرىنى تېرىشىپ بەردى. تۇەن مەكتەپلىرى بىلەن قاراياي يېزىسىدىكى مەكتەپلەر ھەر يىلى دوستلۇق كۆچىتى تىكىش، پائالىيىتىنى ئېلىپ بېرىپ، تەكلىماكان باغرىدىكى بىلىم باغچىلىرىنى يېشىل بوستانلىققا ئايلاندۇرۇپ، ئىتتىپاقلىق ئابىدىسى تىكلىدى.

قاراياي يېزىسىدا 92 ئائىلىلىك خەنزۇ ئولتۇراقلاشقان بىر كەنت بولۇپ، ئىلگىرى بۇ كەنتتىكى خەنزۇ دېھقانلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئۇيغۇر مەكتەپلەردە تەسىس قىلىنغان ئايرىم سىنىپلاردا ئوقۇيتتى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان پىلانلىق تۇغۇتنى يولغا قويۇش نەتىجىسىدە مەكتەپ يېشىدىكى بالىلار تەدرىجىي كېمەيىپ، مەخسۇس سىنىپ ئېچىپ ئوقۇتۇش ئىمكانىيىتى بولماي قالغاندى. تۇەن رەھبەرلىكى بۇ ئەھۋالنى ئوققاندىن كېيىن خەنزۇ دېھقانلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوقۇتۇپ تەربىيىلەپ بېرىشنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئوستىگە ئالدى ۋە يېزىدىن ئوقۇتۇش راسخوتى تەلەپ قىلمىدى.

47 - تۇەن بىلەن قاراياي يېزىسى سۇ، توپىرىقى توتىشىپ تۇرىدىغان يېقىن قوشنىلار. تۇەننىڭ 12 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى چوڭ ئوستىگى قاراياي يېزىسى چېگرىسىدىن ئېقىپ ئوتىدۇ.ئوسۇ تەڭنىڭ توپىرىقى قۇملۇق بولغاچقا تېزلالايى- لانغىلار تىنىپ قېلىپ، چېپىپ تۇرمىسا، سۇ راۋان ئاقمايتتى. تۇەندە يەر كۆپ، ئەمگەك كۈچى ئاز بولغاچقا بۇ ئوستەڭنى چېپىنىشقا ئەمگەك كۈچى ئاجرىتالمايتتى. شۇڭا يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى سېتىۋېلىشقا مەجبۇر بولدى. بەزى دېھقانلار قىممەت باھادا سېتىۋېلىشقىمۇ ئوغۇت تاپالمىدى. تۇەن رەھبەرلىكى ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئوزۇلرىنىڭمۇ ئوغۇت يېتىشمەيۋاتقان ئەھۋالدا ئۇيغۇر دېھقانلىرىنىڭ قىيىنچىلىقىنى ئالدى بىلەن ئويلىشىپ، ئۇلارغا مۇقسم باھادا 50 تونىنا خىمىيىۋى ئوغۇت ھەل قىلىپ بەردى. بۇ «چاڭقىغاندا بېرىلگەن سۇ» دەك جانغا ئەسقاتتى. يېزا بويىچە تېرىلغان 22 مىڭ مو بۇغداي قونىقى تولۇق ئوغۇت بېرىلگەنلىكتىن شۇ يىلى ئاشلىق ھوسۇلى 17 مىليون 610 مىڭ 379 كىلوگرامغا يېتىپ، 1994 - يىلىدىكىدىن 941 مىڭ 443 كىلوگرام ئاشتى. بۇنىڭ ئىچىدە قوناق ھوسۇلى 546 مىڭ 756 كىلوگرامغا يەتتى.

قاراياي يېزىسى ناھىيە بازىرىدىن يىراق بولغاچقا، ھەمىشە توك يېتىشمەسلىك ئەھۋالى كۆرۈلۈپ تۇراتتى. تۇەن رەھبەرلىكى قاراياي يېزىسىدىكى توك قىينچىلىقىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن تۇەنگە قوشنا ئۇچ كەنت، ئۇچ مەھەللە گۇرۇپپىسىغا توك سىمى تارتىپ بېرىپ، دېھقانلارنى قارا چىراغدىن قۇتۇلدۇردى ھەمدە ئۇلارنى تېلېۋىزور كۆرۈش، رادىئو ئاڭلاش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى.

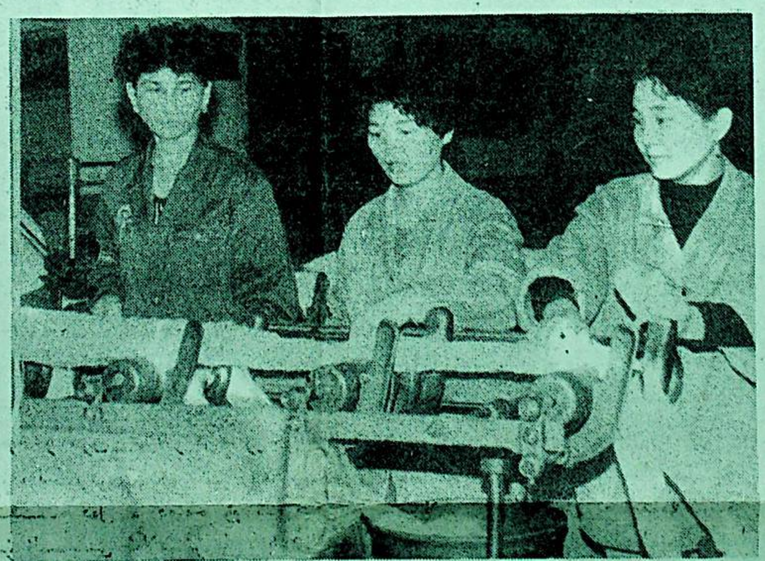

2138 چاقرىملىق ئاشىيول لىنىيىسىدە ئېچىلغان ئىتتىپاقلىق كۆللىرى

ئۆز مۇخبىرىمىز تۇرسۇنبەگ ئىسمائىلبەگ

ئانۇش ئاشىيول باش ئۇچاستىكىسىغا قاراشلىق ھەرقايسى ئۇچاستىكا ۋە قۇرۇلۇش ئەترىتىدە 814 نەپەر ئۇيغۇر، خەنزۇ، قىرغىز ئاشىيول ئىشچىسى بار. ئۇلار 2138 چاقىرىم ئۆزۈنلۇقتىكى ئاشىيولنى بىرلىكتە ئاسراپ، مۇرىنى مۇرىگە تىرەپ كۆرەش قىلىپ، چۆل - جەزىرىلەردە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ خۇش پۇراق گۈللىرىنى ئېچىلدۇردى. بۇ، ئانۇش ئاشىيول باش ئۇچاستىكىسى رەھبەرلىكىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشنى يول ئاسراش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنىڭ ئالدىنقى شەرتى، دەپ تونۇپ، ئىككىدىن ئايرىلالماسلىق ئىدىيىسىنى ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى قەلبىدىن چوڭقۇر ئورنۇن ئالدۇرۇشقا ئىزچىل ئەھمىيەت بەرگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى.

ئانۇش ئاشىيول باش ئۇچاستىكا پارتكومى ئىزچىل ئىزدە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىگە ئەھمىيەت بەردى. ھەر يىلدىكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىدىن پايدىلىنىپ ئۇچاستىكىلار ئارا زېھن سىناش مۇسابىقىسى، سەنئەت كۆرىكى، توپ مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. بۇنىڭدىن باشقا يەنە تېخنىكا، مەدەنىيەت، قانۇن ئۆگىنىش ۋە ئىللىقلىق يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئوتتۇرىسىدىكى دوستلۇق، ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتتى. تۇرمۇش ۋە كەسپىي خىزمەت بويىچە 1200 جۈملىلىك قوش تىل ئۆگىنىش قوللانمىسىنى تۈزۈپ تارقىتىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆزئارا چوشىنىش ۋە ئىشىنىشنى قولغا كەلتۈردى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنىڭ چوڭقۇرلىشىشغا ئەگىشىپ، ئۇچاستىكا تەۋەسىدە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە كىشىنى تەسىرلەندۈردىغان كۆپلىگەن ئىش- پائالىيەتلەر مەيدانغا كەلدى.

60 - يىللاردا مەملىكەت بويىچە «قاتناش- ترانسپورت سىستېمىدىكى ئىلغار ئورۇن» دېگەن نامغا ئېرىشكەن ئانۇش ئاشىيول ئۇچاستىكىسىغا قاراشلىق تورغات داۋابەندىكى ئۇچ مىللەتتىن تەركىب تاپقان ئىشچى - خىزمەتچىلەر خۇددى بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك ئىناق ئوتۇپ دېگىز يۈزىدىن 3700 مېتر ئېگىزلىكتىكى چېگرا ئېغىزىدا يول ئاسراپ كەلمەكتە. ئۇلار جاپا چېكىشتىن، ھېرىش- چارچاشتىن قورقماي، چېگرا ئېغىزى يولىنى ياخشى ئاسراپلا قالماي، داۋابەننى «شوپۇرلارنىڭ ئىللىق ئائىلىسى» ۋە «يولۇچىلارغا ئەلا مۇزىملىق قىلىش ئورنى» قىلىپ قۇرۇپ چىقتى. بۇ يولدىن ئوتكەن شوپۇر ۋە يولۇچىلارنىڭ ئېچىدە تورغات داۋابەندىكىلەرنى تونۇمايدىغىنى يوق. بۇ چېگرا ئېغىزى قايتا ئېچىلغاندىن بۇيان بۇ داۋابەن دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى شوپۇرلار ۋە يولۇچىلار بۇ يەردە توختاپ ئوتكەندە ئۇلارنى ھەقسىز تاماق، ياتاق بىلەن تەمىنلىدى. ئاپتوموبىللىرىنى خالىس رېمونت قىلىپ بەردى. ئۇزۇلۇپ كەتكەن ئاپتوموبىللارنى تارتىپ چىقىرىپ، يوكلىرىنى بىسىشپ بەردى. قىرغىزستاندىن كەلگەن شوپۇرلار تاشيول ئىشچىلىرىنىڭ قىزغىن مۇئامىلىسى، خالىس ياردىمىدىن تەسىرلىنىپ: «جۇڭگو تاشيول ئىشچىلىرى ياخشى» دېيىشتى. يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، بۇ داۋابەندىكىلەر قىرغىز چارۇچىلارنىڭ يايلاقتا كۆچۈش ئىشلىرىغا 90 قېتىم ياردەم قىلدى. قىرغىز چارۇچىلار ئاساسەن تاغدا مال باقىدىغان بولغاچقا ھەپتىلەپ ئۆيلىرىگە قايتالمايتتى. بۇ يىل 5 - ئايدا ياغقان قاتتىق قار داۋالتىشقا رەخسەتلەندۈردى. زۇنۇن مامۇت ئۆيىدىكى يولۇغا يارىغىدەك نەرسىلەرنى سېتىپ قىزنىنى ئورۇچىكە داۋالاتقىلى ئېلىپ باردى. ئەپسۇسكى، ئىزىز مۇنگۇلنىڭ پۈتىنى ئۆچ قېتىم ئوپېراتسىيە قىلىشقا توغرا كېلەتتى. ئۇنىڭ ئايقان- تەرگىنى پەقەت بىر قېتىملىق ئوپېراتسىيىگىلا يەتتى. ئىزىز مۇنگۇل يەنە ئىككى قېتىم ئوپېراتسىيە قىلىنىشى كېرەك ئىدى. شۇي جۇڭرېن بۇ ئىشنى ئۇققاندىن كېيىن يېنىدىن 1000 يۈەن پۇل چىقىرىپ، زۇنۇن مامۇتنىڭ قولىغا تۇنۇقۇرۇپ «ئاز بولسىمۇ ئىشلىتىپ تۇرۇڭ، قالغىنىنى بىز بولغاندىكىدىن ئامال قىلىمىز» دېدى. بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن ئىشچى - خىزمەتچىلەر دەرھال 4000 يۈەن يىغىش قىلىپ زۇنۇن مامۇتقا بەردى. زۇنۇن مامۇت قولىدىكى پۇلغا قاراپ شۇي جۇڭرېن ھەم يولداشلىرىنىڭ يارىمىگە قايتا - قايتىلاپ رەھمەت ئېيتتى. بۇنىڭ بىلەن ئىزىز مۇنگۇل ئىككىنچى قېتىم مۇئەييەنقىيەتلىك ئوپېراتسىيە قىلىندى. ئاشيول باش ئۇچاستىكىسى ئاقتۇ ئىش رايونىدىكى شۇي جۇڭرېن ۋە باشقا ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئىزىز مۇنگۇلنىڭ ئۆچىنچى قېتىملىق ئوپېراتسىيە قىلىنىشىغا كېتىدىغان پۇلنى باش ئۇچاستىكىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىئانە قىلىپ، زۇنۇن مامۇتقا يەتكۈزۈپ بەردى. ئىزىز مۇنگۇل ئۆزئۇنغا قالماي ئوزىندىن ئوزۇپ بەكۈزۈپ ھېكمىتقا باشلىغاندا، ئۇنىڭ ئاتا - ئانىسى ھاياجىنىنى باسالمىغىنىدىن كۆزلىرىگە ئىسسىق ياش ئالدى. ئۇلۇغچات ئۇچاستىكىسىنىڭ قىزىلئۇي داۋابەندىكى قىرغىز ئىشچىسىنىڭ قىزى ئايگۈلنىڭ ھېكمىسىدە ئۆسمە پەيدا بولۇپ قېلىپ، ئوقۇشتىن توختاپ قالغاندى. ئۇچاستىكا رەھبەرلىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ 8600 يۈەن ئىئانە توپلاپ ئايگۈلنىڭ كېسىلىنى داۋالاپ، ئوقۇشىنى داۋاملاشتۇرۇشىغا ياردەم بەرگەنلىكى؛ ئاقتۇ ئىش رايونىدىكى ئېنېرگىنىڭ پولدا يېقىلىپ قالغان خەنزۇ بوۋايىنى دوختۇرخانىغا يۆدەپ ئاپىرىپ، دوختۇرغا كۆرۈنۈش ھەققىنى ئۆلىۋەتكەنلىكى؛ ئاچچى ئۇچاستىكىسىدىكى قاۋۇل ئەسقەرنىڭ كەلكۈن ئىچىدە قالغان ئۇچ خەنزۇ قېرىندىشىنى قۇتقۇزۇپ چىققانلىقى؛ سۇغۇن داۋابەندىكى كېرىم مۇسانىڭ ئىشقا كېتىۋېتىپ

ئىتتىپاقلىقنى قەدىرلەش، تۆەن بىلەن ھەمكارلىشىپ، ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىپ، ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈرۈشنى تەكىتلىدى. مەيلى تۆەن رەھبەرلىرى ئالماشسۇن ياكى يېزا رەھبەرلىرى ئالماشسۇن، ئۇلارنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇش ئادىتى ئۆزگەرمىدى. ئۇلار ھېيت - بايراملاردا بىر-بىرىنى ھېيتلاشتى، توي - تۆكۈن ئىشلىرىدا ئىتتىپاقلىق سوۋغىسى تەقدىم قىلىپ مۇبارەكلەشتى، ئۆلۈم - يېتىم ئىشلىرىدا ئۆزئارا ياردەملىشىپ، غەم - قايغۇغا ھەمنەپەس بولدى. باردى - كەلدى ئىشلاردا بىر - بىرىنىڭ ئۆرپ-ئادەتلىرىگە ھۆرمەت قىلىپ، ئارتۇقچىلىقلىرىنى جارى قىلدۇردى.

بۇ تۆەنىنىڭ خەنزۇ ئوتتۇرا مەكتىپى يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن ئۇزاق يىللاردىن بۇيان دوست مەكتەپ پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ئىتتىپاقلىق گۈللىرىنى ئېچىلدۇردى. شالدىراڭ، بازار، جىگدە قۇدۇق، قوشتېرەك، ئارال مەكتەپلىرى تۆەن باشلانغۇچ مەكتەپلىرى بىلەن دوستلۇق ئورنىتىپ، ھەر خىل شەكىلدىكى تەنتەربىيە، ئەدەبىيات - سەنئەت مۇسابىقىلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، ياش - ئۆسمۈرلەر ئارىسىدا

ئەمگەك كۈچى ئاز بولغاچقا بۇ ئۈستەڭنى چېپىشقا ئەمگەك كۈچى ئاجرىتالمايتتى. شۇڭا يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزا ئىچىدىكى ئېرىق - ئۈستەڭلەرنى چېپىپ رېمونت قىلىش جەريانىدا بۇ ئۈستەڭنىمۇ قوشۇپ رېمونت قىلىپ كەلدى.

تۆەن رەھبەرلىكى 1994 - يىلى ۋە 1995- يىلى باغۋەنچىلىك تېخنىكلىرىنى ئەۋەتىپ يېزىلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتىنىڭ ئون نەچچە مېۋىلىك بېغىدىكى كۆچەتلەرنى ئۇلاپ سورتىنى ياخشىلاپ بەردى. يېزىلىق ياشانغانلار ساناتورىيەسىنىڭ باغلىرىغا ھاشارات يوقىتىش دورىسى چېچىپ بەردى. ھەر يىلى ئەتىياز ۋە كۈز پەسىللىرىدە تۆەن رەھبەرلىرى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى ئەۋەتىپ يېزىنىڭ تېرىقچىلىق ئىشلىرىغا ياردەملەشتى.

1995 - يىلى 7 -، 8 - ئايلاردا قاراساي يېزىسىدا زىرائەتلەرنىڭ پەرۋىشى ئۈچۈن خىمىيۋى ئوغۇت يېتىشمەي قىيىنچىلىق يۈز بەردى. بۇ چاغدا دېھقانلار تەرەپ، تەرەپكە بېرىپ خىمىيۋى ئوغۇت ئىزدەپ، بىر خالتا ئازوتلۇق ئوغۇتنى 120 يۈەندىن

مەملىكەت بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ئورۇن ئىلى يۇڭ توقۇمىچىلىق زاۋۇتى كۆپ يىللاردىن بۇيان ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، ھازىرغا قەدەر ئاز سانلىق مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئارىسىدىن 60 نەچچە باشقۇرغۇچى خادىم ۋە تېخنىكا تايانچلىرى يېتىشىپ چىقتى.

سۈرەتتە: بىر قىسىم ئاز سانلىق مىللەت تېخنىكلار مەشغۇلات قىلماقتا.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

قۇمۇل شەھىرى ئەمەلىي ئىش ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋاھىت ئىسھاق** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، قۇمۇل شەھىرى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، ئۇنى تۈرلۈك خىزمەتلەرنى پۇختا قانات يايدۇرۇشنىڭ ئاساسى قىلىپ، ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلەتتى.

1994 - يىلدىن باشلاپ قۇمۇل شەھىرى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بىلىملىرىنى ئۆگىنىش، نۇتۇق سۆزلەش، دوكلات بېرىش يىغىنلىرىنى ئۆتكۈزدى. 96 قېتىم كۆرگەزمە ئۇيۇشتۇرۇپ، 28 مىڭ ئادەم (قېتىم) نى تەربىيىلىدى. 380 قېتىم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بىلىملىرى مۇسابىقىسى، 240 قېتىم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. شەھەرلىك پارتىيە مەكتىپىدە 16 قارار كۇرس ئېچىپ، 1000 دىن ئارتۇق رەھبىرىي كادىرنى «پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى» ۋە «مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى» نى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇردى.

بۇ شەھەر يەنە يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان 10 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ ئاز سانلىق مىللەت كىشىلىرى توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان تاشيۇلىق، ئۇلاسناي، خوتۇنتاملارنىڭ سۇ باشلاش قۇرۇلۇشىنى تاماملىدى؛ 1990- يىلدىن بۇيان 6 مىليوندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ، مىللىي يېزا - كەنتلەرنى تۇتاشتۇرىدىغان 90 كىلومېتىر يولنى ياسىدى، 241 ئائىلىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇردى؛ ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىلىم - پەن، مەدەنىيەت-ماائارىپ، سەھىيە ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، 24 يېزا، كەنتتە كىتاب بوتكىسى بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى؛ 2 مىليون 750 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ تۆت يېزا، مەيداندىكى 23 مىڭ ئادەم، 110 مىڭ تۇياق چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاپ بەردى؛ ئىككى يېزىغا تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى ئۇلاپ تارقىتىش پونكىتى قۇرۇپ بەردى.

قەشقەر ۋىلايەتلىك 1 - خەلق دوختۇرخانىسى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ قىلىپ خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك 1 - خەلق دوختۇرخانىسى رەھبەرلىكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ قىلىپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ھەر مىللەت ئاغرىقلىرىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى. ۋىلايەتلىك 1 - خەلق دوختۇرخانىسى پارتكومى ۋە دوختۇرخانا مەمۇرىيىتى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى بوشاشماي چىڭ تۇتۇپ دوختۇرخانىنىڭ قىياپىتىدە زور ئۆزگىرىش ھاسىل قىلدى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ياخشى ئوبراز، ياخشى ئەخلاق تۇرغۇزۇش تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، ئۇلاردىن كېسەللەرگە قىزغىن مۇئامىلە قىلىشنى، بولۇپمۇ، يېزا-بازارلاردىن كەلگەن كېسەللەرگە ئەلا مۇلازىمەتلىك قىلىپ، ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن ئىللىقلىق يەتكۈزۈپ، پارتىيىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى سىياسىتى ۋە سوتسىيالىستىك تۈزۈمنىڭ ياخشىلىقىنى ھېس قىلدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى. ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشتە قاتتىق تەلەپ، يۇقىرى ئۆلچەم قويۇپ، بەزى دوختۇر - سېستىرالار ئارىسىدىكى «قىزىل بولاق» ئالىدىغان، مېھمان بولىدىغان ھەم قالايمىقان ھەق ئالىدىغان ناچار خاھىشلارنى چەكلەپ، خەلق ئارىسىدا تېبىبىي خادىملارنىڭ ياخشى ئوبرازىنى تىكلىدى. يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان بۇ دوختۇرخانىنىڭ كېسەللەردىن تاپشۇرۇۋالغان رەھمەت خېتى 2000 پارچىدىن، ياخشى ئادەم، ياخشى ئىش 1000 قېتىمدىن، رەت قىلغان «قىزىل بولاق» قىممىتى 4000 يۈەندىن ئېشىپ كەتتى.

دوختۇرخانىدىكى بارلىق تېبىبىي خادىملار يەنە نامرات رايونلار، ئاپەت رايونلىرىدىكى ئاممىغا 50 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل ئىئانە قىلدى. جەمئىيەتتىن 130 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق ئىئانە پۇل توپلاپ داۋالىنىشتا قىينىلىپ قالغان كېسەللەرگە بېرىپ، ئۇلارنىڭ خاتىرجەم داۋالىنىشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن دوختۇرخانىنىڭ جەمئىيەتتىكى ئورنى، ئىناۋىتى ئۆستى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيانقى جەمئىيەتنى تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە قارىغاندا، جەمئىيەتتىكى كىشىلەر ۋە كېسەللەرنىڭ دوختۇرخانىنىڭ خىزمىتىدىن رازى بولۇش نىسبىتى %90 تىن يۇقىرى بولغان.

قالغان ئۈچ خەنزۇ قېرىندىشىنى قۇتقۇزۇپ چىققانلىقى؛ سۇغۇن داۋىنىدىكى كېرىم مۇسانىڭ ئىشقا كېتىۋېتىپ يولدىن قىممىتى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشىدىغان زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرىنى تېپىۋېلىپ ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرگەنلىكىدەك ئىش- پائالىيەتلەر مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كىشىلەر قەلبىدە چوڭقۇر يىلتىز تارتقۇزدى. تاشيول باش ئۇچاستكىسى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن تۈرلۈك خىزمەتلەردە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. باش ئۇچاستكىدا رەھبەرلىكى 1993 - يىلى بىر يىلدا كىچىك ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىش، ئىككى يىلدا چوڭ ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىش، ئۈچ يىلدا ئىلغار ئۇچاستكىلار قاتارىغا ئۆتۈش پىلانىنى تۈزگەندى. ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى بىر نىيەت، بىر مەقسەتتە جاپاغا چىداپ بېرىلىپ ئىشلىگەنلىكتىن ئۈچ يىللىق پىلان ئىككى يىلدىلا ئورۇندالدى. باش ئۇچاستكا ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار ئۇچاستكىلار قاتارىغا ئۆتتى. ئىككى يىلدا ئۇچاستكىدىكى يەتتە داۋەن ئوبلاست بويىچە «مەدەنىيەتلىك ئورۇن»، تۆت داۋەن ئاپتونوم رايونلۇق تاشيول باشقۇرۇش ئىدارىسى تەرىپىدىن ئىلغار داۋەن دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى. ئاتۇش تاشيول باش ئۇچاستكىسى بۇلتۇر ئاپتونوم رايونلۇق تاشيول باشقۇرۇش ئىدارىسى تەرىپىدىن ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى، ئۇچاستكىدىكى %85 تىن كۆپرەك ئائىلە «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» دېگەن نامغا ئېرىشتى.

مال باقىدىغان بولغاچقا ھېچىلەپ ئۆيلىرىگە قايتمايتتى. بۇ يىل 5 - ئايدا ياغقان قاتتىق قار داۋەنگە يېقىن جايدا ئولتۇرۇشلۇق قىرغىز چارۋىچىلارنىڭ ئۆي ۋە قوتانلىرىنى بېسىۋالدى. داۋەندىكىلەر بۇ ئەھۋالنى ئۇققاندىن كېيىن، قار توختىغان ھامان ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىگە بېرىپ، ئۆگزە ۋە ھويلا- ئارامىلىرىدىكى قارلارنى تازىلاپ، نەچچە يۈزلىگەن چارۋا ماللىرىنى قۇتقۇزۇپ بېرىپ، قىرغىز چارۋىچىلارنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان ئوبلاست بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس بولۇپ باھالىنىپ كېلىۋاتقان شۈي جۈگرېن ئون نەچچە يىلدىن بۇيان تۇرمۇشتا قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە ئىزچىل پۇل ۋە ماددىي بۇيۇملارنى ياردەم قىلىپ، ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ قەلبىدىن ئورۇن ئالدى، مۇھەممەت زۇنۇن ئاقتۇ ئىش رايونىنىڭ ئىشچىسى بولۇپ، ئۇ يېگەندىن ئۆي سالماقچى بولغاندا شۈي جۈگرېن ئۆزىنىڭ ئىككى ئايلىق مائاشىنى مۇھەممەت زۇنۇننىڭ ئۆي سېلىۋېلىشىغا ياردەم قىلدى، تاشيول ئىشچىسى زۇنۇن مامۇتنىڭ قىزى ئىززەتگۈل باللار پارالىچ كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالغاچقا ماڭالمايتتى. 1996 - يىلى ھېيپىلەرنى داۋالاش ئەترىتى ئاقتۇ ناھىيىسىگە كەلگەندى. لېكىن زۇنۇن مامۇتنىڭ قىزىنىڭ كېسىلىنى داۋالىتىشقا قۇربى يەتمىدى. بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقان شۈي جۈگرېن دەرھال زۇنۇن مامۇتنى ئىزدەپ، ئۇنى ئىلاجى قىلىپ قىزىنىڭ كېسىلىنى

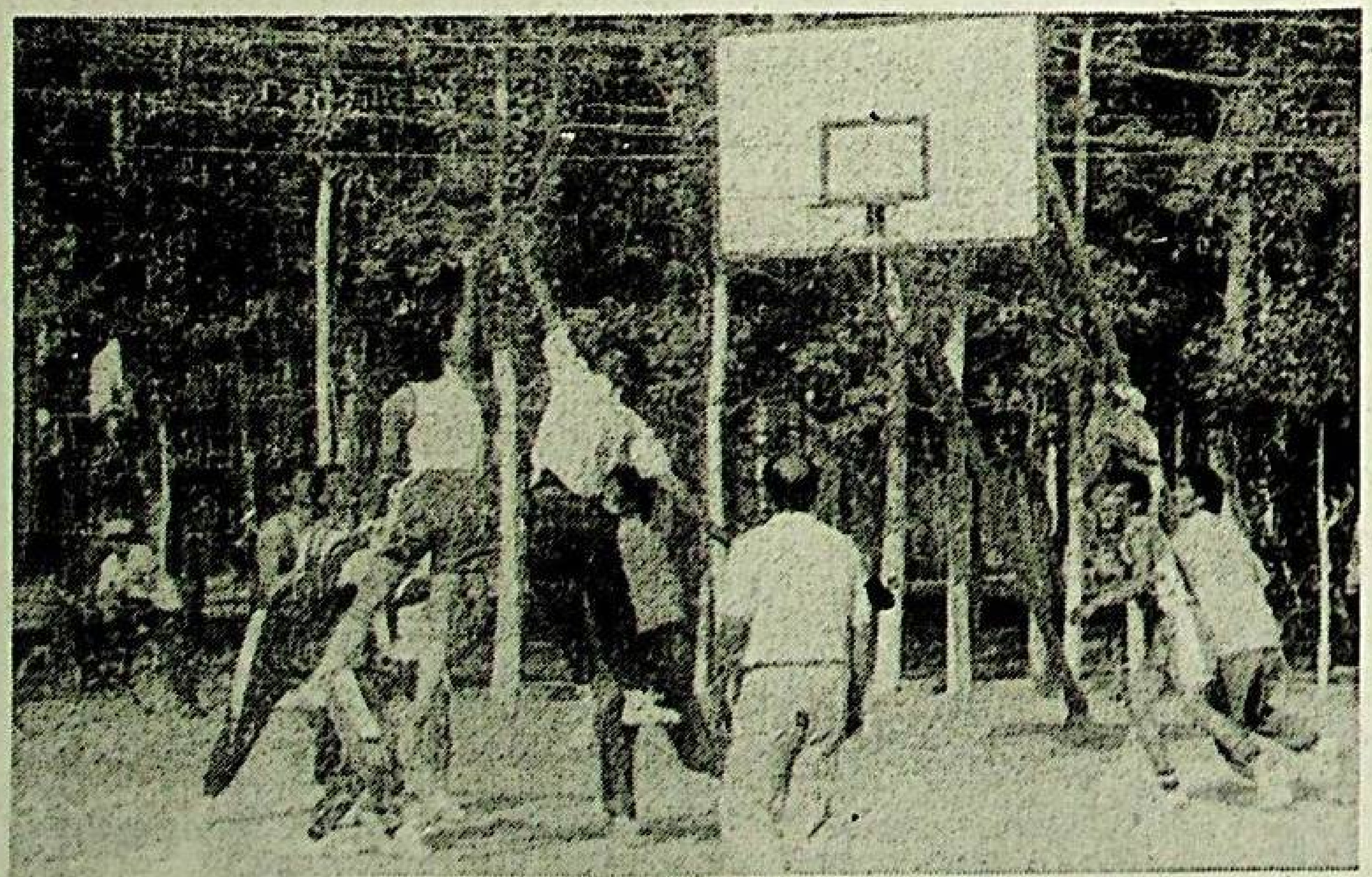

مارالۋېشى ناھىيىلىك پارتكوم ۋە ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىلقى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيىدا كوماندا تەشكىللەپ قوشنا تۆەن - مەيدانلار بىلەن دوستلۇق مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈپ، يەرلىك بىلەن بىڭتۇەندىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ دوستلۇقىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈپ، يەرلىك بىلەن بىڭتۇەن ئورتاق مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشتە ئۈلگىلىك رول ئوينىدى.

سۈرەتتە: ۋاسكېتبول دوستلۇق مۇسابىقىسى.

ئەنۋەر خىزمەت فوتوسى

ئەھمىيەتلىك دوستلۇق پائالىيىتى

سۈرەتلىك خەۋەر

ئاتۇش شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتىپى، شەھەرلىك ئاگنۇرى باشلانغۇچ (خەنزۇ) مەكتىپى، ئوبلاستلىق 2 - باشلانغۇچ (قىرغىز) مەكتىپى، كاتتايلاق يېزا كۆيەك، تەختىيۇن باشلانغۇچ مەكتەپلىرى كۆپ يىللاردىن بۇيان ئۆز ئارا دوستلۇق ئورنىتىپ ھەر مىللەت ئۆسمۈرلىرى ئوتتۇرىسىدىكى ئىتتىپاقلىق ۋە دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈردى. بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 15 - كۈنى بۇ مەكتەپلەردىكى ھەر مىللەت ئۆسمۈرلەر ئاتۇش شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتىپىگە جەم بولۇپ مول مەزمۇنلۇق پائالىيەت ئۆتكۈزدى. بۇ پائالىيەتتە ئۈچ مىللەت ئۆسمۈرلىرى بىر - بىرىگە گالستۇك تاقاشتى، دوستلۇق نۇتقى سۆزلىدى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى مەدھىيىلەيدىغان ئەدەبىيات - سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسەتتى.

سۈرەتتە: ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى پىئونېرلار ئەترىتىگە يېڭىدىن قوبۇل قىلىنغان پىئونېرلارغا گالستۇك تاقاپ قويماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەركىن ئابلەت** خەۋىرى، فوتوسى

200 مىڭ ياش - ئۆسمۈر «هاياتلىق سۇيىنى قەدىرلەش» پائالىيىتىگە قاتناشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 7 - ئىيۇن تېلېگرامىمىز.6 -ئاينىڭ 5-كۈنى يەنى «دۇنيا مۇھىت كۈنى» ئۆتۈۋاتقان كەتكەندىن كېيىنكى تۇنجى ھەپتىنىڭ ئاخىرىدا بېيجىڭ شەھىرىدىكى ھەرقايسى رايون، ناھىيىدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردىن كەلگەن 3000 ئوقۇغۇچى، ئوقۇغۇچى ۋەكىلى بۇگۈن بېيجىڭدىكى چاۋياڭ باغچىسىغا يىغىلىپ، جۇڭگو پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى، بېيجىڭ شەھەرلىك پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى قاتارلىق 12 ئورۇن بىرلىكتە ئۆتكۈزگەن «هاياتلىق سۇيىنى قەدىرلەش بويىچە مەملىكەتلىك ياش - ئۆسمۈرلەر پۈتكۈل ھەربىر كۈنى» نىڭ بېيجىڭدىكى پائالىيىتىگە قاتناشتى.

سۆچلىق مۇتەخەسسىس، پروفېسسور شۇي شىنيى پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش تورغىسىدا دوكلات بەردى. ئۇ ياش - ئۆسمۈرلەرگە سۇنىڭ ئىنسانلار ھاياتىدىكى مۇھىملىقىنى تونۇشتۇردى ھەم ھازىرقى دۇنيانىڭ سۇ بايلىقى ئەھۋالىنى، سۇ يېتىشمەسلىك ۋە بۇلغىنىشنىڭ ئىنسانلارنىڭ ھاياتىغا يەتكۈزىدىغان زىيىنى ھەم تەسىرىنى چۈشەندۈردى. بېيجىڭ شەھىرى بويىچە تۇنجى قېتىملىق باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ «مەن يەر شارى ئانامنى سۆيىمەن» دېگەن تېمىدىكى نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن بېيجىڭ شياۋيۇ باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىسى فېڭ شۆ «قىممەتلىك سۇ» دېگەن تېمىدا نۇتۇق سۆزلىدى. يىغىنغا قاتناشقان ياش -ئۆسمۈرلەر پۈتۈن مەملىكەتتىكى ياش - ئۆسمۈرلەرگە «هاياتلىق سۇيىنى قەدىرلەيلى» دېگەن تېمىدا تەشەببۇسنامە چىقاردى.

ئېچىلىش مۇراسىمىدىن كېيىن مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەر ئۆتكۈزۈلدى. ئالىملار بىلەن ياش - ئۆسمۈرلەر سۇ دېگەن تېمىدا بىرلىكتە مۇھاكىمە ئېلىپ باردى. بۇگۈن مەملىكەت بويىچە جايلاردا 200 مىڭدىن كۆپرەك ياش - ئۆسمۈر «هاياتلىق سۇيىنى قەدىرلەيلى» پائالىيىتىگە قاتناشتى. ياش - ئۆسمۈرلەر پۈتكۈل جەمئىيەتتىكىلەرنى هاياتلىق مەنبەسى ـ سۇنى ئاسراشقا ۋە قەدىرلەشكە چاقىردى. تەنجىندە 10 مىڭدىن ئارتۇق ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى سۇ بايلىقىنى ئاسراش تەشۋىقاتى ئېلىپ باردى. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدا 50 مىڭ ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى مۇھىت ئاسراش مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ پەننى ئومۇملاشۇرۇش بويىچە سۆزلىگەن لېكسىيىسىنى ئاڭلىدى. مۇھىت ئاسراشقا دائىر سىنئالغۇ كۆردى؛ خۇنەن ئۆلكىسىدە ئوقۇغۇچىلارنىڭ «مۇھىت ئاسراش كىچىك ئەترىتى»، «مۇھىت كۆزىتىش قاراۋۇلى» قۇرۇلدى؛ گەنسۇ، خېنەن، خۇبېيلاردىكى بالىلار سۇ شىركىتى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ شەھەرلەرنى سۇ بىلەن تەمىنلەش مۇئەسسەسىلىرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىپ، سۇنى بىر تەرەپ قىلىش جەريانىنى كۆردى.

* * *

5- ئاينىڭ 27 - كۈنى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن «جۇڭگو قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش جۇەنزى قۇنقۇزۇش - ياردەم بېرىش فوندى» تەسىس قىلىش مۇراسىمىدا ئۆزاقتىن بۇيان جۇڭگو - ياپونىيە دوستلۇقى ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن كېلىۋاتقان شەنشەن جۇەنزى خانىم مەملىكەتلىك ئەتنى قوغداش ھەرىكىتى تەشكىلىي كومىتېتىغا 1 مىليون يۇەن ئىئانە قىلدى.

سۆرەتتە: شەنشەن جۇەنزى (ئوتتۇردا) قۇنقۇزۇشقا ئېرىنىشكەن ئوقۇغۇچىلار بىلەن پاراڭلاشماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا تۇرىدىغان ئالاھىدە خادىملار مەھكىمىسى قۇرۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ بايانىتچىسى سۈي تېيەنكەي بۈ يەردە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى شياڭگاڭدا «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ شياڭگاڭ رايونىنىڭ نېگىزلىك قانۇنى»دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتى 1997-يىل 7-ئاينىڭ 1-كۈنى شياڭگاڭدا ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىدا تۇرىدىغان ئالاھىدە خادىملار مەھكىمىسى» تەسىس قىلىشنى قارار قىلدى ھەمدە مايۇجېنگنى ئالاھىدە ئەۋەتىلگەن خادىملىققا تەينىلىدى.

بېيجىڭدا «شياڭگاڭ، بېيجىڭ ساڭا بەخت تىلەيدۇ» ناملىق ئويۇن قويۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 8 - ئىيۇن تېلېگراممىسى. چوڭ تېپتىكى مۇزىكا، ئۇسسۇل، دېكلاماتسىيە بىر گەۋدە قىلىنغان «شياڭگاڭ، بېيجىڭ ساڭا بەخت تىلەيدۇ» ناملىق ئويۇن بۈگۈن كەچتە بېيجىڭ باۋلى سارىيىنىڭ خەلقارا تىياتىرخانىسىدا تۇنجى قېتىم قويۇلدى.

بۇ ئويۇندا جۇڭخۇا پەرزەنتلىرىنىڭ شياڭگاڭنى ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىش قىزغىنلىقى ئىپادىلەنگەن. بېيجىڭلىقلارنىڭ شياڭگاڭنى ۋەتىنىمىزنىڭ قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىشتىكى گۈزەل تىلەكلىرى ئىپادىلەنگەن.

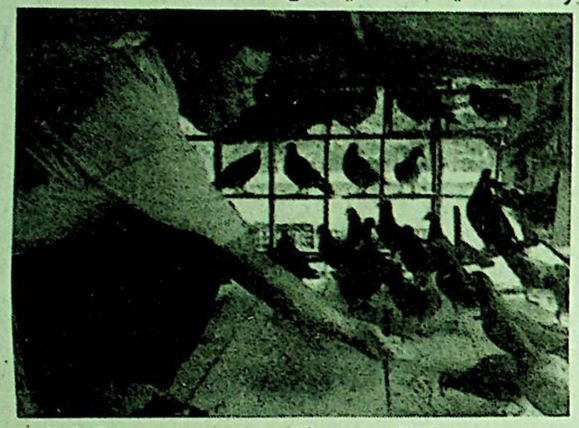

سۆرەتتە: گۈڭجۇ پوچتا كەپتىرى جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى ۋاڭ جىنكاڭ 60 كەپتەرنى كۆكۈل قويۇپ بېقىپ، ئۇلارنىڭ شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن قويۇپ بېرىلگەندە ماھارىتىنى كۆرسىتىشكە ئىنتىزار بولماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

لوياڭ شەھىرىدە دۆلەتنىڭ 1 - دەرىجىلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى ئوغرىلاش دېلوسى پاش قىلىندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جېڭجۇ خەۋىرى. لوياڭ شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى يېقىندا دۆلەتنىڭ 1- دەرىجىلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقى ـ تاڭ دەۋرىگە ئائىت بۆت ئوغرىلاش دېلوسىنى پاش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، باشقا مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى ئوغرىلاشقا دائىر 54 دېلونى پاش قىلىپ، ئوغرىلانغان 200 خىل مەدەنىيەت يادىكارلىقىنى قولغا چۈشۈردى. دېلو سادىر قىلغان بىر تۈركۈم گۇماندار جىنايەتچىنى قولغا ئالدى.

خېنەن ئۆلكىسىنىڭ ئەنجاۋ ناھىيىسىدىن گاۋجىنپۇ، گاۋشياۋجيەن، گاۋشياۋۋېي ئاتا- بالا ئۈچ كىشى 3- ئاينىڭ 29- كۈنى كەچ سائەت 12 ئەتراپىدا تاۋشيەنمىڭ، جاڭ جىچۈەن قاتارلىق يەتتە كىشىنى ئىشقا سېلىپ، لوياڭ شەھىرى لۇئىمېن رايونى دۇڭشەن تېغىنىڭ لېيكۇتەي قورۇسىغا تۆشۈك تېشىپ كىرىپ، ئېگىزلىكى ئىككى مېتر، ئېغىرلىقى 800 كىلوگرام كېلىدىغان تاڭ دەۋرىگە ئائىت ئۆرە تۇرغان تاش بۇتنى ئوغرىلاپ، خېنەننىڭ ئەنجاۋ ناھىيىسىدىكى ئۆيگە ئېلىپ كەلگەن. دېلو سادىر بولغاندىن كېيىن، لوياڭ شەھەرلىك ج خ ئورگانلىرى دەرھال رازۋېدكا خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، 4- ئاينىڭ 20 - كۈنى ئەنجاۋ ناھىيىسىدە ئوغرىلاپ كېتىلگەن تاش بۇتنى قولغا چۈشۈردى ۋە گاۋجىنپۇنى قولغا ئالدى. گاۋشياۋجيەن ئاكا - ئۇكا ئىككىسى قېچىپ يۈرۈۋاتقىدۇ.

تاڭ دەۋرىگە ئائىت تاش بۇتنى ئوغرىلاش دېلوسى پاش قىلىنىش بىلەن بىللە، لوياڭ شەھەرلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى ئوغرىلىغان جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىش بويىچە كەڭ كۆلەمدە مەخسۇس كۆرەش قانات يېيىپ، بىر تۈركۈم گۇماندار جىنايەتچىلەر

جېڭجۇدىكى ج خ ئورۇنلىرى يالغان قەغەز پۇل سېتىش دېلوسىنى پاش قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جېڭجۇ خەۋىرى. جېڭجۇ شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ جۇگجيۇەن شۆبەسى يېقىندا يالغان خەلق پۇلىنى سېتىۋاتقان بىر توپ سانتىن ساقچىخانىدىكى كىشىلەرگە توپ سانتىن بىر يۈەن راست پۇل باھاسىدا ئالماشتۇرۇپ، ساۋجىخۇك، ماۋچۇەنلىنىڭ قاتارلىق كىشىلەرگە توپ سانتىن بىر يۈەن راست پۇل باھاسىدا ئالماشتۇرۇپ، ساۋجىخۇك، ماۋچۇەنلىنىڭ قاتارلىق

ئاقسۇ ۋىلايىتى كېۋەز كۆلىمى 30 مىڭ مودىن ئاشىدىغان يېزا - بازارلاردا پاختىدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش مۇسابىقىسىنى يولغا قويدى

ئۆز مۇخبىرىمىز فەيرەت ئۆمەر يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش مۇسابىقىسىنى

مۇسابىقىسىنى يولغا قويدى

ئۈز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ ئۈلايىتى پاختىچىلىقتا قەد كۆتۈرۈش جېڭىنى ياخشى قىلىش ئۈچۈن، كېۋەز كۆلىمى 30 مىڭ مودىن ئاشىدىغان يېزا-بازار (مەيدان) لار ئارىسىدا پاختىدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش مۇسابىقىسىنى يولغا قويدى. ئۈلايەت بويىچە بۇ مۇسابىقىگە قاتناشقان يېزا-بازار 33 كە، تېرىغان كېۋەزنى 1 مىليون 656 مىڭ موغا يېتىپ، ئومۇمىي كېۋەز كۆلىمىنىڭ % 80.8 نى ئىگىلىدى.

ئاقسۇ ئۈلايىتى يىل بېشىدىلا 1997-يىلىنى «پاختىچىلىق يىلى» قىلىپ، كېۋەز ھوسۇلىنى 4 مىليون دەنگە يەتكۈزۈش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى. كېۋەز تېرىلغۇسى ئاخىرلىشىش بىلەن تەڭ، ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە يەنە پاختىچىلىقنى ئاساس قىلىدىغان چوڭ يېزا-بازارلاردا كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش مۇسابىقىسىنى يولغا قويۇشنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، ھەرمىللەت پاختىكارلىرىنىڭ ئاكتىپلىقىنى تېخىمۇ ئۇرغۇتتى. ۋىلايەت بويىچە بۇ مۇسابىقىگە قاتناشقان كېۋەز كۆلىمى 30 مىڭ مودىن ئاشىدىغان 33 يېزا-بازار ئىچىدىن پىلاندىكى كېۋەز ھوسۇلىنى 100 مىڭ دەندىن ئاشۇرىدىغان يېزا-بازار (مەيدان) 16، ئۈلار تېرىغان كېۋەز 1 مىليون 30 مىڭ مو، مۆلچەردىكى كېۋەز ھوسۇلى 116 مىڭ 747 تونىنا بولۇپ، ۋىلايەت بويىچە ئومۇمىي كېۋەز كۆلىمىنىڭ % 58 نى ئىگىلىدى. نۆۋەتتە ۋىلايەت بويىچە بۇ مۇسابىقىگە قاتناشقان 33 يېزا-بازار (مەيدان) ئۈزئارا بەسلەشىپ، كېۋەز پەرۋىشىنى كۈچەيتىش بويىچە دولقۇن قوزغۇتتى.

تۇرپان - قۇمۇل نېفتلىكى يىلغا 3 مىليون تونىنا نېفت ئېلىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى

ئۈز مۇخبىرىمىز ساتتار رېقىپ خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان - قۇمۇل نېفتلىكى بۇ يىل 1- پەسلىدە 758 مىڭ تونىنا خام نېفت ئالدى. بۇ، ئېچىلغىنىغا ئانچە ئۈزۈن بولمىغان تۇرپان - قۇمۇل نېفتلىكىنىڭ يىلغا 3 مىليون تونىنا خام نېفت ئېلىش ئىقتىدارىنى پىتىلدۇرگەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ.

تۇرپان - قۇمۇل نېفتلىكى ئېچىلىشقا باشلىغان بىر قانچە يىلدىن بۇيان دۆلەت ۋە يەرلىك ئورۇنلارنىڭ قوللىشى، نېفتلىكتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ جاپاغا چىداپ ئىگىلىك تىكلەش روھىنى جارى قىلدۇرۇشى شۇنداقلا «ئىككىدە يىگى، ئىككىدە يۇقىرى» بولۇش فاڭجېنىنى ئىزچىللاشتۇرۇشى نەتىجىسىدە زامانىۋىلاشقان نېفىتلىك بەرپا قىلىندى. بۇ نېفتلىك نېفت زاپىسىنىڭ كۆپلۈكى، تېخنىكىسىنىڭ ئىلغارلىقى ۋە نېفت ئېلىش ئىقتىدارىنىڭ يىلۈيىل ئېشىشى بىلەن نېفت ئېلىشتا مەملىكەت بويىچە 10- ئورۇننغا ئۆتتى. نۆۋەتتە بۇ نېفتلىكتىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەر بۇ يىل ئېلىندىغان نېفت مىقدارىنى 3 مىليون تونىنىڭ ئاشۇرۇش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

ئاپتونوم رايون ئاساسىي قاتلامدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە 3000 دىن ئارتۇق مەخسۇس ئالىي، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋان كۆرسەتكۈچى چۈشۈرۈپ بەردى

ئۈز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار نازارىتى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئاساسىي مائارىپ سەۋىيىسىنى، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ كەسپىي ساپاسىغى يۇقىرى كۆتۈرۈشكە مەدەت بېرىش ئۈچۈن، 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ناھىيە، يېزا، كەنتلەردىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە 3200 دىن كۆپرەك مەخسۇس ئالىي، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسىپ - تېخنىكا ئۇنۋان كۆرسەتكۈچى چۈشۈرۈپ بەردى ھەمدە ئېنىق بەلگىلىمە چىقىرىپ، كەسىپ - تېخنىكا ئۇنۋان كۆرسەتكۈچىنى ۋىلايەت دەرىجىلىك ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە بېرىشكە، باشقا باھانە-سەۋەبلەر بىلەن ئىگىلىۋېلىشقا بولمايدىغانلىقىنى ئېنىق ئۇقتۇردى. كادىرلار نازارىتى 1995 - يىلىدىن ياشلاپ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئاساسىي قاتلامدا خىزمەت قىلىۋاتقان ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، ئۇنۋان ئىلاھاتى سىياستىنى چەت - ياقا، ئامرات رايونلارغا يۆزلەندۈرۈپ، ئاساسىي قاتلامدىكى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى مۇقىملاشتۇرۇش توغرىسىدىكى سىياستىنىڭ روھىغا ئاساسەن، تۆۋەنكە تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى ئەۋەتىپ، ناھىيە، يېزا، كەنتلەردىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىدىن پىكىر ئالغان ھەم 1995 - ، 1996 - يىلى تۇرکۈمگە بۆلۈپ 5700 ئالىي، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسىپ-تېخنىكا ئۇنۋان كۆرسەتكۈچى چۈشۈرۈپ، ئاساسىي قاتلامدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى كەسىپ - تېخنىكا ئۆزلىرىگە يېقىنلىقى بويىچە تاللاپ ئىگىلىتىش ئېھتىياجىنى ئاساسىي جەھەتتىن قاندۇرغانىدى.

دالىيەن دېڭىز تەۋەسىدە پاراخوت سوقۇلۇپ كېتىش ۋەقەسى يۈز بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دالىيەن خەۋىرى. مۇخبىرىمىزنىڭ قاتناش منىستىرلىكى دالىيەن دېڭىز تەكشۈرۈش ئىدارىسىدىن ئۇگلىشچە، يېقىندا لاۋتېيشيەن سۇ يولى غەربىي ئېغىزى ئەتراپىدا پاراخوت سوقۇلۇپ كېتىش ۋەقەسى يۈز بېرىپ،بىر پاراخوت سۇغا چۆكۈپ كەتكەن،پاراخوتتىكى 73 كىشىنىڭ ھەممىسى غەرق بولۇپ كەتكەن. مۇخبىر ماقالىنى تارقاتقانغا قەدەر «لۇبودۇ-2» پاراخوتىدىكى يەتتە كىشى ئىز - دېرەكسىز يوقاپ كەتكەن، باشقا قۇتقۇزۇلغانلار 66 كىشى دالىيەن پورتىغا بىخەتەر يېتىپ كەلگەن.

ئىگىلىنىشچە، سوقۇلۇپ كەتكەن ئىككى پاراخوت سىنگاپورنىڭ «يۈيچېڭ» نامىلىق پاراخوتى بىلەن شەندۇڭ دېڭىز ترانسپورت باش شىركىتىنىڭ «لۇبودۇ - 2» نامىلىق پاراخوتى بولۇپ، «لۇبودۇ - 2» نامىلىق پاراخوتتا 44 نەپەر كىشى (15 نەپەر شوپۇرنى ئۈز ئىچىگە ئالىدۇ)، 29 نەپەر پاراخوت خادىمى، 15 ماشىنا بار ئىكەن.

قاتناش منىستىرلىكى دالىيەن دېڭىز تەكشۈرۈش ئىدارىسى دوكلاتنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن دەرھال جەددىي قۇتقۇزۇشنى ئۇيۇشتۇرىدى.ھازىر ۋەقە يۈز بېرىش سەۋەبى ۋە زىيان قاتارلىق ئەھۋاللار تەكشۈرۈلمەكتە.

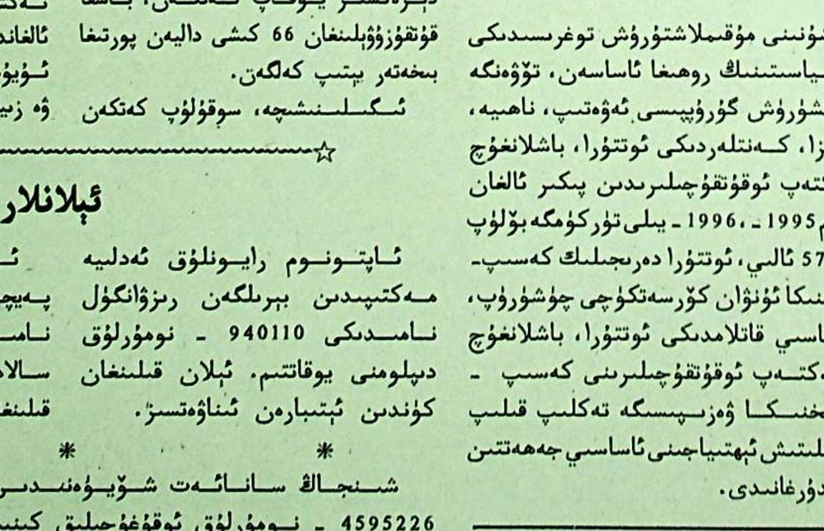

ئېلانلار

ئاپتونوم رايونلۇق ئەدلىيە مەكتىپىدىن بېرىلگەن رەزۋانكۇل نامىدىكى 940110 - نومۇرلۇق دىپلومنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

* * *

شىنجاڭ سانائەت شۆبۈەنىدىن بېرىلگەن مامۇتجان نامىدىكى 4595226 - نومۇرلۇق ئوقۇغۇچىلىق كىنىشكىسىنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

ئۈرۈمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى:كۈندۈزدىن كېچىگىچە ھاۋا ئوچۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 18 – ℃ 28 بولىدۇ. شەھەرنىڭ جەنۇبىدا بەش بال ئەتراپىدا شەرقىي جەنۇب شامىلى چىقىدۇ.

ئەگرىتاغ ئەتراپلىرىدا

بويىچە كەڭ كۆلەمدە مەخسۇس كۇرەش قانات يېيىپ، بىر تۇركۈم گۇماندار جىنايەتچىلەر تەكشۈرۈلدى. مەدەنىيەت يادىكارلىقى ئەتكەسچىلىرىدىن ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ 197 كىشى تۇتۇلدى، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى ئوغرىلاشقا دائىر 54 دېلو پاش قىلىندى، بىر تۇركۈم مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى قولغا چۈشۈرۈلدى.

* *

خەينەن ئۆلكىسى سەنيا شەھىرىنىڭ داڭلىق مەنزىرىلىك رايونىدا يېقىندا ئاتاقلىق تارىخىي شەخسىلەرنىڭ ھەيكەللىرى ئورنىتىلغان باغچا قۇرۇلدى. ۋە سايا‌ھەتچىلەرگە ئېچىۋېتىلدى. بۇ باغچىنىڭ كۆلىمى 300 مو بولۇپ، ئۇنىڭدا خەينەن ئۆلكىسىگە مۇناسىۋەتلىك خەيلى رۇيى، سۈدۈكچۇ قاتارلىق 13 كىشىنىڭ ھەيكىلى بار.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ماۋزېدوڭ، جوئېنلەي ۋە شياڭگاڭ مەسىلىسى

تارىختىن سۆز

جۇپېيمىن

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغان دەسلەپكى چاغلاردا، جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئاسان قولغا كەلمىگەن مۇستەقىللىقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن، شياڭگاڭنىڭ جۇڭگو زېمىنى ئىكەنلىكىنى جاكارلاش بىلەن بىللە، شياڭگاڭغا ۋاقىتنچە چېقىلماسلىقنى؛ ئۇنىڭ ئورنىنى، غەرب بىلەن ئالاقىلىشىش يولىنى ساقلاپ قېلىشنى بەلگىلىگەنىدى. 1949 - يىلى 9- ئايدا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ 1- يىغىنىدا رەئىس ماۋزېدوڭ تارىختا قېپقالغان مەسىلىلەرنى (شياڭگاڭ مەسىلىسىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشنى ئوتتۇرىغا قويدى. 1950- يىلى 1 - ئاينىڭ 6 - كۈنى ئەنگلىيە ھەممىدىن بۇرۇن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنى ئېتىراپ قىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى. 1- ئاينىڭ 9 - كۈنى جۇڭگو ھۆكۈمىتى تېلېگرامما يوللاپ، ئەنگلىيە ھۆكۈمىتىنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل قىلدى. تاشقى دىپلوماتىيە جەھەتتە بۆسۈش ھاسىل قىلىش ئۈچۈن، 1954- يىلى 8 - ئايدا جوزۇڭلى «جۇڭگو- ئەنگلىيە مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ ياخشىلاش، تىنچ ھەمكارلىشىش» تەشەببۇسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ: «شياڭگاڭ جۇڭگونىڭ زېمىنى، لېكىن شياڭگاڭ مەسىلىسىنى ھەل قىلىدىغان پۇرسەت تېخى پىشىپ يېتىلمىدى، شۇڭا ئەنگلىيە بىلەن ئالاقىلەشكەندە بۇ ئىشنى تىلغا ئالماسلىق كېرەك» دەپ كۆرسەتتى. 1957- يىلى 4- ئاينىڭ 28 - كۈنى جوئېنلەي شاڭخەيگە كېلىپ سودا - سانائەت ساھەسىدىكىلەر بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئاچقاندا شياڭگاڭ مەسىلىسىگە دائىر سىياسەت ھەققىدە مەخسۇس توختالدى. جوئېنلەي «شياڭگاڭ ئەركىن پورت، بۇ يەرگە خام ئەشيالار ئاسان كىرىدۇ، ئالاقىلىشىش دائىرىسى كەڭ، ئۈسكۈنە سېتىۋالغاندا مۇددەتكە بۆلۈپ پۇل تۆلىگىلى بولىدۇ، تەننەرخى تۆۋەن، بازىرى بار، تېخنىكا ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەشمۇ ئاسان، بىز سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىۋاتىمىز، شياڭگاڭنى چەت ئەل بىلەن ئىقتىسادىي ئالاقە قىلىدىغان بازار قىلساق بولىدۇ، ئۇ ئارقىلىق چەت ئەل مەبلىغىنى كىرگۈزۈپ، تاشقى پېرېۋوت تاپساق

ھەل قىلىشتىن بۇرۇن ھازىرقى ھالەتنى ساقلاشنى تەشەببۇس قىلىپ كەلدۇق.»، «جۇڭگو خەلقىنىڭ شياڭگاڭ، ئاۋمېن مەسىلىسىدە قورال كۈچىنى كۆز- كۆز قىلىپ، ئۆزىنىڭ جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش جاسارىتىنى، قەتئىيلىكىنى ئىسپاتلىشى ھاجەتسىز» دەپ باياناتنى ئېلان قىلدى.

جۇڭگو ھۆكۈمىتى شياڭگاڭدىن تولۇق پايدىلىنىش بىلەن بىللە سىياسىي جەھەتتە شياڭگاڭنى مۇقىملاشتۇردى، ئىقتىسادىي جەھەتتە شياڭگاڭنى قوللىدى. شياڭگاڭلىق قېرىنداشلار 1962 - يىلى كۈزدىن 1963 - يىلى يازغىچە بولغان ئارىلىقتا يۈز بەرگەن ئېغىر قۇرغاقچىلىق مەزگىلىدە سۇ تۇرۇبىسى ئالدىدا كىشىلەرنىڭ ئۇزۇن ئۆچىرەت تۇرۇپ كەتكەنلىكىنى، قۇرغاقچىلىق كىشىلەرنىڭ نورمال تۇرمۇشىنى پاراكەندە قىلغانلىقىنى ئۇنتۇمايدۇ. 1963- يىلى 12- ئايدا جوئېنلەي چەت ئەلگە زىيارەتكە بېرىشتىن ئاۋۋال گۇاڭدۇڭغا چۈشۈپ، شياڭگاڭنى سۇ بىلەن تەمىنلەش مەسىلىسىنى بىۋاستە ئۇقۇشتى. ئۇ دوكلاتنى ئاڭلىغاندىن كېيىن:

1. شياڭگاڭنى سۇ بىلەن تەمىنلەش مەسىلىسىنى سىياسىي سۆھبەتتىن ئايرىۋېتىش كېرەك، سۇ بىلەن تەمىنلەش سۆھبىتىنى ئايرىم ئېلىپ بېرىش كېرەك. 2. سۇ بىلەن تەمىنلەش لايىھىسىدە شىما دەرياسىدىن بالداقمۇ بالداق سۇ ئېلىش لايىھىسى ياخشىراق، ئۇنىڭغا ۋاقىت، سەرمايە ئاز كېتىدۇ، شۇنداقلا ئېتىزلارنى سۇغىرىشقا بىرلەشتۈرۈشكە بولىدۇ، ئاممىنىڭمۇ ئاكتىپلىقى قوزغىلىدۇ. 3. سۇ بىلەن تەمىنلەش قۇرۇلۇشىنى دۆلەت ئۈستىگە ئېلىش، ئۇ دۆلەت پىلانىغا كىرگۈزۈلۈشى كېرەك. 4. قۇرۇلۇش پۈتكەندىن كېيىن سۇ ھەققى ئېلىش چارىسىنى قوللىنىپ، قۇرۇلۇش خىراجىتىنى پەيدىنپەي يىغىۋېلىش، سۇ ھەققى ئىقتىسادىي ھېساباتنى يولغا قويۇش كېرەك» دەپ مۇھىم يوليورۇق بەردى. جوئېنلەينىڭ غەمخورلۇقى بىلەن شىما دەرياسى قۇرۇلۇشى 1964 - يىلى 2- ئايدا باشلىنىپ، 1965- يىلى ئەتىيازدا تاماملاندى، بۇ قۇرۇلۇش شېنجېن رايونىنىڭ سۇ مەسىلىسىنى ھەل قىلىپلا قالماستىن، ھەر يىلى كېلىشىم بويىچە شياڭگاڭنى سۇ بىلەن تەمىنلەش پىلانىنى تۈزۈپ، شياڭگاڭنىڭ سۇ

بىلەن يېتەكلىشى ئارقىسىدا شياڭگاڭ تىنچلاندى.

1971 - يىلى 10 - ئايدا جۇڭگونىڭ ب د ت دىكى قانۇنىي ئورنى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 1972 - يىلى 3- ئايدا جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىلى خۇاڭ خۇا ب د ت نىڭ مۇستەملىكىسىزلەشتۈرۈش ئالاھىدە كومىتېتىغا خەت يېزىپ، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ تارىختا قېپقالغان شياڭگاڭ ۋە ئاۋمېن مەسىلىسى توغرىسىدىكى مەيدانىنى تەكىتلىدى. خەتتە مۇنداق كۆرسىتىلگەن: «شياڭگاڭ ۋە ئاۋمېن جۇڭگو زېمىنىنىڭ بىر قىسمى، ئەنگلىيە ۋە پورتۇگالىيە دائىرىلىرى ئىشغال قىلىۋالغان . شياڭگاڭ ۋە ئاۋمېن مەسىلىسىنى ھەل قىلىش تامامەن جۇڭگونىڭ ئىگىلىك ھوقۇقى دائىرىسىدىكى مەسىلە، ئۇ ھەرگىزمۇ بىز دائىم دەيدىغان ئاتالمىش «مۇستەملىكە» كاتېگورىيىسىگە كىرمەيدۇ. شۇڭا مۇستەملىكىچىلىككە قارشى تۇرۇش خىتابنامىسىگە تەتبىقلىنىدىغان مۇستەملىكە رايونلار ئىسملىكىگە كىرگۈزۈلمەسلىكى كېرەك.» شۇنىڭ بىلەن ب د ت نىڭ مۇستەملىكىسىزلەشتۈرۈش ئالاھىدە كومىتېتى شۇ يىلى 6- ئاينىڭ 15 - كۈنى قارار ماقۇللاپ، ب د ت يىغىنىغا مۇستەملىكە جايلار ئىسملىكىدىن شياڭگاڭ ۋە ئاۋمېننى چىقىرىۋېتىش تەكلىپىنى بەردى. 27- نۆۋەتلىك ب د ت يىغىنى قارار ماقۇللاپ بۇنى تەستىقلىدى. شۇ يىلى 10- ئايدا جوئېنلەي ئەنگلىيىلىك مېھمان لۇئىس خەيلون بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «شياڭگاڭنىڭ كەلگۈسى ھەققىدە ئېنىق بىر نېمە دېيىشىمىز كېرەك، شىنجېيىنى ئىجارىگە بېرىش ۋاقتى توشقاندا جۇڭگو- ئەنگلىيە ئىككى تەرەپ چوقۇم سۆھبەتلىشىشى لازىم»، «جۇڭگودىن ئېلىپ كېتىلگەن زېمىن چوقۇم قايتۇرۇۋېلىنىشى كېرەك»، «جۇڭگونىڭ سىياسىتى بويىچە بۇنداق ئىشلاردا يېڭىلىك قىلىشقا بولمايدۇ».

1974 - يىلى 5- ئاينىڭ 25 - كۈنى ئەنگلىيىنىڭ سابىق باش ۋەزىرى شىس جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇپ، ماۋزېدوڭ، جوئېنلەي، دىڭ

جۇڭگونىڭ دۆلەت دەرىجىلىك پەن - تېخنىكا مۇكاپاتلىرى

ئابدۇجاپپار ھامىدىن

ئېلىمىزدە ھازىر دۆلەت دەرىجىلىك پەن- تېخنىكا مۇكاپاتىدىن تۆت خىلى بار.

دۆلەت كەشپىيات مۇكاپاتى 1963 - يىلى تەسىس قىلىنىپ، كېيىن توختاپ قالغان. 1978- يىلى قايتىدىن تەسىس قىلىنغان. مۇكاپاتلاش ئوبيېكتى - ئالدىنقىلار كەشىپ قىلمىغان، ئىلغار، ئەمەلىيەتتە قوللىنىلغىلى بولىدىغانلىقى ئىسپاتلانغان چوڭ - چوڭ يېڭى پەن - تېخنىكىنى كەشىپ قىلغۇچىلار. دۆلەت كەشپىيات مۇكاپاتى ئالاھىدە مۇكاپات، 1-، 2-، 3-، 4- دەرىجىلىك دېگەن بەش دەرىجىگە بۆلۈنىدۇ. مۇكاپاتلانغۇچىلارغا كەشپىيات گۇۋاھنامىسى، مېدال ۋە مۇكاپات پۇلى بېرىلىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە 1- دەرىجىلىككە 20 مىڭ يۈەن، 2- دەرىجىلىككە 10 مىڭ يۈەن، 3- دەرىجىلىككە 5000 يۈەن، 4- دەرىجىلىككە 2000 يۈەن مۇكاپات بېرىلىدۇ.

دۆلەت تەبىئىي پەن مۇكاپاتى 50 - يىللاردا تەسىس قىلىنىپ، كېيىن توختاپ قالغان. 1979 - يىلى قايتىدىن تەسىس قىلىنغان. مۇكاپاتلىنىش ئوبيېكتى - تەبىئەت ھادىسىلىرى، خۇسۇسىيەتلىرى ياكى قانۇنىيىتىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىش جەھەتتە يۇقىرى قىممەتكە ئىگە پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ياراتقۇچىلار. بۇ مۇكاپات ئالاھىدە دەرىجىلىك، 1-، 2-، 3-، 4- دەرىجىلىك دېگەن بەش دەرىجىگە بۆلۈنىدۇ. مۇكاپاتلانغۇچىلارغا ئايرىم - ئايرىم ھالدا بايقاش گۇۋاھنامىسى، مېدال ۋە مۇكاپات پۇلى بېرىلىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە 1- دەرىجىلىككە 20 مىڭ يۈەن، 2- دەرىجىلىككە 10 مىڭ يۈەن، 3- دەرىجىلىككە 5000 يۈەن، 4- دەرىجىلىككە 2000 يۈەن مۇكاپات بېرىلىدۇ.

دۆلەت پەن - تېخنىكا تەرەققىيات مۇكاپاتى 1984- يىلى تەسىس قىلىنغان. گەرچە كەشپىياتى، بايقىشى بولمىغان بولسىمۇ، ھەرخىل خىزمەت ئورۇنلىرىدا ئىجادىي مېھنەت قىلىپ، پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش جەھەتتە چوڭ تۆھپە قوشقان پەن - تېخنىكا خىزمەتچىلىرى مۇكاپاتلىنىدۇ. مۇكاپاتلاش دائىرىسى ئىلغار پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش، ئىلمىي باشقۇرۇش، يۇمشاق پەنلەر ۋە ئۆلچەم بىرلىكلىرى، پەن- تېخنىكا ئۇچۇرلىرىنى قوللىنىش قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ مۇكاپات ئالاھىدە دەرىجىلىك، 1-، 2-، 3- دەرىجىلىك مۇكاپاتتىن ئىبارەت تۆت دەرىجىگە بۆلۈنىدۇ. مۇكاپاتلانغۇچىلارغا ئايرىم- ئايرىم ھالدا گۇۋاھنامە، مۇكاپات لوڭقىسى، مۇكاپات تاختىسى، مېدال ۋە مۇكاپات پۇلى بېرىلىدۇ. 1- دەرىجىلىككە 15 مىڭ يۈەن، 2- دەرىجىلىككە 10 مىڭ يۈەن، 3- دەرىجىلىككە، 5000 يۈەن مۇكاپات بېرىلىدۇ.

دۆلەت ئۈچقۇن مۇكاپاتى 1987 - يىلى تەسىس قىلىنغان. بۇ مۇكاپات پەن- تېخنىكىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈپ، پەن - تېخنىكا خادىملىرى، ئىشچىلار، دېھقانلار، باشقۇرغۇچى خادىملارنىڭ ئاكتىپلىقى، ئىجادچانلىقىنى قوزغاپ، يېزىلارنىڭ ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈپ، يېزىلاردا پەن- تېخنىكىنى تۈۋرۈك قىلغان ئاۋار ئىگىلىكىنى ساغلام راۋاجلاندۇرۇپ، يېزىلارنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىشتە تۆھپە ياراتقۇچىلارغا بېرىلىدۇ. بۇ مۇكاپات ئالاھىدە مۇكاپات، 1-، 2-، 3-، 4- دەرىجىلىك مۇكاپات دېگەن بەش دەرىجىگە بۆلۈنىدۇ. مۇكاپاتلانغۇچىلارغا ئايرىم - ئايرىم ھالدا، گۇۋاھنامە، مۇكاپات لوڭقىسى، مېدال ۋە مۇكاپات پۇلى بېرىلىدۇ. 1- دەرىجىلىك مۇكاپاتنىڭ پۇلى 15 مىڭ يۈەندىن ئاشمايدۇ.

دۆلەت دەرىجىلىك تۆت پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىنىڭ ئالاھىدە دەرىجىلىك مۇكاپات پۇلى 1- دەرىجىلىكنىڭ مۇكاپات پۇلىدىن يۇقىرى بولۇپ، ئەھۋالغا قاراپ بېكىتىلىدۇ.

دۆلەت دەرىجىلىك بۇ تۆت پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىنى دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىدا تەسىس قىلىنغان بولۇپ، دۆلەت پەن - تېخنىكا مۇكاپاتى ئىشخانىسى مەسئۇل بولۇپ باھالايدۇ ۋە مۇكاپات تارقىتىدۇ.

683 - سان

ئەنگلىيىدە ئەخلەت قانداق يىغىۋېلىنىدۇ؟

ماۋلى

تۇرمۇش ئەخلەتلىرى ناھايىتى كۆپ، ئۇنىڭ ئىچىدە كىتاب ۋە گېزىت - ژۇرناللارنىڭ پارچىلىرى، سولياۋلار ھەم مېتال قاچا- قۇچىلار، شىشىلەر، تاشلاندۇق يېمەكلىكلەر قاتارلىقلار بار. ھازىر بۇلار

بارغاندا بىر تونا ئەخلەتنى كۆيدۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا 104 فوند سىترلىڭدىن 120 فوند سىترلىڭغىچە پۇل كېتىدۇ، كۆمۈۋېتىشكە 65 فوند سىترلىڭدىن 75 فوند سىترلىڭغىچە پۇل كېتىدۇ.

ساندۇقلىرىغا ئاڭلىق ھالدا سېلىپ قويۇشقا رىغبەتلەندۈرىدۇ. ئەخلەت ئاپتوموبىللىرى ئۇنى ۋاقتىدا پىششىقلاش زاۋۇتلىرىغا ئېلىپ كېتىدۇ. يەنە قىسمەن رايونلاردا ئاھالىلەر ئەخلەتلەرنى تۈرگە

قىلدىغان بازار قىلساق بولىدۇ، ئۇ ئارقىلىق چەت ئەل مەبلىغىنى كىرگۈزۈپ، تاشقى پىرېۋوت تاپاق بولىدۇ. شياڭگاڭدىكى كارخانىچىلار بىرلىنك دوستىمىز، ئۇلارنىڭ شۇغۇللىنىۋاتقىنى كاپىتالىزم، جاھانگىرلىك ئەمەس، شياڭگاڭ بازىرى سېپى ئۆزدىدىن كاپىتالىستىك بازار، ئۇنىڭ سوتسىيالىزملاشتۇرۇساق بولمايدۇ، سوتسىيالىزملاشتۇرۇشنىڭمۇ ھاجىتى يوق، شياڭگاڭ پۈتۈنلەي كاپىتالىستىك تۈزۈم بويىچە ئىش كۆرۈشى كېرەك، ئەنە شۇ چاغدىلا ئۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرالايدۇ ۋە تەرەققىي قىلالايدۇ. بۇ بىزگە پايدىلىق. شياڭگاڭنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىنى ھامان بىر كۈنى قايتۇرۇۋالىمىز، بۇ مەسىلىنى ئەنگلىيە ھۆكۈمىتىمۇ شۇنداق ئويلىشى مۇمكىن» دېگەنىدى.

1959 - يىلى ماۋزېدۇڭ پارتىيە ئىچىدە بەزى يولداشلارنىڭ تىت - تىت بولۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ: دۇنياۋى ئىنقىراتچىگىيە، ئومۇمىيىتىنى ئاساس قىلغاندا «شياڭگاڭنى ۋاقتىنچە قايتۇرۇۋالمىغىنىمىز تۈزۈك، ئالدىرىشىمىز ھاجەتسىز، ھازىر بۇ بىزگە پايدىلىق» دەپ كۆرسەتكەنىدى. 1960- يىلى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ئۆتكەن 10 يىللىق تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، شياڭگاڭ ۋە ئاۋېن خىزمىتى توغرىسىدا «يېراقنى ئويلاش، تولۇق پايدىلىنىش» فاكىچىنىنى ئېنىق ئوتتۇرىغا قويغانىدى. 1963 - يىلى 8 - ئاينىك 9 - كۈنى ماۋزېدۇڭ سومالى زۇڭلىسى شمارك بىلەن كۆرۈشكەنده: «شياڭگاڭدا ئەنگلىيىنىڭ ھېچقانچە ھەربىي كۈچى يوق، ئىشغال قىلىۋالساق بولىدۇ. لېكىن ئىلگىرىكى شەرتنامە مۇناسىۋىتىمىز بار. شياڭگاڭنىڭ ئاز قىسمى بۆلۈپ بېرىلگەن، كۆپ قىسمى ئىجارىگە بېرىلگەن، ئىجارىگە بېرىش مۇددىتى 99 يىل، يەنە 34 يىلدا مۇددەت توشىدۇ. بۇ ئالاھىدە ئەھۋال، بىز ئۇنىڭغا ۋاقتىنچە چېقىلماچى ئەمەسمىز» دەپ كۆرسەتتى. شمارك «ئەگەر شياڭگاڭلىقلار ئۆزىنى ئۆزى ئازاد قىلماچى بولۇپ ئەنگلىيىنى قوغلاپ چىقارسا، يارىدىم بېرىشنى رەت قىلامسىلەر؟» دەپ سورىغاندا، ماۋزېدۇڭ «شياڭگاڭلىقلار- جۇڭگولۇقلار. شياڭگاڭ مۇھىم سودا يولى، ھازىر بىز ئۇنى تىزگىنلىسەك، دۇنيا سودىسىغا، بىزنىڭ دۇنيادىكى سودا مۇناسىۋىتىمىزگە پايدىسىز. بىزنىڭ ئۇنىڭغا چېقىلمايمىز دېگەنلىكىمىز، ئەگگۇ چېقىلمايمىز دېگەنلىك ئەمەس، ئەنگلىيە ھازىر خاتىرجەم بولغىنى بىلەن، كەلگۈسىدە بىئارام بولىدۇ» دېدى. شۇ يىلى چەت ئەلدىكى بەزى كىشىلەرنىڭ جۇڭگونى شياڭگاڭ، ئاۋېن سىياسىتى توغرىسىدا ئەيىبلەۋاتقانلىقىنى ئەزەرده تۇتۇپ، جۇڭگو ھۆكۈمىتى تۇنجى قېتىم ئاشكارا: «شياڭگاڭ، ئاۋېن مەسىلىلىرى توغرىسىدا ئەزەلدىن شارائىت پىشىپ يېتىلگەنده سۆھبەت ئارقىلىق ھەل قىلىشنى، ھەر يىلى كېلىشىم بويىچە شياڭگاڭنى سۇ بىلەن تەمىنلەش پىلانىنى ئورۇنداش، شياڭگاڭنىڭ سۇ كەمچىل بولۇش ھالىتىنى ئۆزگەرتتى. 1967 - يىلى يازدا «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» شياڭگاڭغا تەسىر قىلدى، شياڭگاڭدىكى بەزى كىشىلەر پۈرسەتتىن پايدىلىنىپ «ئىسيان كۆتۈردى»، شۇ چاغلاردا«قىزىل قوغدىغۇچى»لار شياڭگاڭغا يۈرۈش قىلىپ، شياڭگاڭنى قايتۇرۇۋالىدىكەن دېگەن ئۆسەك گەپلەر كۆپەيىپ كېتىپ، شياڭگاڭلىقلار بىر مەھەل دىلىغۇللۇقتا چۈشتى. مۇشۇنداق پەيتته جۇنېنلەي شياڭگاڭدا خىزمەت قىلىۋاتقان شىنخۇا ئاگېنتلىقىنىڭ مۇخبىرلىرىنى بېيجىڭغا چاقىرتىپ، ئۇلارغا: «شياڭگاڭنىڭ ئورنى ئۆزگەرمەيدۇ. شياڭگاڭ كاپىتالىستىك تۈزۈمده تۇرۇۋېرىدۇ. چوڭ قورۇقلۇقنىڭ تاشقى پىرېۋوتلىرىنىڭ يېرىمى شياڭگاڭ ئارقىلىق كىرىدۇ» دېدى. جۇنېنلەينىڭ مۇشۇنداق ئېچىللىق ھەر يىلى كېلىشىم بويىچە شياڭگاڭنى سۇ بىلەن تەمىنلەش پىلانىنى ئورۇنداش، شياڭگاڭنىڭ سۇ كەمچىل بولۇش ھالىتىنى ئۆزگەرتتى. 1967 - يىلى يازدا «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» شياڭگاڭغا تەسىر قىلدى، شياڭگاڭدىكى بەزى كىشىلەر پۈرسەتتىن پايدىلىنىپ «ئىسيان كۆتۈردى»، شۇ چاغلاردا«قىزىل قوغدىغۇچى»لار شياڭگاڭغا يۈرۈش قىلىپ، شياڭگاڭنى قايتۇرۇۋالىدىكەن دېگەن ئۆسەك گەپلەر كۆپەيىپ كېتىپ، شياڭگاڭلىقلار بىر مەھەل دىلىغۇللۇقتا چۈشتى. مۇشۇنداق پەيتته جۇنېنلەي شياڭگاڭدا خىزمەت قىلىۋاتقان شىنخۇا ئاگېنتلىقىنىڭ مۇخبىرلىرىنى بېيجىڭغا چاقىرتىپ، ئۇلارغا: «شياڭگاڭنىڭ ئورنى ئۆزگەرمەيدۇ. شياڭگاڭ كاپىتالىستىك تۈزۈمده تۇرۇۋېرىدۇ. چوڭ قورۇقلۇقنىڭ تاشقى پىرېۋوتلىرىنىڭ يېرىمى شياڭگاڭ ئارقىلىق كىرىدۇ» دېدى. جۇنېنلەينىڭ مۇشۇنداق ئېچىللىق ۋەزىپىسىنى كېيىنكى ئەۋلاد مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپىغا تاپشۇرغانىدى.

بۆلاردىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ماۋزېدۇڭ ۋە جۇنېنلەيلەر ھايات چېغىدا شياڭگاڭنى قايتۇرۇۋېلىش ۋاقتى، ئۇسۇلى توغرىسىدا پرىنسىپال بەلگىلىمىلەرنى تۈزۈپ بەرگەن.

پارتۇ كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان سېھرى كۈچى بىلەن سەنئەتنى سۆيىدىغان ھەر بىر كىشىنى ئۆزىگە مەھلىيا قىلىدۇ. پارتۇنىڭ شەرقىي شىمالغا جايلاشقان مونمانت رايونى بۇرۇن ۋە ھازىرمۇ سەنئەتكارلارنىڭ قەلبىدىكى مۇقەددەس جاي. مونمانت دېگىز يۈزىدىن 130 مېتىر ئېگىزلىكتىكى ھاك تاش تۆپىلىكىگە جايلاشقان. رېۋايەت قىلىنىشچە، بۇ پارتۇدىكى تۇنجى كاتولىك دىنىي مۇرتىنىڭ ھەققانىيەت ئۈچۈن قەستكە ئۇچراپ ئۆلگەن جايى ئىكەن. 19 - ئەسىرگە كەلگەندە بۇ يەر سەرگەردان سەنئەتكارلارنىڭ توپلاشقان جايى بولغان.

مونمانتتا ئۇچ داڭلىق سايامەت ئورنى بار. بىرىنچىسى، تۆپىلىكنىڭ تۆۋىنگە جايلاشقان، 1889- يىلى ياسالغان «قىزىل تۇگمەن» رېستورانى؛ ئىككىنچىسى، تۆپىلىكنىڭ ئوستىگە جايلاشقان،1919- يىلى رەسىم ۋە بىزانتىنىن قورۇلۇش ئۇسلۇبى بىلەن ياسالغان «ئەيسانىڭ يۈرىكى» چېركاۋى. ئۈچىنچىسى، داڭلىق ئوستى ئوچۇق رەسىم بازىرى - تايتىر مەيدانى.

سۆرەتلەر **«دۇنيا بىلىملىرى رەسىملىك ژۇرنىلى»** دىن ئېلىندى

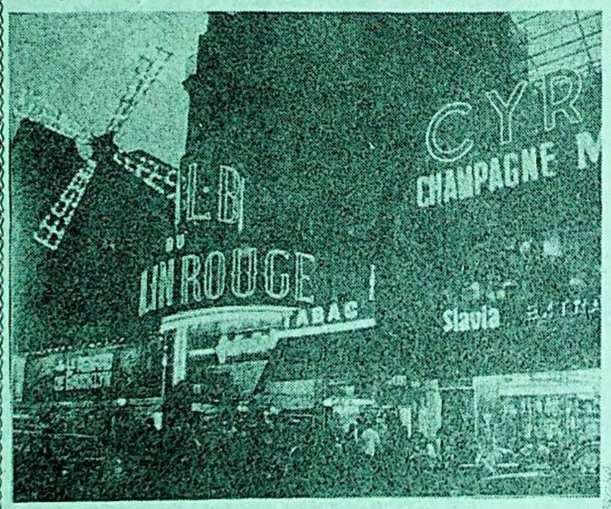

«قىزىل تۇگمەن» رېستورانى.

«ئەيسانىڭ يۈرىكى» چېركاۋى.

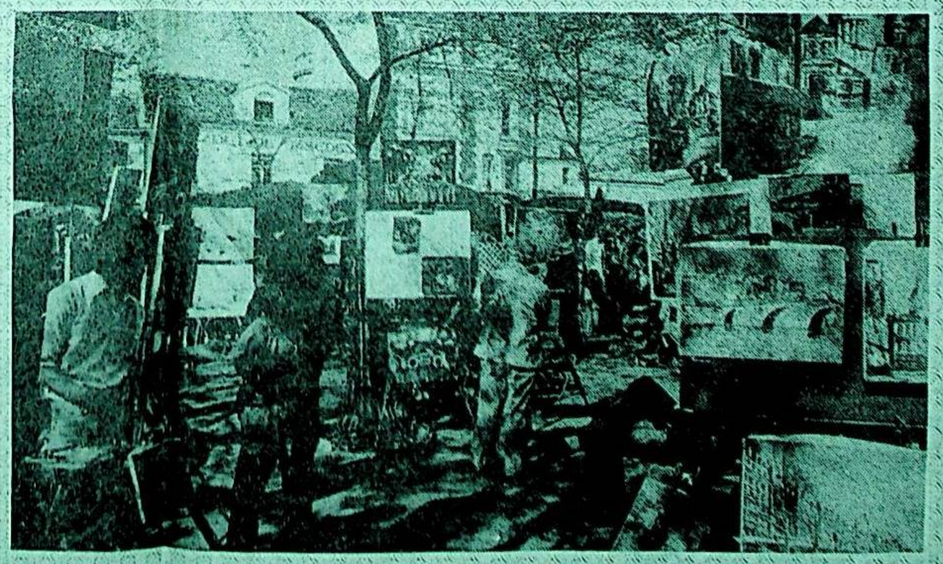

تايتىر مەيدانى.

ستراتسىدىن 75 فوند سترلىڭنىچە پۇل كېتىدۇ، ھېتال ئاچا- تۇچىلار، شېشىلەر، تاشلاندۇق بېيمەكلىكلەر قاتارلىقلار بار. ھازىر بۇلار ئاساسلىقى كۆمۈۋېتىلىدۇ ياكى كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ، لېكىن تۇرمۇش ئەخلەتلىرىنى يېغىۋېلىش مۇھىم ئاسراش تارماقلىرىنىڭ ئاساسلىق سۆز تېمىسىغا ئايلىنىپ قالدى. نۇرغۇن دۆلەت كىشىلەرنى ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىش پلانىنى ئىجرا قىلىشقا ئىلھاملاندۇرماقتا.

ياۋروپا ئورتاق گەۋدىسىنىڭ بىر تەنتەقات دوكلاتىدىن قارىغاندا، ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىپ بىر تەرەپ قىلىش ياكى ئۇنىڭدىن قايتا پايدىلىنىش كۆمۈۋېتىش ۋە كۆيدۈرۈۋېتىشتىن پايدىلىق ئىكەن، شۇڭا شۇنداقلا ئۇنىڭغا خراجەتمۇ ئاز كېتىدىكەن، شۇڭا ئۇلار كېيىنكى ئەسىرده ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىپ پايدىلىنىشنى ئاساسىي ئورۇنغا ئوتتۇرىدىكەن. دوكلاتتا يەنە مۇنداق دېيىلدۇ: 2001- يىلغا ستراتسىدىن 65 فوند ستراتسىدىن 75 فوند سترلىڭنىچە پۇل كېتىدۇ، ھېتال ۋە ئېينەك ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىپ پايدىلىنىش ئەڭ ياخشى تاللاش ھېسابلىنىدۇ.

ئەنگلىيە ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىش توغرىسىدا سىياسەت ۋە قانۇن جەھەتته كونكرېت بەلگىلىمە چىقارمىغان بولسىمۇ، ئەخلەتلەرنى يەرلىك ھۆكۈمەت مەسئۇل بولۇپ بىر تەرەپ قىلىدۇ، ھەر يىلى يېغىۋېلىپ قايتا پايدىلىنىدىغان ئەخلەتلەر ئەخلەت ئومۇمىي مىقدارىنىڭ 5% نى ئىگىلەيدۇ. يەرلىك ھۆكۈمەتلەر نورغۇن جايلارغا مەسلەن: ئاھالىلەر رايونى ۋە بېيمەكلىكلەر بازارلىرىنىڭ ئېترايىغا چوڭ ئەخلەت ساندۇقى قويۇپ قويغان بولۇپ، كىشىلەرنى يېغىۋېلىپ پايدىلىنىشقا بولىدىغان ئەخلەتلەرنى تۇرگە ئايرىپ، ئوخشاش بولمىغان ئەخلەت دوكلاتتا يەنە مۇنداق دېيىلدۇ: 2001- يىلغا ستراتسىدىن 65 فوند ستراتسىدىن 75 فوند سترلىڭنىچە پۇل كېتىدۇ، ھېتال ۋە ئېينەك ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىپ پايدىلىنىش ئەڭ ياخشى تاللاش ھېسابلىنىدۇ.

ئەنگلىيە ئەخلەتنى يېغىۋېلىش پلانى ئەڭ مۇكەممەل تۈزۈلگەن، دوستې شەھەرىدىكى ۋەسىۋىس ۋە پۈتبرانت رايونلىرىدا يېغىۋېلىپ پايدىلىنىۋاتقان ئەخلەتلەرنىڭ مىقدارى ئەخلەت ئومۇمىي مىقدارىنىڭ 21.9% نى ئىگىلەيدۇ. پايتەخت لوندونىنىڭ ۋازۋوس ۋە تايمىسنىڭ رېچمۇند رايونىدىكى ھۆكۈمەتلەر قەغەز، ئېينەك ۋە ئىچىملىك قوتۇلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئەخلەتلەرنى يېغىۋالىدۇ ھەمدە ئاھالىلەرنى ئوخشاش بولمىغان ئەخلەتلەرنى ئوخشاش بولمىغان ئەخلەت ساندۇقى قويۇپ قويۇلغان. لوندوندىكى سوتو رايونلۇق ھۆكۈمەت 2001 - يىلى ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىش نىسبىتىنى 50% كە يەتكۈزۈش، 2006 - يىلغا بارغاندا 80% كە يەتكۈزۈشنى پلانلىدى.

يېقىندا ئەنگلىيە مۇھىت مىنىستىرلىكى لوندوننىڭ كوچا بويلىرىدىكى ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىش پلانى ئۈچۈن 12مىليون فوند ستراتسىلىك ئاجراتتى. بۇ پۇل كوچا بويلىرىغا ئەخلەت ساندۇقى قويۇش، ئالاھىدە ئەخلەت ئاپتوموبىلى سېتىۋېلىش ۋە ئەخلەت زاۋۇتلىرىنى قۇرۇشقا ئىشلىتىلىدۇ. لوندوندىكى كوچا بويلىرىدىكى ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىش پلانىغا لوندون بۆرىد گۇرۇھى مەسئۇل، ئۇ يەرلىك ھۆكۈمەت، مەركىزىي ھۆكۈمەت، سودا ساھەلىرى ۋە ئىجتىمائىي تەشكىلاتلاردىن تەشكىللەنگەن. بۇ پىلان لوندوندىكى 30 رايونىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ گۇرۇھتا ئىشلەيدىغان كولىنس مۇنداق دەيدۇ: ئىككى - ئۈچ يىل ئىچىده پايدىلىنىشقا بولىدىغان ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىش نىسبىتىنى ھازىرقى 5% تىن 25% كە يەتكۈزىمىز، بۇ يىل كۆزده لوندوندىكى 12 رايوندا يول بويىدىكى ئەخلەتلەرنى يېغىۋېلىش پىلانى يولغا قويۇلىدۇ.

ئەنگلىيىدىكى مۇھىت ئاسراش تەشكىلاتى - «يەر شارىدىكى دوستلار» جايلاردا ئەخلەت كۆيدۈرۈش ئوچىقى ياساشقا قەتئىي قارشى تۇرىدىغانلىقىنى، ياۋروپا ئورتاق گەۋدىسىنىڭ دوكلاتىدا تەشەببۇس قىلىنغان ئەخلەت يېغىۋېلىش ۋە پايدىلىنىش پلانىنى ھمايە قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. بۇ تەشكىلاتنىڭ ئاخبارات ئېلان قىلغۇچىسى يەرلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ ئەخلەت يېغىۋېلىش نىسبىتىنى ھازىرقى كىشىنى ئەپسۇسلاندۇرىدىغان تۆۋەن سەۋىيىده تۇرغۇزۇۋېتىپ رىشكە بولمايدۇ، قالاق، كونا ئەخلەت يېغىۋېلىش ۋە كۆيدۈرۈش، كۆمۈۋېتىش ئۇسۇلى دەۋر ئەرەققىياتىغا ئۇيغۇن ئەمەس، دېدى.

جياڭ زېمىن ماكدونىيە زۇڭتۇنۇڭى بىلەن سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 9-ئىيۇن تېلېگراممىسى. جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا ماكدونىيە زۇڭتۇنۇڭى گرېگوروۋ بىلەن سۆھبەتلەشكەندە: گرېگوروۋ زۇڭتۇنۇڭنىڭ بۇ قېتىمقى زىيارىتىنىڭ جۇڭگو-ماكدونىيە ۋە ئىككى دۆلەت خەلقلىرى ئوتتۇرىسىدىكى دوستلۇقنى يەنمۇ ئىلگىرى سۈرىدىغانلىقىغا، جۇڭگو -ماكدونىيە مۇناسىۋىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

جياڭ زېمىن ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتى توغرىسىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو-ماكدونىيە دۆلەتلىرى، خەلقلىرى ئوتتۇرىسىدا ئەنئەنىۋى دوستلۇق مەۋجۇت. 1993-يىلى دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن بۇيان، جۇڭگو-ماكدونىيە مۇناسىۋىتى يەنە يۈكسەلدى. ئىككى دۆلەت رەھبەرلىرى پات-پات بىرىپ -كېلىپ تۇرۇۋاتىدۇ. ئىككى تەرەپنىڭ سىياسىي، ئىقتىساد، مائارىپ ۋە ئاخبارات قاتارلىق ساھەلەردىكى ھەمكارلىقى ئۈزلۈكسىز كۈچەيدى، ئىككى دۆلەت خەلقىارا ئىشلاردا بىر-بىرىنى قوللاپ، ئۆزئارا ماسلىشىپ كەلدى، جۇڭگو- ماكدونىيە دوستلۇق مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى ۋەزىيەتتە، يېڭى ئاساستا ئوكۇشلۇق راۋاجلانغانلىقىنىڭ سەۋەبى شۇكى، بىرى، ئىككى تەرەپ ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، بىر-بىرىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماسلىق پرىنسىپىغا قاتتىق ئەمەل قىلدى؛ يەنە بىرى، ئىككى تەرەپ ئوتتۇرىسىدا ھېچ قانداق پايدا-زىيان توقۇنۇشى يوق، مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇش ئىككى دۆلەت ۋە ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن.

جياڭ زېمىن گرېگوروۋغا مۇنداق دېدى: «ماكدونىيە بالقان رايونىدىكى مۇھىم دۆلەت، جۇڭگو ماكدونىيە بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشقا ناھايىتى ئەھمىيەت بېرىدۇ. سۆھبەتتىن بۇرۇن، رەئىس جياڭ زېمىن مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، گرېگوروۋ زۇڭتۇڭ ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنى قارشى ئالدى.

كەچتە جياڭ زېمىن زىياپەت ئۆتكۈزۈپ، ماكدونىيىلىك مېھمانلارنى كۈتۈۋالدى.

لى پېڭ ياپونىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 9-ئىيۇن تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن جۇڭنەنخەيدە ياپونىيىنىڭ خەلقارا سودا ۋە سانائەت ۋەزىرى زوتىڭ شىنئېر بىلەن كۆرۈشكەندە: جۇڭگو بىلەن ياپونىيە جۇڭگو-ياپونىيە قوشما بايانىتى ۋە جۇڭگو - ياپونىيە تىنچلىق-دوستلۇق شېرىتنامىسىدىكى پرىنسىپلارغا قاتتىق ئەمەل قىلىپ، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىيات يۆزلىنىشىنى ئۇزاق مۇددەتلىك ۋە ئىستراتېگىيىلىك يۆكسەكلىكتە تۇرۇپ ياخشى ئىگىلىسلا، جۇڭگو-ياپونىيە مۇناسىۋىتىنىڭ ساغلام، مۇقىم، مۇستەھكەم راۋاجلىنىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: مەن باش ۋەزىر چياۋبىن لوگېتەيلاگىنىڭ جۇڭگوغا زىيارەتكە كېلىشىنى كۈتۈۋاتىمەن. ئۇنىڭ زىيارىتىنىڭ ئىككى دۆلەتنىڭ قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

لى پېڭ يەنە جۇڭگونىڭ بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدىكى ئىقتىسادىي ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى.

زوتىڭ شىنئېر مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتى، دىپلوماتىيىسىنىڭ جانلانغانلىقى مەنده چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى. شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىنىشىنى تەبرىكلەشكە ئەرزىيدۇ.

ئۇ تەكتلەپ مۇنداق دېدى: ھۆكۈمىتىمىز جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا ئىمكانقەدەر بالدۇراق ئەزا بولۇشىنى قوللاپ، كەلدى ھەم بۇ مەسلىنى سىياسىيلەشتۈرمەسلىك كېرەك، دەپ قاراپ كەلدى.

لى رۇيخۇەن بېرلىن شەھرىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېرلىن، 8-ئىيۇن تېلېگراممىسى. گېرمانىيىدە زىيارەتتە بولۇۋاتقان جۇڭگو مەملىكەتلىك سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشىنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن بۈگۈن كەچتە بېرلىن شەھرىنىڭ باشلىقى دېگىن بىلەن كۆرۈشتى. لى رۇيخۇەن: بېرلىن جۇڭگو- گېرمانىيە دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينىدى، دېدى.

لى رۇيخۇەن مۇنداق دېدى: بېرلىن بېيجىڭ بىلەن دوستلۇق ئورناتتى. سىز جۇڭگو خەلقىنىڭ قەدىناس دوستى، سىز جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ بولۇپمۇ بېرلىن بىلەن جۇڭگونىڭ مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تۆھپە قوشتىڭىز.

رېگېن لى رۇيخۇەننىڭ بېرلىنغا زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالدى، ئۇ مۇنداق دېدى: بېرلىن بېيجىڭ بىلەن دوستلۇق ئورناتقاندىن بۇيان، ئىككى تەرەپ ناھايىتى ياخشى ھەمكارلاشتى، بېرلىن بۇ ئىككى شەھەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتكە ئەھمىيەت بېرىدۇ. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: بېرلىن داۋالاش ۋە مۇھىت ئاسراش تېخنىكىسى قاتارلىق ساھەلەردە ئۇستۇنلۇككە ئىگە، مۇشۇ جەھەتلەردە جۇڭگو بىلەن ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

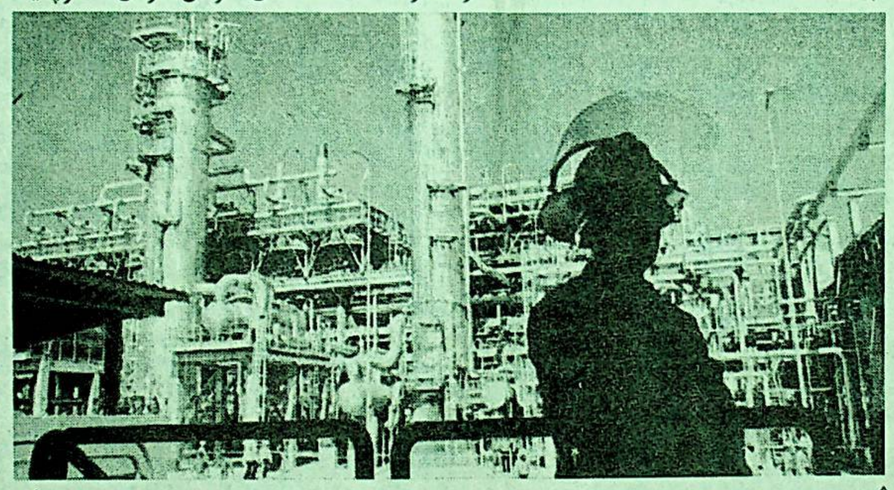

مېكسىكىنىڭ گۈڭگۇرتسزلاندۇرۇپ نېفت ئايرىش بىرلەشمە كارخانىسى6 - ئاينىڭ 2 - كۈنى ئىدارگا شتاتىدا رەسمىي ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتى. مېكسىكا نېفت شىركىتى 627 مىليون دوللار مەبلەغ سېلىپ قورغان بۇ كارخانا كۈنىگە 42 مىڭ باك سانائەت يېقىلغۇ نېفتى ئايرىپ چىقىدۇ، بۇ، كۈنىگە مېكسىكا ھاۋا بوشلۇقىغا 347 تونىنا گۈڭگۇرتنى ئاز چىقارغانغا باراۋەر.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ھندونېزىيە ئامېرىكىنىڭ ھندونېزىيە چوڭ سايلىمنى ئەيىبلىگەنلىكىنى تەنقىدلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 4-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ھندونېزىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئېلى ئاراتاس مۇشۇ ئاينىڭ 3 - كۈنى بۇ يەردە ئامېرىكا گوۋۇيۈەنىنىڭ باياناتچىسى يوھان دىنگلىنىڭ ھندونېزىيە چوڭ سايلىمنى ئەيىبلىگەنلىكىنى تەنقىدلىدى.

ئاراتاس مۇنداق دېدى: ھندونېزىيە ھۆكۈمىتى دىنگلىنىڭ ھندونېزىيە چوڭ سايلىمى توغرىسىدىكى باھاسىدىن ئەپسۇسلىنىدۇ، بەلكى ئۇنى ھندونېزىيىنىڭ دېموكراتىك تۈزۈمىدىن قىلچىلىكمۇ خەۋىرى يوق ئىكەن، دەپ قارايدۇ.

خەۋەرلەرگە قارىغاندا، دىنگىل يېقىندا مۇنداق دېگەن: ھندونېزىيە چوڭ سايلىمدا تىزگىنلەش قاتتىق بولۇپ، ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ رىقابىتىنى چەكلەپ قويىدى، بۇ ھندونېزىيە خەلقىغە ھۆكۈمەتنى دېموكراتىك ئۇسۇلدا ئىسلاھ قىلدۇرمىغانلىق.

ستىسلىيە قارا قوللار پارتىيىسىنىڭ 2- نومۇرلۇق كاتتىۋېشى قولغا چۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، رىم، 6-ئىيۇن قىلىشقا ئوخشاش جىنايى ھەرىكەتلەر بىلەن

ئامېرىكا يېڭى تېپتىكى يادرو قورالىنى ئورۇنلاشتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون خەۋىرى. بۇ يەردىكى ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ ئېيتىشىدا ئاشكارلىنىشچە، دەپ ئەيىبلىدى.

خەۋەرلەرگە قارىغاندا، B - 61 تېپلىق بۇ يادرو بومبىسى B - 53 تېپلىق يادرو

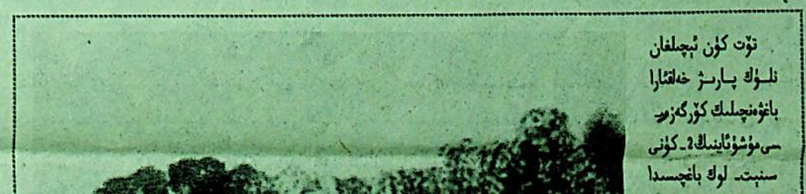

تۆت كۈن ئېچىلغان ئىلۇك پارىز خەلقارا باغۋەنچىلىك كۆرگەزمىسى ئايرودرومىنىڭ 2-كۈنى سىنبت- لوك باغچىسىدا

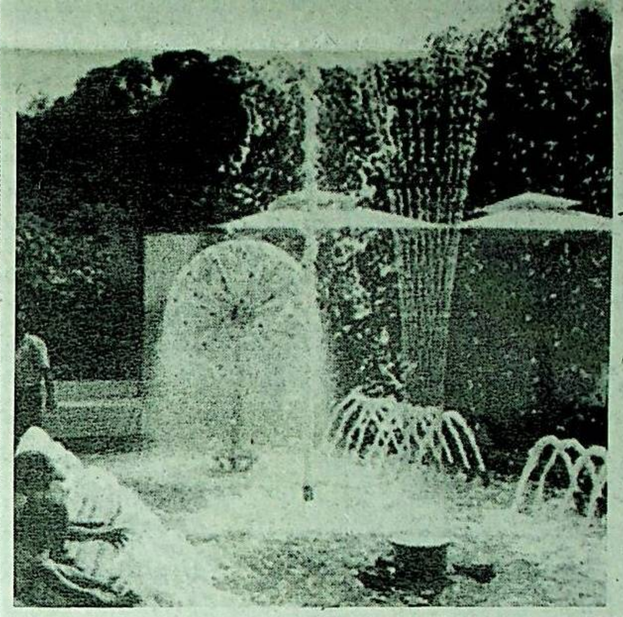

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سۈرەتتە: گېرمانىيە دىكى بىر شىركەت كۆرگەزمە قىلغان «فونتان».

سىمۇلياتسىيە كۆرگەزمىسى 2-كۈنى سەنئەت لوك باغچىسىدا ئاياغلاشتى. 400 باغ ۋەنچىلىك شىركىتى كۆرگەزمىگە قاتنىشىپ، يىگىدىن يېتىشتۈرگەن ئەتىۋارلىق گۈل - گىياھ، مېۋىلا- ئارام گۈللىرى ۋە شەھەر مەمۇرىيىتى باغۋەنچىلىك لايىھىسى قاتارلىقلارنى كۆرگەزمە قىلدى.

ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ۋەكىللەر يىغىنى چاقىرىلدى

(بېشى 1 - بەتتە)

سەھىيە - تەنتەربىيە قاتارلىق ساھەدىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ، كەڭ ئاممىۋى ئاساسقا ۋە مەلۇم ۋەكىللىك خاراكتېرىگە ئىگە. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتناشىدىغان ۋەكىللەر نامزاتلىرىنى كۆرسىتىش خىزمىتىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇ خىزمەتنى پارتىيە ئەزالىرىغا بېرىلىدىغان تەربىيە بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرىغا پارتىيە ئىستىلى، پارتىيە ئىنتىزامى ۋە پارتىيىنىڭ دېموكراتىيە - مەركەزلەشتۈرۈش تۈزۈمى تەربىيىسى بېرىش جەريانى قىلدى. رەھبەرلىك بەنزىسى ۋە كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، كادىرلارنى كۆرسىتىش، ئىختىساس ئىگىلىرىنى بايقاش جەريانى قىلدى. ستاتىستىكىلىق مەلۇماتقا قارىغاندا، پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر نامزاتلىرىنى كۆرسىتىش خىزمىتىگە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ 92 % ى، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ 83 % ى قاتناشقان، بۇ قېتىمقى ئاپتونوم رايونىمىزدىن پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر نامزاتلىرىنى كۆرسىتىش خىزمىتى ئىلگىرىكى يىللاردىكىگە قارىغاندا ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ قاتنىشىش سانى ئەڭ كۆپ، تەسىرى ئەڭ زور، دېموكراتىيە ئەڭ ياخشى جارى قىلدۇرۇلغان بىر قېتىملىق خىزمەت ھېسابلىنىدۇ. پارتىيە ئەزالىرى مۇنداق دېيىشتى: پارتىيىنىڭ مەملىكەتلىك 15 - قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەرنى كۆرسىتىش خىزمىتىدە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 910 مىڭدىن كۆپرەك كومپارتىيە ئەزاسى ئارىسىدا توغرا كەپىيات تەشەببۇس قىلىندى، پارتىيىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىگە ۋارىسلىق قىلىندى ۋە پارتىيىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى جارى قىلدۇرۇلدى، شىنجاڭدىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئارزۇسى ئىپادىلەندى.

يېڭىغا مەملىكەتنىڭ سىياسىي كېڭەشمىنىڭ سابىق مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ ئېنماۋ ۋە توققۇز نەپەر پىشقەدەم يولداش ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان ۋەكىل سۈپىتىدە قاتناشتى.

يېڭىنغا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىرلەشمىنىڭ رەھبەرلىرىدىن ھامىدىن نىياز، جانابىل، قېيۇم باھاۋۇدۇن، جاڭ ۋېنيۇ، جۇشىڭتاۋ، ئىسقەت كەرىمباي، ۋاڭ چۈەنيۇ، خەلچەم ئىسلام، لى فېڭزى، ئابدۇرېھىم ھامىد، جاڭ يۈنچۈەن، چېن دېمىن، ۋۇدۇنفۇ، خۇجىيابەن قاتارلىقلار قاتناشتى.

(بېشى 1 - بەتتە)

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكىدىن قەتئىي مول ھوسۇل ئېلىشىمىز كېرەك. بۇ يىل ئاشلىق ھوسۇلىنى 8 مىليون تونىنغا، پاختىنى ئىككى قەدەمنى بىر تاشلىغان ھالدا 1 مىليون 150 مىڭ تونىنغا يەتكۈزۈشىمىز لازىم، بۇ جەھەتتە قەتئىي بوشاشماسلىقىمىز، ھەرگىز بېپەرۋالىق قىلماسلىقىمىز كېرەك.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: دۆلەتنىڭ سانائەت كارخانىلىرىنى ياخشىلاش سالمىقىنى ئاشۇرۇشىمىز لازىم، قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، كېسەلگە قاراپ دورا بېرىپ، مەسىلىلەرنى ئەمەلىي ھەل قىلغاندىلا، ئاندىن چىقىش يولى تاپقىلى بولىدۇ. 1. دۆلەتنىڭ چوڭ - ئوتتۇرا كارخانىلىرىنى ياخشى تۇتۇپ، پاي تۇرۇمگە ئۆزگەرتىش قەدىمىنى تېزلىتىپ، چوڭ گۇرۇھ، چوڭ شىركەتلەرنى راۋاجلاندۇرۇش ئىستراتېگىيىسىنى پائال يولغا قويۇشىمىز لازىم. يۇەركلىك ئىش قىلىپ، دۆلەتنىڭ كىچىك كارخانىلىرىنى قويۇۋېتىشىمىز، جانلاندۇرۇشىمىز لازىم؛ 3. باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشىمىز لازىم؛ 4. سىياسەت، تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى ياخشى تۇتۇشىمىز لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: شىنجاڭنىڭ مۇقىملىق خىزمىتى ئومۇمىيەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، پۈتۈنلۈكىدە مۇھىملىقتا ئىگە. شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقى مەركەز ۋە پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقى كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلە. شىنجاڭدا مۇقىملىق ھەممىنى بېسىپ چۈشىدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي ۋەزىيىتى ئومۇمەن ياخشى، جەمئىيەت مۇقىم، مىللەتلەر ئىتتىپاق، تەرتىپ ياخشى. بولۇپمۇ 4- ئايدىن بۇيان ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئامانلىقنى تۇزۇش خىزمىتىنى مەركەزلىك ھالدا پائال قانات يايدۇرۇپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىگە ۋە زوراۋانلىق جىنايى ھەرىكەتلىرىگە قانۇن بويىچە قاتتىق زەربە بېرىش خىزمىتىنى ئىستايىدىل تەشكىللىدى. ھازىر بۇ خىزمەت دەسلەپكى قەدەمدە نەتىجە بەردى، بولۇپمۇ خەلق ئامما ئىسىغا بۈاستە تەشۋىق قىلىش، تەربىيە بېرىش خىزمىتىنىڭ ئۇنۇمى ناھايىتى ياخشى بولدى. لېكىن ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىققا تەسىر يەتكۈزىدىغان مەسىلىلەر ھېلىمۇ ئاز ئەمەس، ئايرىم جايلاردا دۇشمەن ئەھۋالى يەنىلا خېلىلا ئېغىر، بۇنىڭغا قارىتا يۇكسەك دەرىجىدە ھوشيار بولۇپ، سەگەك تۇرۇشىمىز لازىم. مەركەزنىڭ بۇ يىل ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقنى ساقلاش توغرىسىدىكى تەلىپى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە خىزمەتلەرنى نىشانلىق ياخشى ئىشلەپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقنىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: مەركەزلىك تۇزۇش خىزمىتىنى پەيتنى قولدىن بەرمەي ياخشى تۇتۇشىمىز كېرەك. مەركەزلىك تۇزۇش خىزمىتى ھەم مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە ئەسەبىي دىنىي كۈچلەرگە قەتئىي زەربە بېرىدىغان مۇھىم تەدبىر؛ ھەم خەلق ئاممىسى بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ، خەلق ئاممىسىنى تەربىيىلەپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ كۈچىنى ئۈيۈشتۇرىدىغان ئاساسلىق خىزمەت. بۇ خىزمەتنى ياخشى ئىشلەشتە، ئەڭ مۇھىمى، دۇشمەنگە قارشى كۈرەشنىڭ توغرا سىياسەت ۋە تاكتىكىسىدا چىڭ تۇرۇش لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە خەلق ھۆكۈمەتلىرى خەلق ئاممىسىغا ئەڭ زور دەرىجىدە ئىشىنىشى ۋە تايىنىشى، ئىتتىپاقلىشىشقا بولىدىغان بارلىق كۈچلەر بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇپ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغدايدىغان ئەڭ كەڭ بىرلىك سەپ ھاسىل قىلىپ، دۇشمەنلەرنى ئەڭ زور دەرىجىدە يېتىم قالدۇرۇشى ۋە ئۇلارغا قاتتىق زەربە بېرىشى كېرەك. ۋاڭ لېچۈەن يەنە مۇنداق دېدى: ئىسسق نۇقتا مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا مۇۋاپىق ھەل قىلىش، رەھبەرلىك كادىرلارنىڭ ئىستىلىنى ياخشىلاش، خىزمەتلەرنى ئەستايىدىل مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن ياخشى ئىشلەش؛ ھەر تەرەپلىمە ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۇرمۇشقا كۈچەيتىش، ئاساسىي قاتلاملارنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: پارتىيە ئىستىلى قۇرۇلۇشى، پاكلىق قۇرۇلۇشى ۋە چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى يەنمۇ ياخشى تۇتۇش لازىم. ئۇ مۇنداق دېدى: جايلار، تارماقلار، ئورۇنلار مەركەزنىڭ ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىشتىن ئىبارەت ياخشى ئەنئەنىسىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق قىلمىشىنى قاتتىق توسۇش خىزمىتى توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش خىزمىتىنى ئەستايىدىللىق بىلەن ھەقىقىي ياخشى تۇتۇپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى ئەۋج ئالدۇرۇپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق قىلمىشلارنى توسۇش خىزمىتىدە 15 - قۇرۇلتايىدىن بۇرۇن كۆرۈنەرلىك نەتىجە ھاسىل قىلىشلارى لازىم. رەھبىرى كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك، ئىنتىزامچان بولۇش خىزمىتىنى يەنمۇ ياخشى تۇتۇپ، رەھبىرى ئورگانلار، رەھبىرى كادىرلاردا ساقلانغان مەسىلىلەرنى ھەقىقىي تۇردە ئوبدان ھەل قىلىش لازىم؛ دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش سالمىقىنى زورايتىپ، چوڭ، مۇھىم دېلولارنى كۈچنى توپلاپ پاش قىلىپ، چىرىكلەشكەنلەرنى جازالاپ، خەلقنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىش؛ پارتىيە ئىچىدىكى نازارەتنى كۈچەيتىش لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن ئاخىردا مۇنداق دېدى: شىنجاڭ مەملىكەت ئومۇملۇقىدا پەۋقۇلئاددە مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ كۈچىنى ئۈيۈشتۈرۈپ، شىنجاڭنىڭ خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، مەملىكەتنىڭ ئومۇمىيىتىگە تۆھپە قوشۇش باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتىمىز. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئۈيۈشۈپ، روھلىنىپ، تىرىشىپ ئىشلەپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئەلا نەتىجىلىرى بىلەن پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى كۈتۈۋېلىشقا چاقىرىدۇ.

خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ، پارتىيە 15- قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى كۈتۈۋالايلى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، رىم، 6-ئىيۇن تېلېگراممىسى. ئىتالىيە ستسىلىيە قارا قوللار پارتىيىسىنىڭ 2-نومۇرلۇق كاتتىۋېشى پىترو ئالليلى بۈگۈن ستسىلىيىنىڭ مەركىزى بالمۇ شەھىرىگە يېقىن جايدا ئىتالىيە ساقچىلىرى تەرىپىدىن قولغا ئېلىنىدى.

ساقچى دائىرىلىرى مۇنداق دېدى: بۇ يىل 37 ياشقا كىرگەن ئاللىنىڭ جىنايى قىلمىشلىرى ناھايىتى كۆپ، ئۇ زەھەرلىك چېكىملىك ۋە قورال - ياراغ سېتىش بىلەنلا قالماي، 1992-يىلى ئىتالىيىنىڭ ئاتاقلىق سودىيسى فالكونانى ئۆلتۈرۈشكە بۈاستە قاتناشقان ۋە قوماندانلىق خەۋەرلەرگە قارىغاندا، B - 61 تېپلىق بۇ يادرو بومبىسى B - 53 تېپلىق يادرو بومبىسى ئاساسىدا ئۆزگەرتىپ ياسالمىتۇ. B - 61 تېپلىق بۇ يادرو بومبىسىنىڭ TNT مىقدارى ئەڭ زور بولغاندا 500 مىڭ تونىنغا يېتىدىكەن، ئۇنىڭ پارتلاش كۈچى 1945- يىلى ئامېرىكا ياپونىيىنىڭ چاڭچى ئارىلىغا تاشلىغان ئاتوم بومبىسىنىڭكىنىڭ 22 ھەسسىسىگە تەڭ ئىكەن. بۇ خىل بومبا يەرنى 50 ئىنگلىزچىسى (تەخمىنەن 15 مېتر) ئويۇپ كىرەلەيدىكەن، يەر ئاستى نىشانلىرىنى يەر يۈزى مۇھىتىغا زىيان يەتكۈزمەي تۇرۇپ ۋەيران قىلالايدىكەن.

قىلىشقا ئوخشاش جىنايى ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللانغان.

مۇشۇ ئاينىڭ 6-كۈنى ئېلىپ بېرىلغان قارا قوللارنى قورشاپ يوقىتىش ھەرىكىتىدە، ساقچى دائىرىلىرى يەنە قارا قوللار پارتىيىسىنىڭ ئۈچ كاتتىۋېشىنمۇ قولغا ئالدى. ئىتالىيە ساقچى دائىرىلىرى 1993-يىلى ستسىلىيە قارا قوللار پارتىيىسىنىڭ 1-نومۇرلۇق كاتتىۋېشى رېنانى قولغا ئالغان، ئۇنىڭدىن يىل 5-ئايدا يەنە باشقا بىر مۇھىم كاتتىۋېشى بلوسكانى قولغا ئالغانىدى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)